

PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY W Y D A W N I C T W G O S P O D A R C Z Y C H

Rok VI

Lipiec – Październik 1952 r.

Zeszyt 4–5

TREŚĆ

Mieczysław Fleszar — Wielkie Budowle Komunizmu. Przegląd literatury 158

BIBLIOGRAFIA

I. Marksizm-leninizm	163
II. Ekonomia polityczna	164
III. Historia	166
IV. Geografia	168
V. Budownictwo socjalistyczne	168
VI. Polityka i gospodarka światowa	174
VII. Planowanie gospodarki narodowej	178
VIII. Ustawodawstwo	179
IX. Statystyka	180
X. Rachunkowość. Kontrola. Sprawozdawczość	181
XI. Finanse	183
XII. Praca	189
XIII. Przemysł	197
XIV. Rolnictwo i Leśnictwo	209
XV. Transport	217
XVI. Handel i żywienie zbiorowe	221
XVII. Zagadnienia komunalne. Gospodarka mieszkaniowa	225
XVIII. Szkolenie zawodowe	226
XIX. Bibliografia. Encyklopedie. Słowniki	227

OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Walerian Mariański — Sojusz robotniczo-chłopski i spójnia gospodarcza między miastem a wsią. Przegląd literatury	229
Wielka Encyklopedia Radziecka. Przewodnik bibliograficzny Uwagi wstępne	232
I. Marksizm-leninizm	233
II. Ekonomia polityczna	236
A. Gr. — Bieżące polskie bibliografie uwzględniające zagadnienia ekonomiczne	238
Osiem lat Polski Ludowej. Poradnik bibliograficzny. Rec. Piotr Kaltenberg	240
Od Redakcji	162
Uzupełnienia i zmiany w Wykazie Czasopism	242
Przeglądy literatury i zestawienia bibliograficzne zamieszczone w trzech pierwszych zeszytach „Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych“ z 1952 r.	242

MIECZYŚLAW FLESZAR

Wielkie Budowle Komunizmu

Przegląd literatury

Karol Marks pisał w przedmowie do swojej pracy „Przyczynek do krytyki ekonomii politycznej“:

„...ludzkość stawia sobie zawsze tylko takie zadania, które jest w stanie rozwiązać, albowiem przy bliższym ich rozpatrzeniu okazuje się zawsze, że samo zadanie wyłania się dopiero wówczas, kiedy warunki materialne do jego rozwiązania już istnieją lub co najmniej znajdują się w procesie stawania się“¹⁾.

Narody radzieckie pod wodzą genialnego Stalina z entuzjazmem przystąpiły do wykonania gigantycznego zadania, jakim są Wielkie Budowle Komunizmu. Z entuzjazmem, uporem, wielokrotnie za cenę ofiar i wyrzeczeń, w walce z obcą interwencją i najazdem hitleryzmu, z myślą o losie przyszłych pokoleń budowały one socjalizm stwarzając materialne warunki do budowy komunizmu, do wzniesienia Wielkich Budowli Komunizmu.

Istotną cechą odróżniającą Wielkie Budowle Komunizmu od dotychczasowych osiągnięć budownictwa socjalistycznego w dziedzinie elektryfikacji, regulacji rzek czy też sztucznego nawadniania jest to, że przyczynią się one do głębokich przemian **we wszystkich** dziedzinach gospodarki narodowej poprzez zasadnicze i trwale zmiany, jakie ich realizacja wprowadzi do środowiska geograficznego Związku Radzieckiego.

„Środowisko geograficzne — jak uczy Stalin — jest bezsprzecznie jednym ze stałych i niezbędnych warunków rozwoju społeczeństwa i wpływa oczywiście na rozwój społeczeństwa — przyspiesza rozwój społeczeństwa lub go opóźnia“²⁾.

Społeczeństwo radzieckie postanowiło w oparciu o dokładną znajomość praw przyrody dokonać takich zmian w środowisku geograficznym, aby przyspieszało ono, a nie hamowało budowę komunizmu.

Suche wiatry wiejące znad Niziny Nadkaspjskiej i niszczące co kilka lat zbiory zbóż na Ukrainie i Powołżu czy wędrownie piaski pustyni Kara-Kum, zasypujące oazy i pastwiska Turkmenii nie mogłyby oczywiście zatrzymać pochodu komunizmu, ale mogłyby go na niektórych odcinkach hamować i opóźniać — szczególnie na odcinku rolnictwa. Społeczeństwo radzieckie postanowiło nie tylko zlikwidować ten hamujący wpływ, lecz całkowicie przekształcić środowisko geograficzne i jednocześnie wykorzystać siły ujarzmionej przyrody jako obfite źródło taniej energii. Piaski pustyni Kara-Kum staną się, dzięki ich nawodnieniu, jednym z najżyźniejszych okręgów na kuli ziemskiej, a nasło-

necziona Nizina Nadkaspjska, po doprowadzeniu do niej wody, zamieni się w rejon rozległych pastwisk i hodowli bydła. W miejscu dawniej pustynnych i półpustynnych okręgów wyrosną potężne bazy rolnicze i hodowlane, które przyspieszą budowę komunizmu.

Po to jednak, żeby móc zmienić w określony i pożądany sposób środowisko geograficzne trzeba była zrealizować w okresie budowy socjalizmu warunki dla pełnej przebudowy tego środowiska.

Zrealizowano w tym okresie przede wszystkim warunki polityczne i ekonomiczne:

1) utrwalenie dyktatury proletariatu w oparciu o sojusz robotniczo-rolniczy, a co za tym idzie, podporządkowanie całej gospodarki interesom narodu

2) wprowadzenie gospodarki planowej oraz związane z tym planowe oddziaływanie na środowisko geograficzne i jego poszczególne elementy.

Zwycięstwo socjalizmu na wsi, wyrażające się kolektywizacją wsi, umożliwiło bezpośrednie planowanie w rolnictwie na całym obszarze państwa, a co za tym idzie i planowanie zmian w środowisku geograficznym, jak np. sadzenie pasów ochronnych na wielkich przestrzeniach, zakładanie rozległych systemów sztucznego nawadniania, prowadzenie akcji w kierunku zmiany klimatu itp. Zmiany te były nie do pomyślenia w skali ogólnopaństwowej przed kolektywizacją wsi, w okresie jej rozbitcia na setki tysięcy i miliony drobnych gospodarstw chłopskich.

Podniesienie wiedzy i techniki na niespotykany dotąd stopień rozwoju umożliwiło stosowanie zarówno w rolnictwie, jak i w przemyśle coraz to doskonalszych metod produkcji, coraz to wydajniejszych i lepszych maszyn, pozwoliło na planowanie takich robót ziemnych i budowlanych, jak np. budowa wielkich tam rzecznych, elektrowni — gigantów, jakie nie były możliwe przy dawnym poziomie techniki.

W walce o socjalistyczne uprzemysłowienie kraju, realizowane przez plan GOELRO i kolejne plany pięcioletnie, w walce o budowę nowej bazy technicznej i przemysłowej wykuwał się nowy typ człowieka czującego i rozumiejącego swoją współodpowiedzialność za całość socjalistycznej gospodarki.

Wraz z potężnymi bazami przemysłowymi Uralu i Kuzniecka, Stalingradu i Karagandy, dzięki którym Związek Radziecki zwycięsko odparł inwazję hitlerowską, wzrastało nowe pokolenie ludzi socjalistycznych. Byli to profesoro- wie uniwersytetu, którzy sprawdzali swą wiedzę u ogrodników, ogrodnicy i ślusarze, którzy umieli wyciągać wnioski ze swych doświadczeń produkcyjnych oraz przekazywać je szerokim rzeszom współtowarzyszy, pastuchy kołchoż- niani i mechanicy, piszący o swych obserwa-

¹⁾ Marks K., Engels F.: Dzieła Wybrane. T. I. Warszawa 1949. KiW, str. 338.

²⁾ Stalin J.: Zagadnienia Leninizmu. Warszawa 1949. KiW, str. 549.

cjach do profesorów uniwersytetu — wszyscy razem budujący nową naukę i technikę w najściślejszym związku z praktyką.

Szczególnie w dziele przebudowy przyrody postępową twórczą myśl uczonych Dokuczajewa, Williamsa, Miczurina, Łysenki, Dawidowa i innych biegła równoległe z doświadczeniami wielu ogrodników, rolników i leśników. Myśl ta częstokroć splatała się z doświadczeniem i trudno nieraz dociec, gdzie leży początek wielkich przemian: w laboratorium uczonego czy w sadzie ogrodnika.

Nie do pomyślenia byłoby sadzenie olbrzymich pasów leśnych, gdyby nie uprzednia twórcza praktyka długoletnich doświadczeń wielu kolchozów i sowchozów. Nie do pomyślenia byłaby zmiana systemu sztucznego nawadniania bez uprzednich prób i doświadczeń miejscowych inżynierów.

Gospodarka radziecka wchodzi obecnie w drugi etap swego rozwoju — w etap budowy komunizmu. Potrzeby społeczeństwa na etapie komunizmu, w którym podział dóbr dokonywany będzie według zasady: „Każdemu według jego potrzeb“, da się wyrazić liczbami produkcji, są one bowiem wymierne zarówno w dziedzinie dóbr inwestycyjnych, jak i konsumcyjnych.

Już na XVII Zjeździe WKP(b) Stalin, stawiając przed rolnictwem radzieckim konieczność stworzenia na Powołżu silnej zbożowej bazy towarowej, mówił:

„Nie możemy się obejść bez poważnej i całkowicie ustabilizowanej, niezależnej od kapryśków pogody, bazy produkcji zbożowej nad Wołgą, bazy, która by dostarczała rocznie około 200 mln. pudów zboża towarowego.“³⁾

W swojej historycznej mowie w dniu 9 lutego 1946 roku na zebraniu przedwyborczym stalinowskiego okręgu wyborczego w Moskwie Stalin dał liczbowe wytyczne budowy komunizmu:

„Co się tyczy planów na okres dłuższy, partia zamierza zorganizować nowy potężny wzrost gospodarki narodowej, który by pozwolił nam podnieść poziom naszego przemysłu dajmy na to trzykrotnie w porównaniu z poziomem przedwojennym. Musimy dopiąć tego, aby nasz przemysł mógł produkować rocznie około 50 milionów ton surówki żelaza, około 60 milionów ton stali, około 500 milionów ton węgla, około 60 milionów ton ropy naftowej.“⁴⁾

Wielkie plany, dzięki ofiarnemu wysiłkowi narodu radzieckiego, w miarę realizacji stalinowskich wytycznych uległy dalszemu rozwinięciu i konkretyzacji. Mówią o tym liczby zawarte w Uchwałach XIX Zjazdu Partii — w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR. Uchwały przewidują, że produkcja surówki wzrośnie w roku 1955 w stosunku do roku 1950 o 76%, stali o 62%,

ropy naftowej o 85%. Naród radziecki dzięki owocnej realizacji dotychczasowych planów rozpocznie pracę nad wznoszeniem nowych gigantycznych budowli komunizmu, takich jak elektrownie na Kamie, Irtyszu, Wołdze, prace nad zmianą warunków klimatycznych Syberii itp. Rozbudowa kanałów i urządzeń irygacyjnych odda ludziom radzieckim nowe miliony hektarów uprawnej ziemi. I wszystko to w imię naczelnej troski państwa radzieckiego o wzrost potęgi komunistycznej Ojczyzny, o szczęście człowieka.

Pierwszym etapem na drodze do realizacji tych wielkich zamierzeń są: gigantyczny Staliniński Plan Zalesienia południowo-wschodnich obszarów europejskiej części Związku Radzieckiego, ogłoszony jesienią 1948 roku i ogłoszone w drugiej połowie 1950 roku budowy Kujbyszewskiej i Stalingradzkiej Elektrowni Wodnej na Wołdze, Głównego Kanału Turkmeńskiego, Kanału Południowo-Ukraińskiego i Północno-Krymskiego i wreszcie ukończonego niedawno Kanału Wołga—Don.

Do realizacji Wielkich Budowli Komunizmu potrzebny był długoletni łączny wysiłek wielu nauk, potrzebne było podniesienie tych nauk na odpowiedni stopień rozwoju teoretycznego i praktycznego

Toteż zagadnienia związane z realizacją Wielkich Budowli Komunizmu interesują wszystkich naukowców zarówno geologów, geografów, biologów, energetyków, inżynierów budowlanych, konstruktorów maszyn, agrotechników, leśników jak i ekonomistów, planistów czy urbanistów.

Twórcza realizacja marksizmu i doświadczenia budownictwa socjalistycznego w Związku Radzieckim są dla nas pomocą i oparciem w budowie naszego lepszego jutra. Sięgamy do doświadczeń radzieckich nie tylko przy rozwiązywaniu wszelkich zagadnień z zakresu życia i nauki, w których radzieckie doświadczenie wieloletniego stosowania metody dialektycznej wytycza nam drogi, uczy dialektycznego myślenia i działania. Naukowcy nasi uczą się od naukowców radzieckich konieczności pełnego powiązania teorii z życiem praktycznym, konieczności oparcia się o bieżące doświadczenia techników, rolników, ogrodników i leśników.

Realizacja Wielkich Budowli Komunizmu będzie miała olbrzymie znaczenie dla przebudowy środowiska geograficznego w Polsce. Doświadczenia i osiągnięcia radzieckie pomogą nam w zagospodarowaniu Żuław, opanowaniu i wykorzystaniu Pustyni Błędowskiej, regulacji Wisły, Dunajca i Bugu, przebudowy i rozbudowy naszych kanałów, zalesieniu nieużytków Polski środkowej i Pomorza czy wreszcie w walce ze stepowaniem Wielkopolski.

Toteż literatura zarówno naukowa, jak i popularna, która ukazała się w Związku Radzieckim na tematy związane z realizacją Wielkich Budowli Komunizmu, budzi żywe zainteresowanie tak wśród polskich naukowców, jak i wśród szerszych kręgów czytelników. Wydaje mi się więc, że należy ją omówić tym bardziej,

³⁾ Stalin J.: Zagadnienia Leninizmu. Warszawa 1949. KiW, str. 460.

⁴⁾ Stalin J.: Przemówienia wygłoszone na przedwyborczych zebraniach wyborców stalinowskiego okręgu wyborczego w Moskwie 11 grudnia 1937 r. i 9 lutego 1946 r. Warszawa 1951. KiW, str. 24.

że jest ona dostępna dla czytelnika na równi z literaturą polską, a o wiele od niej obszerniejsza i obfitsza.

W pierwszym rzędzie wymienić należy prace W. I. LENINA i J. W. STALINA, które dawały wytyczne przyszłych planów budownictwa komunistycznego.

*

Prace W. I. LENINA omawiające zagadnienia realizowane następnie w Wielkich Budowlach Komunistyczne znajdują się w ostatnich czterech tomach (tom 31, 32, 33 i 35) czwartego wydania rosyjskiego dzieł zebranych.

W tomie 31 w pracy *Nasze wniesienie i wewnątrzna sytuacja i zadania partii* (Nasza zewnętrzna i wewnętrzna sytuacja a zadania partii), str. 380—399, zawierającej referat W. I. Lenina, wygłoszony na Moskiewskiej Gubernialnej Konferencji RKP(b) w dniu 21.XI.1920, znajdzie czytelnik (str. 392—394) omówienie zagadnienia elektryfikacji Rosji i zarysy planu GOELRO. W tym samym tomie w pracy *Dokład o działalności sowiecia narodnych komisarzów 22 grudnia* (Sprawozdanie z działalności Rady Komisarzy Ludowych w dniu 22 grudnia) W. I. Lenin omawia ponownie zagadnienie elektryfikacji Rosji i znaczenie elektryfikacji dla rolnictwa (str. 481—484). Na str. 499 tego samego tomu znajduje się — *Projekt rezolucji VII Sjezda Sowietów po dokładzie ob elektryfikacji*, na str. 500 — *Projekt rezolucji frakcji RKP(b) VII Sjezda Sowietów również w sprawie planu elektryfikacji Rosji*.

W tomie 32 znajdzie czytelnik artykuł *Ob jedynym choziajstwiennom planie*. (O jedynym planie gospodarczym), str. 114—122, poświęcony planowi elektryfikacji Rosji (GOELRO). Plan ten omawiał W. I. Lenin również na X Ogólnorosyjskiej Konferencji RKP(b) *Dokład o prodowolstwiennom nabogie* (str. 385—386).

Tom 33 zawiera pismo W. I. Lenina do Prezydium VIII Ogólnorosyjskiego Zjazdu Elektrotechników: *W Prezydium VIII Wsierossijskowo Elektrotechničeskowo Sjezda* (str. 27—28), omawiające znaczenie zagadnienia elektryfikacji Rosji.

Tom 35 zawiera trzy listy do G. M. Krzyżanowskiego — wybitnego energetyka rosyjskiego — poświęcone zagadnieniom planu elektryfikacji Rosji. List z 23 stycznia 1920 (str. 370—371), list z dnia 6 listopada 1920 (str. 397) i list z dnia 5 kwietnia 1921 (str. 409—410).

Prace J. W. STALINA związane z zagadnieniami Wielkich Budowli Komunistyczne dostępne są czytelnikowi polskiemu w tłumaczeniach.

Dzieła (Warszawa 1951. K i W) zawierają:

List do W. I. Lenina z marca 1921 (T. 5, str. 58—60), poświęcony sprawie planu elektryfikacji Rosji.

List do Demiana Biednego z 15.VII.1924 (T. 6, str. 275—278), w którym po raz pierwszy poruszona jest sprawa walki z posuchą.

List W odpowiedzi Kusztyszewowi z dnia 28.XII.1928 (t. 11, str. 319—320), rozwijający wytyczne Lenina: „Komunistom to władza radziecka plus elektryfikacja“.

Zagadnienia Leninizmu (Warszawa 1952 K i W) zawierają „Referat sprawozdawczy na XVII Zjeździe Partii“ (str. 538—615), w którym postawione jest zagadnienie walki z posuchą w Kraju Zawołżańskim (str. 577—578).

*

W czasopiśmiennictwie radzieckim Wielkim Budowlom Komunistycznym poświęcone jest pięć obszernych bibliograficznych zestawień.

GRUDINSKAJA M. G.: *Wielkije Strojki Stalinskoj Epochi* — Bibliograficzny spisok. (Wielkie Budowle Epoki Stalinowskiej — Zestawienie bibliografii). Geografija w Szkole 1951, nr 1, str. 72—75.

Bibliografia ta obejmuje ogółem 166 pozycji — prawie wyłącznie artykułów zamieszczonych w gazetach i czasopiśmie. Bibliografia opracowana jest działami i zawiera: wypowiedzi Lenina (7 pozycji) i Stalina (4 pozycje) na tematy związane z elektryfikacją kraju

i walką z posuchą, 42 pozycje omawiające całokształt zagadnień Wielkich Budowli Komunistyczne, 50 pozycji o budowlach na Wołdzie, 30 pozycji o Głównym Kanale Turkmeńskim i budowlach na Amu-Darii i 33 pozycje o budowlach na Dnieprze. Bibliografia zestawia jedynie tytuły odnośnych artykułów i nie zawiera jakiegokolwiek ich omówienia.

GRUDINSKAJA M. G.: *Wielkije Strojki Stalinskoj Epochi*. (Wielkie Budowle Stalinowskiej Epoki). Geografija w Szkole. 1951, nr 4, str. 77—78.

Bibliografia ta jest uzupełnieniem poprzednio omawianej bibliografii. Zawiera ona 12 tytułów książek i 67 tytułów artykułów bez żadnego ich omówienia.

TOPCZIJEW A. W.: *Litieratura o wielkich strojkach komunizma*. (Piśmiennictwo o Wielkich Budowlach Komunistycznych). Sowiet. Kniga. 1951, nr 9, str. 14—21.

Jest to przegląd i omówienie wybranych publikacji poświęconych Wielkim Budowlom Komunistycznym. Zestawienie poprzedzone jest artykułem prof. A. W. Topczijewa, omawiającym lokalizację Wielkich Budowli Komunistyczne na tle rozwoju gospodarczego kraju oraz na tle przyrodniczych możliwości obszarów objętych Wielkimi Budowlami.

KOWDA A. W.: *Borba za priobrazowanije prirody i zadaczi naucznoj litieratury*. (Walka o przekształcenie przyrody i zadania piśmiennictwa). Sowiet. Kniga. 1951, nr 11, str. 3—12.

Jest to przegląd i omówienie wybranych publikacji z zakresu planów wielkich budowli wodnych oraz wyników realizacji tych planów. Zestawienie poprzedzone jest wstępem prof. A. W. Kowdy, omawiającym problemy przekształcenia przyrody. Zestawienie powyższe nie pokrywa się z zestawieniem A. W. Topczijewa.

BOGOJAWLENSKIJ G. P., PERLIN S. I.: *Litieratura o stalinskom planie priobrazowanija prirody* (Piśmiennictwo o Stalinowskim Planie Przeobrażenia Przyrody). Sowiet. Kniga. 1951, nr 6, str. 61—65.

Zestawienie tytułów prac dotyczących zarówno Stalinowskiego Planu Zalesienia, jak i Wielkich Budowli Komunistyczne.

Wyżej wymienione pięć zestawień bibliograficznych, zawierające ogółem około 250 tytułów książek, broszur i artykułów, pozwala czytelnikowi polskiemu na dokładne zorientowanie się w zakresie i w charakterze publikacji na temat Wielkich Budowli Komunistyczne w Związku Radzieckim. Znaczna część powyższych publikacji, zamieszczona w wydawnictwach poszczególnych republik, nie jest dostępna dla polskiego czytelnika. Z prac dostępnych dla polskiego czytelnika szczególną uwagę należy zwrócić na:

Wielkije Strojki Kommunizma (Wielkie Budowle Komunistyczne). Sbornik materiałow dla ucziela pod redakcją prof. W. A. Kowdy. Moskwa 1951. Izd. Akademii Pedagogicznych Nauk RSFSR, s. 380.

Książka zawiera pełne teksty ustaw o Wielkich Budowlach Komunistyczne (str. 11—74), a następnie przedruki artykułów wybitnych uczonych, działaczy społecznych i znanych literatów na tematy związane z Wielkimi Budowlami Komunistycznymi. Artykuły ułożone są tematycznie i obejmują: wypowiedzi uczonych o roli nauki w realizacji Wielkich Budowli Komunistyczne (str. 75—106); artykuł Ministra Rolnictwa ZSRR Biediktowa o Stalinowskim Planie Walki z Posuchą (str. 107—136); artykuł poświęcony poszczególnym Wielkim Budowlom (str. 137—168); artykuł o znaczeniu Wielkich Budowli dla elektryfikacji kraju (str. 169—206); rozwoju rolnictwa (str. 207—260) i transportu wodnego (str. 261—272). Dalej artykuły poświęcone budownictwem Wielkich Budowli (str. 273—326), technice (327—360) i wreszcie wyniszczaniu przyrody w krajach kapitalistycznych (str. 361—380).

Wielkije Sooruzenija Stalinskoj Epochi (Wielkie Budowle Epoki Stalinowskiej) — Sbornik statiej sowietkich uczonych. Moskwa 1951. Izd. CK WLKSM Mołodaja Gwardija, s. 208.

Książka zawiera artykuły najwybitniejszych uczonych radzieckich jak W. A. Topczijewa, G. M. Krzyżanowskiego, A. W. Wintiera, W. A. Obruczewa i innych na tematy związane z Wielkimi Budowlami Ko-

munizmu. Artykuły o charakterze popularno-naukowym omawiają poszczególne problemy gospodarki narodowej związane z realizacją Wielkich Budowli. Szczególnie interesujące i dobre do wykorzystania jest znajdujące się w zakończeniu książki zestawienie danych liczbowych i faktów odnoszących się do Wielkich Budowli.

WINTIER A. W.: *Wielkije Strojki Kommunizma* (Wielkie Budowle Komunizmu). Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 85.

Książka wybitnego radzieckiego energetyka omawia rolę Wielkich Budowli Komunizmu w rozwoju elektryfikacji Związku Radzieckiego. Autor omawia zagadnienie elektryfikacji od r. 1917, plan GOELRO i osiągnięcia stalinowskich pięciolatek.

GRIEKUŁOW L. F.: *Wielkije Stalinskije Strojki* (Wielkie Budowle Stalinowskie). Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 120.

Książka ta daje bardzo dokładne geograficzne opracowanie zarówno Planu Przeobrażenia Przyrody w Związku Radzieckim, jak i poszczególnych Wielkich Budowli Komunizmu.

KASIMOWSKIJ E.: *Wielkije Strojki Kommunizma* (Wielkie Budowle Komunizmu). Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 102.

Książka zawiera popularne opracowanie poszczególnych Wielkich Budowli Komunizmu i ich roli w gospodarce Związku Radzieckiego.

KOSZELEW F. P.: *Wielicestwiennyje Stalinskije Strojki Kommunizma i ich narodnochozjajstwiennoje znaczenije* (Wspaniałe Stalinowskie Budowle Komunizmu i ich znaczenie dla gospodarki narodowej). Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 167.

Książka omawia znaczenie Wielkich Budowli Komunizmu, jako całości, dla budowy komunizmu w Związku Radzieckim i dla rozwoju poszczególnych gałęzi gospodarki.

Poza wyżej wymienionymi książkami o charakterze naukowo-informacyjnym, należy zwrócić uwagę na trzy barwnie i żywo napisane broszury o poszczególnych Budowlach Komunizmu. Prace te, zawierające bardzo wiele ciekawego materiału faktycznego i liczbowego, wydane są przez Gidrometeozidat:

GAWRIŁOW A. M.: *Rieki SSSR na służbie rodziny* (Rzeki ZSRR w służbie ojczyzny). Moskwa 1951, s. 36.

KUZIN P. S.: *Wołga zawtra* (Wołga jutra). Moskwa 1951, s. 56.

RYBKIN A. J.: *Szturm pustyni* (Szturm na pustynię). Moskwa 1951, s. 75.

Bardzo cenne są również artykuły znajdujące się w Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej (2 wyd.):

Wielkije Strojki Kommunizma (Wielkie Budowle Komunizmu). BSET, 7, s. 218—228.

Wołga-Don. BSET, 8, str. 612—613.

Ponadto w czasopismach jak „Izwestija Wsiesojuznowo Geograficzeskowo Obszczestwa“, „Geografija w Szkole“, „Woprosy Ekonomiki“, „Wiestnik Akademii Nauk“ — znajduje się około 50 artykułów na wszelkie tematy związane z Wielkimi Budowlami Komunizmu. Są to w przeważającej większości opracowania naukowe.

*

W przeciwieństwie do tych obfitych i wszechstronnych radzieckich publikacji polskie piśmiennictwo Wielkich Budowli Komunizmu przedstawia się bardzo ubogo. Poza artykułami i reportażami zamieszczanymi w pismach codziennych, jak np. artykuły H. Dankowicza i tłumaczenia radzieckie w „Trybunie Ludu“ czy artykuły M. Fleszara w „Żołnierzu Wolności“ — bibliografia prac, jakie ukazały się na ten temat w Polsce obejmuje zaledwie 24 tytuły, w czym 4 broszury oraz 20 artykułów i notatek w czasopiśmiach artykułów są tłumaczeniami prac radzieckich, a zaledwie 1 broszura i 14 artykułów i notatek są oryginalnymi pracami polskich autorów.

CZERMIŃSKI A.: *Dzieje wielkiego planu*. Warszawa 1951. Czyt. s. 156, 1 nfb. Wiedza Powszechna.

Żywo i barwnie napisana popularna książka łącząca zagadnienia przeobrażenia przyrody w Związku Ra-

dzieckim z walką o budownictwo komunizmu, o coraz lepsze jutro narodów radzieckich. Autor przeciwstawia zniszczenie przyrody w ustroju kapitalistycznym twórczemu wyzyskiwaniu sił przyrody w ustroju socjalistycznym. Równocześnie autor wykazuje na konkretnych przykładach znaczenie, jakie prace nad Wielkimi Budowlami Komunizmu mają dla Polski i pozostałych krajów demokracji ludowej. W treści książki autor umiejętnie i celowo wplótł wypowiedzi wybitnych radzieckich naukowców i literatów na temat wielkich Budowli Komunizmu. Jest to, jak dotąd, jedyne polskie obszerniejsze opracowanie Wielkich Budowli Komunizmu.

FLESZAR M.: *Wielkie Budowle Komunizmu, a przeobrażenie środowiska geograficznego*. Ekonomista, 1951, z 4, str. 22—38.

Autor analizuje działalność społeczeństw przedsocjalistycznych w przyrodzie. Przechodząc do Wielkich Budowli Komunizmu omawia ich kompleksowe oddziaływanie na środowisko geograficzne i całość gospodarki Związku Radzieckiego.

Poza tym jedynym artykułem o charakterze naukowym, prace autorów polskich ograniczają się do 6 krótkich artykułów sprawozdawczych o Wielkich Budowlach Komunizmu, jako całości i 6 artykułów i notatek poświęconych Kanałowi Wołga-Don, zamieszczonych w różnych fachowych czasopismach. Są to następujące artykuły i notatki:

Giganty epoki stalinowskiej. Prz. budowl. 1951, nr 10, str. 448—449.

BOLECKI J.: *Wielkie Budowle epoki komunizmu*. Prz. związk. 1950, nr 11, str. 495—497.

DĄBROWSKI J.: *Wielkie Budowle Komunizmu*. Polska i Świat Współczesny. 1951, nr 3, str. 29—37.

KOZŁOWSKI W.: *Nowe gigantyczne budownictwo pokojowe ZSRR*. Prz. roln. 1950, nr 10, str. 287—288.

MALINOWSKI J.: *Inwestycje, które przekształcają warunki przyrodnicze*. Wiedza i Życie. 1950, nr 11, str. 1102—1117.

STOBNIKI R.: *Realizacja gigantycznego planu przekształcenia przyrody w Związku Radzieckim*. Instruktor Rolny. 1951, nr 10, str. 34—37.

A. Z.: *Kanał Wołga Don i jego znaczenie gospodarcze*. Życie gosp. 1951, nr 8, str. 475—478.

CHUDZYŃSKI M., PUCZYŃSKI K.: *Droga wodna Wołga — Don — kanałem pięciu mórz*. Gosp. wodna. 1951, nr 7—8, str. 242—245.

K. S.: *Kanał pięciu mórz*. Gosp. plan. 1951, nr 2, str. 86—91.

SKIBNIEWSKI L.: *Rys historyczny projektu potężenia Wołgi z Donem*. Gosp. wodna. 1951, nr 10, str. 362—364.

T. Z.: *Wołżańsko-Dońska droga wodna*. Geografia w Szkole. 1951, nr 1, str. 43—47.

Kanał Wołga-Don. (wg. Sauszki). Geografia w Szkole. 1951, nr 5, str. 305—309.

*

Z przekładów z rosyjskiego, które ukazały się w języku polskim należy przede wszystkim wymienić trzy broszury:

Wielkie Budowle Komunizmu. (Zbiór materiałów). Warszawa 1951. MON, s. 113.

Książka zawiera wybrane artykuły z prasy radzieckiej, pisane przez wybitne osobistości, na temat poszczególnych Wielkich Budowli Komunizmu oraz pełny tekst uchwał rządowych. Artykuły te w dużej części są tłumaczeniami artykułów zamieszczanych w radzieckim wydawnictwie „Wielkije Strojki Kommunizma“, wydanym przez Akademię Nauk Pedagogicznych w Moskwie w 1951 r.

Wielkie Budowle Komunizmu. Warszawa 1951. K i W, s. 70.

Książka zawiera teksty uchwał rządowych o Wielkich Budowlach Komunizmu oraz dwa artykuły o charakterze naukowym: W. A. Kowdy, omawiają-

cy rolę Wielkich Budowli Komunizmu w przeobrażeniu przyrody Związku Radzieckiego i M. Rubinsteina — o stworzeniu bazy materialno-technicznej komunizmu.

WINTER A.: *Budowle ludu a „budownictwo“ kapitalistów*. Warszawa 1951. K i W, s. 31, 1 nlb.

W polskich czasopismach naukowych ukazały się następujące tłumaczenia artykułów uczonych radzieckich:

BOJARINOW W.: *Wielkie Stalinowskie Budowle Komunizmu*. (Artykuł napisany specjalnie dla „Nowych Dróg“). Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 55—69.

Artykuł naukowo-informacyjny, omawiający szczególnie Wielkie Budowle Komunizmu i wskazujący na ich rolę w procesie budowy społeczeństwa komunistycznego oraz znaczenie dla całej postępowej ludzkości.

KOSTROW I. N.: *Na Wielkich Budowlach Komunizmu*. Prz. budowl. 1951, nr 9, str. 388—391.

OFACKIJ L.: *Wielkie budownictwo komunizmu a rozwój sił wytwórczych ZSRR*. Gosp. plan. 1952, nr 1, str. 27—34.

W artykule tym razi fatalne tłumaczenie, gdzie obok błędów stylistycznych znajdują się błędy merytoryczne, mogące zdezorientować czytelnika nieznającego zagadnienia. Np. tłumacz tłumaczy słowo „obwodnienie“ jako „odwodnienie“ i zdumiony czytelnik czyta o od-

wadnianiu pustyń, zamiast o nawadnianiu pustyń! Ten sam artykuł znajduje się w innym, lepszym tłumaczeniu w czas. „Inwestycje i Budownictwo“ (1952, nr 2, str. 22—30).

RUBINSZTEJN M.: *O stworzeniu materialno-technicznej bazy komunizmu*. Wojsko Ludowe. 1951, nr 9, str. 21—43.

TOPCZIEW A.: *Budowa materialno-technicznych podstaw komunizmu i zadania nauki radzieckiej*. Problemy. 1952, nr 1, str. 2—15.

WINTER A.: *Leninowsko-Stalinowski Plan Elektryfikacji w ZSRR*. Życie gosp. 1951, nr 24, str. 1334—1336.

Ponadto czytelnik znajdzie dwa artykuły uczonych radzieckich w następujących książkowych wydaniach zbiorowych.

Wybrane zagadnienia gospodarki ZSRR. Warszawa 1951. Polgos.

Zawierają artykuł A. Arakeljana: Nowy etap w tworzeniu materialno-technicznej bazy komunizmu. (str. 28—42).

KARAWAJEW A., ŁYSENKO T., KOWDA W. A.: *Stalin i rolnictwo*. Warszawa 1951. PWRiL.
Zawiera artykuł W. A. Kowdy: Stalinowskie budownictwo epoki komunizmu przeobraża przyrodę (str. 49—67).

OD REDAKCJI

Dążąc do stałego ulepszania treści „Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych” i podniesienia jego poziomu skierowaliśmy do szeregu instytucji i osób ankietę z prośbą o jej wypełnienie.

Apelujemy do wszystkich czytelników „Przeglądu Bibliograficznego” o zainteresowanie się naszą ankietą (załączoną do niniejszego zeszytu „Przeglądu Bibliograficznego”) i przesłanie swych uwag, możliwie wyczerpujących, pod adresem Redakcji.

Materiał uzyskany na tej drodze będzie pomocny Redakcji w usunięciu niedociągnięć, przeprowadzeniu odpowiednich zmian w układzie czasopisma i dostosowaniu go w jak najszerszej mierze do potrzeb czytelników.

ZMIANA ADRESU

Zwracamy uwagę naszych czytelników i korespondentów na nowy adres Redakcji „Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych”, który obecnie brzmi: WARSZAWA, UL. HOŻA 35, III PIĘTRO. TEL. 8-06-28.

I MARKSIZM — LENINIZM

KLASYCY MARKSIZMU-LENINIZMU

2121. ★ENGELS F.: **Położenie klasy robotniczej w Anglii.** Tłum. z niem. Warszawa 1952. KiW, s. 424. Biblioteka Klasyków Marksizmu-Leninizmu.

Pierwsze tłumaczenie na język polski pracy Engelsa, poświęconej historii klasy robotniczej Anglii, a napisanej w r. 1845. Praca ta zawiera wnikliwą analizę położenia robotników angielskich w okresie wczesnego i rozwijającego się kapitalizmu. Stanowi ona ostrą i wyczerpującą krytykę ustroju kapitalistycznego.

2122. ★LENIN W. I.: **Grożąca katastrofa i jak z nią walczyć.** Warszawa 1952. KiW, s. 63, 1 nlb. Mała Biblioteczka Marksizmu-Leninizmu Nr 37.

Artykuł napisany w przededniu wybuchu Rewolucji Październikowej, w okresie rozprzężenia i sabotażowej akcji kapitalistów. (Materiały do studiowania VII rozdz. Krótkiego Kursu Historii WKP(b)).

2123. ★LENIN W. I.: **O otzowizmie i ultymatyzmie. Rezolucja Narady rozszerzonej pisma „Proletarij”. O frakcji zwolenników otzowizmu i bogotworstwa.** Warszawa 1952. KiW, s. 51, 1 nlb. Mała Biblioteczka Marksizmu-Leninizmu Nr 21.

Dwa artykuły polemiczne Lenina z 1909 r., w których zwalcza on kierunki rewizjonistyczne i kontrrewolucyjne w rosyjskim ruchu robotniczym. (Materiały do studiowania IV rozdz. Krótkiego Kursu Historii WKP(b)).

2124. ★LENIN W. I., STALIN I. W.: **O budownictwie partyjnym.** Artykuły, przemówienia i dokumenty. T. 2. Warszawa 1952. KiW, s. 1088, 11 nlb., tabl. 1.

Tom drugi zawiera część trzecią wydawnictwa, zatytułowaną: Zagadnienia budownictwa partyjnego w okresie „dyktatury proletariatu”. Tłumaczenie polskie według wydania opracowanego przez Instytut Marksa—Engelsa—Lenina przy KC WKP(b). Zob. poz. 780.

2125. ★Pieriepski K. **Marksa i F. Engelsa s ruskimi polityczeskimi dziejami.** Wyd. 2. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 275, 1 nlb.

Korespondencja K. Marksa i F. Engelsa z rosyjskimi działaczami politycznymi. Zbiór obejmuje korespondencję z Rosyjską Sekcją I Międzynarodówki oraz z Sazonowem, Łopatinem, Ławrowem, W. Zasulicz i in.

2126. ★STALIN I. W.: **Nowa sytuacja — nowe zadania budownictwa gospodarczego.** Warszawa 1952. KiW, s. 30, 1 nlb. Biblioteka Klasyków Marksizmu-Leninizmu.

Przemówienie wygłoszone przez Stalina na naradzie działaczy gospodarczych dn. 23.VI.1931 r. Uzasadnienie ekonomicznej konieczności szybkiej industrializacji kraju w okresie budownictwa socjalizmu. Nowe zadania przemysłu ZSRR (mechanizacja pracy, wprowadzenie rozrachunku gosp.).

2127. ★STALIN I. W.: **O industrializacji kraju i o prawicowym odchyleniu w WKP(b).** Warszawa 1952. KiW, s. 43, 1 nlb. Biblioteka Klasyków Marksizmu-Leninizmu.

Referat wygłoszony na Plenum KC WKP(b) dnia 19.XI.1928 r. Uwypuklenie znaczenia industrializacji kraju i wynikające stąd zadania dla rolnictwa w dziedzinie mechanizacji i przyspieszenia tempa produkcji. Kontrrewolucyjna istota prawicowego odchylenia w WKP(b).

2128. ★STALIN I. W.: **W kwestii polityki agrarnej w ZSRR.** Warszawa 1952. KiW, s. 30, 1 nlb. Biblioteka Klasyków Marksizmu-Leninizmu.

Przemówienie wygłoszone na konferencji agrarników-marksistów 27.XII.1929 r. Wykazanie wyższości wielkiego, socjalistycznego przedsiębiorstwa rolnego nad drobnym gospodarstwem chłopskim. Znaczenie kolektywizacji rolnictwa i walki z kulactwem w ZSRR.

2129. ★STALIN I. W.: **Wyniki pierwszej pięciolatki.** Warszawa 1952. KiW, s. 51, 1 nlb. Biblioteka Klasyków Marksizmu-Leninizmu.

Referat wygłoszony na połączonym Plenum KC WKP(b) i Centralnej Komisji Kontroli WKP(b) w dn. 7.I.1933 r. Wykazanie międzynarodowego znaczenia planów pięcioletnich. Analiza wyników pierwszej pięciolatki we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej.

Zob. poz. 2148.

PRACE O KLASYKACH MARKSIZMU-LENINIZMU

2130. ★OBICZKIN G. D.: **O dwunastym tomie Dziej Stalina.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. KiW, s. 54, 1 nlb.

Zwięzła analiza prac Stalina, zawartych w tomie 12 Dziej (napisanych w l. 1929—1930). Jako zasadnicze problemy tego okresu autor omówienia wysuwa zagadnienie teorii kolektywizacji rolnictwa i walki z kulactwem. Omawia również szczegółowo znaczenie prac Stalina pośw. walce z prawicowym odchyleniem w WKP(b). Praca jest napisana przystępnie.

2131. ★PASZINCEW I. A.: **K. Marks i F. Engels o socialnych osnovach zdrowoochranienija.** Moskwa 1952. Miedgiz, s. 133, 3 nlb., tabl. 10.

Omówienie poglądów K. Marksa i F. Engelsa na warunki poprawy stanu higieny i zdrowotności ludności pracującej. Sytuacja w tym zakresie za życia twórców marksizmu. Stan i perspektywy realizacji ich wytycznych w państwach socjalistycznych.

2132. ★ROZENTAL M. M.: **Rozwinięcie przez W. I. Lenina marksistowskiej teorii poznania.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. KiW, s. 54, 1 nlb.

Analiza wkładu Lenina w dziedzinę marksistowskiej teorii poznania. Rozwinięcie i pogłębienie dwóch podstawowych twierdzeń: zagadnienia poznania jako odbicia świata obiektywnego oraz zagadnienia praw rządzących światem obiektywnym. Znaczenie rozwinięcia przez Lenina marksistowskiej teorii poznania dla nauki i polityki.

2133. SZCZEPAŃSKI J.: **Zagadnienia metodologii badań społecznych w niektórych pracach Marksa i Engelsa.** Myśl filozof. 1952, z. 2, str. 228—265.

Znaczenie sformułowania przez Marksa teorii materializmu historycznego dla dalszego rozwoju nauk społecznych. Studium Engelsa o położeniu klasy robotniczej w Anglii i jego doniosłość. Projekt badań społecznych przedstawiony przez Marksa I Międzynarodówce. Ważność i aktualność wskazań metodologicznych Marksa i Engelsa dla współczesnej nauki o społeczeństwie.

Zob. poz. 2140, 2142, 2145, 2146, 2148, 2157, 2159, 2980.

PRACE O MARKSIZMIE—LENINIZMIE

2134. ★ROZENTAL M. M.: **Marksistskij dialekticzeskij metod.** Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 347, 1 nlb.

Wyczerpujący wykład marksistowskiej metody dialektycznej. W 5 kolejnych rozdziałach autor charakteryzuje dialektykę marksistowską jako jedyną metodę poznania naukowego oraz omawia cztery podstawowe prawa dialektyki. Wykład teoretyczny wzbogacony jest na każdym etapie przez krytykę oraz wykazywanie reakcyjności i niższości nienaukowych metod poznania, stosowanych w filozofii burżuazyjnej. Autor ilustruje swe wywody szeregiem przykładów zaczerpniętych zarówno z nauk społecznych, jak i przyrodniczych,

które czynią wykład jasnym i dostępnym nawet przy niewielkim przygotowaniu teoretycznym.

2135. ★**Zagadnienia filozofii marksistowsko-leninowskiej.** Zbiór artykułów. Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 569, 2 nlb.

Zbiór artykułów najwybitniejszych radzieckich filozofów-marksistów (Aleksandrowa, Czesnokowa, Glezermana, Kaganowa, Kammariego, Stiepaniana i in.), zawierający analizę nauki filozoficznej Stalina. Publikacja jest przekładem wydania rosyjskiego przygotowanego przez Instytut Filozofii Akademii Nauk ZSRR.

Zob. poz. 2153, 2209, 2943.

II EKONOMIA POLITYCZNA

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2136. BIEŁOW P.: **O stosunkach pomiędzy ekonomiką a polityką.** (Tłum. z czas. „Bolszewik”. 1952, nr 11). Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 53—60.

Wzajemne oddziaływanie ekonomiki i polityki wg założeń marksistowskich. Konflikty pomiędzy ekonomiką i polityką w warunkach współczesnego kapitalizmu. Kształtująca rola ekonomiki w stosunku do polityki w warunkach socjalizmu. Leninowska zasada pierwszeństwa polityki w stosunku do ekonomiki. Zależność osiągnięć gospodarczych i ich trwałości od osiągnięć pracy partyjno-organizacyjnej i partyjno-politycznej. Polityka i ekonomika ZSRR oraz partii bolszewickiej.

2137. CHRAMOW P.: **O przedmiocie otraslewych ekonomik.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 45—59.

Artykuł dyskusyjny na temat przedmiotu ekonomiki szczegółowych. Podkreślenie daleko idącej dyferencjacji dyscyplin ekonomicznych. Problem ich klasyfikacji. Próba ogólnego określenia ich przedmiotu oraz stosunku do ekonomii politycznej. Bardziej szczegółowe omówienie problematyki i zadań nauczania ekonomiki przemysłu.

2138. JEMIELJANOW A. D.: **K itogam raboty Otdielenija Ekonomiki i Prawa AN SSSR za 1951 g.** Izw. AN. SSSR. Otd. Ekon. i Prawa. 1952, nr 2, str. 113—122.

Wyniki pracy Wydziału Ekonomiczno-Prawnego Akademii Nauk ZSRR za rok 1951. Zestawienie głównych prac naukowych, wykonanych na Wydziale. Omówienie czynności i tematyki posiedzeń Wydziału oraz najważniejszych form związania prac naukowo-badawczych Wydziału z praktyką budownictwa komunizmu. Wskazanie niedociągnięć w pracy naukowo-badawczej i organizacyjnej Instytutu Ekonomicznego oraz sposobów ich usunięcia w przyszłości.

2139. POKSZISZEWSKI W.: **Sowieszczanije po koordinacii naucznych ucziędzienij ekonomiceskich problem.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 111—117.

Konferencja instytutów ekonomicznych radzieckiej Akademii Nauk z dn. 9.V.1952 r. poświęcona zagadnieniu koordynacji prac naukowo-badawczych w zakresie gospodarki narodowej. Plan prac naukowo-badawczych na 1953 r. Problemy metodologiczne.

Zob. poz. 2133, 2302, 2365.

HISTORIA MYŚLI EKONOMICZNEJ

2140. HOFFMAN P.: **Trzy polskie wydania I Tomu „Kapitału”.** Sesja naukowa poświęcona trzeciemu polskiemu wydaniu I tomu „Kapitału”. Warszawa 1952, str. 7—41. Zob. poz. 2142.

Trzy polskie wydania I tomu „Kapitału” jako punkty znamienne w historii rozwoju polskiego

ruchu robotniczego i jego coraz ściślejszego zespalania się z marksizmem. Okoliczności towarzyszące powstaniu trzech omawianych wydań i ich charakterystyka.

2141. PONIATOWSKI Z.: **Spoleczno-filozoficzne poglądy Henryka Kamińskiego.** Myśl filozof. 1952, z. 2, str. 172—212.

Charakterystyka i analiza poglądów Henryka Kamińskiego, przedstawiciela postępowego kierunku w rozwoju polskiej myśli ekonomicznej. Poglądy Kamińskiego na przyczyny upadku Polski i krytyka klasy szlacheckiej. Rewolucja agrarna w programie społeczno-ekonomicznym Kamińskiego. Poglądy filozoficzne Kamińskiego i jego teoria społeczeństwa.

2142. ★**Sesja naukowa poświęcona trzeciemu polskiemu wydaniu I tomu „Kapitału” Karola Marksa.** Referaty i dyskusja. Warszawa 1952. K i W, s. 4 nlb., 365, 3 nlb. Instytut Kształcenia Kadr Naukowych przy KC PZPR. Katedra Ekonomiki Politycznej.

Publikacja zawiera tekst wstępnego przemówienia rektora IKKN prof. Modzelewskiego, teksty referatów (Hoffman P.: Trzy polskie wydania I Tomu „Kapitału”; Zawadzki J.: Kapitał K. Marksa — przewrót w rozwoju myśli ekonomicznej; Kuziński S.: Rozwinięcie przez Lenina i Stalina marksistowskiej teorii produkcji towarowej; Brus W.: Niektóre zagadnienia metody dialektycznej w świetle „Kapitału” Marksa) oraz streszczenia przemówień uczestników dyskusji. Zob. poz. 2140, 2145, 2146, 2150.

2143. ŚLADKOWSKA A.: **Poglądy polityczne Edwar-da Dembowskiego.** Myśl filozof. 1952, z. 2, str. 112—171.

Autorka analizuje poglądy społeczno-polityczne E. Dembowskiego na tle zarysu sytuacji społeczno-ekonomicznej Polski lat czterdziestych ub. stulecia. Między innymi omówienie poglądów Dembowskiego na kwestię chłopską, na zagadnienie rewolucji i demokracji agrarnej.

2144. ZAWADZKI J.: **Aktualne znaczenie krytyki ekonomicznych koncepcji centrystów II Międzynarodówki.** Ekonomista. 1952, z. 2, str. 34—55.

Analiza i ocena poglądów teoretyków Centrum II Międzynarodówki (Kautsky'ego, Plechanowa, Bauera, Hilferdinga i in.). Wpływy poglądów centrystów na koncepcje ekonomiczne przedstawicieli PPS. Analiza ewolucji omawianych poglądów.

2145. ZAWADZKI J.: **„Kapitał” Karola Marksa — przewrót w rozwoju myśli ekonomicznej.** Sesja naukowa poświęcona trzeciemu polskiemu wydaniu I tomu „Kapitału”. Warszawa 1952, str. 46—110. Zob. poz. 2142.

„Kapitał” K. Marksa jako dzieło znamionujące nową epokę w rozwoju nauk społecznych. Analiza rewolucyjnego charakteru nauki ekonomicznej K. Marksa, przeprowadzona na tle zasadniczych

elementów klasycznej ekonomii burżuazyjnej. Marksowska krytyka wulgarnej ekonomii burżuazyjnej. Kierunki dalszego rozwoju marksowskiej ekonomii politycznej i wzbogacenie jej pracami Lenina i Stalina.

Zob. poz. 2162, 2980.

EKONOMIA POLITYCZNA KAPITALIZMU

2146. BRUS W.: **Niektóre zagadnienia metody dialektycznej w świetle „Kapitału” Marksa.** Sesja naukowa poświęcona trzeciemu polskiemu wydaniu I tomu „Kapitału”. Warszawa 1952. str. 179—213. Zob. poz. 2142.

Referat prof. Brusa, po raz pierwszy ogłoszony drukiem w r. 1951, zarejestrowany w Przeglądzie Bibliograficznym Wyd. Gosp. 1951, poz. 4879.

2147. ★DIKSZTAJN S.: **Kto z czego żyje.** Słowo wstępne Żanny Kormanowej. Warszawa 1952. K i W, s. 129, 2 nlb.

Reedycja pracy Diksztajna, napisanej w l. 1870—1880 pod pseudonimem Jana Młota. Jest to jedna z najwcześniejszych i najlepszych w skali międzynarodowej popularyzacji I tomu Kapitału (rozdziałów dot. wartości dodatkowej). Broszura doczekała się wielu wydań; 22 lata po pierwszym wydaniu w r. 1903 została pozytywnie oceniona i zalecona przez Lenina. Wznowienie publikacji w estetycznej szacie graficznej związane jest z 70 rocznicą powstania „Proletariatu”.

2148. ★ENGELS F.: **Konspekt über „Das Kapital”.** Berlin 1952, Dietz Verlag, s. 62.

Artykuł opracowany przez F. Engelsa dla londyńskiego czasopisma „Fortnightly Review”. Obejmuje konspekt: działu I — Towar i pieniądz, działu II — Przemiana pieniądza w kapitał, działu III — Wytwarzanie wartości dodatkowej bezwzględnej i działu IV — Wytwarzanie wartości dodatkowej względnej — I tomu „Kapitału” K. Marksa.

2149. KOZŁOW G. W.: **Obszeźnij krzys kapitalizma i jowo obostrieniye na sowriemiennom etapie.** Wopr. ekonom. 1952, nr 4, str. 69—86.

Ogólny kryzys kapitalizmu i jego zaostrzenie się na obecnym etapie. Charakterystyka tego kryzysu oraz jego podział na dwa okresy. Analiza przyczyn zaostrzenia się ogólnego kryzysu w świecie kapitalistycznym po II wojnie świat.

2150. KUZIŃSKI S.: **Rozwinięcie przez Lenina i Stalina marksistowskiej teorii produkcji towarowej.** Sesja naukowa poświęcona trzeciemu polskiemu wydaniu I tomu „Kapitału”. Warszawa 1952, str. 114—175. Zob. poz. 2142.

Tematem referatu jest rozwinięcie przez Lenina i Stalina teorii powstania i rozwoju produkcji towarowej w ogóle, a kapitalistycznej produkcji towarowej w szczególności. Naukowo-teoretyczne uogólnienie przez Lenina i Stalina epoki imperializmu i rewolucji proletariackich — epoki upadku kapitalizmu i zwycięstwa socjalizmu.

2151. ★LUXEMBURG R.: **Ausgewählte Reden und Schriften.** Berlin 1951. Dietz Verlag, T. I, s. 751; T. II, s. 741.

Zbiór zawiera, obok najpoważniejszej pracy R. Luxemburg „Wprowadzenie do ekonomii politycznej”, mniejsze prace, przemówienia i artykuły od rozpoczęcia przez nią działalności politycznej, aż do jej tragicznej śmierci. Wybór dzieł przedstawia całokształt osiągnięć R. Luxemburg tak na polu teoretycznym, w dziedzinie marksizmu-leninizmu i ekonomii politycznej, jak i na polu działalności politycznej.

Zob. poz. 2121, 2142, 2144, 2300, 2302, 2335, 2363.

EKONOMIA POLITYCZNA SOCJALIZMU

2152. BRUS W.: **O podstawach spójni ekonomicznej między klasą robotniczą, a pracującym chłopstwem w okresie przejściowym.** Ekonomista. 1952, z. 2, str. 89—113.

Ekonomiczna konieczność okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu. Charakter i zadania dyktatury proletariatu w okresie przejściowym. Układy społeczno-ekonomiczne w okresie przejściowym i ich stosunek wzajemny. Istota sprzeczności pomiędzy klasą robotniczą a chłopstwem pracującym i ich nieantagonistyczny charakter. Zasadnicza zgodność interesów klasy robotniczej i chłopstwa pracującego. Przewyciężenie nieantagonistycznych sprzeczności i umocnienie spójni ekonomicznej między miastem a wsią jako jedynie słuszną polityką państwa socjalistycznego. Analiza istoty nepu.

2153. ★GLEZERMAN G.: **Baza i nadbudowa przy przejściu od socjalizmu do komunizmu.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 27, 1 nlb. Zagadnienia Teorii Marksizmu-Leninizmu Nr 8. Zob. poz. 39.

2154. GŁADKOW I.: **O planomiernom razwitii socjalistyczeskowo narodowo choziajstwa.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 3—19.

Analiza prawa planowego rozwoju gospodarki narodowej w ustroju socjalistycznym. Socjalistyczna reprodukcja rozszerzona i jej podstawowe cechy. Zagadnienie proporcjonalności rozwoju. Przesłanki ustalania proporcji.

2155. KOTOK W. F.: **K woprosu ob ekonomicheskoi osnovie narodno-demokraticheskowo gosudarstwa.** Izw. AN. SSSR. Otd. Ekon. i Prawa. 1952, nr 2, str. 98—112.

Zagadnienie podstawy ekonomicznej państwa dem. lud. Wielosektorowość gospodarki krajów dem. lud. i drogi umacniania sektora socjalistycznego. Uprzemysłowienie i kolektywizacja w krajach dem. lud. Rozwój planowania gospodarki narodowej w tych krajach. Rola pracy jako decydującej podstawy ustroju społecznego państwa dem. lud.

2156. LEMNITZ A.: **Politische Oekonomie des Sozialismus. Das sozialistische Prinzip der wirtschaftlichen Rechnungsführung.** Arbeit. 1952, nr 5, str. 279—288.

Charakter i podstawowe zadania systemu rozrachunku gospodarczego. Podstawy organizacyjne i ekonomiczne socjalistycznej zasady rozrachunku gosp. Prawo wartości a rozrachunek gosp.

2157. MAKAROWA M.: **Lenin und Stalin über die Grundlagen der Neuen Oekonomischen Politik.** Neue Welt. 1952, nr 11, str. 1286—1302.

Klasy marksizmu-leninizmu o okresie przejściowym od kapitalizmu do socjalizmu. Lenin i Stalin twórcami nepu. Przemysł, handel i rolnictwo w okresie nepu. Znaczenie ekonomiczne nepu w rozwoju gospodarki socjalistycznej w ZSRR.

2158. TEMKIN G.: **O roli państwowej własności socjalistycznej w świetle projektu Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Ekonomista. 1952, z. 2, str. 9—28.

Własność socjalistyczna jako materialna podstawa wszystkich praw i wolności obywatelskich zagrożonych przez Konstytucję. Rozwój form własności socjalistycznej w Polsce, jej ugruntowanie i ochrona.

2159. TEMKIN G.: **Zagadnienie spójni między miastem i wsią w jedenastym i dwunastym tomie Dzieł J. Stalina.** Nowe Drogi. 1952, nr 9, str. 127—139.

Omawiane dwa tomy Dzieł J. Stalina obejmują okres od stycznia 1928 r. do czerwca 1930 r., a więc okres wyjątkowej walki o przygotowanie warunków pełnej kolektywizacji wsi w ZSRR. Artykuł

omawia stalinowską teorię kolektywizacji rolnictwa na tle podstawowych zadań okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu. Należy podkreślić szczególną aktualność tematu w zastosowaniu do warunków polskich.

2160. TEPICHT J.: **Spójnia a budownictwo socjalistyczne w świetle wytycznych VII Plenum KC PZPR.** Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 16—30.

Walka o wzrost towarowości drobnotowarowego rolnictwa a niebezpieczeństwo kułackie. Polityka planowego oddziaływania na produkcję rolną jako realizacja dwóch stron nebu. Drogi łączenia walki o wzrost produkcji gospodarstw indywidualnych z walką o ich uspołecznienie. POM-y jako główne ognisko łączące. Konieczność szybszego zwiększenia

udziału sektora socjalistycznego w produkcji wsi. Spójnia administracyjno-polityczna i kulturalno-oświatowa.

2161. ★ **Woprosy socialisticzeskoj ekonomiki.** (Red. Paszkow A. I.). Moskwa 1951. Izd. MGY, s. 168. **Rec. MAJEWSKI I. W.** Sowiet. kniga 1952, nr 3, str. 77—81.

Krytyczna ocena publikacji zebranych w omawianym wydawnictwie. Podkreślenie socjalistycznego charakteru polityki gospodarczej ZSRR w zakresie produkcji, zatrudnienia i gospodarki finansowej przedsiębiorstw. Zob. poz. 796, 797, 1214, 1271, 1301.

Zob. poz. 2126-7, 2129, 2210—16, 2258, 2390, 2725.

III HISTORIA

2162. ★ **BIEŻUŃSKA-MAŁOWIST I.: Poglądy nobilitas okresu Nerona i ich podłoże gospodarczo-społeczne.** Warszawa 1952. Tow. Miłośników Historii, s. 156. Prace Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego T. V.

Podstawy ekonomiczne znaczenia warstwy nobilitas rzymskiej w okresie panowania dynastii julijsko-klaudyjskiej. Analiza poglądów Seneki, Persjusza i Lukana, przeprowadzona w ścisłym powiązaniu z podłożem gospodarczo-społecznym omawianego okresu.

2163. ★ **BRUHAT J.: Histoire du mouvement ouvrier français.** T. 1 Des origines à la révolte des canuts. Paris 1952. Ed. Sociales, s. 287, 1 nlb.

Pierwszy tom historii francuskiego ruchu robotniczego, obejmujący okres od jego początków aż do powstania tkaczy lyońskich (1834). Zasadnicze momenty cechujące omawiany okres: obudzenie się świadomości klasowej robotników, powstanie i rozwój organizacji robotniczych, wystąpienie na arenie politycznej pierwszych działaczy ruchu robotniczego, niedojrzałość polityczna i utopijność teorii głoszonych przez przywódców i ideologów tego okresu.

2164. **CHOJNACKA K.: Walka o wolny handel i żeglugę na Warcie i Odrze w pierwszej połowie XVI wieku.** Prz. zach. 1952, nr 3-4, str. 627—674.

Warunki handlu w dorzeczu Odry i Warty w połowie XVI w. Wpływ stosunków politycznych polsko-brandenbursko-pomorskich na rozwój handlu. Sprzeczności interesów oraz poglądów szlachty i mieszczaństwa na zagadnienie handlu z Pomorzem. Układ wschowski (18.IV.1512 r.) i jego realizacja. Warunki rozwojowe handlu odrzańskiego po r. 1535.

2165. **CIEŚLAK E.: Reglamentacja handlu rybami przez związek miast hanzeatyckich w XIV i XV w.** Prz. zach. 1952, nr 5-6, str. 146—175.

Przyczynek do historii handlu bałtyckiego. Przepisy hanzeatyckie dot. skupu i jakości śledzi. Problem ujednolicenia rozmiarów beczek śledziowych. Przepisy dot. handlu rybami z Bergen.

2166. **DUNOW M.: Georgij Dimitroff — der grosse Kämpfer gegen Krieg und Faschismus.** Einheit. 1952, nr 6, str. 549—557.

Artykuł opublikowany z okazji 70 rocznicy urodzin G. Dimitrowa. Zawiera on opis jego życia i działalności politycznej.

2167. ★ **DWORZACZEK W.: „Dobrowolne“ poddaństwo chłopów.** Warszawa 1952. LSW, s. 157, 2 nlb.

„Dobrowolne“ przyjmowanie poddaństwa jako zjawisko o dużym znaczeniu społecznym i gospodarczym naterenie Wielkopolski w XVI—XVIII w. Struktura społeczno-ekonomiczna Wielkopolski

w tym okresie. Wyzysk pańszczyźniany i zjawisko zbiegostwa. Sytuacja „ludzi luźnych“ i przyczyny dobrowolnego przyjmowania poddaństwa.

2168. **DZIEWOŃSKI K.: Geografia Trzebnicy i ujazdu trzebnickiego w okresie wczesnośredniowiecznym.** Studia wczesnośredniowieczne. T. I. Warszawa 1952. Oss., str. 25—34. Zob. poz. 2186.

Znaczenie historii i geografii Trzebnicy oraz ujazdu trzebnickiego dla badań nad historią gospodarczo-społeczną Polski wczesnośredniowiecznej, zwłaszcza XII w. Położenie Trzebnicy i związana z nim ewolucja sieci komunikacyjnej. Omówienie granic ujazdu trzebnickiego oraz samego miasta. Sieć i formy osadnictwa ujazdu trzebnickiego.

2169. ★ **GROSFELD L.: Polska w latach kryzysu gospodarczego 1929—1933.** Warszawa 1952. MON, s. 311, 2 nlb.

Struktura społeczno-ekonomiczna i ustroj Polski przedwrześniowej jako przyczyny jej szczególne zacołowania, słabości i zależności. Polska jako jedno z najsłabszych ogniw kapitalizmu i przedmiot eksploatacji kapitału międzynarodowego. Analiza przebiegu kryzysu 1929—1933 w Polsce. Na tle przytłaczającego obrazu nędzy i poniewierki mas pracujących Polski przedwrześniowej, autor stara się uwypuklić znaczenie naszej rewolucji socjalnej i zdobycy Polski Ludowej. **Rec.: J. J. Nowe Drogi.** 1952, nr 8, str. 135—140. Recenzja określa książkę jako pożyteczną i pouczającą oraz solidnie udokumentowaną. Książka odślania ucisk i samowolę ze strony klas panujących oraz ukazuje nędzę mas pracujących i ich walkę. Braki: niedostateczne uwzględnienie zagadnień ówczesnej polityki zagranicznej i zdrady narodowej klas rządzących; brak szerszego uogólnienia zagadnienia specyfiki kapitału monopolistycznego w Polsce.

2170. ★ **KIENIEWICZ S.: Galicja w dobie autonomicznej (1850—1914).** Wybór tekstów. Wrocław 1952. Oss., s. LIII, 397.

Wybór tekstów poprzedza wstęp (s. LIII), zawierający syntezę pracy i charakterystykę objętego nią okresu. Ponadto w części wstępnej autor podaje objaśnienia układu tekstów i wskazówki bibliograficzne. Bogaty wybór tekstów ilustruje wszechstronnie historię — rozwój polityczny, społeczno-ekonomiczny i kulturalny Galicji w l. 1850—1914.

2171. **KOŁGANOW M.: K woprosu od ispolzowanii towarno-dienieźnych instrumentow w pierwyje gody sowietskoj własi.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 20-32

O wykorzystaniu instrumentów gospodarki towarowo-pieniężnej w pierwszych latach istnienia władzy radzieckiej. Ciekawe materiały historyczne dot. stosunków towarowo-pieniężnych w Kraju Rad przed wprowadzeniem komunizmu wojenne-

nego. Na tym tle autor przechodzi do analizy początków rozrachunku gospodarczego w okresie po rozgromieniu interwencji i wskazuje kierunek dalszych przemian w okresie nepu.

2172. LESIŃSKI H.: **Początki i rozwój stosunków polsko-hanzeatyckich w XIII w.** Prz. zach. 1952, nr 5-6, str. 130—145.

Ogólne przesłanki nawiązywania stosunków polsko-hanzeatyckich w XIII w. Rozwój stosunków handlowych (aktywność handlu lubeckiego, przywileje książąt piastowskich i Wł. Łokietka na rzecz Lubeki, udział Lubeki w imporcie i eksporcie polskim). Zanik wpływów handlowych Lubeki na życie gosp. Polski (zabór Pomorza przez Krzyżaków, gwałtowny rozwój handlowy miast pruskich).

2173. MAGR A.: **O czeskim żelaznictwie w polskim poemacie z r. 1612.** Slezsky Sbornik. 1952, nr 1, str. 129-135.

Czeskie hutnictwo w średniowieczu w świetle W. Rożdżeńskiego Officina Ferraria.

2174. ★ MAŁCUŻYŃSKI K., RAWICZ J.: **Gdy Polską rządziła burżuazja.** Warszawa 1952. K i W, s. 108, 3 nłb. Zbiór artykułów publicystycznych, opartych na materiałach źródłowych, charakteryzujących sytuację ekonomiczną Polski przedwrześniowej. W artykułach przedstawiono kulisy afery żyrdowskiej, sprawę monopolu zapalczanego, elektrowni łódzkiej i in.

2175. MAŁOWIST M.: **Problematyka gospodarcza badań wczesnośredniowiecznych.** Studia wczesnośredniowieczne. T. I. Warszawa 1952. Oss., str. 13—23. Zob. poz. 2186.

Stan badań w zakresie problematyki historycznej społeczeństwa polskiego z okresu wczesnośredniowiecznego. Konieczność rozszerzenia bazy źródłowej dalszych badań i zbliżenie między historykami a archeologami wczesnego średniowiecza. Dominujące znaczenie problematyki społeczno-gospodarczej badań wczesnośredniowiecznych w świetle materializmu historycznego. Społeczeństwo polskie tego okresu jako społeczeństwo stosunkowo rozwinięte, o daleko idącym podziale pracy i głębokim zróżnicowaniu socjalnym. Wytwórczość i proces wymiany w tym okresie. Znaczenie i konieczność dalszych badań nad okresem wczesnego średniowiecza.

2176. MATERN H.: **Der Kampf Ernst Thälmanns um die ideologischen Grundlagen der Partei von neuem Typus.** Einheit. 1952, nr 4, str. 337—345.

Omówienie zasług E. Thälmana położonych na polu walki z odchyleniem prawicowym w łonie niemieckiego ruchu robotniczego. E. Thälmann bojownikiem o partię robotniczą nowego typu.

2177. ★ **Mieżdunarodnyje otnoszenija na Dalnim Wostokie (1870—1945 gg).** Red. Żukow Je. M. Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 790, 1 nłb.

Historia walk o wpływy gospodarcze i polityczne w Chinach między St. Zjedn. i krajami europejskimi w l. 1870—1894. Historia wojen japońsko-chińskiej i rosyjsko-japońskiej (1894—1905). Narastanie sprzeczności między krajami zaborczymi i próby ich rozwiązania po I wojnie świat. Znaczenie obecnej wojny na Korei. Wzrost świadomości politycznej i ruchów wyzwolńczych ludów wschodnio-azjatyckich.

2178. ★ MILLER I. S.: **Powstanie chłopskie na Podhalu w 1651 r. Ruch chłopski w Wielkopolsce w 1651 r.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 143, 1 nłb.

Tłumaczenie artykułów historyka radzieckiego, poświęconych historii ruchów chłopskich w Polsce, a zamieszczonych w wyd. „Uczonyje Zapiski Instytutu Sławianowiedienija“ (r. 1950, T. II, str. 155-215 oraz 1951, T. III, str. 220-235). W artykule I autor omawia historię i podłoże powstania Kostki Napierskiego; w artykule II przedstawia przebieg

powstania chłopskiego w Wielkopolsce, ściślej związanego z ruchem chłopskim na Podhalu. Zob. poz. 813.

2179. OSIADACZ A.: **Wielki Proletariat — pierwsza partia klasy robotniczej w Polsce.** Z okazji 70-lecia powstania. Myśl filozof. 1952, z. 3, str. 201—220.

Wybór tekstów z czas. „Walka Klas“ — organu partii „Proletariat“. Autorka wyboru wysuwa następujące zagadnienia ideologiczne „Proletariatu“: 1) zrozumienie konieczności popularyzacji dzieł Marksa i Engelsa oraz upowszechnienia teorii socjalizmu naukowego, 2) zrozumienie konieczności łączenia się proletariatu w partię, 3) naukowe wyjaśnienie istoty i klasowego podłoża proletariackiego internacjonalizmu.

2180. PAZITNOW K. A.: **K woprosu o promyslnennom pierieworocie w Rossii.** Wopr. istorii. 1952, nr 5, str. 69—76.

Rozwój wielkiego przemysłu w Rosji na początku XIX wieku. Stan zatrudnienia, urządzeń i płac w tym przemyśle. Wartość produkcji. Narastanie przyczyn konfliktów między właścicielami zakładów przemysłowych i robotnikami.

2181. ★ **Pod rządami bezprawia i terroru. Konstytucje, sejmy i wybory w Polsce Przedwrześniowej.** Warszawa 1952. K i W, s. 270, 1 nłb.

Zbiór dokumentów, obrazujących walkę KPP z burżuazyjnymi rządami Polski przedwrześniowej. Dokumenty te (prawie wszystkie), opublikowane po raz pierwszy w wydaniu książkowym, wymownie charakteryzują sytuację polityczną i gospodarczą kraju, położenie mas pracujących w okresie rządów kapitalistów i obszarników.

2182. ★ **Polska po powstaniu styczniowym. Sytuacja ekonomiczno-polityczna w poszczególnych zaborach.** Warszawa 1952. K i W, s. 69, 3 nłb. Wydział Historii Partii KC PZPR. Wydział Szkolenia Partyjnego. KC PZPR. Wybór tekstów źródłowych do historii polskiego ruchu robotniczego. Z. 1.

2183. RUBINSZTEIN N. E.: **Niekotoryje woprosy formirowanija rynku raboczej sily w Rossii XVIII wieku.** Wopr. filozof. 1952, nr 2, str. 72—101.

Zarys historyczny powstawania rynku siły roboczej w XVIII wieku w Rosji na tle rozwarstwienia społecznego ludności wiejskiej w warunkach ustroju feudalnego. Charakterystyka procesu oddziaływania biedoty wiejskiej do przemysłu i transportu. Początki chałupnictwa.

2184. ★ STANIEWICZ M.: **Kłęska wrześniowa na tle stosunków międzynarodowych 1918—1939.** Warszawa 1952. MON, s. 233, 2 nłb.

Oświetlenie przyczyn, które spowodowały odrodzenie imperializmu niemieckiego po I wojnie świat. i doprowadziły do wybuchu II wojny świat. Kulisy antynarodowej polityki burżuazyjno-obszarniczych rządów Polski przedwrześniowej. Wpływ kapitału międzynarodowego na politykę sfer rządowych w Polsce. Analiza przyczyn politycznych i ekonomicznych klęski wrześniowej.

2185. STERN L.: **Gegenwartsaufgaben der deutschen Geschichtsforschung.** Neue Welt. 1952, nr 14, str. 1684—1709.

Krytyka dotychczasowych badań historycznych w NRD. Przetawienie niemieckich badań historycznych na tory materializmu historycznego. Nauka radziecka wzorem dla historyków niemieckich.

2186. ★ **Studia wczesnośredniowieczne.** Studia, materiały, sprawozdania. T. I. Warszawa 1952. Oss., s. 208. Zob. poz. 2168, 2175.

2187. WINZER O.: **Aktuelles Vermächtnis Georgi Dimitroffs an die deutsche Arbeiterklasse.** Neue Welt. 1952, nr 13, str. 1515—1520.

Aktualne znaczenie wskazań G. Dimitrowa dla narodu niemieckiego.

2188. ★WOLANOWSKI L.: **Ośmiornica. Historia jednego koncernu.** Warszawa 1952. KiW, s. 66, 2 nlb.

Ujęta w formę publicystyczną opowieść o koncernie Unilever, panującym nad rynkiem i przemysłem mydlarskim przed wojną w 51, a obecnie w 43 krajach. Autor demaskuje kulisy działalno-

ści koncernu w Polsce przedwrześniowej i jego rolę w antypolskiej polityce popierania militarystyki hitlerowskiego w przygotowaniu agresji na Polskę. Uniezależnienie się przemysłu mydlarskiego w Polsce Ludowej od kapitału międzynarodowego.

Zob. poz. 2121, 2129, 2220, 2326, 2329, 2337, 2946, 2951, 2969.

IV GEOGRAFIA

2189. ★AGRANAT G. A.: **Grenlandija.** Moskwa 1951. Geografiz, s. 43, 2 nlb.

Zarys geografii Grenlandii oraz jej znaczenie gospodarcze i militarne dla St. Zjedn.

2190. ★DIEMIDOW S. S.: **Mongolskaja Narodnaja Rjespublika.** Moskwa 1952. Geografiz, s. 55, 1 nlb.

Popularny zarys geografii społeczno-gospodarczej Mongolskiej Republiki Ludowej.

2191. H. W. **Beginn der wirtschaftlichen Erschliessung Tibets.** Wirtschaft. 1952, nr 31, str. 12.

Artykuł omawia specyficzne warunki geograficzne Tybetu, hamujące rozwój rolnictwa i przemysłu. Hodowla bydła podstawą gospodarki Tybetu. Pomoc i opieka gospodarza Chin Ludowych. Bogactwa naturalne kraju.

2192. ★JUSOW B. W.: **Tibet. Kratkij geograficzeskij oczerk.** Moskwa 1952. Geografiz, s. 77, 3 nlb. 1 mapa.

Zarys geografii i historii Tybetu. Stosunki społeczno-gospodarcze. Przyczyny porażki polityki państw imperialistycznych w tym kraju. Perspektywy rozwoju gospodarczego w okresie władzy ludowej.

2193. ★KOSTINSKIJ D. N.: **Nepal.** Moskwa 1951. Geografiz, s. 34, 2 nlb.

Zarys geografii gospodarczo-społecznej Nepalu.

2194. ★NIKITIN N.: **Kanton.** Moskwa 1952. Geografiz, s. 30, 2 nlb.

Monografia społeczno-gospodarcza miasta Kanton. Demokratyzacja stosunków społeczno-gospodarczych w okresie władzy ludowej.

2195. ★SEBAG P.: **La Tunisie.** Essai de monographie. Paris 1951. Editions Sociales, s. 237, 4 nlb.

Monografia Tunisu, obejmująca opis geograficzno-gospodarczy kraju, zarys historii, ze szczególnym uwzględnieniem przebiegu kolonizacji i jej skutków ekonomiczno-społecznych, ustrój Tunisu, stosunki kulturalne. Rozdział ostatni omawia rozwój ruchu narodowo-wyzwoleńczego w Tunisie.

2196. ★SZNAJDER S. S.: **Birma. Ekonomiczesko-geograficzeskij oczerk.** Moskwa 1951. Geografiz, s. 327, 1 nlb.

Geografia społeczno-gospodarcza Burmy. Rys historyczny. Stan i rozwój poszczególnych dziedzin gospodarki narodowej. Podział na rejony gospodarcze. Skorowidze. Literatura.

2197. ★WITWER I. A.: **Geografia gospodarza świata (bez ZSRR).** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Nasza Księgarnia, s. 412, 3 nlb.

Część szczegółową, obejmującą zarys geografii gosp. wszystkich ważniejszych krajów świata (prócz ZSRR), poprzedza wstęp historyczno-geograficzny i demograficzny. Układ całości materiału wg części świata. Podręcznik nagrodzony w r. 1950 Nagrodą Stalinowską.

V BUDOWNICTWO SOCJALISTYCZNE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2198. **Die Erfüllung der Wirtschaftspläne in der Volksdemokratien 1951.** Statist. Praxis. 1952, nr 4, str. nlb.

Tabele wskaźników wykonania narodowych planów gospodarczych za rok 1951 w Polsce, Czechosłowacji, Rumunii, Bułgarii oraz na Węgrzech. Tabele, porównując produkcję r. 1951 z produkcją z r. 1950, wykazują wielki wzrost potencjału gospodarczego państw dem. lud.

2199. ★GEORGE P.: **Les démocraties populaires. L'exemple des démocraties populaires européennes.** Paris 1952. Edit. Sociales, s. 137, 3 nlb.

Studium postępowego uczonego francuskiego, analizujące dorobek 7 lat budownictwa socjalistycznego europejskich krajów dem. lud. Podsumowanie najważniejszych osiągnięć. Omówienie planów gospodarczych tych krajów. Podkreślenie istoty przemian społeczno-gospodarczych i politycznych w krajach dem. lud. w porównaniu z ich sytuacją w latach przedwojennych.

2200. MAST J.: **Z wydarzeń gospodarczych ZSRR** s. 182. **Rec. ROSNER JAN.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 7, str. 63-67.

Osiągnięcia i rozwój przemysłu, rolnictwa i budownictwa w ZSRR, Czechosłowacji, Rumunii, Bułgarii, Albanii i na Węgrzech.

2201. ★PIOTROWSKA—HOCHFELDOWA K.: **Sytuacja materialna robotników i pracowników umysłowych w krajach obozu socjalizmu.** Warszawa 1952. Polgos, s. 182. **Rec. ROSNER JAN.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 7, str. 43-45.

Rec. wykazuje brak uwypuklenia w pracy roli i wpływu militarystyki gospodarki na pogłębianie się sprzeczności w obozie kapitalistycznym. Podkreśla wartość zestawienia porównawczego danych dot. stopy życiowej, warunków mieszkaniowych, oświaty oraz spożycia w Polsce kapitalistycznej i Ludowej. Zob. poz. 1525.

2202. SIENNICKI L.: **Kraje demokracji na drodze do socjalizmu.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 421-423.

Wyniki procesu przebudowy i rozbudowy gospodarczej krajów dem. lud. (w zakresie przemysłu, rolnictwa, dochodu narodowego) w l. 1950-1951.

2203. **Die unaufhaltsame Entwicklung der volksdemokratischen Länder zum Sozialismus.** Neue Welt. 1952, nr 9, str. 1095-1103.

Dane statystyczne dot. rozwoju przemysłu, rolnictwa i kultury w krajach dem. lud. Pomoc ZSRR dla krajów dem. lud.

2204. WILKE W.: **Die Struktur der Weltwirtschaft und die Gesetzmässigkeit in ihrer Entwicklung.** Statist. Praxis. 1952, nr 7, str. 130-134.

Równomierny, stały rozwój gospodarki ZSRR i krajów dem. lud. w porównaniu z nierównomiernym, spowodowanym wzajemną konkurencją, rozwojem gospodarki państw kapitalist. Liczne tabele w tekście.

Zob. poz. 2197.

POLSKA

2205. ALBRECHT J.: **Nowa Warszawa — wielka budowa socjalizmu.** Nowe Drogi. 1952, nr 9, str. 100-110.
Artykuł zawiera szereg interesujących danych o wynikach odbudowy Warszawy i przebiegu nowego budownictwa oraz o zagospodarowaniu miasta. Omawia dalszy program rozwoju socjalistycznej Warszawy. Podkreśla doniosłość dzieła budowy Warszawy i konieczność wzmocnienia pracy politycznej dla dalszej mobilizacji mas.
2206. ANIOŁA J.: **Pomoc ZSRR w realizacji największej inwestycji Planu 6-letniego.** Inw. i Budown. 1952, nr 5, str. 4—8.
Pomoc radziecka w lokalizacji i dokumentacji oraz dostawach sprzętu dla kombinatu Nowa Huta. Pomoc w dziedzinie wykonawstwa robót budowlano-montażowych.
2207. ★BIERUT B.: **O Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Warszawa 1952. KiW, s. 88, 4 nlb, 2 tabl.
Tekst referatu Prez. Bieruta, wygłoszonego na posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego w dn. 18.VII. 1952 r. Referat zawiera w cz. I podsumowanie przebiegu ogólnonarodowej dyskusji nad projektem Konstytucji, sprawozdanie z prac Komisji Konstytucyjnej oraz analizę podstawowych zasad projektu Konstytucji. W części II publikacji — tekst Konstytucji.
2208. BIERUT B.: **O Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Przemówienie na posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego 18.VII.1952 r. Nowe Drogi. 1952, nr 8, str. 3—18. Zob. poz. 2207.
2209. ★BIERUT B.: **O partii.** 2 wyd. uzupełnione. Warszawa 1952. KiW, s. 340, 3 nlb., tabl. 1. Zob. poz. 1479.
Wydanie 2 uzupełnione rozdziałem: „Partia kierownicza siła budownictwa socjalizmu“ (s. 319—340), na który składają się 2 artykuły: „Źródła siły naszej partii“ oraz „Partia klasy robotniczej — kierownicza siła narodu polskiego“.
2210. ★BIERUT B.: **O umocnieniu spójni między miastem a wsią w obecnym okresie budownictwa socjalistycznego.** Referat i przemówienie końcowe wygłoszone na VII Plenum KC PZPR 14—15.VI.1952. Warszawa 1952. KiW, s. 130, 2 nlb, tabl. 1.
Referat Prez. Bieruta wygłoszony na VII Plenum KC PZPR zawiera przegląd i omówienie najważniejszych zagadnień i zadań stojących obecnie przed Narodem Polskim i Polską Zjednoczoną Partią Robotniczą. W referacie wysunięte zostały następujące zagadnienia: 1) konieczność walki o dalsze umocnienie sił Polski Ludowej; 2) wzmoczenie walki o mobilizowanie Partii i Narodu wokół realizacji zadań Planu 6-letniego; 3) zagadnienie spójni ekonomicznej między miastem a wsią omówione na tle gruntownej analizy przemian społeczno-gospodarczych wsi polskiej (zagadnienie to było głównym tematem obrad VII Plenum). W części referatu pośw. nowym zadaniom kierowania przemysłem socjalistycznym omówione zostały zagadnienia związane z dopływem i szkoleniem kadr, zag. walki o pełne wykorzystanie sił produkcyjnych, zag. zaopatrzenia w przemyśle oraz zag. mechanizacji pracy.
2211. BIERUT B.: **O umocnieniu spójni między miastem a wsią w obecnym okresie budownictwa socjalistycznego.** Referat na VII Plenum Komitetu Centralnego PZPR dnia 14 czerwca 1952 r. Nowe Drogi. 1952, nr 6, str. 5—75 oraz **Dyskusja**, tamże str. 77—175. Zob. poz. 2210.
2212. BIERUT B.: **O umocnieniu spójni między miastem a wsią w obecnym okresie budownictwa socjalistycznego.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 6, str. 3—23.
Wyjątki z referatu Prez. Bieruta dot. zagadnień wsi i rolnictwa. Zob. poz. 2210.
2213. BIERUT B.: **O umocnieniu spójni między miastem a wsią w obecnym okresie budownictwa socjalistycznego.** O trwały pokój. 1952, nr 26, str. 2—3.
Wyjątki z referatu wygłoszonego na VII Plenum KC PZPR. Przemysł socjalistyczny i nowe zadania kierowania przemysłem. Rolnictwo i sprawa spójni między miastem a wsią. Konieczność wzmocnienia regulującej roli państwa w wymianie między miastem i wsią. Zadania organizacji partyjnych w walce o umocnienie sojuszu robotniczo-chłopskiego. Zob. poz. 2210.
2214. BIERUT B.: **O umocnieniu spójni między miastem a wsią w obecnym okresie budownictwa socjalistycznego.** Fragmenty referatu Prezydenta RP. na VII Plenum Komitetu Centralnego PZPR. Rada Narodowa, 1952, nr 13, str. 1—17.
Wyjątki z referatu Prez. Bieruta. Uwypuklenie roli spółdzielczości produk. PGR i POM w umocnieniu spójni ekonomicznej między miastem a wsią. Zob. poz. 2210.
2215. BIERUT B.: **Referat Prezydenta RP... na posiedzeniu Sejmu Ustawodawczego w dniu 18 lipca 1952 r. o projekcie Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Rada Narodowa. 1952, nr 15, str. 3—11. Zob. poz. 2207.
2216. ★BIERUT B.: **Sojusz robotniczo-chłopski podstawą Frontu Narodowego.** Przemówienie wygłoszone na ogólnokrajowych dożynkach w Krakowie 7 września 1952 roku. Warszawa 1952. KiW, s. 16.
2217. BIERUT B.: **Źródła siły naszej partii.** Przemówienie na uroczystej akademii w Warszawie w dniu 18 kwietnia 1952 r. Nowe Drogi. 1952, nr 5, str. 3-6.
Więź partii z masami pracującymi. Troska o proste go człowieka najświętszą sprawą dla ludzi Partii.
2218. **Drugi rok planu sześcioletniego.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 3—12.
Charakterystyka i omówienie osiągnięć w dziedzinie socjalistycznego uprzemysłowienia Polski. Wskaźniki produkcji. Wzrost postępu technicznego. Nakłady inwestycyjne w r. 1951. Wzrost obrotu towarowego i zatrudnienia. Przyczyny niewykonania planu produkcji roln. w r. 1951. Tabl. 6.
2219. ★**Dyskusja sejmowa o Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej 18—22 lipca 1952 r. (Stenogram).** Warszawa 1952. KiW, s. 348.
Publikacja zawiera referat Prez. Bieruta „O Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej“ wygł. dn. 18 lipca 1952 r., teksty przemówień wygł. na posiedzeniach Sejmu Ustawodawczego w dn. 19 i 21 lipca 1952 r. oraz deklaracje przedstawicieli klubów poselskich złożone przed głosowaniem.
2220. GENTZEN F. H.: **Polskie Ziemie Zachodnie — historyczne ziemie polskie.** Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 70—81.
Przekład, z niewielkimi skrótami, artykułu z „Einheit“ (IV.1952 r.). Artykuł stanowi odpowiedź na antypolską kampanię neohitlerowskich szowinistów niemieckich i uzasadnia prawa Polski do Ziemi Zachodnich, omawiając ich łączność z Polską i stosunek do niej na przestrzeni dziejów.
2221. GÓRSKI J.: **Front Narodowy — zjednoczenie patriotycznych sił narodu.** Nowe Drogi. 1952, nr 9, str. 88—99.

Podstawowe zadania Frontu Narodowego w walce z wrogiem klasowym, w walce o objęcie wszystkich ludzi pracy, o uaktywnienie mas bezpartyjnych i ich polityczne dojrzewanie.

2222. **JĘDRYCHOWSKI S.: Nasze wielkie budowle — duma i chluba narodu.** Nowe Drogi. 1952, nr 3, str. 25-38.

Artykuł omawia wielkie inwestycje Planu 6-letniego z punktu widzenia ich znaczenia dla gospodarki narodowej, poszczególne obiekty inwestycyjne w hutnictwie, górnictwie, energetyce, przemyśle chemicznym, przemyśle mat. budowlanych, transporcie oraz w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego i gospodarki komunalnej. Przesłanki realizacji programu inwestycyjnego.

2223. **KISIELEWSKI K.: Województwo krakowskie w perspektywie planu 6-letniego.** Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 27—31.

Założenia i dotychczasowa realizacja planu w zakresie uprzemysłowienia, rozwoju rolnictwa i przebudowy jego struktury, leśnictwa, komunikacji, handlu, oświaty i ochrony zdrowia. Omówienie osiągnięć i błędów w realizacji planu.

2224. **Komunikat PKPG o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w I kw. 1952 r.** Gosp. Plan. 1952, nr 5, str. 2-3; Życie gosp. 1952, nr 10, str. 561-563.

2225. **Komunikat PKPG o wykonaniu Narodowego Planu Gospodarczego w II kw. 1952 r.** Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 2-3; Życie gosp. 1952, nr 16, str. 912-914.

2226. **KUJBYSZEW A.: Ekonomika Polski na podjście.** Wniesz. torg. 1952, nr 8, str. 1-9.

Rozwój gospodarczy Polski Ludowej. Podsumowanie osiągnięć gospodarczych i społecznych w związku z 8 rocznicą PKWN. Przegląd stosunków gospodarczych z ZSRR i jego pomoc w odbudowie i zagospodarowaniu kraju. Rozwój gospodarki sektora uspołecznionego.

2227. **MAKARENKO Ja.: W swobodnej Polsce.** Moskwa 1951. Molodaja Gwardija, s. 212, 3 nlb. 1 tabl., 1 mapa.

Zbiór reportaży z podróży po Polsce, przedstawiających osiągnięcia w zakresie odbudowy kraju i utrwalania nowego ustroju gospodarczego i politycznego.

2228. **MALISZ B., KOSTROWICKI J.: Aktywizacja województw niedostatecznie zagospodarowanych 1950—1955.** Warszawa 1952. Polgos, s. 126, 1 nlb. Biblioteka Zagadnień Gospodarczych Polski. T. 1.

Charakterystyka istniejących dysproporcji w zagospodarowaniu kraju i ich przyczyny. Zadania Planu 6-letniego w zakresie obszarów nieuprzemysłowionych. Szczegółowa analiza kierunków rozwoju poszczególnych województw niedostatecznie zagospodarowanych w okresie 1950—1955.

2229. **MESZORER A.: Podstawowe zagadnienia ustroju politycznego i społeczno-gospodarczego w Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 8, str. 275—280.

Omówienie treści wstępu oraz rozdziału 1 i 2 — projektu Konstytucji.

2230. **MIKUSZKIEWICZ M.: Narodowy plan gospodarczy i budżet na rok 1952 — wydatki na cele społeczne i kulturalne.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 21-26.

Omówienie wydatków, przewidzianych na usługi społeczne i kulturalne, zaopatrzenie ludności i sprawy bytowe w r. 1952. Struktura dochodów budżetowych na r. 1952.

2231. **MINC B.: Narodowy Plan Gospodarczy na rok 1952 w liczbach.** Warszawa 1952. K i W, s. 66, 2 nlb.

Opracowanie dzieli się na dwie części. Część I stanowi podsumowanie osiągnięć 2 roku Planu 6-let-

niego w podstawowych dziedzinach gospodarki narodowej. W części II zestawione są zadania Narodowego Planu Gospodarczego na rok 1952. Materiały, zawarte w publikacji, są przejrzyste w układzie i stanowią cenną pomoc dla wszystkich interesujących się realizacją Planu 6-letniego.

2232. **MUSZKAT M.: Na marginesie projektu Konstytucji.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 12—17.

Zdobycze społeczno-gospodarcze klasy robotniczej, pracującego chłopstwa i inteligencji w Polsce Ludowej na tle stosunków panujących w Polsce międzywojennej. Pomoc ZSRR w budowie podstaw socjalizmu w Polsce. Projekt Konstytucji — odbiciem ugruntowanej rzeczywistości. Jednorodność klasowa i waga międzynarodowa projektu Konstytucji.

2233. **NOARO J.: La Pologne.** Paris 1951. Edit. Sociales, s. 309, 2 nlb. (Démocraties Populaires).

Książka napisana przez Francuza, poświęcona Polsce powojennej i jej budownictwu socjalistycznemu. Autor zgromadził w pracy wrażenia z kilku podróży do Polski i barwnie przedstawił najistotniejsze problemy naszej rzeczywistości jak „epopeję warszawską” — historię heroicznej odbudowy i budowy stolicy, jak budowę wielkiego socjalistycznego przemysłu i socjalistyczną przebudowę rolnictwa, zdobycze społeczne i kulturalne. Książka przepojona jest głęboką sympatią dla narodu polskiego i jego twórczej pracy.

2234. **OCHAB E.: Polska przestała być krajem biednym, bezbronnym i niezaradnym.** Nowe Drogi. 1952, nr 9, str. 50—65.

Jest to bilans osiągnięć politycznych i gospodarczych ośmiolecia Polski Ludowej i trudności naszego budownictwa. Autor artykułu podkreśla, że nie należy upajać się sukcesami, nie zamazywać trudności i pamiętać o gigantycznych zadaniach stojących przed nami.

2235. **Ogólnopolska Konferencja Frontu Narodowego.** 30.VIII.1952. Warszawa 1952. Czyt., s. 93, 2 nlb.

Teksty przemówień uczestników Ogólnopolskiej Konferencji Frontu Narodowego. Materiały zebrane w publikacji będą cenną pomocą w pracy powstających w całym kraju Komitetów Frontu Narodowego. Materiały te stanowią ponadto ważny i cenny dokument jedności Narodu Polskiego w jego pracy i walce.

2236. **Osiem lat Polski Ludowej.** Poradnik bibliograficzny. Warszawa 1952. BNIB, s. 43.

Recenzja publikacji pióra P. Kaltenberga patrz str. 240.

2237. **VII Plenum Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej.** Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 3-15.

Omówienie zagadnień, będących przedmiotem obrad VII Plenum. Umocnienie Frontu Narodowego. Wzmoczenie wysiłków w walce o pokój. Sprawa pogłębienia i utrwalenia sojuszu robotniczo-chłopskiego. Walka o uprzemysłowienie. Zagadnienie umocnienia rozrachunku gospodarczego. Walka o wyższy poziom pracy partyjnej i zawodowej.

2238. **Pomoc i sojusz z ZSRR — gwarancja niepodległości i zwycięskiego budownictwa socjalizmu w Polsce Ludowej.** (Stenogram wykładu) Warszawa 1952. s. 31. Materiały Kursu Propagandystów przy KC PZPR Nr 5.

2239. **STANIEWICZ M.: Droga walki o wielkość, siłę i dobrobyt Polski.** O polityce uprzemysłowienia kraju. Warszawa 1952. K i W, s. 51, 1 nlb.

Popularno-naukowe omówienie znaczenia uprzemysłowienia Polski dla zbudowania ustroju socjalistycznego. Przemiany w strukturze gospodarczej

Polski. Wielkie budowle socjalizmu w Polsce. Zagadnienie industrializacji w programie Frontu Narodowego.

2240. ★ **Walka państwa ludowego o dobrobyt mas pracujących.** (Stenogram wykładu) Warszawa 1952, s. 21. Materiały Kursu Propagandystów przy KC PZPR Nr 16.

Analiza położenia mas pracujących w Polsce Ludowej. Wzrost dochodu narodowego, wzrost płac realnych i stopy życiowej klasy robotniczej. Trudności okresu przejściowego, ich przyczyny i walka władzy ludowej o ich usunięcie.

2241. WASILKOWSKA Z.: **Udział kobiet w walce o pokój i Plan Sześćioletni.** Nowe Drogi. 1952, nr 9, str. 111—126.

Rosnąca aktywność społeczna i polityczna kobiet w Polsce Ludowej. Przelomowe zmiany w położeniu kobiet. Proces wzrostu zatrudnienia kobiet i trudności z nim związane. Zagadnienie awansowania kobiet. Podnoszenie poziomu materialnego i praca uświadamiająca wśród kobiet wiejskich. Opieka państwa nad matką i dzieckiem i zagadnienie pomocy dla kobiet pracujących w domu.

2242. ★ **Wielkie budowle socjalizmu w Polsce Ludowej i ich popularyzacja w najszerszych masach.** (Stenogram wykładu) Warszawa 1952, s. 31. Materiały Kursu Propagandystów przy KC PZPR Nr 12.

Szeroki rozmach budownictwa socjalistycznego jako jedna z cech charakterystycznych procesu uprzemysłowienia Polski. Wykład podzielony jest na 2 części: pierwsza zawiera przegląd i omówienie najważniejszych budowli Planu 6-letniego; w części drugiej podkreślono ogólnonarodowe, mobilizujące znaczenie tych budowli.

2243. ★ **WÓJCICKI B.: Słowa przekute w czyn.** Warszawa 1952. K i W, s. 59, 2 nlb.

Autor przedstawia Program Wyborczy Frontu Narodowego na tle zwycięg i przekonujących wymową cyfr i faktów podsumowania osiągnięć 8 lat budownictwa socjalistycznego Polski Ludowej.

2244. ★ **Wybory.** Poradnik bibliograficzny. Warszawa 1952. BNIB, s. 24.

Bibliografia zalecająca, przeznaczona jako pomoc dla aktywistów, prelegentów i agitatorów. Materiały zawarte w poradniku podzielono na 5 rozdziałów: Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Front Narodowy, Ordynacja wyborcza — wybory, Demokracja socjalistyczna, Demokracja burżuazyjna.

Zob. poz. 2158, 2160, 2573, 2714, 2725, 2742, 2791, 2820, 2970, 3134.

ZWIĄZEK RADZIECKI

2245. BOJARINOW W.: **Wielkie stalinowskie budowle komunizmu.** Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 55—69.

Dane o poszczególnych wielkich budowlach komunizmu w ZSRR. Narodowo-gospodarcze znaczenie tych budowli: przewrót w przemyśle przez zastosowanie elektryfikacji, kompleksowej mechanizacji i automatyzacji. Przewrót w gospodarce rolnej spowodowany pełnym ujarzmieniem sił przyrody i potężnym rozwojem transportu. Porównanie rozmachu budowli stalinowskich z gospodarką współczesnego kapitalizmu.

2246. **Diriektiw XIX Sjezda Partii po piątym pięcioletniemu planu rozwitija SSSR na 1951—1955 gody.** Bolszewik 1952, nr 16, str. 3—20. Zob. poz. 2247.

2247. ★ **Dyrektiw XIX Zjazdu Partii w sprawie Piątego Pięcioletniego Planu Rozwoju ZSRR na lata 1951—1955. Projekt KC WKP(b). Tekst zmienionego statutu Partii. Projekt KC WKP(b).** Warszawa 1952. K i W, s. 88, 3 nlb.

Wytyczne XIX Zjazdu WKP(b) dla KC Partii i Rady Ministrów ZSRR dot. piątego 5-letniego planu gosp. ZSRR w dziedzinie przemysłu, rolnictwa, obrotu towarów, transportu i łączności oraz w dziedzinie dalszego wzrostu dobrobytu materialnego, ochrony zdrowia i kulturalnego poziomu narodu.

2248. ★ **GIERASZCZENKO B.: Nowyj moszcnyj podjom narodowo choziajstwa SSSR w pierwoj poslewojennoj piatiletkie.** Moskwa 1951. Gospolizdat, s. 123, 3 nlb.

Wyniki radzieckiej gospodarki w pierwszym powojennym planie pięcioletnim. Osiągnięcia w zakresie przemysłu, rolnictwa i transportu. Uzasadnienie celowości zastosowanych środków. Perspektywy dalszego postępu na drodze do komunizmu. Praca ma charakter monograficzny.

2249. GRENIER F.: **Wielkie budowle komunizmu w ZSRR.** O trwały pokój. 1952, nr 28, str. 2.

Omówienie genezy i wykonania gigantycznych planów przeobrażenia przyrody oraz prac hydra uliczno-energetycznych w ZSRR. Porównanie ciężkiej sytuacji gosp. Francji z rozkwitem gospodar czym ZSRR.

2250. ★ **GRIEKUŁOW P.: Wielikije stalinskije strojki.** Moskwa 1951. Gospolizdat, s. 118, 2 nlb.

Znaczenie stalinowskiego planu przeobrażenia przyrody dla poprawy bilansu wodnego ZSRR. Sztuczne zbiorniki wody jako źródło energii elektrycznej dla przemysłu. Przebieg regulacji radzieckich dróg wodnych.

2251. ★ **KADUSZKIEWICZ A.: Wyniki powojennego planu pięcioletniego ZSRR.** Warszawa 1952. Polgos, s. 68, 1 nlb. Biblioteka Budownictwa Socjalizmu. T. 12.

Przegląd i podsumowanie wyników gospodarki radzieckiej w okresie pierwszej powojennej pięcioletki. Omówienie podstawowych założeń planu. Analiza osiągnięć w podstawowych dziedzinach gospodarki (przemysł, rolnictwo, transport i łączność, wzrost dobrobytu i kultury). Perspektywy rozwojowe gospodarki radzieckiej na tle planu Wielkich Budowli Komunizmu.

2252. **Komunikat Centralnego Urzędu Statystycznego przy Radzie Ministrów ZSRR o wynikach wykonania Państwowego Planu Rozwoju Gospodarki Narodowej w ZSRR w I kw. 1952 r.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 55.

2253. **Komunikat CUS przy Radzie Ministrów ZSRR o wynikach wykonania Państwowego Planu Rozwoju Gospodarki narodowej w II kw. 1952 r.** Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 65—66.

2254. ★ **KOSZELEW F. P.: Osnownyje itogi wypolnienija pierwoj poslewojennoj stalinskoj piatiletki.** Moskwa 1951. Wojen. Izd. Wojen. Min. SSSR, s. 190, 2 nlb.

Drugi rozwoju gospodarki radzieckiej i jej osiągnięcia w pierwszym powojennym planie pięcioletnim. Porównanie wyników gospodarczych w zakresie przemysłu, rolnictwa, transportu, handlu oraz warunków życia w ZSRR i w krajach dem. lud. ze stanem stwierdzonym w tym zakresie w krajach kapitalist. Rozwój nauki i techniki. Realizacja stalinowskich planów budownictwa komunistycznego. Rozwój współzawodnictwa pracy. Poprawa warunków życia ludności pracującej.

2255. ★ **KOSZELEW F. P.: Wielicestwiennyje stalinskije strojki kommunizma i ich narodnochoziajstwiennoje znaczenije.** Moskwa 1952. Gospolizdat, s. 166, 2 nlb.

Znaczenie wielkich budowli stalinowskich dla rozwoju przemysłu, rolnictwa i transportu w ZSRR. Wkład nauki socjalistycznej i postępowej techniki w realizację stalinowskiego planu wielkiego budownictwa komunistycznego. Osiągnięcia w zakre-

się realizacji tego planu. Ekonomiczna ocena korzyści tych budowli dla gospodarki narodowej.

2256. ★KOWDA W.: **Wielkie budowle komunizmu**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. PWRiL, s. 40.

Popularna monografia, omawiająca całokształt zagadnień, związanych z założeniami i realizacją Stalinowskiego Planu Wielkich Budowli Komunizmu.

2257. KUŁAGIN N.: **Nieprierywnyj rost blagosostojanija sowietskogo naroda**. Bolszewik. 1952, nr 7, str. 20—29.

Pomyślny rozwój gospodarki radzieckiej i wynikająca z tego nieustanna poprawa warunków życia ludności pracującej. Aktualny stan wyżywienia, zaopatrzenia w artykuły przemysłowe i sytuacja mieszkaniowa tej ludności.

2258. ★**O budowie komunizmu w Związku Radzieckim**. (Stenogram wykładu). Warszawa 1952, s. 31. Materiały Kursu Propagandystów przy KC PZPR Nr 4.

Przedmiotem wykładu jest wyjaśnienie istoty międzynarodowego znaczenia budownictwa komunizmu w ZSRR i roli ZSRR w walce mas pracujących całego świata o pokój, demokrację i socjalizm.

2259. OPACKIJ Ł.: **Stroitelstwo wołzkich gıdrouzłow i pierspektiwy rasszirienija syriewych i prodowlstwiennych riesursow SSSR**. Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 3—20.

Charakterystyka ekonomiczna obszarów nadwożańskich przed rozpoczęciem wielkich budowli komunizmu. Analiza wpływu realizacji tych budowli na gospodarkę omawianych terenów. Perspektywy rozszerzenia zasobów surowcowych i żywnościowych ZSRR dzięki potężnym urządzeniom hydrotechnicznym.

2260. ★SAWCZENKO-BIELSKIJ A. A.: **Wielikije strojki komunizma nowyj etap stalinskowo plana priobrazowanija prirody**. Moskwa 1951. Goskultproswietizdat, s. 45, 3 nlb.

Popularne omówienie lokalizacji, znaczenia gospodarczego i przebiegu budowy wielkich budowli komunizmu, będących nowym etapem Stalinowskiego Planu Przeobrażenia Przyrody. Literatura.

2261. ★**Wielikije sooruzienija stalinskogoj epochi**. Sbornik statiej sowietskich uczonych. Moskwa 1951. Mołodaja Gwardija, s. 206, 2 nlb., 1 mapa.

Zbiór artykułów popularyzujących założenia gospodarcze Stalinowskiego planu budownictwa komunistycznego i omawiających przebieg jego realizacji.

2262. **Zagadnienie bilansu gospodarki narodowej**. (Oprac. na podstawie art. A. Kurskiego z mies. Płan. choz. 1951, nr 5). Inw. i Budown. 1952, nr 4, str. 29—32.

Zagadnienia bilansu gosp. narodowej ZSRR na tle reprodukcji socjalistycznej i zadań planowania gosp. narodowej. Podstawowe proporcje reprodukcji socjalist. Bilanse produkcji i spożycia. Tempo wzrostu dochodu narodowego. Program budowlany.

Zob. poz. 2126—29, 2154, 2157, 2570, 2747, 3286.

KRAJE DEMOKRACJI LUDOWEJ

2263. APOSTOL G.: **O projekcie konstytucji Rumuńskiej Republiki Ludowej**. O trwały pokój. 1952, nr 33, str. 2.

Podsumowanie przemian gospodarczych i społeczno-politycznych Rumunii. Socjalistyczny system gospodarczy jako podstawa rozwoju kraju. Marksistowsko-leninowskie rozwiązanie kwestii narodowościowej. Prawa obywateli i gwarancje realizacji tych praw. Projekt konstytucji wyrazem rzeczywistej demokracji

2264. **Auf dem Wege zu neuen Erfolgen**. Wirtschaft. 1952, nr 12, str. 1, 3-4.

Wypowiedź wicepremiera NRD Henryka Rau w Izbie Ludowej na temat wykonania planu gospodarczego w r. 1951: zadawalające wyniki na odcinku produkcji przemysłowej, ochrony zdrowia oraz zaspokojenia potrzeb kulturalnych i bytowych ludności. Podkreślona jest konieczność zwrócenia bacznej uwagi na wykonawstwo inwestycyjne, które w roku sprawozdawczym — szczególnie na odcinku budownictwa mieszkaniowego nie wypełniło zadań planowych wskutek przeciągających się dyskusji na temat lokalizacji szczytowej, konstrukcji architektonicznych itp. Wytyczne usprawnienia wykonawstwa inwestycyjnego. Konieczność usprawnienia zaopatrzenia materiałowego w oparciu o realne plany wewnętrzzakładowe. Oddolna krytyka, odpowiedzialność osobista za wykonanie planów odcinkowych, należyta organizacja pracy — ważnymi czynnikami wykonania planu.

2265. BELISH L.: **Budowani zakład socializmu w Albani**. Plan. Hosp. 1952, nr 3, str. 200—206.

Wypowiedź członka Biura Politycznego albańskiej Partii Pracy na temat budowy podstaw socjalizmu w Albanii.

2266. **Bericht der Staatlichen Plankommission über die Erfüllung des Volkswirtschaftsplanes im I Quartal 1952**. Wirtschaft. 1952, nr 18, str. 1, 4.

Komunikat Państwowej Komisji Planowania NRD o wykonaniu planu gospodarczego za I kwartał r. 1952 w zakresie: produkcji przemysłowej i rolnej, komunikacji i łączności, inwestycji, zatrudnienia, handlu wewnętrznego i zagranicznego, obrotu towarowego. We wszystkich gałęziach gospodarki narodowej — w podstawowych działach — plan został wykonany z nadwyżką.

2267. **Bericht des Statistischen Zentralamtes bei der Staatlichen Plankommission über die Erfüllung des Volkswirtschaftsplanes im II Quartal 1952**. Wirtschaft. 1952, nr 31, str. 1-2.

Sprawozdanie Centralnego Urzędu Statystycznego przy Państwowej Komisji Planowania NRD z wykonania Narodowego Planu Gospodarczego w II kwartale r. 1952: wskaźniki wykonania w poszczególnych gałęziach przemysłu, w rolnictwie, komunikacji i łączności, w inwestycjach oraz obrocie towarowym. Przekroczenie planu we wszystkich ważniejszych gałęziach gospodarki narodowej.

2268. CZANKOW G.: **Sukcesy budownictwa socjalistycznego w Bułgarskiej Republice Ludowej**. O trwały pokój. 1952, nr 21, str. 2.

Przegląd osiągnięć przemysłu i rolnictwa bułgarskiego w l. 1945—1951. Zatrudnienie, płace i ceny w tymże okresie. Zadania planu na r. 1952.

2269. **Erfüllung des Volkswirtschaftsplans 1951 der Deutschen Demokratischen Republik**. Statist. Praxis. 1952, nr 4, str. nlb.

Tabele wskaźników wykonania Narodowego Planu Gospodarczego NRD za rok 1951 — w zakresie produkcji przemysłowej i rolnej, inwestycji, zatrudnienia, transportu, obrotu towarowego oraz urządzeń kulturalnych i społecznej służby zdrowia.

2270. FINOGIENOW A.: **Uspiesznoje razwıtije narodowo chozajstwa Rumunii**. Wniesz. torg. 1952, nr 3, str. 10—18.

Pomyślny rozwój gospodarki Rumunii w okresie władzy ludowej. Wzrost produkcji przemysłowej w l. 1949—1950 i 1951. Założenia planu perspektywicznego rozwoju przemysłu. Współpraca i pomoc ZSRR. Zdobycze socjalne i kulturalne ludności pracującej.

2271. GHEORGIU-DEJ G.: **O dalsze sukcesy budownictwa socjalistycznego w Rumuńskiej Republice Ludowej**. O trwały pokój. 1952, nr 28, str. 3.

Charakterystyka obecnej sytuacji gospodarczej Rumunii na tle przedwojennych stosunków. Linia polityczna i gospodarcza polityki KP Rumunii. Walka z odchyleniami pravicowo-oportunistycznymi w łonie Partii. Wyjątki z referatu wygłoszonego na naradzie górników.

2272. GRIGORJEW G.: **Realizacja pięcioletniego planu Niemieckiej Republiki Demokratycznej.** Nowe Czasy. 1952, nr 29, str. 3—7.

Ocena dotychczasowych osiągnięć planu (1951—1955) w przemyśle, rolnictwie i handlu NRD. Wzrost dobrobytu ludności. Zadania planu na r. 1952.

2273. GROTEWOHL O.: **Für einen starken Staat der Werktätigen unserer Republik.** Einheit. 1952, nr 8, str. 773—782.

Zagadnienie właściwej polityki kadrami. Sprawnie działający aparat administracyjny podstawą zbudowania socjalizmu w NRD. Zagadnienie reformy administracji państwowej w NRD. Z referatu wygłoszonego na II Konferencji SED przez premiera Grotewohla.

2274. IGNATOW W.: **Podjom mirnoj ekonomiki i rost blagosostojanija trudiaszczichsia w Gierm. Nar. Riesp.** Profies. sojuzy. 1952, nr 5, str. 34—39.

Rozwój gospodarki pokojowej i wzrost dobrobytu ludności pracującej w NRD.

2275. IZYDORCZYK J.: **Nowy etap w rozwoju Niemieckiej Republiki Demokratycznej.** Nowe Drogi. 1952, nr 8, str. 68—76.

Druga konferencja Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności (VII.1952) otwiera etap budownictwa socjalistycznego NRD. Autor omawia aktualne problemy NRD z dziedziny polityki wewnętrznej i międzynarodowej oraz referuje zadania wysunięte przez II konferencję partyjną.

2276. KAHN S.: **Die Friedensnote der Sowjetunion und die deutsche Wirtschaft.** Wirtschaft. 1952, nr 14, str. 6.

Omawiając — na podstawie projektu radzieckiego układu pokojowego z Niemcami — możliwości gospodarcze zjednoczonych Niemiec, autor zwraca uwagę, iż myślą przewodnią tego układu — w części dot. stosunków gospodarczych — jest zapewnienie ogólnonarodowego dobrobytu (poprzez zniesienie ograniczeń wolności handlu, umożliwienie dostępu do międzynarodowych rynków zbytu i rozwoju przemysłu pokojowego).

2277. KOSTIUCHIN D.: **Podjom narodnowo chozjajstwa Bolgarii.** Wniesz. torg. 1952, nr 7, str. 1—9.

Rozwój gospodarki narodowej Bułgarii w okresie władzy ludowej. Osiągnięcia w dziedzinie przemysłu, rolnictwa, handlu, transportu. Poprawa warunków życia ludności pracującej.

2278. KUJBYSZEW A.: **Ekonomiczeskoje razwitiye Czechosłowakii.** Wniesz. torg. 1952, nr 3, str. 8—17.

Pomyślny rozwój gospodarki narodowej w Czechosłowacji w okresie władzy ludowej. Wyniki wykonania planów gospodarczych. Przebieg współpracy z ZSRR i innymi krajami dem. lud.

2279. ★MASLENNIKOW W.: **Mongo'skaja Narodnaja Riespublika na puti k socializmu.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 172, 4 nlb.

Mongolska Republika Ludowa na drodze do socjalizmu. Monografia gospodarcza Mongolskiej Republiki Ludowej. Reformy wprowadzone przez władzę ludową.

2280. PIECK W.: **Gegen den Bonner Kriegsvertrag für einen Friedensvertrag und die bewaffnete Verteidigung des Friedens.** Einheit. 1952, nr 8, str. 758—772.

Referat wygłoszony na II Konferencji SED. Wyjaśnienie przyczyn niezawarcia traktatu pokojowego.

Wyzysk mas pracujących przez rząd boński i jego polityka zbrojeniowa. Społeczeństwo NRD na straży pokoju.

2281. ★PIWOWARCZYK A.: **Podróż czechosłowacka.** Warszawa 1952. Czyt., s. 188, 3 nlb.

Zbiór reportaży i korespondencji z Pragi czeskiej z okresu 1947—1950, stanowiących interesujące źródło do studiów nad rozwojem budownictwa socjalistycznego Czechosłowacji Ludowej.

2282. **Planerfüllung im I Quartal des Volkswirtschaftsplans 1952.** Statist. Praxis. 1952, nr 6, str. nlb.

Tabele wskaźników wykonania Narodowego Planu Gospodarczego (w I kw. 1952 r.) w zakresie przemysłu, rolnictwa, obrotu towarowego, inwestycji, transportu oraz zatrudnienia. Wykazują one prawie we wszystkich dziedzinach znaczne przekroczenie planu.

2283. ★**Planirowanije narodnowo chozjajstwa Bolgarii.** Moskwa 1951. Izd. Inostr. Litier., s. 273, 3 nlb.

Omówienie źródeł i dokumentów, dotyczących planów gospodarczych Bułgarii i ich wykonania w l. 1949—1951. Plan elektryfikacji kraju. Charakterystyka środków przyjętych dla realizacji tych planów.

2284. RATHGEN G.: **Chinas Bevölkerung lebt besser und billiger.** Wirtschaft. 1952, nr 17, str. 11.

Pogłębiająca się stale inflacja — cechą charakterystyczną gospodarki Chin przedwojennych. Druga z kolei w Chinach Ludowych obniżka cen podstawowych artykułów żywnościowych, odzieży, obuwia, wyrobów bawełnianych, mydła, zapalek, wyrobów tytoniowych — realną zwykłą płac.

2285. S. G.: **Bilans osiągnięć gospodarki rumuńskiej za rok 1951.** Życie gosp. 1952, nr 7, str. 363—365.

Wyniki pierwszego roku planu 5-letniego (1951—1955) w przemyśle, rolnictwie, budownictwie i handlu. Zarys zadań planu na r. 1952.

2286. TOSCHEFF D.: **Neue Erfolge Bulgariens auf dem Weg des sozialistischen Aufbau.** Wirtschaft. 1952, nr 13, str. 12.

Komentarz do sprawozdania Państwowej Komisji Planowania Ludowej Republiki Bułgarii z wykonania planu gospodarczego w r. 1951. Wskaźniki wzrostu produkcji, w porównaniu z r. 1950, w przemyśle kluczowym, metalurgicznym, budowy maszyn, lekkim i spożywczym. Autor zwraca uwagę na równoczesny wzrost produkcji przemysłu ciężkiego i lekkiego. Rozwój mechanizacji rolnictwa. Postęp w rozwoju urzędzeń kulturalno-socjalnych i społecznej służby zdrowia.

2287. ULBRICHT W.: **Die gegenwärtige Lage und die neuen Aufgaben der SED.** Wirtschaft. 1952, nr 28 (dodatek specjalny), str. 1—14. Przemówienie Sekretarza SED — wygłoszone na II Zjeździe Partii — (9.VII.52.) Einheit. 1952, nr 8, str. 728—757.

Omówienie ogólnostanowienia sytuacji politycznej i gospodarczej. Konieczność ścisłej współpracy NRD z ZSRR i krajami dem. lud. w walce o traktat pokojowy i zjednoczenie Niemiec. Postulaty dot. gospodarki narodowej w zakresie: szkolenia kadr, socjalistycznego współzawodnictwa, walki o obniżkę kosztów własnych w oparciu o realne normy pracy i normy zużycia materiałowego, podstaw finansowych gospodarki uspołecznionej, dochodu narodowego, produkcji rolniczej oraz dalszej demokratyzacji wsi, szkolnictwa wyższego, nauki, sztuki, sportu. Podkreślenie roli Partii we wszelkich przejawach życia narodowego.

2288. ULBRICHT W.: **Die nächsten Aufgaben beim Aufbau des Sozialismus.** Neue Welt. 1952, nr 15, str. 1897—1909.

Zadania naukowców w budownictwie socjalizmu w NRD. Kontrola aparatu administracyjnego

przez klasę robotniczą. Najbliższe zadania rolnictwa w budownictwie socjalizmu w NRD.

2289. **Der Volkswirtschaftsplan 1952 für Berlin.** Wirtschaft. 1952, nr 19, str. 3.

Zadania planu gospodarczego na r. 1952 dla Berlina. Wskaźniki rozwoju w zakresie miejscowego budownictwa, przemysłu, rzemiosła, komunikacji i łączności, urządzeń kulturalno-socjalnych, zatrudnienia. Budżet miasta.

2290. W. M.: **Narodowy plan gospodarczy Ludowej Republiki Bułgarii na r. 1952.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 55—56.

Dane procentowe, dot. planowanego wzrostu produkcji przemysłowej i rolnej w planie r. 1952 na tle cyfr wykonania planu za r. 1951.

2291. W. M.: **Plan gospodarczy Niemieckiej Republiki Demokratycznej na r. 1952.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 74—75.

Zadania planu w zakresie produkcji przemysłowej, rolnej, budownictwa, wzrostu zatrudnienia i realnych zarobków ludności.

2292. W. M.: **Wytyczne czechosłowackiego planu gospodarczego na r. 1952.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 72—73.

2293. WAIGNER V.: **Aufgaben des Volkswirtschaftsplanes 1952.** Wirtschaft. 1952, nr 10, str. 12.

Zadania planu gospodarczego CSR w r. 1952 w zakresie produkcji przemysłu ciężkiego, maszynowego, wydobycia surowców, budownictwa

mieszkaniowego, społecznej służby zdrowia i opieki nad matką i dzieckiem.

2294. **Die wissenschaftliche Bedeutung der II Parteikonferenz.** Einheit. 1952, nr 8, str. 714—727.

Naukowe znaczenie II Konferencji SED. Budownictwo socjalizmu w NRD. Obecna sytuacja gospodarcza i polityczna w NRD.

2295. ★ **Woprosy stroitielstwa jedinowo diemokratyczeskowo mirolubimowo giermanskowo gosudarstwa.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 340, 4 nlb.

Zbiór artykułów oświetlających społeczno-gospodarcze problemy zjednoczenia Niemiec. W publikacji przeciwstawiono pozytywne osiągnięcia NRD krytycznej sytuacji Niemiec Zach. pod okupacją amerykańską. Omówiono również przebieg i wyniki dotychczasowej walki narodu niemieckiego, demokrację i zjednoczenie Niemiec.

2296. ZUPKA F.: **Klasa robotnicza Czechosłowacji w walce o socjalizm.** Nowe Czasy. 1952, nr 22, str. 12—15.

Artykuł pióra przewodniczącego Centr. Rady Zw. Zaw. CzSR, podsumowujący osiągnięcia czechosłowackiej klasy robotniczej w walce o zbudowanie socjalizmu. Wyniki produkcyjne. Osiągnięcia socjalne klasy robotniczej CzSR; wzrost stopy życiowej robotników. Rozwój ruchu współzawodnictwa pracy i twórczej inicjatywy mas pracujących.

Zob. poz. 2190, 2192, 2306, 2313, 2355, 2366—67, 2369, 2372—74, 2730, 2732, 2738, 2740, 2749, 3288.

VI POLITYKA I GOSPODARKA ŚWIATOWA

2297. ★ **ALEKSANDROW M.: Międzynarodowe ekonomiczne związki i problema ułuczszenijsia usłowii żizni w stranach zapada.** Moskwa 1952. Izd. AN SSSR, s. 45, 2 nlb.

Międzynarodowa współpraca gospodarcza czynnikami poprawy warunków życia ludności pracującej w państwach zachodnich.

2298. **AWARIN W.: Ekonomiczeskoje polożenie i nacionalno-oswoboditielnaja bor'ba w stranach jugowostocznoj Azii.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 101—113.

Sytuacja gospodarcza krajów Azji pld.-wschodniej. Wyzysk tych krajów przez państwa imperialistyczne. Przebieg i wyniki walk wyzwoleniczych w tych krajach.

2299. **AWSIENIEW M.: Walka o naftę.** Nowe Czasy. 1952, nr 20, str. 5—8.

Olbryzmie zyski trustów naftowych w okresie powojennym. Ofensywa amerykańskich monopolów naftowych na domeny, objęte wpływami angielskimi (Ameryka Łac., Bliski Wschód) w l. 1940—1951. Polityka St. Zjedn. i Anglii w stosunku do Iranu i jego zasobów naftowych.

2300. **BABY J.: Crise économique et économie de guerre.** Cahiers du communisme. 1952, z. 4, str. 361—370.

Charakterystyka sytuacji ekonomicznej Francji i podkreślenie cech znamionujących zbliżanie się kryzysu ekonomicznego. Ścisły związek pomiędzy objawami kryzysowymi a wojenną polityką gospodarczą rządu francuskiego. Cechy charakterystyczne rozpoczynającego się kryzysu.

2301. ★ **BAUMANN G.: Atlantikpakt der Konzerne.** Berlin 1952. Verlag die Wirtschaft. Eec. P. NAUMOWA. Neue Welt. 1952, nr 16, str. 2040—2043.

Rec. podkreśla znaczenie i zalety książki, która na podstawie wyczerpujących danych statystycznych

przedstawia powiązanie kapitału amerykańskiego z niemieckim. Praca stanowi poważny dorobek w zakresie badań nad imperializmem amerykańskim i niemieckim.

2302. ★ **BIEŁOW P. A.: Woprosy ekonomiki w sowriemiennoj wojnie.** Moskwa 1951. Wojen. Izd. Wojen. Min. SSSR, s. 223, 1 nlb.

Problemy ekonomiczne związane z prowadzeniem współczesnej wojny. Zależność potęgi militarnej krajów wojujących od ich potencjału gospodarczego i sprawności organizacyjnej. Formy i znaczenie wojny ekonomicznej. Rozwój militarystyki gospodarki narodowej w krajach kapitalist. Przegląd wyników i ocena systemu socjalistycznej gospodarki ZSRR na podstawie doświadczeń z okresu II wojny światowej.

2303. **BRODSKAJA A.: Proniknowienije amierikanskowo imperializma w ekonomiku francuskich kolonij.** Wniesz. torg. 1952, nr 8, str. 38—44.

Penetracja amerykańskiego imperializmu w życie gospodarcze kolonii francuskich. Stopień podporządkowania gospodarki tych kolonii interesom amerykańskim. Bazy militarne. Kwestia surowcowa. Ruchy wyzwolenicze ludów kolonialnych.

2304. **CHRISTOROW R.: Faszystowska klika Tito ograbia chłopstwo pracujące Jugosławii.** O trwały pokój. 1952, nr 20, str. 4.

Katastrofalny spadek stopy życiowej mas chłopskich (ceny, podatki, praca przymusowa). Rola i cele titowskich „spółdzielni produkcyjnych“.

2305. **CONSTANTINESCU M.: Kryzys ekonomiki jugosłowiańskiej.** O trwały pokój. 1952, nr 25, str. 3.

Odrodzenie się kapitalizmu w Jugosławii. Ingerencja i metody działania kapitału amerykańskiego. Upadek rolnictwa i przemysłu. Wzrost cen artykułów codziennej potrzeby. Niezadowolenie mas pracujących.

2306. CZIN WAN BIN: **Czyny i sprawy codzienne narodu wietnamskiego.** Nowe Czasy. 1952, nr 18, str. 5—7.
Przegląd osiągnięć gospodarczych Republiki Wietnamu (przemysł, rolnictwo, współzawodnictwo pracy) w l. 1945—1951.
2307. DUMOULIN E.: **Les trusts contre la nation.** Cahiers du communisme. 1952, z. 6, str. 607—618.
Antynarodowa polityka trustów i koncernów francuskich. Państwo jako narzędzie w rękach wielkiego kapitału. Finansowanie zbrojeń i wojny w Wietnamie. Porozumienie między kapitalistami francuskimi i amerykańskimi.
2308. DUTT R. PALME: **Zaostrzenie kryzysu kolonialnego systemu imperializmu.** O trwały pokój. 1952, nr 18, str. 3—4.
Charakterystyka sytuacji politycznej i gospodarczej krajów Afryki oraz Bliskiego i Dalekiego Wschodu. Rozwój ruchów narodowo-wyzwoleńczych w tych krajach.
2309. ★DWORKIN I.: **Rozkład i upadek ekonomiki Anglii.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 27, 1 nlb. Zob. poz. 164.
2310. FILIPIAK A.: **Przyczynki do oceny sytuacji gospodarczej USA.** Życie gosp. 1952, nr 7, str. 368—370.
Spadek stopy życiowej robotników i pracowników rolnych. Wzrost podatków. Klęska bezrobocia i jej przyczyny. Zmniejszanie się siły nabywczej ludności. Deficyt budżetowy. Projekt budżetu St. Zjedn. na 1952/53 r.
2311. ★FITUNI L.: **Sowietiskij Sojuz i międzynarodowe sotrudnicestwo.** Moskwa 1952. Izd. AN SSSR, s. 38, 2 nlb.
Wkład ZSRR do międzynarodowej współpracy na polu gospodarczym i społecznym i jego wyniki. Zob. poz. 1600.
2312. FÜRNBURG F.: **Der Gegensatz zwischen dem englischen und amerikanischen Imperialismus.** Weg u. Ziel. 1952, nr 7/8, str. 484—490.
Walka konkurencyjna o źródła surowców i rynki zbytu pomiędzy St. Zjedn. a Anglią. Zaostrzenie się sprzeczności w obozie imperialistycznym.
2313. G. R.: **Vietnam erschliesst seine Wirtschaftsreserven.** Wirtschaft. 1952, nr 21, str. 12.
Rolnictwo podstawowym zajęciem ludności Wietnamu. Walka narodu wietnamskiego z wrogiem zewnętrznym i rodzimym feudalizmem. Omówienie gospodarczych możliwości Wietnamu.
2314. GOLLAN J.: **Nadciągający kryzys gospodarki angielskiej rezultatem wyścigu zbrojeń.** O trwały pokój. 1952, nr 31, str. 3—4.
Przyczyny dezorganizacji ekonomiki angielskiej. Upadek produkcji przemysłowej oraz eksportu. Ceny. Stopa życiowa ludności pracującej. Przeciwności interesów gosp. Anglii i St. Zjedn. Zadania angielskiej klasy robotniczej i KP Anglii w walce o redukcję zbrojeń.
2315. **Grosser Erfolg der DDR in Moskau.** Wirtschaft. 1952, nr 16, str. 1.
Podsumowanie wyników i omówienie znaczenia Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie dla NRD: nawiązanie kontaktów i przeprowadzenie wstępnych rozmów na temat wzajemnych możliwości handlowych z państwami różnych kontynentów, omówienie warunków umów handlowych zawartych w Moskwie pomiędzy NRD a Anglią, Francją i Holandią, perspektywy handlowe na najbliższą przyszłość.
2316. GRUSZECKI H.: **Ekonomika Egiptu** Życie gosp. 1952, nr 11, str. 605—607.
Wpływ kolonialnej polityki Anglii na stałe zużożenie gospodarcze Egiptu. Zacożanie przemysłu. Ujemne saldo handlu zagranicznego. Niedobór zbóż. Osłabianie wpływów angielskich przez kapitał amerykański i system opanowywania przez niego kluczowych gałęzi gospodarczych kraju.
2317. GRUSZECKI H.: **Ekonomika Pakistanu.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 426—428.
Penetracja kapitału angielskiego w życiu gospodarczym Pakistanu. Brak rozwoju przemysłu i rolnictwa. Obroty handlu zagr. w l. 1950—1951. Perspektywy rozwoju handlu z Indiami.
2318. H. R.: **Menschenhandel in Westdeutschland statlich gefördert.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 7, str. 153.
Obce i rodzime monopole i kartele przyczyną zastoju gospodarczego Niemiec Zach., wzrostu bezrobocia i przymusowej emigracji do St. Zjedn. i krajów „Blok u Atlantyckiego“. Statystyka bezrobocia i emigracji.
2319. HANKE: **Zusammenbruch der südkoreanischen Wirtschaft.** Wirtschaft. 1952, nr 24, str. 9.
Stan gospodarczy Korei przed wojną. Zastój gospodarczy, bezrobocie, postępująca inflacja w Korei Południowej — dziełem toczącej się wojny.
2320. IWANOW N.: **Uchudsznienie ekonomiczskowo położenia i wnieszniej torgowli kapitalisticzeskich stran.** Wnieszn. torg. 1952, nr 7, str. 10—21.
Pogorszenie się sytuacji gospodarczej i upadek handlu zagranicznego w krajach kapitalistycznych. Inflacja pieniądza, wzrost kosztów utrzymania i zmniejszenia produkcji jako następstwa ograniczeń w stosunkach gospodarczych między Europą Wschodnią a Zachodnią.
2321. JAG: **Rywalizacja anglo-amerykańska w walce o ropę naftową.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 59—60.
Metody walki konkurencyjnej na terenie Bliskiego Wschodu, Włoch i Niemiec Zach. Porażki angielskich firm naftowych. Jednomyślność poczynań firm ang. i amerykańskich w tłumieniu ruchów narodowo-wyzwoleńczych państw orientalnych.
2322. KAC A.: **Usilenije obniszczanija trudiaszczisia SSzA.** Wopr. ekonom. 1952, nr 6, str. 68—81.
Ustalenie i analiza danych o udziale ludności pracującej w dochodzie narodowym St. Zjedn. w l. 1900—1929. Spadek średnich zarobków w 1950 r. jako wyraz wzmagającego się wyzysku ludności pracującej.
2323. KADUSZKIEWICZ A.: **Gospodarka Europy Zachodniej w oświeśleniu ONZ.** Życie gosp. 1952, nr 15, str. 846—848.
Tendencyjność danych „Przeglądu Gospodarczego Europy za 1951 rok“ (Economic Survey of Europa in 1951), dotyczących rozwoju przemysłu, handlu i rolnictwa. Faktyczny upadek tych gałęzi życia gospodarczego w krajach kapitalistycznych jako skutek rozwoju zbrojeń.
2324. KAHN S.: **Der aggressive deutsche Imperialismus.** Wirtschaft. 1952, nr 19, str. 6.
Autor stwierdza, iż w oparciu o imperialistyczny „Blok Atlantycki“ odżywa niemiecki imperializm, przejawiający się w dziedzinie ekonomicznej monopolistycznym charakterem gospodarki zachodnio-niemieckiej, agresywnymi tendencjami rodzimych i obcych monopoli oraz zbrodniczą ideologią kliki rządzącej w Bonn.
2325. KAIGL W.: **Wliw zbrojeni na żywotni urowen narodu kapitalisticznych zemi.** Ekonomie a finance. 1952, nr 2, str. 61—68.

Wpływ zbrojeń na stopę życiową mas pracujących państw kapitalistycznych. Objawy inflacji. Wzrost cen i podatków. Spadek płac realnych.

2326. ★KATZ H.: **Z dziejów ludu murzyńskiego w USA.** Warszawa 1952. Czyt., s. 150, 1 nlb. Wiedza Powszechna.

Historia ucisku i walki Murzynów amerykańskich od XVI w. do chwili obecnej. Kształtowanie się świadomości politycznej Murzynów i związek ich ruchu wolnościowego z walką całej klasy robotniczej St. Zjedn. o pokój i wyzwolenie społeczno-polityczne.

2327. **Kommiunikie o Międzunarodnom Ekonomiczskom Sowieszczeniu w Moskwie.** Wniesz. torg. 1952, nr 5, str. 1—23.

Komunikat o przebiegu i wynikach Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Uchwały, oświadczenia i wypowiedzi przedstawicieli radzieckich władz gospodarczych i naukowych.

2328. KOROBIEJNIKOW I., SZATAŁOW I.: **Problemy ekonomiki krajów Bliskiego Wschodu.** Nowe Czasy. 1952, nr 30, str. 11—16.

Destruktywny wpływ imperializmu amerykańskiego i angielskiego na polityczną i gospodarczą niezależność państw Bliskiego Wschodu. Sytuacja rolnictwa, przemysłu i handlu w tych państwach. Wzrost inflacji i stałe obniżanie stopy życiowej ludności pracującej.

2329. ★KORWIN S. A.: **Egipt i Egipcjanie. 6.000 lat ucisku i walki.** Warszawa 1952. LSW, s. 110, 2 nlb.

Reportaże z podróży do Egiptu omawiające sytuację w Egipcie współczesnym. Sytuacja wsi egipskiej i pauperyzacja ludności wiejskiej. Miasta egipskie i wzrost znaczenia klasy robotniczej. Znaczenie sporu anglo-amerykańskiego (sprawa Sudanu i Kanału Sueskiego).

2330. KOSTAS T.: **Raboczij klass Grecii w bor'bie za chleb, mir i swobodu.** Profies. sojuzy. 1952, nr 5, str. 40—43.

Walka ludności pracującej w Grecji o lepsze warunki bytu, o pokój i wolność.

2331. KRAJEWSKI W.: **Sprawa ropy irańskiej.** (Uwagi na marginesie nowych publikacji książkowych o ropy). Ekonomista. 1952, z. 2, str. 123—131.

Zatarg pomiędzy Wielką Brytanią a St. Zjedn. o ropę irańską. Historyczny przebieg wydarzeń, poprzedzających nacjonalizację przemysłu naftowego w Iranie. Autor artykułu opiera się na dwóch niedawno wydanych publikacjach: BROOKS M.: *Nafta a polityka zagraniczna.* Warszawa 1951. K i W, s. 178 oraz BIDWELL G.: *W Iranie tryska ropa.* Warszawa 1951. MON, s. 59. Zob. poz. 898.

2332. ★KRISHEN R.: **Kashmir and the conspiracy against peace.** Bombay 1951. People's Publ. House. s. 108, 8 nlb.

Publikacja o znaczeniu dokumentarnym, charakteryzująca stosunki polityczno-ekonomiczne w Indiach. Autor omawia zagadnienie Kaszmiru, będącego w chwili obecnej terenem rozgrywek politycznych imperialistów anglo-amerykańskich, starających się wyzyskać Kaszmir jako ognisko konfliktu między Indiami a Pakistanem i w ten sposób rozbić jedność narodu indyjskiego walczącego o wolność, demokrację i pokój.

2333. KRONROD J.: **W ślepych zaułku polityki wojennej.** Nowe Czasy. 1952, nr 19, str. 3—7.

Realne rozmiary i źródła wojenno-inflacyjnej przebudowy ekonomiki St. Zjedn. Wpływ wojenno-inflacyjnej koniunktury na proces reprodukcji i na sytuację klas,

2334. KULIKOWSKI C.: **Znaczenie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.** Prz. związk. 1952, nr 5, str. 208—211.

Pozytywne stanowisko Światowej Federacji Związków Zawodowych i polskiej Centralnej Rady Związków Zaw. w stosunku do kwestii poruszanych na Konferencji. Zadania, osiągnięcia i znaczenie Konferencji.

2335. LINET R.: **Productivité de guerre et surexploitation capitaliste.** Cahiers du communisme. 1952, z. 2, str. 136—149.

Wzmocnienie produkcji na cele wojenne we Francji i eksploatacja siły roboczej. Formy wyzysku robotnika: system płac, propaganda i premiowanie, metody zastraszenia. Wzrost wypadków przy pracy i wyniszczenie klasy robotniczej we Francji jako skutki nadmiernej intensyfikacji pracy. Walka związków zawodowych o poprawę warunków pracy.

2336. LINICK E.: **Die zunehmende Verelendung der Werktätigen in den vom Kapitalismus beherrschten Ländern.** Wirtschaft. 1952, nr 32, str. 11.

Omawiając rosnącą nędzę mas pracujących w krajach kapitalistycznych autor podkreśla, iż wyzysk jest legalizowany przez pseudonaukowe doktryny ekonomii burżuazyjnej. Koszty utrzymania oraz zarobki w przemyśle i rolnictwie. Systematyczne ograniczanie demokratycznych praw obywatelskich.

2337. MALINOWSKI J.: **Z problematyki nierównomierności rozwoju Stanów Zjednoczonych.** Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 41—44.

Czynniki lokalizacji określonych gałęzi gospodarczych w warunkach kapitalistycznych. Dominujący wpływ kapitału finansowego na życie gosp. kraju od 1901 r. do chwili obecnej (na przykładzie słynnej sprawy elektryfikacji i melioracji środkowych i zachodnich stanów). Militaryzacja gospodarki kraju i jej wpływ destruktywny na stan zatrudnienia, płac i stopę życiową ludności pracującej.

2338. ŁUBIENSKI K.: **Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie.** Finanse. 1952, nr 3, str. 24—38.

Omówienie przebiegu i wyników Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie (dn. 3—12 kwietnia 1952 r.), ze szczególnym uwzględnieniem problemu międzynarodowej wymiany handlowej, zagadnień społecznych oraz problemu krajów zacofanych.

2339. ★MARION G.: **Stützpunkte und Imperium. Eine Darstellung der amerikanischen Expansion.** Tłum. z ang. Berlin 1951. Dietz Verlag, s. 247, 1 nlb.

Liczne materiały, dot. baz wojennych Stanów Zjedn. i ich ekspansji. Ostatni rozdział poświęcony jest pokojowej polityce zagranicznej ZSRR i krajów dem. lud. Praca jest cennym dorobkiem naukowym w dziedzinie badań nad imperializmem amerykańskim.

2340. MAST J.: **Ekspansja kapitału amerykańskiego w krajach kolonialnych i zależnych.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 67—69.

Drogi przenikania imperializmu amer. i jego oddziaływanie na ekonomikę mocarstw kolonialnych (Francji, Anglii, Holandii, Belgii) oraz krajów Ameryki Łac. Opanowanie gosp. Japonii.

2341. ★MIELMAN S. M.: **Ekonomika Indii i polityka angielsko imperializmu.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 272. Rec. LEWKOWSKIJ A. I. Sowiet. kniga. 1952, nr 3, str. 68—73.

Recenzent wykazuje brak w pracy należytego oświetlenia przeżytków feudalizmu, etapów rozwoju i umacniania kapitalizmu w Indiach oraz sytuacji ekonomicznej chłopów indyjskich.

2342. ★ **Miedzunarodnoje Ekonomiczeskoje Sowieszczanije w Moskwie 3—12 aprila 1952 g.** Moskwa 1952. Kom. Sodiejstwija, s. 302, 2 nlb.

Teksty przemówień uczestników Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie, wygłoszonych na zebraniach plenarnych i w sekcjach, w porządku chronologicznym. Publikacja zawiera przemówienia przedstawicieli ZSRR oraz delegatów reprezentowanych na Konferencji krajów, m. in. członków delegacji polskiej: Chałasińskiego i Langego.

2343. MIKUNIS S.: **Sytuacja w Izraelu a walka o chleb i pokój.** O trwały pokój. 1952, nr 19, str. 3—4.

Zależność rządu Izraela od kapitału anglo-amerykańskiego. Upadek przemysłu i rolnictwa. Niska stopa życiowa ludności pracującej. KP Izraela jako przywódca mas ludowych w walce o pokój i niezawisłość narodową.

2344. MORDWINOW W.: **Obostrienije anglo-amierikanskich ekonomiceskich protiworieczij.** Wniesz. torg. 1952, nr 8, str. 19—29.

Zaostrzenie się anglo-amerykańskich sprzeczności w dziedzinie gospodarczej. Penetracja amerykańska w angielskich dominacjach. Rywalizacja między blokiem dolarowym a szterlingowym. Walka o surowce na Bliskim i na Dalekim Wschodzie oraz w Europie Zach. Polityka celna.

2345. NORDEN A.: **Skutki militaryzacji ekonomiki Niemiec Zachodnich.** O trwały pokój. 1952, nr 36, str. 4.

Kryzys gospodarczy Niemiec Zach. Przyczyny upadku przemysłu, handlu i rolnictwa. Rola przemysłu wojennego i wielkich banków w ekonomice kraju. Odrodzenie i rozwój dawnych trustów niemieckich.

2346. NORMANDO I.: **Raboczij klass Argentiny w bor'bie za mir, chleb i profsojuznyje swobody.** Profies. sojuzy. 1952, nr 8, str. 55—59.

Walka argentyńskiej ludności pracującej o pokój, poprawę warunków bytu i wolność organizowania się w związkach zawodowych.

2347. ★ OSIPOW A.: **O wasstanowlenii i razwitii miedzunarodnych ekonomiceskich swiaziej.** Moskwa 1952. Izd. AN SSSR, s. 52, 2 nlb.

Znaczenie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie dla wznowienia i ożywienia międzynarodowych stosunków gospodarczych.

2348. PICZUGIN B.: **Rywalizacja imperialistów na rynkach Azji Południowo-Wschodniej.** Nowe Czasy. 1952, nr 24, str. 3—6.

Metody opanowania gospodarczego Japonii przez kapitał amerykański. Penetracja kapitału japońsko-amerykańskiego w Pakistanie, Burmie i na Malajach. Ostra walka o rynki zbytu pomiędzy monopolami angielskimi a japońsko-amerykańskimi.

2349. PINIEGIN B.: **Nowy etap planu Schumana.** Nowe Czasy. 1952, nr 33, str. 7—12.

Założenia gospodarcze i polityczne planu. Ostre przeciwieństwa między monopolami Niemiec Zach. i Francji ujawnione przy realizowaniu pierwszej fazy planu. Wysiłki w kierunku utworzenia „jednolitego rynku“ węgla i rudy żelaznej.

2350. ★ **Polożenie i bor'ba raboczewo klasa kapitalistycznych stran Ewropy posle wtoroj mirowoj wojny.** Moskwa 1952. Izd. AN SSSR, s. 465, 3 nlb.

Praca zbiorowa (9 autorów) o położeniu i walce klasy robotniczej krajów kapitalist. po II wojnie świat. Na podstawie analizy bogatego materiału faktycznego książka ukazuje wzrost napięcia procesu względnej i bezwzględnej pauperyzacji klasy robotniczej i jego formy we Francji, Włoszech, Anglii, Hiszpanii, Szwecji i in. Zaznają

z nowymi formami walki proletariatu o lepsze warunki bytu, o prawa polityczne, niezależność narodową i pokój. Publikacja demaskuje też rolę pravicowych socjalistycznych i reformistycznych przywódców związków zaw. w wymienionych krajach.

2351. RAKOWSKI M.: **O współzawodnictwie gospodarczym dwóch systemów.** Gosp. plan. 1952, nr 3, str. 32—40.

Przyczyny i aspekty współzawodnictwa gospodarczego pomiędzy krajami socjalistycznymi i kapitalistycznymi. Różnice między współzawodnictwem gospodarczym i pozagospodarczym. Omówienie rozwoju gospodarczego ZSRR w l. 1918—1950. Stosunki gosp. w ustroju socjalistycznym i kapitalistycznym. Możliwości współpracy gosp. obu systemów.

2352. RYSAKOW P.: **Obostrienije anglo-amierikanskich protiworieczij w Skandinavii.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 102—110.

Zaostrzenie się sprzeczności między Anglią a Ameryką w zakresie wpływów w krajach skandynawskich. Przesunięcia na korzyść St. Zjedn. w strukturze handlu zagranicznego tych krajów. Wzrost ich zależności finansowej i ekonomicznej od St. Zjedn. i osłabienie związków z Anglią. Angielskie próby wzmocnienia swej pozycji w Skandynawii. Rywalizacja między monopolami Anglii i St. Zjedn. w dążeniu do opanowania rynku naftowego i innych.

2353. SIENNICKI L.: **Koniec planu Marshalla i jego ciąg dalszy.** Życie gosp. 1952, nr 14, str. 789—792.

Niekorzystny wynik czteroletniego bilansu „planu Marshalla“ dla gospodarki państw nim objętych. Wskaźniki produkcji przemysłowej i siły roboczej w przemyśle z l. 1949—1951. Ujemne saldo obrotów handlowych. Konkretny wzrost zysków monopolii amerykańskich. Cele i zadania urzędu do spraw wzajemnego bezpieczeństwa.

2354. SMIT M.: **Rost normy eksploatacji w SSzA posle wtoroj mirowoj wojny.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 85—100.

Artykuł poświęcony jest wzrostowi stopy wyzysku w St. Zjedn. po ostatniej wojnie. Autor omawia metody zwiększania wyzysku, jak intensyfikację pracy, zatrudnianie kobiet i dzieci oraz przeprowadza próbę szacunkowego obliczenia istniejącej obecnie w St. Zjedn. stopy wyzysku. Stopa ta równała się w r. 1950 373% przy tendencji szybko rosnącej. Artykuł jest rozdziałem większej pracy tego autora pt. „Klasa robotnicza w USA, Anglii i Francji po drugiej wojnie światowej“.

2355. ★ STANKO E.: **Wolność nad Tybetem.** Warszawa 1952. Czyt., s. 49, 1 nlb. Mała Biblioteczka Tow. Wiedzy Powszechnej.

Zarys geogr.-gosp. Tybetu. Stosunki społeczne i wpływy imperializmu amerykańskiego po II wojnie światowej. Znaczenie układu z dn. 23.V.1951 r., zawartego z Rządem Chin Ludowych. Praca ma charakter informacyjno-popularny.

2356. **Die Steigerung der Lebenshaltungskosten in kapitalistischen Länder.** Statist. Praxis. 1952, nr 6, str. nlb.

Tabele, ilustrujące wzrost kosztów utrzymania w krajach kapitalist. oraz spadek stopy życiowej mas pracujących w okresie powojennym.

2357. STEIN W.: **Das Nationaleinkommen und die Österreichhilfe für Amerika.** Weg u. Ziel. 1952, nr 9, str. 576—585.

Popularno-naukowe ujęcie zagadnienia podziału dochodu narodowego w Austrii. Na podstawie danych statystycznych autor przedstawia przechwytywanie dochodu narodowego Austrii przez kapitał amerykański.

2358. W. M.: **Wpływ militaryzacji życia gospodarczego na położenie mas pracujących w krajach kapitalistycznych.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 56—58.

2359. **Wirtschaftszahlen des Auslands: Französisch Marokko.** Statist. Praxis. 1952, nr 6, str. nlb.

Tabela, zawierająca dane dot. zaludnienia, gospodarki i handlu zagranicznego Marokka. Dane te obrazują wyzysk ludności tubylczej przez imperialistów francuskich oraz rabunkową gospodarkę władz kolonialnych.

2360. **Wirtschaftszahlen des Auslands: Tunesien.** Statist. Praxis. 1952, nr 6, str. nlb.

Tabela, zawierająca dane dot. zaludnienia, rolnictwa, produkcji oraz handlu zagranicznego Tunisu. Podkreślone jest strategiczne znaczenie Tunisu, w którym St. Zjedn. tworzą bazę wojenną.

2361. WITZEL-HEIMBRODT: **Bonns Rüstungshaushalt ein Schlag gegen die friedliebende Bevölkerung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 6, str. 281—285.

Stopniowe obniżanie stopy życiowej mas pracujących w Niemczech Zach. Wzrost wydatków budżetowych Niemiec Zach. na zbrojenia.

2362. ★ **Współczesne monopole amerykańskie.** Tłum. z ang. Warszawa 1952. K i W, s. 130, 2 nlb. Zob. poz. 1621.

Recenzja pióra H. KATZA zamieszczona w Przegładzie Bibl. Wyd. Gosp. 1952, nr 3, str. 148—149.

2363. ZAWADZKI J.: **Zubożenie mas pracujących w krajach kapitalistycznych.** Nowe Drogi. 1952, nr 9, str. 140—149.

Obfity, aktualny materiał cyfrowy, ilustrujący gwałtowny spadek poziomu życiowego mas pracujących jako wynik militaryzacji ekonomiki krajów kapitalistycznych. Wzrost podatków, inflacja, spadek płac realnych. Intensyfikacja pracy robotników, wzrost bezrobocia. Upadek rolnictwa, ruina ludności chłopskiej. Objawy świadczące o narastaniu nowego kryzysu nadprodukcji. Wzrost natężenia walki klasy robotniczej i mas ludowych wobec ataków kapitału.

Zob. poz. 2177, 2189, 2193, 2195—97, 2204, 2405, 2441, 2443, 2445—46, 2448, 2450, 2530, 2568—69, 2571—72, 2953, 2962, 3210, 3239.

VII PLANOWANIE GOSPODARKI NARODOWEJ

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2364. MINC B.: **Z zagadnień bilansu pieniężnych dochodów i wydatków ludności.** Ekonomista. 1952, z. 2, str. 27—33.

Charakterystyka pojęcia bilansu dochodów i wydatków ludności jako jednego z podstawowych narzędzi planowania gospodarki narodowej. Znaczenie równowagi między siłą nabywczą ludności a wielkością podaży rynkowej towarów i usług. Rozwój planowania bilansu pieniężnych dochodów i wydatków ludności w Polsce. Podsumowanie doświadczeń w tym zakresie. Bilanse dochodów i wydatków jako obfity materiał badania stopy życiowej ludności.

2365. ★ PAJESTKA J., KRYNKE S.: **Gospodarka planowa i ogólne zasady planowania.** Warszawa 1951. Zakł. Wyd. Spółdz., s. 210. Rec. KIELSKI J.: Na marginesie podręcznika „Gospodarka Planowa i ogólne zasady planowania“ (list do redakcji). — Ekonomista. 1952, z. 2, str. 132—137.

Autor recenzji zwraca uwagę na popełnione przez autorów podręcznika błędy natury metodologicznej i politycznej. Zob. poz. 200.

Zob. poz. 2154.

ORGANIZACJA

2366. BIEBER H.: **Podstawy i metodologia oraz rozwój planowania w NRD.** Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 21—24.

Przemiany społeczno-gospodarcze w NRD. Organy i organizacja planowania. System opracowywania narodowych planów gospodarczych.

2367. CSIKOS NAGY B.: **Zadania rozwojowe planowania gospodarczego w Węgierskiej Republice Ludowej.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 52—59.

Wykorzystanie doświadczeń radzieckich w dziedzinie planowania. Omówienie osiągnięć i błędów planowania gosp. w l. 1949—51. Możliwości przeprowadzania zmian ogólnych i częściowych w węg. planach gospodarczych.

2368. KALTENBERG P., ZAKRZEWSKA Z.: **O dyskusję nad planowaniem badań naukowych.** Życie Nauki. 1952, nr 3-4, str. 45—68.

Artykuł dyskusyjny, napisany w związku z rozpoczęciem przez PAN prac nad planem badań naukowych. Znaczenie planowania pracy naukowej. Plan a metodologia marksistowska. Wewnętrzna struktura planu. Współzależność między planem a stopniem rozwoju nauki. Plan badań naukowych jako organiczna część planu uczelni wyższej.

2369. KREYSA W.: **Sestawieni planu rozwoje nar. gospodarstwa na r. 1953.** Gospodarz. 1952, nr 7, str. 162—164; nr 8, str. 193—199.

Technika opracowania planu rozwoju gosp. nar. CzSR na r. 1953 w świetle nowych wytycznych metodycznych.

2370. MANN H.: **Die Bedeutung der unterschiedlichen Kostenstruktur der Betriebe bei der Festsetzung von Planpreisen.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 5, str. 259—261; nr 7, str. 370—373; nr 8, str. 416—428.

Zagadnienie rozwoju metod planowania w NRD. Rola i zadania cen planowych w gospodarce planowej. Kierowanie zużyciem materiałów przy pomocy cen. Rozrachunek gospodarczy a ceny planowe. Krytyczna ocena obecnych cen jednolitych w NRD. Wpływ cen na produkcję i koszty własne. Przyczyny różnych kosztów własnych w przedsiębiorstwach socjalistycznych. Zasady ustalania cen planowych. (Praca stanowi rozprawę dyplomową złożoną w Wyższej Szkole Ekonomicznej).

2371. PUCZEK Z.: **Za zlepšení metodiky planování rozwoje narodního gospodarství.** Plan. Hosp. 1952, nr 4, str. 242—250.

Z problemów metodologii opracowywania planu rozwoju gosp. narodowej.

2372. SCHEJBAL D.: **O metodických pokynech a formulářích pro sestavení státního planu rozwoje narodního hospod. na r. 1953.** Plan. Hosp. 1952, nr 5, str. 324—343.

Uwagi metodyczne i zbiór formularzy do opracowania państwowego planu rozwoju gospodarki narodowej CzSR na r. 1953.

2373. **Usnesení strany a vlády o politickém a organizacním zabezpečení nové metody sestavení státního planu rozwoje narodního gospodarství CzSR.** Plan Hosp. 1952, nr 6, str. 417—436.

Uchwała Partii i Rządu CzSR z 4.VII.1952 o podjęciu odpowiednich środków politycznych i orga-

nizacyjnych celem wprowadzenia nowej metody opracowania nar. pl. gosp.

2374. **Władni usnieni o zawedeni nowe metody se-slawowani statniho planu rozwoje narodniho hospo-darstwí.** Plan. Hosp. 1952, nr 4, str. 300—308.

2375. **BIŃKIEWICZ F.: Aktualny stan prawno-orga-nizacyjny spółdzielczości w Polsce.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 5, str. 161—165.

Akty prawne dot. organizacji ruchu spółdzielcze-go. Ogólna charakterystyka struktury spółdziel-czości. Podział funkcji nadzoru nad spółdzielczo-ścią. Zakres działania spółdzielni w poszczególnych pionach. System finansowy spółdzielczości.

2376. **BÜGELSACK: Der volkseigene Betrieb als juri-stische Person.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 11, str. 566—570.

Konieczność uznania przedsiębiorstwa państwowego za osobę prawną. Naukowe uzasadnienie uzna-nia przedsiębiorstwa pracującego na zasadach rozrachunku gospodarczego jako samodzielnej podmiotu praw i obowiązków.

2377. **BURIANEK F.: Gospodarske smlouvy w boji za splneni planu.** Ekonomie a finance. 1952, nr 6, str. 258—271.

Umowy gospodarcze w walce o realizację planu narodowego. Funkcje umów. Umowy gosp. i roz-rach. gosp. Umowy gosp. i kontrola koroną. Eko-nomiczne znaczenie kar umownych.

2378. **★FREUDENHEIM M., RYMSZA R.: Arbitraż go-spodarczy.** Warszawa 1952. Polgos, s. 160.

Podręcznik przeznaczony dla pracowników przed-sięnictw uspołecznionych, zawierający najistot-niejsze zasady postępowania arbitrażowego. Komentarze aktów ustawodawczych, przykłady. Część zasadniczą pracy poprzedza zwięzłe omówienie zasad arbitrażu gosp. ZSRR, będących wzorem dla arbitrażu polskiego.

2379. **FUCHS R.: Zkuszenosti przy uzawirani hospo-darskych smluw.** Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 471—478.

Z doświadczeń przy zawieraniu umów gospod. Za-dania umów gospod. Wprowadzenie umów w życie. Co przyniosły umowy gospod.? Zaobserwowane niedociągnięcia i sposoby ich usunięcia. Koniecz-ność usprawnienia systemu umów gospodarczych.

2380. **J. M.: Sprawa jakości produkcji w świetle prze-pisów ustawodawstwa radzieckiego.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 6, str. 218—210.

2381. **★KECK Z.: Skorowidz przepisów prawnych.** Przepisy ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1918—1939 i 1944—1952 obowiązujące w dniu 1 kwietnia 1952 r. Warszawa 1952. Wyd. Admi-nistracji Wydawnictw PRM, s. XVI, 251.

Rzeczowe zestawienie przepisów zawartych w usta-wach, dekretach i rozporządzeniach ogłoszonych w Dz.U.R.P. Pominięto, jako nie obowiązujące, przepisy uchylone późniejszymi zarządzeniami oraz te, które według oceny autora straciły moc wskutek zmiany struktury gosp. społ. i polit. Polski Ludowej.

2382. **KLAJNERMAN I.: Wpływ tymczasowego are-sztowania na stosunek pracy aresztowanego pracownika.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 8, str. 21—29.

Analiza i komentarz orzecznictwa Sądu Najwyż-szego oraz pisma ókólnego Nr 102 Prez. Rady Mi-nistrów z dn. 15.V.1951 r. w sprawie zasad postę-powania kierowników urzędów i instytucji pań-stwowych oraz przedsiębiorstw uspołecznionych

Uchwała rządu CzSR z kwietnia 1952 o wprowa-dzeniu nowej metody opracowania państwowego planu rozwoju gosp. narodowej.

Zob. poz. 2283.

VIII USTAWODAWSTWO

w przypadku tymczasowego aresztowania pracow-nika.

2383. **LAST G.: Einen Schritt vorwärts im Vertrags-system für Nahrungsgüter.** Handel. 1952, nr 3, str. 68-70

Usamodzielnienie jednostek gospodarczych jako warunek wprowadzenia zasad rozrachunku gospo-darczego. System umowny jako główny czynnik usamodzielnienia — w świetle przepisów wyko-nawczych.

2384. **★Orzecznictwo arbitrażowe.** T. 4 — 1.V.1951—31.XII.1951 r. Warszawa 1952. Polgos, s. 116, 1 nlb. Główna Komisja Arbitrażowa.

2385. **PAPPROHT J.: Das neue Patentgesetz der Deutschen Demokratischen Republik.** Planen u. Bauen. 1952, nr 24, str. 576—577.

Omówienie nowowydanego prawa patentowego w NRD. Rodzaje patentów. Powstanie, trwanie i wygaśnięcie prawa patentowego.

2386. **PASEK T.: Gospodarske smlouvy a skuszenosti s nimi.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 5, str. 106—107.

Z doświadczeń w zakresie zawierania umów go-spodarczych. Umowy ramowe. Dyscyplina przy zawieraniu umów i przestrzeganiu warunków umownych. Konieczność uproszczenia postępowania arbitrażowego. Niedociągnięcia.

2387. **Przegląd ustawodawstwa gospodarczego** za okres od 15 marca do 15 kwietnia 1952 r. (Dz.U.R.P. Nr 12-16); od 15 kwietnia do 15 maja 1952 r. (Dz.U.R.P. Nr 17-22); od 15 maja do 15 czerwca 1952 r. (Dz. U.R.P. Nr 23-27); od 15 czerwca do 15 lipca 1952 r. (Dz. U.R.P. Nr 28-30) z uwzględnieniem uchwał, zarządzeń, instrukcji i ókólników ogłoszonych w Monitorze Polskim, Biuletynie PKPG i Dziennikach Urzędowych. Prz. Ust. gosp. 1952, nr 5, str. 168—175; nr 6, str. 207—213; nr 7, str. 252—258; nr 8, str. 294—299.

2388. **RAMZAJCEW D.: Organizacja wniesznictorgo-wowo arbitraża w SSSR.** Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 31—33.

Skład i kompetencje radzieckiej komisji arbitrażowej. Tryb załatwiania spraw spornych w sto-sunkach handlowych lub transportowych z kra-jami zagranicznymi.

2389. **SŁEZAK J.: Statni arbitraż.** Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 453—460.

Powołanie do życia (1950 r.) arbitrażu państwo-wego w CZSR. Kompetencje i zasięg jego działa-nia. System komisji arbitrażowych. Dotychczasowe doświadczenia. Konieczność usprawnienia dzia-łalności arbitrażu państwowego.

2390. **★WIENIEDIKTOW A. W.: Państwowa własność socjalistyczna.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Wydawni-ctwo Prawnicze, s. 8 nlb., 860, 2 nlb.

Tłumaczenie cennego dzieła uczonego radzieckiego, nagrodzonego w r. 1949 Nagrodą Stalinowską. Dzieło obejmuje całokształt zagadnienia prawa własności w ustroju socjalistycznym, z uwzględ-nieniem rozwoju historycznego tego prawa. Uwagi wstępne od wydawnictwa informują czytelnika o dyskusji, jaka rozwinęła się w Związku Radziec-kim nad pracą Wieniediktowa i obok podkreślenia zalet pracy wskazała na pewne sporne tezy wy-

sunięte przez autora. W przypisach do przedmowy podano szczegóły bibliograficzne dot. dyskusji; szczególnie ważne dla czytelnika są późniejsze wypowiedzi i artykuły samego autora dzieła, w których poddaje on rewizji niektóre z wypowiedzianych w pracy poglądów.

2391. **Władni usneseni o gospodarzyskich smlouwach.** Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 510—512.

IX STATYSTYKA

ZAGADNIENIA OGÓLNE — TEORIA

2392. **CHORUNŻIJ Ł.: Niektoryje woprosy statistiki kak nauki.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 60—71.

Artykuł dyskusyjny o pewnych zagadnieniach statystyki jako nauki. Odrzucenie fałszywych twierdzeń, zaprzeczających poznawczej roli statystyki. Próba określenia przedmiotu statystyki. Powiązanie między statystyką a rachunkowością. Praktyczny charakter statystyki jako nauki. O metodzie statystyki.

2393. **DRUŻININ N.: O sodierżanii statistiki kak nauki.** Wopr. ekonom. 1952, nr 6, str. 42—52.

Kryteria kwalifikujące statystykę jako samodzielna naukę. Przedmiot, zakres i metoda statystyki.

2394. **HAJEK J.: Statistika a matematika.** Nowa Mysl. 1952, nr 4, str. 333—336.

Artykuł dyskusyjny na temat wzajemnego stosunku statystyki i matematyki. Teza: matematyka nie może być podstawą statystyki.

2395. **KOZŁOW T.: K woprosu o przedmiete i mietodie statistiki.** Wopr. ekonom. 1952, nr 4, str. 54—67.

Przyczynek do określenia przedmiotu statystyki. Charakterystyka metod statystycznych.

2396. **★LANGE O.: Teoria statystyki.** Cz. 1. Warszawa 1952. Polgos, s. 239. Biblioteka Statystyki. T. 8.

Systematyczny wykład teorii statystyki oparty na metodologii marksistowskiej. Część I pracy obejmuje zagadnienia opisu i mierzenia zbiorowości statystycznej. Książka przeznaczona jest dla studentów wyższych szkół ekonomicznych; jako podstawowe dzieło z dziedziny statystyki zainteresuje każdego ekonomistę i statystyka.

2397. **MICHAJŁOW N.: Niektoryje woprosy teorii statistiki.** Wiestn. statist. 1952, nr 3, str. 32—38.

Wybrane zagadnienia z teorii statystyki. Statystyka jako nauka o stosunkach społecznych. Socjalistyczna interpretacja prawa wielkich liczb. Omówienie metod stosowanych w statystyce naukowej.

2398. **★Słownik rosyjsko-polski i angielsko-polski terminów statystyki matematycznej.** Warszawa 1952. Polskie Towarzystwo Matematyczne, s. 20. Państwowy Instytut Matematyczny.

2399. **PISARIEW I.: K woprosu o przedmiete i mietodie statisticeskoj nauki.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 54—65.

Rozważania na temat przedmiotu i metody statystyki jako nauki. Walka z tendencjami likwidatorskimi oraz z formalizmem w statystyce. Krytyka błędnych, antymarksistowskich sformułowań przedmiotu i metody statystyki w literaturze radzieckiej.

2400. **SOBOL W.: Niektoryje woprosy teorii statistiki.** Wiestn. statist. 1952, nr 2, str. 21—30.

Omówienie wybranych zagadnień teorii statystyki. Określenie przedmiotu statystyki. Odgraniczenie jej zakresu od zakresu rachunkowości. Zadania

Uchwała rządu CzSR w sprawie umów gospodarczych. Zadania umów gosp. Stan obecny. Przyczyny niedociągnięć.

Zob. poz. 2158, 2229, 2412, 2418—19, 2435, 2463, 2504, 2699, 2788—89, 2810, 2815, 2830—31, 2833, 2960, 2963, 3000, 3002, 3189.

socjalistycznej statystyki na odcinku badania zjawisk społeczno-gospodarczych.

2401. **SZYPIŃSKI A. E.: Usprawnić statystykę i sprawozdawczość.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 6—17.

Analiza sytuacji w dziedzinie statystyki ogólnopństwowej i wewnętrznej. Charakterystyka niedomagań i trudności w pracy GUS. Omówienie uchwały Prez. Rządu Nr 196 z dn. 22.III.1952 r. w sprawie programu prac statystyczno-badawczych. Sposób opracowania instrukcji i formularzy statyst. na r. 1952. Wnioski dot. konieczności reformy prac statyst.-sprawozdawczych co do ich zakresu, potrzeb dla gosp. narodowej, terminów i stosowanych wzorów.

STATYSTYKA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

2402. **★AŁTUNIN M. P.: Praktyczny kurs statystyki ogólnej i rolnej.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 377, 1 nlb.

Praca składa się z dwóch części: 1) zwięzły zarys teorii statystyki (przykłady ze statystyki rolnej) oraz 2) zarys statystyki rolnej. Praca nie daje pełnego wykładu z zakresu statystyki rolnej, daje natomiast wiele praktycznych przykładów stosowania statystyki w socjalistycznej gospodarce rolnej.

2403. **ANISIMOW W.: Primienienije statistiki pri razrabotkie norm amortizacji.** Wiestn. statist. 1952, nr 2, str. 53—63.

Zastosowanie statystyki przy opracowywaniu norm amortyzacji.

2404. **★BOGDANOW I. M.: Statystyka kultury.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 149, 1 nlb. Biblioteka Statystyki. T. 21.

Określenie przedmiotu i podstawowych pojęć statystyki kultury. Rozwój i znaczenie badań statystycznych dot. zjawisk kulturalnych w ZSRR. System i organizacja tych badań. Autor podkreśla ścisły związek statystyki z potrzebami planowania gosp. narodowej. Tłumaczenie pracy Bogdanowa wypełnia lukę istniejącą w literaturze z zakresu statystyki społ.-ekonomicznej w jęz. polskim, w której nie ma zupełnie prac dot. poważnych zagadnień.

2405. **CYRLIN Ł.: Falsifikacija indiekса stoinosti žizni w SSZA.** Wiestn. statist. 1952, nr 2, str. 71—80.

Zafałszowanie statystyki burżuazyjnej na przykładzie oficjalnych danych, dotyczących kosztów utrzymania w St. Zjedn. Analiza błędów.

2406. **PARSZIGUŁ S.: Aktualnyje woprosy statistiki torgowli.** Wiestn. statist. 1952, nr 3, str. 15—24.

Aktualne problemy radzieckiej statystyki handlu. Zagadnienie opracowania statystyki obrotu artykułami codziennego użytku. Statystyka rynku kołchozowego. Zastosowanie metody bilansowej. Nowa instrukcja dla rachunkowości.

Zob. poz. 2436, 3067.

X RACHUNKOWOŚĆ — KONTROLA — SPRAWOZDAWCZOŚĆ

RACHUNKOWOŚĆ

2407. ★ **Branżowy Plan Kont przedsiębiorstw podległych Centralnemu Zarządowi Przemysłu Ceramiki Budowlanej Północ i Południe** obowiązujący od 1 stycznia 1952 r. Katowice 1952. b.w., s. 146.

2408. **BUKI S.: Księgowość rejestrowa przedsiębiorstw handlu wewnętrznego.** Rachunk. 1952, nr 4, str. 150 — 158.

Omówienie zasad księgowości rejestrowej w przedsiębiorstwach handlowych, poparte szeregiem wzorów i schematów.

2409. **BUKI S.: Księgowość rejestrowa przedsiębiorstw przemysłowych.** Rachunk. 1952, nr 9, str. 365—371.

Zwięzłe omówienie zasad księgowości rejestrowej w przedsiębiorstwach przemysłowych.

2410. **CEGIEŁA L.: Nowy plan kont dla przemysłu.** Życie gosp. 1952, nr 11, str. 581—585.

Omówienie obowiązującego ramowego planu kont dla państwowych przedsiębiorstw przemysłu średniego i wielkiego. Różnica pomiędzy nowym a starym planem kont. Zalety nowego planu kont.

2411. ★ **FRANK M.: Analiza bilansów i sprawozdawczości przedsiębiorstw przemysłowych.** Kraków 1952. PWN, s. 435, tabl. 4. Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Katowicach. Dod.: Wzory sprawozdawczości. s. 5, tabl. 45. (Masz. pow.).

Obszerny wykład analizy bilansów i sprawozdawczości przedsiębiorstw przemysłowych oparty na marksistowskiej nauce o socjalistycznej reprodukcji i gospodarce planowej. Skrypt jest pierwszą próbą ujęcia całości zagadnienia w polskiej literaturze ekonomicznej. Do skryptu dołączono wzory sprawozdawczości obowiązującej według instrukcji GUS i zarz. PKPG z r. 1951.

2412. **FRANK M.: Współpraca kierownika przedsiębiorstwa z głównym księgowym.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 396—399.

Omówienie uchwały Rady Ministrów z dn. 20.I. 1950 r. dot. praw i obowiązków głównych księgowych.

2413. ★ **KĘDZIERSKI L.: Rachunkowość bankowa.** Warszawa 1952. PWN, s. 2 nlb., V, 262. Szkoła Główna Planowania i Statystyki. (Masz. pow.).

Organizacja rachunkowości bankowej. Omówienie Jednolitego Planu Kont dla banków. Księgowanie obrotu gotówkowego i bezgotówkowego. Rachunkowość kredytów obrotowych, operacji walutowych i zagranicznych. Rachunkowość bankowa w zakresie obsługi budżetu państwa. Rachunkowość finansowa robót kapitałnych. Gospodarka wewnętrzno-administracyjna banków.

2414. **KORZYCKI A.: Inwentaryzacja ciągła.** Rachunk. 1952, nr 5, str. 202—204.

Wyższość systemu inwentaryzacji ciągłej nad jednorazową, przeprowadzaną w końcu roku. Technika przeprowadzania inwentaryzacji ciągłej.

2415. ★ **ŁOZIŃSKI A. I.: Organizacja rachunkowości według harmonogramu.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 134, 2 nlb. Biblioteka Rachunkowości. T. 17.

Niedociągnięcia w pracy aparatu rachunkowości i konieczność reorganizacji dotychczas stosowanych metod pracy. Omówienie systemu organizacji rachunkowości w oparciu o harmonogram. Praktyczne wskazówki dot. przeprowadzenia reorganizacji. Uzasadnienie korzyści płynących ze stosowania tego systemu. Metoda organizacji rachunkowości według harmonogramu została z powodzeniem zastosowana w przedsiębiorstwach NRD, znana tam jako „metoda Łozińskiego-Opitza“.

2416. ★ **KOSSUT Z., PECHE T.: Rachunkowość handlowa.** Warszawa 1952. PWN, Szkoła Główna Planowania i Statystyki w Warszawie (Masz. pow.) Cz. 1, s. VI, 185. Cz. 2, s. III, 176.

Skrypt obejmuje całość materiałów dla wszystkich sekcji wydziałów planowania handlu wyższych szkół ekonomicznych. Obejmuje księgowość obrotu towarowego, nakładów handlowych, zag. finansowe przeds. handlowego, zagadnienie środków trwałych, analizę działalności wytwórczej przeds. handlowych, księgowość przeds. żywienia zbiorowego, technikę zamknięć rachunkowych i sprawozdawczości. Do skryptu dołączono przykłady oraz Ramowy Plan Kont dla Przeds. Handlu Wewn.

2417. **M. S.: Nowe osiągnięcia rachunkowości ZSRR.** Rachunk. 1952, nr 6, str. 266—268.

Omówienie nowych (obowiązujących od I.I.1952 r.) przepisów dot. sprawozdawczości finansowej w ZSRR.

2418. **MADURA K.: Prawa i obowiązki dostawców i odbiorców przy rozliczeniach za dostawy, usługi i roboty.** Rachunk. 1952, nr 5, str. 197—202.

Omówienie odnosnych przepisów Uchwały Prezydium Rządu z dnia 12 grudnia 1951 r. (Monitor Polski nr A-103 poz. 1500) ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień praktycznych.

2419. ★ **MADURA K.: Technika rozliczeń za dostawy, usługi i roboty między jednostkami gospodarki społecznej.** (Komentarz do uchwały nr 877 Prezydium Rządu z dn. 12 grudnia 1951) Warszawa 1952. Polgos, s. 51. Biblioteka Finansów. T. 40.

Zwięzłe i przystępne omówienie aktualnych zasad rozliczeń. Celem pracy jest ułatwienie zainteresowanym zaznajomienia się ze szczegółami technicznymi nowego systemu rozliczeń.

2420. **OPITZ G.: Die Bedeutung des Rechnungswesens in unserer volkseigenen Wirtschaft.** Einheit. 1952, nr 7, str. 671—678.

Znaczenie rachunkowości w przedsiębiorstwach kapitalistycznych a w przedsiębiorstwach socjalistycznych. Omówienie zasad, jakim powinna odpowiadać socjalistyczna rachunkowość. Uwagi dot. nowego, jednolitego planu kont, wprowadzonego w NRD.

2421. ★ **PEŁŁOWSKA W.: Środki trwałe.** Warszawa 1952. Polgos, s. 95, 1 nlb. Biblioteka Rachunkowości. T. 21.

Omówienie zagadnienia środków trwałych (stanowiących bazę materialną gospodarki narodowej) z punktu widzenia rachunkowo-finansowego. Procesy i metody umarzania środków trwałych. Tworzenie funduszy amortyzacyjnych. Zagadnienie remontów środków trwałych.

2422. ★ **PIERESLEGIN W. I.: Nowoje położenie o buhgalterskich otczołach i balansach.** Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 29, 2 nlb.

Zmiany w organizacji rachunkowości bieżącej i sprawozdawczości w ZSRR. Obowiązujące przepisy dotyczące systemu bilansowania. Terminarze czynności.

2423. ★ **PIESTRIAKOW B. I.: Inwentaryzacja środków trwałych.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 135. Biblioteka Finansów. T. 45.

Znaczenie środków trwałych i ich ewidencji dla gospodarki narodowej. Praktyczne wskazówki dot. inwentaryzacji środków trwałych. Podsumowanie doświadczeń praktyki radzieckiej. Publikacja jest jedną z nielicznych monograficznych opracowań w tej dziedzinie. Przeznaczona jest dla ekonomistów, zarówno naukowców jak i praktyków gospodarczych oraz dla młodzieży studiującej w wyższych szkołach ekonomicznych.

2424. ★ **Rachunkowość budżetowa w prezydiach gminnych rad narodowych i rad narodowych miast niestanowiących powiatu.** (Komentarz do przepisów o rachunkowości budżetowej). Warszawa 1952. Ministerstwo Finansów, s. 48, zał. 1.

2425. ★ **SKORUBSKIJ N. I.: Uczot proizwodstwa i kalkulirowanija produkcii w gornorudnoj promyslenosti.** Wyd. 2. Moskwa 1951. Mietallurgizdat, s. 113, 1 nlb.

Zasady rachunkowości w przedsiębiorstwach górnictwa rud żelaznych. Metody kalkulacji kosztów własnych produkcji w tych przedsiębiorstwach.

2426. **SKRZYWAN S.: Drogi rozwoju rachunkowości przedsiębiorstw uspołecznionych.** Rachunk. 1952, nr 6, str. 248—256.

Referat wygłoszony na Ogólnopolskim Zjeździe Głównych Księgowych w dniu 21 i 22.IV.1952 r. w Warszawie. Aktualny stan księgowości i sprawozdawczości. Wykonywanie obowiązków i wykonywanie uprawnień przez głównych księgowych. Źródła pozytywnych osiągnięć. Najbliższe zadania księgowych i środki realizacji tych zadań.

2427. **Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Narady Głównych Księgowych w Warszawie.** Finanse. 1952, nr 3, str. 132—142.

Omówienie przebiegu narady ze szczególnym uwzględnieniem dyskusji, w której wysunięto szereg postulatów zmierzających do usprawnienia księgowości (poprawa jakości, terminowość, obieg dokumentów, rewizja, szkolenie).

2428. **STACHOWIAK F.: Zakład przygotowuje się do reformy R[amowego] P[lanu] K[ont].** Rachunkowość. 1952, nr 9, str. 380—385.

Praktyczne wskazówki dot. wprowadzenia w księgowości nowego ramowego planu kont.

2429. ★ **SZUCHATOWICZ I. M.: Buchgaltierskij uczot w snabżajuszczich organizacijach żeleznodorożnowo transporta.** Wyd. 2. Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 334, 2 nlb.

Organizacja rachunkowości bieżącej w służbie zaopatrzenia na kolejach radzieckich. Plan kont i ich wzajemne korespondowanie. Zasady rejestrowania operacji finansowych i materiałowych. Sprawozdawczość bieżąca.

2430. ★ **WINCKELMANN H.: Kameralistische und kaufmännische Rechnungslegung in öffentlichen Verwaltungen und Betrieben.** Berlin 1950. Duncker u. Humblot, s. 202, 8 nlb.

Rachunkowość w administracji i w zakładach publicznych. Stosunek rachunkowości kupieckiej do kameralnej. Księgowość kupiecka i kameralna w administracji i w zakładach publicznych. Książka stanowi pracę habilitacyjną, złożoną na Wydziale Nauk Gospodarczych Uniwersytetu Humbolta w Berlinie.

2431. **ZUBRODT P.: Neue Wege zu kurzfristigen Bilanzberichten.** Handel. 1952, nr 12, str. 292—293.

Nowe metody sporządzania bilansu. Częstsza kontrola wyników pracy przedsiębiorstwa warunkiem zapewnienia przestrzegania przez nie zasad rachunku gosp. W tym celu proponuje autor rozbić bilansu miesięcznego na dekady. W tekście wzór bilansu.

2432. ★ **ŻUJKOW G. G.: Uczot w sielskich sowietach.** Wyd. 2. Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 186, 1 nlb.

Zasady księgowości obowiązujące gminne rady narodowe w ZSRR. Wyjaśnienie przepisów i instrukcji w tym zakresie.

Zob. poz. 2403, 2440, 2756, 2935, 3102, 3104, 3135, 3164, 3244, 3266, 3274.

KONTROLA

2433. ★ **ALENCZIKOW D. I.: Konstrola wstępna wydatkowania środków w przedsiębiorstwach przemysłowych.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 160. Biblioteka Finansów, T. 36.

Praca wprowadza czytelnika w istotę zagadnienia bieżącej i ciągłej kontroli nad prawidłowością wszelkich operacji finansowych i materiałowych, dokonywanych w przedsiębiorstwach przem. Wskazania, zawarte w książce, oparte są na doświadczeniach przeds. radzieckich i mogą być z pożytkiem zastosowane w praktyce polskiej gospodarki uspołecznionej.

2434. ★ **SOKOŁOW N. A.: Kompleksnyje dokumentalnye riwizii na żeleznodorożnom transportie.** Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 249, 3 nlb.

Warunki, zadania i organizacja gruntownej kontroli gospodarki przedsiębiorstw transportu kolejowego. Korzyści tego typu kontroli.

2435. **WASILEW N. M.: Akt — osnovnyj dokument riwizii i prowierki gosudarstwiennowo kontrola.** Sowiet. gosud. prawo. 1952, nr 5, str. 51—56.

Zakres kompetencji radzieckiego Min. Kontroli. Formy kontroli wyników gospodarczych i zgodności przedsiębiorstw uspołecznionych z obowiązującymi przepisami.

Zob. poz. 2798, 3173.

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

2436. **DMITRIEW A.: Ob uporiadoczenii sokraszczenii i uproszczenii statističeskoj otczetnosti.** Wiestn. statist. 1952, nr 3, str. 25—31.

Przegląd chronologiczny (od Rewolucji Październikowej do chwili obecnej) radzieckich uchwał i postanowień, dotyczących uporządkowania, uproszczenia i skrócenia sprawozdawczości dla celów statystycznych.

2437. **KONOPKA J.: Zasady i rola sprawozdawczości o wskaźnikach budżetowych.** Finanse. 1952, nr 3, str. 51—59.

Znaczenie sprawozdań o wskaźnikach budżetowych. Zakres i zasady tych sprawozdań ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia norm budżetowych.

2438. ★ **KOZIŃSKI J., MACIEJOWSKI Z., WÓYCICKI S.: Sprawozdawczość w działalności inwestycyjnej.** Warszawa 1952. Polgos, s. 189, 3 nlb., tab. 112. Biblioteka Statystyki, T. 20.

Zadaniem opracowania jest zaznajomienie czytelnika z metodami i praktyką w zakresie prac sprawozdawczo-statystycznych, dot. działalności inwestycyjnej. Wyjaśnienie ważniejszych pojęć stosowanych w zakresie działalności inwestycyjnej. Omówienie metod okresowej i rocznej sprawozdawczości w Polsce wg zasad przyjętych w r. 1951. W ostatnim rozdziale autorzy przedstawiają stan rozwoju sprawozdawczości inwestycyjnej w ZSRR, co pozwala na porównanie i ocenę w jakim stopniu zbliżamy się do wzorów stosowanych w ZSRR.

2439. ★ **OPITZ G.: Plan usprawnienia sprawozdawczości finansowej.** Tłum. z niem. Warszawa 1952. Polgos s. 70. Biblioteka Rachunkowości, T. 18.

Podsumowanie doświadczeń i wyników zastosowania metody radzieckiego ekonomisty Łozińskiego w sprawozdawczości finansowej w NRD. Znaczenie dla gospodarki narodowej właściwej organizacji i racjonalizacji pracy działów finansowo-rachunkowych w przedsiębiorstwach.

2440. **SCHAAKE U.: Unsere kommenden statistischer Aufgaben.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 13, str. 306—307; nr 14, str. 333—334.

Dokładna terminowa sprawozdawczość i statystyka stanu zatrudnienia w zakładach pracy jednym z warunków właściwego i nieprzerwanego świadczenia usług socjalnych. Uproszczone i uzupełnione „zakładowe karty sprawozdawcze” podstawowym materiałem statystyczno-sprawozdawczym. Zakres i tryb opracowywania statystyki zatrudnienia.

Zob. poz. 2401, 2773, 3120, 3145.

XI FINANSE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2441. EDELNANT A.: *Die Rüstungs — und Inflationskonjunktur und die Zahlungsbilanzen der kapitalistischen Staaten.* (Tłum. z czas. Diengi i kredit. 1952, nr 3). Finanzwirtschaft. 1952, nr 11, str. 563—565; nr 14, str. 747—749.

Ujemny wpływ polityki zbrojeniowej bloku anglo-amerykańskiego na budżety, system pieniężny i kredytowy oraz bilanse płatnicze krajów kapitalist. Głód dolarowy w krajach „zmarzalizowanych”. Wzrost, bezrobocie i zaostrzająca się walka konkurencyjna o rynki zbytu. Znaczenie Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

2442. GEORGINO W.: *Welche vordringlichen Aufgaben ergeben sich für die Abgabenverwaltung nach der II Partcikferenz?* Finanzwirtschaft. 1952, nr 15, str. 785—787.

Zadania aparatu finansowego w świetle wskazań II Konferencji SED (Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec). Wzmocnienie dyscypliny płatniczej w gospodarce uspołecznionej. Likwidacja zaległości podatkowych gospodarki prywatnej. Zmiana metod pracy aparatu finansowego.

2443. JEWREJSKOW A.: *Drogi wiedące do zacieśnienia międzynarodowych stosunków finansowych.* (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 3, str. 49—58). Finance. 1952, nr 3, str. 107—118. Zob. poz. 1688.

2444. KAISER K.: *Die Steuern in Ost-und Westdeutschland.* Wirtschaft. 1952, nr 17, str. 6.

Omówienie i tabelaryczne porównanie opodatkowania w NRD i Niemczech Zach. robotników, urzędników, pracujących w wolnych zawodach, w rolnictwie i drobnym rzemiośle — w zależności od wysokości zarobków i liczby posiadanych dzieci.

2445. KOWACZIK L.: *Krzyż płatobnych bilancii.* Ekonomie a finance. 1952, nr 3, str. 101—111.

Kryzys bilansów płatniczych. Przesunięcia w handlu światowym. Europa Zach. pod naciskiem państw wierzyielskich. Konsekwencje dyskryminacji. Handel państw kapitalist. z Cz SR. Dyskryminacja w międzynarodowych instytucjach gospodarczych.

2446. LINICK E.: *Wirtschaftliche Hintergründe der französischen Regierungskrisen.* Wirtschaft. 1952, nr 10, str. 11.

Kredyt francuski a realizowanie polityki zbrojeniowej. Wzrost stopy podatkowej — źródłem zysków monopoli rodzimych i obcych, a wyzysku szerokich mas pracujących. Tabele wskaźników osiągnięć gospodarczych Francji w latach powojennych, obrazujące pogłębiający się kryzys gospodarczy i polityczny.

2447. *Przegląd przepisów finansowych ogłoszonych od 1 stycznia do 29 lutego 1952 r., od 1 marca do 30 kwietnia 1952 r. i od 1 do 31 maja 1952 r.* Finance. 1952, nr 2, str. 141—149; nr 3, str. 148—156; nr 4, str. 135—142.

2448. RYBAŁKO G.: *Rol Międzynarodowo Walutowo Funda i Międzynarodowo Banka Rekonstrukcji i Rozwitiya w agriessiwnych planach SSzA.* Wnieszn. torg. 1952, nr 7, str. 29—35.

Publikacja demaskuje metody polityki imperialistycznej stosowane przez St. Zjedn. za pośrednictwem Międzynarodowego Funduszu Walutowego oraz Międzynarodowego Banku Rekonstrukcji i Rozwoju.

2449. ★SITNIN W. K.: *Finansy Głermanskoj Diiemokraticzeskoj Riespubliki.* Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 119, 1 nlb.

Przebieg procesu przestawiania kapitalistycznego systemu finansowego NRD. Ujemne wyniki gospodarki finansowej Niemiec Zach.

2450. ★SMIRNOW A.: *Normalizacija międzynarodnych ekonomieczeskich swiaziej i walutnaja problema.* Moskwa 1952. Izd. AN SSSR, s. 23, 1 nlb.

Założenia radzieckiej polityki w międzynarodowych stosunkach gospodarczych i walutowych jako jedyna słuszną drogą normalizacji tych stosunków. Publikacje wydane w związku z Międzynarodową Konferencją Gosp. w Moskwie. Zob. poz. 1694.

Zob. poz. 2171, 2340, 3283.

SYSTEM BUDŻETOWY

2451. AŁŁACHWIERDIAN D. A.: *Finansy socialistczekowo gosudarstwa.* Bolszewik. 1952, nr 9, str. 62—71.

Charakterystyka radzieckiego systemu finansowego i struktury budżetu państwowego w ZSRR. Źródła dochodów państwa socjalistycznego i ich zużytkowanie.

2452. ★AŁŁACHWIERDIAN D. A.: *Niekotoryje wo-prosy tieorii sowietskich finansow.* Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 210, 1 nlb.

System radzieckich finansów i ich rola w podziale dochodu narodowego. Przebieg walki o likwidację kapitalizmu w ZSRR. Zadania państwa socjalistycznego w zakresie gospodarki finansowej i materiałowej. Organizacja aparatu finansowego i systemu kontroli.

2453. ★ARTIEMOW W. S.: *Opyt raboty raionnowo finansowo otdiela.* Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 49, 3 nlb.

Opis doświadczeń rejonowych władz finansowych w zakresie usprawnienia pracy. Metody księgowania operacji finansowych.

2454. ★BIAŁOBRZESKI J., DONNER M.: *Podatek obrotowy i podatek dochodowy.* Teksty i komentarze. (Stan na dzień 1 lutego 1952 r.) Warszawa 1952. Polgos, s. 307, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 26.

2455. ★BIAŁOBRZESKI J., DONNER M., OPYDO J.: *Postępowanie podatkowe i przepisy o księgach handlowych i podatkowych.* Teksty i komentarze wg stanu prawnego na dzień 1 marca 1952 r. Warszawa 1952. Polgos, s. 271, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 39.

2456. ★BIRIUKOW K. P.: *Sielskij biudżet.* Posobije dla rabotników sielskich sowietow. Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 166, 2 nlb.

Poradnik dla pracowników gminnych rad narodowych w ZSRR, rachmistrzów, inspektorów skarbowych i buchalterów w zakresie rachunkowości, dotyczącej budżetów terenowych i gospodarki gminnej.

2457. ★CIRKI. B.: *Ochrana financieznio gospodarzstwi statu podle przedpisu noweho trestniho prawa.* Praha 1952. Orbis, s. 116.

Ochrona gospodarki finansowej państwa w świetle nowego prawa karnego CzSR. Ochrona planowania finansowego, gospodarki dewizowej i pieniądza. System podatkowy.

2458. DĄBROWSKI K.: *Budżet państwowy na rok 1952.* Finance. 1952, nr 2, str. 3—16.

Treść przemówienia wygłoszonego w Sejmie Ustawodawczym w dniu 29.II.1952 r. Wykonanie budżetu za 1951 r. Kierunki rozwojowe budżetu w r. 1952 jako wyraz dynamiki rozwoju naszego życia gospodarczego. Wskazania dla wykonawców budżetu na 1952 r. (walka o wzmoczenie akumulacji w gospodarce uspołecznionej i o pełne zrealizowanie planowej obniżki kosztów własnych).

2459. FREITAG D.: **Normen in der Verwaltung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 7, str. 345—352.
Konieczność normowania wydatków budżetowych. Znaczenie norm dla kontroli wykonania budżetu. Rozwój normowania w gospodarce budżetowej NRD.
2460. GEORGINO W.: **Noch einige Bemerkungen zum Haushaltsplan 1952.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 12, str. 623—625.
Omówienie aktualnych zagadnień związanych z wykonaniem budżetu 1952 r. w świetle doświadczeń wykonania budżetu NRD za 1951 r.
2461. GUTH E.: **Bessere Erfüllung des Abgabenplans durch neue Struktur und neue Arbeitsmethoden.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 15, str. 788—790.
Nowa struktura organów finansowych i nowe metody pracy czynnikiem lepszego wykonania planu dochodów budżetowych.
2462. JELANSKI K.: **Gosudarstwiennyj budżet SSSR na 1952 god.** Wiestn. statist. 1952, nr 3, str. 8—14.
Analiza statystyczna budżetu państwowego ZSRR na 1952 r. Przeciwwstawienie wojennych tendencji budżetu St. Zjedn. pokojowemu charakterowi budżetu ZSRR.
2463. ★HARASIMOWICZ J.: **Rozwój terenowego prawa finansowego w Polsce.** Warszawa 1952. Polgos, s. 207, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 37.
Obraz przemian terenowego prawa finansowego w Polsce przed wojną i obecnie. W pracy można wyodrębnić trzy grupy zagadnień: 1) zasady przedwojennego komunalnego prawa finansowego i ich krytykę, 2) przemiany kom. prawa finansowego w okresie powojennym, z wnikliwą charakterystyką ich kierunku, 3) obszernie omówienie obowiązujących od r. 1951 zasad terenowego prawa finansowego.
2464. HEINZBRODT — WITZEL: **Der Haushalt Dr. Schäffers.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 14, str. 733—735.
Krytyczne omówienie sprawozdania z wykonania budżetu Niemiec Zach. za 1951/52 r. Wzrost bezrobocia w Niemczech Zach., wzrost zysków i spadek płac robotniczych oraz pogarszanie się sytuacji rolnictwa.
2465. IZMAIŁOW K.: **Nowy budżet angielski a sytuacja mas pracujących.** Nowe Czasy. 1952, nr 23, str. 10—14.
Wojenny charakter budżetu angielskiego na r. 1952/53. Zwiększenie wpływów z podatków i obniżki subsydiów rządowych. Wzrost cen na artykuły pierwszej potrzeby. Zmniejszenie wydatków na budownictwo mieszkaniowe i oświatę.
2466. KABESZ J.: **Splneni statniho rozpocztu wic wszeho lidu.** Nowa Mysl. 1952, nr 4, str. 243—256.
Wypowiedź Min. Finansów CzSR o czechosłowackim budżecie na r. 1952.
2467. KAISER K.: **Die Funktionen des Abgabenstrafrechts in der antifaschistisch-demokratischen Ordnung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 12, str. 661—663.
Klasowy charakter prawa karno-skarbowego. Konieczność zwalczania praktycyzmu i formalizmu w postępowaniu karno-skarbowym.
2468. KLAPPROTH E.: **Zur Reform der Verbrauchbesteuerung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 12, str. 640, 649.
Krytyczna ocena dotychczasowego systemu podatkowego NRD (brak przejrzystości i jednolitości). Wnioski dot. uproszczenia i ujednoczenia systemu podatków konsumcyjnych i podatku obrotowego.
2469. KONIECZNY Z.: **Budżet pokojowego budownictwa.** Życie gosp. 1952, nr 7, str. 361—363.
Omówienie budżetu ZSRR na rok 1952.
2470. KREYSA W.: **Financzni plan.** Ekonomie a finance. 1952, nr 5, str. 195—209.
Rozwój planowania finansowego w CzSR od r. 1950. Zadania i rodzaje pl. finans. Układ pl. finans. na r. 1952. Plan finansowy ministerstw.
2471. KRUG G.: **Kapitalistischer Steuerwrrwarr.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 15, str. 797—799.
Brak jednolitego systemu w opodatkowaniu obrotów i podatkach konsumcyjnych w St. Zjedn. Przerzucenie ciężaru podatków konsumcyjnych na masy pracujące.
2472. KUCHCIŃSKI J.: **Podatki i niektóre inne świadczenia płacone przez ludność wiejską w krajach demokracji ludowej.** Finanse. 1952, nr 3, str. 119—131.
Omówienie zasad wymiaru, poboru podatków i innych świadczeń od ludności wiejskiej w Albanii, Bułgarii, Czechosłowacji, Rumunii i na Węgrzech.
2473. LER L.: **Rozpoczet socialisteky a kapitalisteky.** Ekonomie a finance. 1952, nr 5, str. 219—229.
Szczegółowa charakterystyka powojennych budżetów ZSRR, krajów dem. lud. oraz ważniejszych państw kapitalistycznych.
2474. ★LIPiŃSKI K., SOWiŃSKI H.: **Podatki tereno-we (według stanu prawnego na dzień 1 maja 1952).** Warszawa 1952. Polgos, s. 114, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 41.
2475. LOCH H.: **Der Haushaltsplan der Deutschen Demokratischen Republik für 1952.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 12, str. 617—622.
Przemówienie Min. Finansów NRD, wygłoszone na sesji budżetowej w Izbie Ludowej w dn. 18.VI. 1952 r. Przeciwwstawienie socjalistycznych budżetów pokojowych budżetom wojennym państw kapitalistycznych oraz wzrostu dochodów budżetowych socjalistycznej gospodarki w NRD wzrostowi zysków monopolu w Niemczech Zach. Struktura wydatków budżetowych NRD. Stabilizacja pieniądza w NRD.
2476. MATZ R.: **Die Bodenschätzung als Grundlage für eine Normativbesteuerung der Landwirtschaft.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 5, str. 240—247.
Szacowanie wydajności z 1 ha podstawą opodatkowania rolnictwa. Technika obliczania podatku gruntowego.
2477. NAWROCKI L.: **Budżet Związku Radzieckiego na rok 1952.** Finanse. 1952, nr 2, str. 29—36.
Osiągnięcia ZSRR dot. wykonania budżetu 1951 r. Zakres i zadania budżetu na 1952 r. Głosy w dyskusji nad referatem Min. Finansów ZSRR.
2478. ★OPYDO J.: **Podatek od wynagrodzeń.** Teksty i komentarze. Warszawa 1952. Polgos, s. 434, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 27.
2479. PAULIGK K.: **Der Staatshaushalt in der DDR und die Westdeutsche Haushaltspolitik.** Wirtschaft. 1952, nr 30, str. 6; nr 31, str. 6.
Omówienie (zilustrowane tabelami) pokojowego budżetu NRD na tle polityki budżetowej Niemiec Zach. Nadwyżki budżetowe NRD. Wydatki na zbrojenia, utrzymywanie obcych załóg wojskowych, wywóz kapitału narodowego przez obce monopole — przyczyną niedoborów w budżecie Niemiec Zach. Porównanie wydatków budżetu NRD i Niemiec Zach. na opiekę soc., służbę zdrowia i urzędzenia kulturalne.
2480. PIROŻYŃSKI Z.: **Niektóre zagadnienia budżetu państwowego w związku z projektem Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.** Finanse. 1952, nr 2, str. 17—28.
Ujmowanie zagadnień budżetu państwowego w konstytucjach socjalistycznych i kapitalistycz-

nych. Projekt naszej konstytucji ustala treść i strukturę ekonomiczną budżetu państwowego, normuje zaś tylko zasadnicze zagadnienia formalne budżetu. Wnioski: uzupełnienia i zmiany odnośnie przepisów konstytucji (podkreślenie zbiorczego charakteru budżetu, ściśle sformułowanie roli Rady Ministrów, wprowadzenie przepisów dotyczących sprawozdań z wykonania budżetu).

2481. ★PIROŻYŃSKI Z.: **System budżetowy Polski Ludowej**. Przedmowa L. Kurowskiego. Warszawa 1952. Polgos, s. 267, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 34.

Pierwsza w literaturze polskiej próba naukowego ujęcia całości zagadnień systemu budżetowego Polski Ludowej. Analiza powiązania budżetu z narodowym planem gospodarczym, ich łączność i wzajemne oddziaływanie. Praca podzielona jest na trzy zasadnicze części: a) struktura budżetu, b) proces ustalania budżetu, c) wykonanie budżetu oraz zasady rachunkowości budżetowej.

2482. PIROŻYŃSKI Z.: **Zadania i metody wykonania budżetu państwa**. Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 4—11.

Plany wykonania budżetów: centralnego i terenowych. Znaczenie sprawozdawczości budżetowej. Funkcja ustrojowa systemu budżetowego.

2483. RAPACZYŃSKI K.: **Budżet pokoju Polski Ludowej**. Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 17—20.

Charakterystyka i struktura dochodów oraz wydatków budżetu na r. 1952. Wzrost wydatków na gosp. narodową, cele socjalno-kulturalne i zabezpieczenie budownictwa pokojowego.

2484. ROTH E.: **Zur Neuordnung unseres Steuersystems in der volkseigenen Wirtschaft**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 6, str. 288—292.

Naukowa analiza systemu podatkowego w NRD. Reforma tego systemu w gospodarce społecznej. Istota i funkcje podatku obrotowego w gospodarce społecznej.

2485. RUMPF W.: **Die Erfüllung des Staatshaushaltsplanes 1951**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 12, str. 629—635.

Referat, wygłoszony w Izbie Ludowej na sesji budżetowej w dn. 18.VI.1952 r., o wykonaniu budżetu w 1951 r., w szczególności omawiający krytycznie braki w pracy aparatu finansowego.

2486. SCHMIDT M.: **Zwei Berliner Haushalte**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 13, str. 674—676.

Prównanie dwóch budżetów: Wielkiego Berlina i zachodnich sektorów Berlina. Wyższość gospodarki budżetowej Wielkiego Berlina.

2487. ★**Tesnipisecka zprawa o schuzlech Narodniho Shromazhdzeni**. 62 schuze. 24—28.III.1952. Praha 1952. Orbis, s. 368.

Stenogram z sesji budżetowej parlamentu CzSR na r. 1952.

2488. WALTER F.: **Lehren aus der verspäteten Aufstellung des Haushaltsplanes 1952**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 10, str. 513—515.

Wnikliwe uwagi krytyczne dot. analizy przyczyn zbyt późnego opracowania budżetu państwowego w NRD na r. 1952.

2489. ZAPOTOCKY A.: **Za dusledne plneni rozpcztu socializmu**. Nowa Mysl. 1952, nr 3, str. 171—176.

Aktualne problemy sytuacji gospodarczej CzSR. Wypowiedzi premiera CzSR podczas sesji budżetowej parlamentu.

2490. ZAWADZKI A. W.: **Planowanie budżetów terenowych na rok 1952**. Rada Narodowa. 1952, nr 14, str. 8—11.

Zasady i tryb opracowywania planów budżetu terenowego.

2491. ZAWADZKI A. W.: **Zasady wykonywania budżetów terenowych w roku 1952**. Rada Narodowa. 1952, nr 9, str. 3—10.

Przegląd i omówienie obowiązujących przepisów dot. ogólnych zasad wykonywania budżetów terenowych w r. 1952.

2492. **Zu noch grösseren Erfolgen**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 13, str. 677—687.

Debata w Izbie Ludowej NRD nad budżetem na 1952 r.

2493. ZWIERIEW A.: **Gosudarstwiennyj biudżet 1952 goda**. Plan. choz. 1952, nr 2, str. 18—29.

Struktura radzieckiego budżetu państwowego na 1952 r. i jego pokojowy charakter. Analiza poszczególnych pozycji przychodowych i rozchodowych tego budżetu.

Zob. poz. 2424, 2432.

FINANSOWANIE INWESTYCJI

2494. BARAN S.: **Planowanie pokrycia finansowego inwestycji na 1953 r.** (Zmiany w stosunku do zasad planowania na r. 1952). Inw. i Budown. 1952, nr 8, str. 34—37.

2495. BARAN S.: **Zasady przeprowadzania zmian w rocznych planach pokrycia finansowego inwestycji na rok 1952**. Inw. i Budown. 1952, nr 7, str. 17—22.

2496. FEDOROWICZ Z.: **Mobilizacja zasobów wewnętrznych jako źródło finansowania inwestycji**. Finance. 1952, nr 3, str. 39—50.

Krytyka aktualnych rozwiązań zagadnienia mobilizacji zasobów wewnętrznych w systemie finansowania inwestycji.

2497. SECOMSKI R.: **Plany pokrycia finansowego inwestycji na II kwartał 1952 r.** Biul. Banku Inw. 1952, nr 3, str. 37—43.(!)

Omówienie nowych przepisów regulujących zasady i tryb sporządzania kwartalnego planu pokrycia finansowego inwestycji i otwierania limitów finansowania inwestycji.

2498. SECOMSKI K.: **System finansowania inwestycji w Związku Radzieckim**. Ekonomista. 1952, z. 2, str. 56—76.

Przegląd zagadnień związanych z finansowaniem inwestycji, kapitalnych remontów i inwestycji pozalimitowych w ZSRR. Charakterystyka systemu finansowego ZSRR jako sztywnego pod względem dyscypliny, a jednocześnie elastycznego pod względem ekonomicznym. System ten pozwala na rozwinięcie metod akumulacji wszelkich środków będących do dyspozycji, na cel budownictwa socjalistycznego.

2499. SZAROTA R.: **Nowy system finansowania inwestycji**. Życie gosp. 1952, nr 14, str. 763—766.

Znaczenie i zadania systemu (wprowadzonego w życie z dniem 1.I.1952 r.), jego funkcje i zastosowanie. Dostosowanie systemu finansowania inwestycji do ogólnych zasad budżetowych. Plan inwestycyjny a plan pokrycia finansowego inwestycji.

2500. TABACZYŃSKI E.: **Roczne plany pokrycia finansowego inwestycji**. Biul. Banku Inw. 1952, nr 5—6, str. 87—90.(!)

Znaczenie rocznych planów pokrycia finansowego inwestycji i zasady ich opracowywania.

2501. **Uwagi do instrukcji o finansowaniu i kontroli inwestycji**. Biul. Banku Inw. 1952, nr 2, str. 17—29.(!)

Praktyczne wskazówki, dotyczące zastosowania instrukcji o finansowaniu i kontroli inwestycji.

2502. WITKOWSKI Z.: **Analiza przebiegu finansowania inwestycji.** Biul. Banku Inw. 1952, nr 5—6, str. 81—87.(!)

Projekt metody kontroli przebiegu finansowania inwestycji przez analizę obrotów inkasowych i stanów końcowych faktur nie zapłaconych na kontach rozliczeń inkasowych.

Zob. poz. 2508.

SYSTEM FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW

2503. ★AUGUSTOWSKI Z., BLASS B.: **Koszty własne produkcji.** Warszawa 1952. Polgos, s. 100, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 35.

Zbiór artykułów poświęconych zagadnieniu walki o obniżkę kosztów własnych. Artykuł I obejmuje całość problemu, wyjaśnia jego istotę i zasadnicze cele walki o obniżkę kosztów. W dalszych artykułach omówiono zagadnienia dot. stosunku wydajności pracy do kosztów własnych, związku pomiędzy obniżeniem kosztów własnych a obniżką cen; podano wskazówki opracowania kosztów wł. w przeds. i organizację kontroli wykonania tego planu.

2504. BLUSIEWICZ J.: **Likwidacja przedsiębiorstw państwowych.** Finanse. 1952, nr 2, 129—132.

Praktyczne wskazówki dla likwidatorów, w szczególności dotyczące zagadnień finansowych, w związku z rozp. Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 1952 r. (Dz. U. R. P. nr 3, poz. 19).

2505. CZERNOMORDIK D. I.: **Choziajstwiennyj raszczot kak metod uprawlenija.** Izw. AN SSSR Otd. Ekon. i Prawa. 1952, nr 3, str. 182—197.

Artykuł dyskusyjny o rozrachunku gospodarczym jako metodzie kierowania przedsiębiorstwami socjalistycznymi. Próba wyczerpującego zdefiniowania zasięgu rozrachunku gospodarczego w ścisłym powiązaniu z prawem planowego rozwoju gospodarki narodowej. Krytyka zbyt wąskich definicji prawnych. Ustalenie zależności między rozrachunkiem zakładu a wewnątrz-zakładowym. Zasady oznaczania jednostek prowadzących rozrachunek i ich osobowości prawnej.

2506. DĄBROWSKI K.: **Walka o wykonanie i przekroczenie planu akumulacji.** Finanse. 1952, nr 3, str. 10—23.

Zagadnienie akumulacji na tle zadań Planu 6-letniego. Drogi powiększenia akumulacji: obniżka kosztów własnych, przyspieszenie krążenia środków obrotowych. Zadania głównych i starszych księgowych w walce o wykonanie i przekroczenie planu akumulacji. Referat wygłoszony na Ogólnopolskiej Naradzie Głównych Księgowych w Warszawie w dn. 21 i 22 kwietnia 1952 r.

2507. DĄBROWSKI K.: **Walka o wykonanie i przekroczenie planów akumulacji.** Życie gosp. 1952, nr 10, str. 515—519.

Wpływ akumulacji uspołecznionych przedsiębiorstw na finansowanie zadań planu narodowo-gospodarczego. Zadania w zakresie akumulacji przedsiębiorstw na r. 1952. Elementy obniżania kosztów własnych. Obieg środków obrotowych. Realizacja planu na r. 1952 a praca aparatu finansowego. (Wyciąg z przemówienia na zjeździe księgowych 21.IV.1952 r.).

2508. ★DUNDUKOW G. F.: **Planowanie finansowe.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 194, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 43.

Praca wszechstronnie ujmująca zagadnienia planowania finansowego. Autor omawia w sposób przystępny budowę planów finansowych przedsiębiorstw. Szczególną uwagę zwraca na zagadnienie środków obrotowych i zag. finansowania inwestycji. Praca zawiera liczne przykłady i wskazania praktyczne.

2509. FISCHER K.: **Unwirtschaftliche Rechnungsführung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 14, str. 740—742; c. d.: **Das ist keine wirtschaftliche Rechnungsführung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 15, str. 790—791.

Liczne przykłady naruszenia w praktyce zasady rozrachunku gospodarczego.

2510. GAUBE H.: **Über die Berechtigung der Finanzierungskosten für lagernde Produktion.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 5, str. 262—263.

Metody obliczania normatywu na wyroby gotowe w przedsiębiorstwach uspołecznionych. Wyroby gotowe, ich zbyt oraz koszty z tym związane. Opracowanie ma charakter naukowy.

2511. LUKAWSKY J.: **Nektere zkuszenosti z boje za zhospodarneni wyroby.** Plan Hosp. 1952, nr 5, str. 378—389.

Z doświadczeń przedsiębiorstw praskich w walce o oszczędność.

2512. MARKIEWICZ E.: **Rozrachunek gospodarczy — metodą gospodarowania.** Życie gosp. 1952, nr 10, str. 519—521.

Charakter i zadania rozrachunku gospodarczego: pełnego, ograniczonego wewnętrznego, pełnego wewnętrznego, wewnątrzzakładowego ograniczonego.

2513. MINC B.: **Planowanie kosztów własnych i cen.** Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 24—37.

Pojęcie planu kosztów własnych i jego znaczenie w narodowym planie gospodarczym. Treść i wskazówki planu kosztów własnych. Ogólne zasady określania rozmiarów planowanej obniżki kosztów. Planowanie cen. Stosunek pomiędzy cenami, zyskiem a kosztami własnymi.

2514. NAWROCKI L.: **Rentowność przedsiębiorstw socjalistycznych.** Finanse. 1952, nr 4, str. 8—17.

Rentowność przedsiębiorstw socjalistycznych a kapitalistycznych. Drogi zwiększenia rentowności w przedsiębiorstwach socjalistycznych.

2515. **Podsumowanie wyników dyskusji o metodzie obliczania szybkości krążenia środków obrotowych.** (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 6, str. 102—115). Finanse. 1952, nr 4, str. 114—131.

Wyniki dyskusji na łamach czas. Wopr. ekonom. tłumaczonej w czas. Finanse (nr 1, 3, 6, z 1951 r.).

2516. RADZIWINOWICZ A.: **Normatywny rachunek kosztów.** Rachunk. 1952, nr 8, str. 324—333.

Normatywny rachunek kosztów najlepszą metodą rachunku kosztów i kalkulacji. Doświadczenia Dolnośląskich Zakładów Wytw. Urz. Radiofonicznych w zakresie stosowania nowej metody. W tekście liczne tablice.

2517. ROSTKOWSKI Z.: **Okresowe rozliczenia z budżetem przedsiębiorstw państwowych z tytułu osiągniętych zysków i poniesionych strat.** Finanse. 1952, nr 3, str. 70—81.

Omówienie techniki rozliczeń w nowym systemie rozliczeń przedsiębiorstw państwowych z budżetem z tytułu podziału zysku i pokrywania strat (wprowadzonym uchwałą Rady Min. z dn. 29 marca 1952 r. — Monitor Polski nr A 29, poz. 422 i 423). W tekście liczne przykłady.

2518. ROSTKOWSKI Z.: **Zmiany systemu rozliczeń przedsiębiorstw państwowych z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat.** Finanse. 1952, nr 2, str. 53—63.

Wprowadzenie dwukierunkowego systemu powiązań z budżetem w przekroju kwartalnym. Zmiany w zakresie techniki rozliczeń.

2519. RZEZNICZEK J.: **Chozraszczot a boj za hospodarnost wyroby.** Nowa Mysl. 1952, nr 3, str. 192—201.

Z doświadczeń przedsiębiorstw czechosłow. w zakresie wprowadzania i umacniania rozrachunku gosp. Wewnętrzny rozrachunek gosp.

2520. SAKOW M.: **O możliwościach obniżenia kosztu własnego w produkcji przemysłowej.** (Tłum. z czas. Bolszewik. 1952, nr 6). Finanse. 1952, nr 4, str. 102—113.

Koszty własne w ustroju socjalistycznym. Obniżenie tych kosztów przez oszczędność na nakładach pracy uprzedmiotowionej i pracy żywej. Konieczność pełnego wykorzystania możliwości obniżenia kosztów własnych.

2521. ★TATUR S. K.: **Chozraszczot i rientabielnost'.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 165, 2 nlb.

Sposoby umocnienia rozrachunku gospodarczego w uświadczonych przedsiębiorstwach przemysłowych. Znaczenie roz. gosp. dla zwiększenia rentowności i obniżenia kosztów własnych produkcji. Możliwości wprowadzenia rozr. gosp. w poszczególnych działach zakładów produkcyjnych.

2522. **W sprawie obliczania wskaźnika obniżenia kosztów własnych.** Finanse. 1952, nr 3, str. 60—69.

Wypowiedzi dyskusyjne A. Kawczyńskiego i Z. Augustowskiego w związku z artykułem Z. Augustowskiego: Plan kosztów własnych i kontrola jego wykonania, zamieszczonym w nr 6 „Finansów” z 1952 r. Zob. poz. 444.

2523. WALTER: **Über die Wirtschaftliche Rechnungsführung.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 6, str. 287—288.

Streszczenie książki pt. O rozrachunku gospodarczym, opracowanej przez F. Oelssnera. Omawia zasady rozrachunku gospodarczego oraz metody zastosowania ich w przedsiębiorstwach państwowych.

2524. WELTRUSKY L.: **Rozwoj hnutí za zrychlení obrátu oběžných prostředků.** Ekonomie a finance. 1952, nr 6, str. 246—257.

Walka o przyspieszenie obrotu środków obiegowych w przedsiębiorstwach czechosłowackich.

2525. WINTER E.: **Drogi obniżenia kosztów własnych.** Finanse. 1952, nr 4, str. 18—27.

Znaczenie obniżenia kosztów własnych w gospodarce socjalistycznej. Drogi obniżenia kosztów: zwiększenie wydajności pracy, pełne wykorzystanie środków trwałych, zmniejszenie nakładów materiałowych na jednostkę produkcji.

2526. WRÓŃSKI A.: **Plan kosztów własnych na 1953 r.** Rachunk. 1952, nr 7, str. 272—275.

Problematyka planowania kosztów własnych na tle aktualnie obowiązujących zasad planowania i księgowości. 3 tabl. w tekście.

Zob. poz. 2156, 2371, 2383, 2419, 2433, 2439, 2644, 2703, 2716—17, 2735, 2746, 2769, 2773, 2776, 2803—04, 2806, 2828—29, 2832, 2871, 2879, 2887, 2899, 2916, 2927, 2990, 2998—99, 3009, 3014, 3019, 3022, 3086, 3102, 3104, 3110, 3119, 3121, 3123, 3131—32, 3136, 3162, 3165—67, 3186, 3257.

OBIEG PIENIĘŻNY I KREDYT

2527. ANKLAM G.: **Die Deutsche Bauernbank in ihrer neuen Gestalt.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 7, str. 384—385.

Powstanie i rozwój Banku Rolników (Bauernbank) w NRD. Nowe zadania tego banku. Współpraca Banku Rolników z bankiem emisyjnym.

2528. BECKER K.: **Ueber einige Aufgaben der Sparkassen.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 14, str. 775—779.

Zadania aparatu kredytowego w NRD i w krajach kapitalist. Zadania kas oszczędności w NRD. Planowa gosp. środkami pieniężnymi pochodzącymi

z wkładów. Przeznaczenie tych środków przede wszystkim na cele długoterminowego kredytu.

2529. BLAZEJ Z.: **Bilanzbilance a její planování.** Ekonomie a finance. 1952, nr 1, str. 23—38.

Bilans płatniczy i jego planowanie. Pojęcie bilansu płatn. Konstrukcja i równowaga bilansu płatn. Planowanie i kontrola bilansu płatn.

2530. BYSTROW F.: **Obiespiečeníje walut kapitalistických stran i walutnyje riski po wniesznjej torgowle.** Wniesz. torg. 1952, nr 3, str. 18—25.

Środki zabezpieczenia wartości pieniądza krajów kapitalistycznych i wynikające z kapitalistycznego systemu handlu zagranicznego ryzyko naruszenia równowagi walutowej. Rozmiary i przyczyny inflacji w tych krajach w l. 1913—1949. Rozkład systemu kapitalistycznej gospodarki jako wynik imperialistycznej polityki amerykańskiej.

2531. DRUŻYŃSKI T.: **Kredytowanie handlu według obrotu.** Finanse. 1952, nr 2, str. 78—89.

Istota kredytu przeznaczonego na obrót towarowy jako kredytu normatywnego. Warunki i technika udzielania tego kredytu. Spłata kredytu.

2532. EBERLAND H.: **Die Hilfe der Bank bei der Beschleunigung der Umlaufmittelbewegungen der Betriebe.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 7, str. 382—383.

Zadania banków na odcinku przyspieszenia krążenia środków obrotowych. Współpraca banków z przedsiębiorstwami.

2533. FRENZEL P.: **Die Kontrollfunktion der Deutschen Notenbank in der Praxis.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 8, str. 396—399.

Kontrola bankowa jako jedna z metod kontroli przy pomocy pieniądza. Funkcje kontrolne banku emisyjnego. Kredyt jako narzędzie kontroli życia gospodarczego.

2534. FRONTASJEW A. M.: **Der bargeldlose Zahlungsverkehr in der Volkswirtschaft der UdSSR.** (Tłum. z czas. Diengi i Kredit. 1952, nr 3). Finanzwirtschaft. 1952, nr 13, str. 691—694.

Zasady clearing (zarachowanie wzajemnych roszczeń) w ZSRR. Rozwój tej formy rozliczeń. Organizacja i zadania biur wzajemnych rozliczeń.

2535. GEISSLER E.: **Charakter und Funktionen des Geldes in der Deutschen Demokratischen Republik.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 15, str. 832—836.

Pieniądz w NRD narzędziem w rękach państwa budującego podstawy socjalizmu. Funkcje pieniądza w NRD. Pieniądz jako miernik wartości.

2536. **Die Grossbanken in Westdeutschland.** (Ihre Reorganisation und ihre heutige Bedeutung). Berichte des Wirtschaftsinstituts. 1952, nr 6/7, s. 23.

Naukowa analiza systemu bankowego Niemiec Zach. Powstanie i rozwój poszczególnych instytucji kredytowych oraz banków, ich reorganizacja i obecne znaczenie gospodarcze. Banki Niemiec Zach. na służbie imperializmu amerykańskiego. Unia personalna banków z przemysłem i administracją państwową.

2537. ★GUSAKOW A. D., DYMSZIC I. A.: **Dienieżnoje otnoszenie i kriedit SSSR.** Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 306, 2 nlb.

Rola pieniądza i kredytu w budownictwie socjalistycznym ZSRR. Przebieg walki o wzrost siły nabywczej rubla. Wyjaśnienie istoty socjalistycznego systemu walutowego. Etapy rozwoju tego systemu w ZSRR. Organizacja systemu bankowego.

2538. KOCH K.: **Das Bankeninkasso (Rechnungseinzugsverfahren).** Finanzwirtschaft. 1952, nr 14, str. 735—739.

Doświadczenia bankowe w zakresie próbnego wprowadzenia inkasa faktur. Projektowane zasady inkasa bankowego faktur (jako formy rozliczeń bezgotówkowych), które mają być wprowadzone powszechnie w NRD.

2539. KOZŁOW G.: **Diengi pri socializmie**. Bolszewik. 1952, nr 8, str. 58—68.

Przeobrażenie istoty pieniądza w okresie przejściowym od kapitalizmu do socjalizmu. Pieniądz jako miernik wartości i jako środek wymiany w systemie socjalistycznym, jako towar i przedmiot własności w ustroju kapitalist. Zasady radzieckiej polityki walutowej.

2540. MICHAŁOWSKI T. L.: **Organizacja oszczędności pieniężnych w Związku Radzieckim**. Finanse. 1952, nr 3, str. 82—99.

Organizacja i rozmieszczenie kas oszczędności w ZSRR. Rodzaje wkładów oszczędnościowych. Rozporządzanie wkładami oszczędnościowymi. Zadania kas oszczędnościowych w zakresie rozprowadzania pożyczek państwowych, obsługi subskrybentów i posiadaczy obligacji oraz inne czynności kas. Gospodarka finansowa kas oszczędności.

2541. OWCZINNIKOW N.: **Wie die Staatsbank der UdSSR den Betrieben bei der Senkung der Selbstkostenhilf**. (Tłum. z czas. „Diengi i Kredit“ z. 3, 1952). Finanzwirtschaft. 1952, nr 10, str. 519—520.

Bankowa analiza planów finansowych przedsiębiorstw podstawą pomocy Banku Państwa w obniżeniu ich kosztów własnych. Przekazywanie przez Bank Państwa doświadczeń jednego przedsiębiorstwa innym.

2542. ★ **Rasczetynye i tickuszczije szczeta w Gosbankie**. Pronin I. F. i in. Moskwa 1952. Gosfinizdat, s. 123. 1 nlb.

Wyjaśnienia obowiązujących w ZSRR przepisów bankowych w zakresie udzielania kredytów dla przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych. System sporządzania rozliczeń i prowadzenia rachunków bieżących. Zasady kontroli bankowej.

2543. SIENNICKI L.: **Eksperymenty finansowe rządu Pinay'a**. Życie gosp. 1952, nr 13, str. 725—727.

Bezowocne wysiłki rządu francuskiego, zmierzające do zahamowania inflacji pieniądza. Opracowanie budżetu państwowego na r. 1952. Założenia i cel rozpisanej w dn. 26.V. br. pożyczki wewnętrznej na kwotę 540 mld franków.

2544. ★ **SZABANOWA N. N.: Rozliczenia bezgotówkowe w ZSRR**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 163, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 38.

Autorka ujmuje zagadnienie rozliczeń bezgotówkowych w ZSRR w szerokim zarysie historyczno-ekonomicznym nie ograniczając się jedynie do zagadnień technicznych. Podkreśla znaczenie mechanizmu rozliczeń bezgotówkowych dla gospodarki socjalistycznej i wyższość systemu radzieckiego nad systemami rozliczeń, stosowanymi w krajach kapitalistycznych.

2545. ★ **SZMIDT W.: Organizacja i technika bankowa**. Warszawa 1952. PWSZ, s. 128. (Masz. pow.).

Rozrachunkowa funkcja pieniądza i cele instytucji bankowych. Organizacja aparatu bankowego. Podstawowe wiadomości z zakresu techniki bankowej.

2546. SZWARC G.: **Niekotoryje woprosy razwitija kredyitnych odnoszenij w narodnom chozajstwie SSSR**. Wopr. ekonom. 1952, nr 5, str. 28—41.

Organizacja radzieckiego systemu kredytowego. Rozszerzenie zakresu kredytowania w związku z postępem gospodarczym. Warunki uzyskania kredytu przez przedsiębiorstwo. Wzrost uprawnień banków w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw.

2547. TAUCHER A.: **Auch in der Währungspolitik Österreich hilft Amerika**. Weg u. Ziel. 1952, nr 7/8, str. 490—495.

W artykule omówione przystępnie zagadnienia kursu waluty austriackiej i państw kapitalistycznych. Kursy walut — dodatkowym źródłem wyciszenia państw gospodarczo słabych przez kapitał amerykański.

2548. USOSKIN M. M.: **Organizacija i planirowanije kredita w SSSR**. — Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 456. Rec. LISICIAN N. S., SZWARC G. A. — Sowiet. Kni-ga. 1952, nr 8, str. 70—73.

Recenzja zawiera analizę ważniejszych, omówionych w publikacjach też autora z zakresu organizacji i planowania kredytu w ZSRR. Krytyka dot. zbyt dużego zważenia roli kredytu w gospodarce socjalistycznej.

2549. ZWIERIEW A.: **Finansowaja disciplina i kontrol rublom w narodnom chozajstwie SSSR**. Bolszewik. 1952, nr 12, str. 24—35.

Zadania i środki dyscypliny finansowej w ZSRR. Rola pieniądza w kontroli gospodarki przedsiębiorstw. Organizacja tej kontroli.

Zob. poz. 2413, 2506—07, 2997, 3010—11, 3256.

UBEZPIECZENIA RZECZOWE

2550. BANASIŃSKI A.: **Zadania PZUW na rok bieżący**. Wiad. ubezp. 1952, nr 4, str. 49—52.

Funkcje zakładu ubezpieczeń. Bieżące zadania Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w zakresie rozszerzania ubezpieczeń, przebudowy i obniżki taryf ubezpieczeniowych oraz ukształtowania metod obsługi ubezpieczeń i likwidacji szkód.

2551. DMOCHOWSKI S.: **Warunki ubezpieczenia od ognia mienia gospodarki uspołecznionej**. Wiad. ubezp. 1952, nr 5, str. 71—74.

Interpretacja przepisów odnośnych instrukcji.

2552. HERTEL A.: **Rozwój ubezpieczeń samochodowych**. Wiad. ubezp. 1952, nr 8, str. 119—121.

Ilościowy rozwój ubezpieczeń auto-casco. Zasadnicza przebudowa tego ubezpieczenia. Ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, związane z pojazdami mechanicznymi.

2553. JONSCHER: **Haftpflichtversicherung und bürgerliche gegenseitige Hilfe**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 15, str. 829—830.

Zagadnienie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w związku ze stosowanym „wypożyczaniem“ maszyn i narzędzi rolniczych w ramach wzajemnej pomocy na wsi.

2554. LICHNIAK Z.: **Postępowanie przy szkodach w przewozie krajowym**. Wiad. ubezp. 1952, nr 5, str. 68—71.

Stosowanie w praktyce zasady realności ochrony ubezpieczeniowej w zakresie ubezpieczeń krajowych przewozów towarowych.

2555. MAZUREK S.: **Nowe pojęcia ustawowe w ubezpieczeniach państwowych**. Wiad. ubezp. 1952, nr 6, str. 83—85.

Omówienie nowych pojęć wprowadzonych do prawa ubezpieczeniowego ustawą z dnia 28 marca 1952 r. o ubezpieczeniach państwowych (Dz. U. R. P. nr 20, poz. 130).

2556. MAZUREK S.: **Ubezpieczenia dobrowolne na tle przepisów ustawy o ubezpieczeniach państwowych**. Wiad. ubezp. 1952, nr 7, str. 102—104.

Stosunek ubezpieczeń dobrowolnych do ubezpieczeń obowiązkowych. Przedmiot ubezpieczeń dobrowolnych.

2557. MONTALBETTI E.: **Kierunki rozwojowe ubezpieczeń obowiązkowych.** Wiad. ubez. 1952, nr 6, str. 81—83.

Ubezpieczenia obowiązkowe w krajach kapitalistycznych. Podstawowe cechy socjalistycznych ubezpieczeń obowiązkowych. Rozwój ilościowy tych ubezpieczeń w Polsce Ludowej i kierunki tego rozwoju.

2558. MONTALBETTI E.: **Organizacja obsługi ubezpieczeniowej rolniczych spółdzielni produkcyjnych.** Wiad. ubez. 1952, nr 8, str. 114—115.

Krytyczna ocena dotychczasowych wyników ubezpieczenia rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Doświadczenia radzieckie w zakresie ubezpieczenia kolchozów. Wnioski zmierzające do usprawnienia systemu ubezpieczeń rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

2559. ★ **Narodni pojisztni do rukou pracujících.** Praha 1952. Prace, s. 56.

Główne zasady niedawnej przebudowy czechosł. ubezpieczenia narodowego.

2560. RDUŁTOWSKI J.: **Ubezpieczenie mienia ruchomego gospodarstw rolnych.** Wiad. ubez. 1952, nr 4, str. 52—54.

Rozwój ubezpieczenia od ognia i innych wypadków losowych mienia ruchomego gospodarstw rolnych w Polsce Lud. Aktualne zasady tego ubezpieczenia.

2561. REZNY W.: **Zasady zamiedelskeho pojisztni.** Za socialisticke zemiedelstvi. 1952, nr 5, str. 556—561.

Zasady ubezpieczenia rolniczego w Czechosłowacji. Rodzaje ubezpieczeń majątku społecznego spółdzielni prod. wszystkich typów oraz rolników indywidualnych. Warunki. Taryfy.

2562. STRZELECKI S.: **Rozszerzenie odpowiedzialności Zakładu w ubezpieczeniu od ognia.** Wiad. ubez. 1952, nr 6, str. 89—92.

Zasady rozszerzenia zakresu odpowiedzialności PZU na nowe ryzyka (powódź, oberwanie się chmury, huragan, upadek samolotu, lawiny, trzęsienie ziemi) w ubezpieczeniu od ognia.

2563. ★ **ŚLIWIŃSKI A.: Ubezpieczenie transportów.** 2 wyd. Warszawa 1952. Polgos, s. 218, 1 nlb. Biblioteka Finansów. T. 31.

Historia ubezpieczeń transportowych. Rodzaje, formy i zasady tych ubezpieczeń. Omówienie poszczególnych rodzajów ubezpieczeń transp. Likwidacja szkód transportowych. Organizacja ubezpieczeń transp. Reasekuracja. W niniejszym (2) wydaniu pracy autor zwraca szczególną uwagę na zmianę istoty ubezpieczeń w gosp. socjalistycznej.

2564. ★ **Szczególne warunki ubezpieczenia od ognia mienia jednostek gospodarki uspołecznionej obowiązujące od 1.I.1952 r.** Warszawa 1952. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, Zarząd Główny, s. 35.

2565. ★ **Szczególne warunki ubezpieczeń majątkowych i osobowych (z wyjątkiem ubezpieczeń od ognia, transportowych i zwierząt na życie) dla jednostek gospodarki uspołecznionej obowiązujące od 1.I.1952 r.** Warszawa 1952. Powszechny Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych, Zarząd Główny, s. 27, 1 nlb.

XII P R A C A

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2566. ★ **FIODOROWA A. T.: Rola pracy socjalistycznej w komunistycznym wychowaniu mas pracujących.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. K i W, s. 229, 2 nlb.

Omówienie poglądów filozofii i pedagogiki przedmarksistowskiej na wychowawcze znaczenie pracy. Marksizm-leninizm o roli pracy w rozwoju i wychowaniu człowieka. Praca socjalistyczna i jej rola w wychowaniu komunistycznym. Znaczenie wychowawcze pracy socjalist. w okresie stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu.

2567. HAWELKA J.: **Socialistocka pracovní kazen.** Plan. Hosp. 1952, nr 4, str. 228—241.

Wypowiedź Ministra Sił Roboczych CzSR na temat socjalist. dyscypliny pracy. Dyscyplina pracy w ustroju kapitalist. i socjalist. Zagadnienie fluktuacji i absencji w czechosł. gospodarce narodowej. Środki przeciwdziałania.

2568. LITYŃSKI T.: **Nowe sposoby wyzysku kapitalistycznego.** (Na marginesie obrad Komisji Przemysłu Metalowego w Międzynarodowym Biurze Pracy). Prz. związk. 1952, nr 7, str. 308—310.

Faktyczny stan zatrudnienia, płac i stopy życiowej ludności pracującej w krajach kapitalistycznych. Wnioski delegacji polskiej przedłożone na obradach Międzynarodowego Biura Pracy (Geneva 21.IV — 2.V.52 r.), dot. zaniechania produkcji wojennej, poprawy warunków bytu robotników przem. metalowego i nawiązania normalnej wymiany gospodarczej między Wschodem i Zachodem.

2569. MAASS I.: **Wechsende Streikbewegung in den kapitalistischen Ländern.** Wirtschaft. 1952, nr 13, str. 11.

Strajki w krajach kapitalistycznych jako jeden z przejawów walki klasy robotniczej przeciwko intensywności zbrojeń. Autor przewiduje dalsze

nasilenie ruchu strajkowego, upatrując jego przyczyny raczej w niskich płacach, słabo natomiast podkreślając przyczyny ideologiczne, płynące z uświadomienia politycznego klasy robotniczej i jej niezadowolonia z istniejących stosunków polityczno-gospodarczych.

2570. ★ **MOSKATOW P., BARANOW I.: Sławny pułk robotniczo klasa naszej rodziny.** Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 166, 2 nlb.

Zarys historii radzieckiej klasy robotniczej. Przebieg walk o obalenie caratu i panowanie władzy ludowej, a następnie o utrwalenie zwycięstwa klasy robotniczej. Radziecka klasa robotnicza w walce o zbudowanie komunizmu.

2571. RICHTER J.: **Der erfolgreiche Streik der amerikanischen Stahlwerker.** Wirtschaft. 1952, nr 31, str. 11.

Autor omawia polityczny i gospodarczy aspekt strajku 650 tys. metalowców w St. Zjedn. Strajk ten nie tylko jest dowodem rosnącego uświadomienia politycznego klasy robotniczej w krajach kapitalizmu, ale wskazuje równocześnie metody walki z obłędem zbrojeń obozu wojny.

2572. ★ **WALENTIEJ W.: Biezbrotica — niezłobny sputnik kapitalizma.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 253, 3 nlb.

Zarys historyczny bezrobocia w gospodarce kapitalistycznej (okres sprzed I wojny świat.). Zwiększenie się trudności na rynku pracy w latach międzywojennych. Nieustanne pogarszanie się warunków życia w krajach kapitalist. Zaostrzenie się walki klasowej proletariatu.

2573. **Zadania w zakresie ekonomiki, organizacji i kierownictwa przemysłem socjalistycznym, wysunięte przez Bolesława Bierutę na VII Plenum KC PZPR w dniach 14 i 15 czerwca 1952 r. w Warszawie.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 7, str. 281—284.

Cytaty i wyjątki z referatu, poświęconego zag. ekonomiki i organizacji pracy.

Zob. poz. 2163, 2183, 2201, 2240, 2240, 2321, 2330, 2335, 2350, 2363, 3284.

KADRY — ZATRUDNIENIE

2574. ★BARATOW S. F.: **Planирование труда в вагонном choziajstwie železnodorożnowo transporta.** Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 116, 2 nlb., 1 tabl.

Podstawy planowania zatrudnienia w gospodarce taborem kolejowym. Metody zwiększania wydajności pracy w zakładach budowy wagonów. Normy wydajności pracy oraz normatywy zatrudnienia.

2575. CZAJKA J.: **Planowe zatrudnienie absolwentów.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 8, str. 30—36.

Akty prawne regulujące zagadnienia planowego zatrudniania absolwentów. Obowiązek pracy. Charakter prawnego stosunku pracy, powstającego w rezultacie wykonywania obowiązków pracy. Nakaz pracy i skierowanie. Wykaz aktów określających szkoły wyższe i średnie, których absolwenci podlegają obowiązkowi zatrudnienia wg stanu prawnego na 1.VI.1952 r.

2576. DURCZYK H.: **Zagadnienie zatrudnienia kobiet w zakładach żywienia zbiorowego.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 6, str. 25—28.

Dotychczasowe rozmiary zatrudnienia i dalsze możliwości rozwojowe. Przyczyny procentowego spadku (w stosunku do rozwoju sieci) zatrudnienia w niektórych sektorach przemysłu gastronomicznego.

2577. FK-AW: **Rozwój zatrudnienia w latach 1925—1952 w świetle kształtowania się liczby ubezpieczonych.** Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 7, str. 195—199.

Rozwój zatrudnienia w warunkach przed i powojennych. Zatrudnienie pozarolnicze. Sezonowość zatrudnienia. Zmiany w polityce zatrudnienia po r. 1945. Koncentracja zatrudnienia. Rozmieszczenie terytorialne zatrudnionych wg ich specjalizacji.

2578. FERSKI A.: **Limitowanie zatrudnienia i płac.** Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 12—16.

Rola, zadania i tryb opracowania planu zatrudnienia i płac. Wydajność pracy a podwyżki płacy. Opracowywanie limitu funduszu płac i średnich płac. Znaczenie prawidłowego limitowania dla obniżenia kosztów własnych produkcji i usług.

2579. GRZYMKOWSKI R.: **Dopływ niezbędnej siły roboczej warunkiem realizacji Planu Sześcioletniego.** Życie gosp. 1952, nr 9, str. 465—468.

Podstawowe zasady werbunku siły roboczej. Aktywizacja rezerw roboczych. Przyczyny płynności siły roboczej. Potrzeba zwiększenia zatrudnienia kobiet.

2580. GRZYMKOWSKI R.: **Zadania Prezydium Rad Narodowych w zakresie werbunku siły roboczej.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 7, str. 27—30.

Omówienie uchwały Nr 679 Prezydium Rządu z dn. 29.IX.1951 r. w sprawie werbunku niewykwalifikowanej siły roboczej. Metody prowadzenia werbunku i ich zastosowanie na szczeblu powiatowych i wojewódzkich rad narodowych.

2581. HILLER G.: **Schwerbeschädigte helfen an der Erfüllung des Fünftjahrplans.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 12, str. 282—283.

Aktywizacja inwalidów i wyuczenie ich zawodu — w świetle przepisów prawnych NRD.

2582. J. P.: **Wskazania VII Plenum KC PZPR przenieść na teren ubezpieczenia społecznego.** Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 8, str. 225—228.

Problemy płynności siły roboczej i konieczności pełnego jej wykorzystania. Znaczenie organizacji pełnowartościowej kontroli nad wypłatą świadczeń (zasiłków rodzinnych i chorobowych). Zadania związkowego aktywu socjalno-ubezpieczeniowego.

2583. KLEMM G.: **Unterbringung von Schwerbeschädigten in der Industrie.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 16, str. 384.

Artykuł dyskusyjny na temat możliwości zatrudnienia inwalidów w przemyśle, w zależności od gałęzi przemysłu, specjalności inwalidy i rodzaju inwalidztwa.

2584. LEHMPFUHL W.: **Die Arbeitskräfteplanung im Staatlichen Grosshandel.** Handel. 1952, nr 10, str. 244—246.

Znaczenie planowego zatrudnienia kadr w handlu państwowym dla wykonania zadań planu 5-letniego NRD. Wytyczne sporządzania przez przedsiębiorstwa planu zatrudnienia i płac, zakładowego planu dokształcania zawodowego oraz planu rekrutacji i szkolenia.

2585. LUBELSKI W.: **Zatrudnienie i sprawy socjalne.** Gosp. gór. 1952, nr 7-8, str. 7—12.

Analiza obecnego stanu zatrudnienia oraz jego perspektywy rozwojowe w górnictwie. Wysiłki państwa zmierzające do zapewnienia maksimum środków inwestycyjnych na budownictwo mieszkaniowe dla górników.

2586. ★PASZERSTNIK A. Je.: **Prawo na trud.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 228, 4 nlb.

Konstytucyjne podstawy prawa do pracy i stan realizacji tego prawa w ZSRR i krajach dem. lud. Przepisy regulujące wszelkie formy szkolenia zawodowego. Socjalistyczne zasady gospodarowania siłą roboczą. Stosunki na rynkach pracy w krajach kapitalistycznych.

2587. PLESZKO W.: **Przeciwdziałanie płynności siły roboczej.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 6, str. 16—21.

Charakterystyka, rozmiary i przyczyny obecnej płynności siły roboczej. Środki przeciwdziałania (m. in. rola związków zawodowych i organów zatrudnienia).

2588. SOMMER B.: **Fördert die Initiative der Werktätigen im Handel.** Handel. 1952, nr 6, str. 152—153.

Rola kadr w realizacji planu 5-letniego NRD. Konieczność popierania inicjatywy pracowników handlu uspołecznionego w kierunku ulepszenia metod pracy. Znaczenie rozwoju współzawodnictwa pracy. Planowe zatrudnienie kadr. Konieczność troski o sprawy bytowe i kulturalno-oświatowe pracowników.

2589. VOSS E.: **Mehr und qualifizierte Frauen in die Produktion.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 9, str. 200—201.

Uniemożliwianie kobietom dostępu do szeregu zawodów na odcinku produkcji w NRD — zaprzeczeniem ich równouprawnienia. Dotychczasowe osiągnięcia kobiet NRD w racjonalizatorstwie i wynalazczości pracowniczej.

2590. **Zagadnienie siły roboczej i troski o człowieka.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 7, str. 5—13.

Wyjątki z referatu Prez. B. Bieruta, wygłoszonego na VII Plenum KC PZPR, a dot. zagadnienia gospodarki siłą roboczą, szkolenia kadr, problemu płac i spraw bytowych.

Zob. poz. 2273, 2440, 3271.

ORGANIZACJA PRACY

2591. ★CZAPŁYGIN W.: **Organizacja truda w polewoczeskich brigadach.** Swierdłowski 1951. Swierdłowskije Obłastnoje Gos. Izd., s. 95, 1 nlb.

Założenia organizacji brygad roboczych do prac polowych w przodujących kolchozach swierdłowskiego rejonu gosp. System płac. Planowanie zatrudnienia i pracy.

2592. J. G.: **Rozwój usprawnień w administracji publicznej w r. 1951.** Prz. związk. 1952, nr 4, str. 178—179.

Działalność komisji usprawnień adm. publicznej w r. 1951. Osiągnięcia, błędy oraz zagadnienie organizacyjne organów ruchu usprawnień na wszystkich szczeblach.

2593. ★KARNAUCHOWA Je., ROGOZIN G.: **Organizacja i opłata truda na żywnowodczeskich fermach kolchozow.** Wyd. 11. Moskwa 1951. Sielchozgiz, s. 47, 1 nlb.

Zwyczaże i przepisy z zakresu organizacji pracy i płac obowiązujące w kolchozowych fermach hodowlanych. Normy wydajności pracy. Zasady kontroli wyników produkcyjnych.

2594. LANDOWSKY F., BOUSZEK J.: **Organisace prace při piestowani zeleniny w JZD i CzSSS.** Za socialistické zemědělství. 1952, nr 4, str. 393—397.

Organizacja pracy przy uprawie warzyw w czechosł. spóldz. produkcyjnych i państwowych gospodarstwach rolnych.

2595. LEISTNER H.: **Verbesserung der Arbeitsmethoden in der Verwaltung.** Handel. 1952, nr 6, str. 150—151.

Możliwości ulepszenia metod pracy w administracji. Podkreślenie roli krytyki i samokrytyki, ściśłego podziału zajęć i odpowiedzialności za wykonanie planów pracy — jako środków osiągnięcia lepszych rezultatów w pracy.

2596. MROCZEK P.: **Organizacja pracy na składzie surowca w tartaku.** Przem. drzewny. 1952, nr 7—8, str. 198—202.

Zasady i metody organizacji oraz jej wpływ na zwiększenie wydajności pracy.

2597. ★**Organizacija doroznostroitelnyh rabot potocznyh metodom.** Moskwa 1952. Dorizdat, s. 247, 1 nlb.

Zasady organizacji pracy metodą potokową w budownictwie drogowym. Organizacja zaopatrzenia materiałowo-technicznego. Werbowanie personelu. Organizacja poszczególnych robót.

2598. ★**Organizacija i oplata truda w żywnowodstwie kolchozow.** Sobolew N. i in. Moskwa 1951. Sielchozgiz, s. 125, 3 nlb.

Charakterystyka osobowej obsady brygady roboczej w kolchozie. Organizacja pracy w brygadach polowych i podwórzowych. System płac.

2599. ★**Prawila organizacii truda.** Kamiennyje raboty. Moskwa 1952. Ugletiechizdat, s. 103, 5 nlb.

Zasady organizacji pracy w kamieniołomach oparte na postępowej technice i przodujących metodach pracy. Obliczenie zapotrzebowania na siłę roboczą i wyposażenie materiałowo-techniczne.

2600. WOLSKI J.: **Mała mechanizacja na tartacznych składach surowca.** Przem. drzewny. 1952, nr 4, str. 95—98.

Typy maszyn i urządzeń stosowanych w ZSRR w tartacznych składach surowca. Potrzeba stosowania maszyn radz. w polskim tartacznictwie.

2601. ★**Woprosy organizacii i oplata truda w kolchozach.** Red. Furman L. M. Moskwa 1951. Sielchozgiz, s. 271, 1 nlb.

Wyjaśnienie podstawowych zasad organizacji pracy i płacy na przykładzie wybranych typowych kolchozów. Zasady organizacji pracy brygad, polowych, podwórzowych i traktorowych. Sposoby koordynacji pracy tych brygad.

Zob. poz. 2898, 3082, 3098.

BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

2602. ★AKOLIŃSKI S.: **Odzież ochronna i robocza. Zasady planowania, zaopatrzenia, gospodarki.** Łódź 1952. Państwowy Ośrodek Szkolenia Pracowników Socjalnych, s. 139. (Masz. pow.).

Praca daje wytyczne do dwóch zagadnień: 1) jak sporządzić plan zaopatrzenia w odzież roboczą i ochronną oraz 2) jak racjonalnie i oszczędnie gospodarować odzieżą, przy niezmnieszeniu świadczeń przypadających na pracownika. Wzory, przykładowe formularze i zestawienia podane przez autora oparte są na aktualnie obowiązujących przepisach. Jest to pierwsza publikacja, dot. zagadnienia odzieży ochronnej i roboczej. Rec. HUMMEL H. Prz. Zag. soc. 1952, nr 8, str. 48—49. Omówienie braków i zalet tematycznych pracy.

2603. ALTMAN H.: **Walka z wypadkami przy pracy.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 8, str. 8—12.

Stan bezpieczeństwa pracy w krajach kapitalistycznych i w Polsce przedwojennej. Osiągnięcia w tej dziedzinie w Polsce Ludowej. Omówienie niedociągnięć w zakresie ochrony pracy, powstających na skutek niewłaściwego podejścia dyrekcji zakładów pracy i zakładowych organizacji partyjnych. Wskazania Partii i przepisy Konstytucji.

2604. CHWALEK R.: **Schluss mit der Unterschätzung des Arbeitsschutzes.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 12, str. 278—279.

Wypowiedź Ministra Pracy NRD na temat stosowania przepisów dot. bhp. Obowiązek wypełniania przez zakłady pracy zarządzeń inspektorów ochrony pracy i zaznajamiania z nimi robotników. Konieczność walki o właściwą postawę społeczną i poprawę stylu pracy inspektorów ochr. pracy.

2605. ★ILGNER J.: **Przenośniki. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy.** Warszawa 1952. PWT, s. 30, 2 nlb.

2606. J. Ł.: **Jak planować nakłady na bhp.** Przyjaciel przy pracy. 1952, nr 7, str. 9—11.

Czynności przygotowawcze do planowania. Pojęcie i rodzaje nakładów na bhp. Planowanie nakładów eksploatacyjnych.

2607. ★KANDIAK J.: **Przemysł cukierniczy. Wskazówki bezpieczeństwa i higieny pracy.** Warszawa 1952. PWT, s. 22, 1 nlb.

2608. KÖHLER E.: **Die Statistik — ein Mittel zur Feststellung der Unfallursachen.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 17, str. 415.

Miesięczna statystyka wypadków przy pracy, sporządzana przez inspektorów bhp w poszczególnych zakładach produkcyjnych — skutecznym środkiem wykrywania przyczyn wypadków w zależności od rodzaju produkcji, pory roku i kwalifikacji robotnika.

2609. ★KORDYASZ J.: **Wskazówki bezpieczeństwa pracy przy robotach teletechnicznych.** Warszawa 1952, PWT, s. 26, 1 nlb.

2610. ★LASKOWSKI S., RZEWSKI W., KRETOWICZ K.: **Bezpieczeństwo i higiena pracy w żegludze.** Warszawa 1952. WK, s. 114, 1 nlb.

2611. ★**Miedzunarodnyje konwencii i soglaszenija, otnosiaszcziesia k torgowomu morieplawaniju.** Moskwa 1951. Morskij Transport, s. 321, 1 nlb.

Zbiór przepisów z zakresu bezpieczeństwa pracy w żegludze morskiej (z uwzględnieniem konwencji i postanowień na konferencjach międzynarodowych), obowiązujących marynarzy radzieckich i obcokrajowych przebywających na morzach ZSRR.

2612. MODLER R.: **Betrachtungen zur Unfallstatistik auf betrieblicher Grundlage.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 6, str. 137; nr 7, str. 158—160.

Osiągnięcia i doświadczenia w zakresie zwalczania wypadków przy pracy. Najczęstsze przyczyny wypadków. Statystyka wypadków w zależności od charakteru i rodzaju produkcji, wielkości zakładu, stopnia zmechanizowania pracy. Roczna i miesięczna statystyka wypadków w poszczególnych gałęziach gospodarki państwowej.

2613. PLATZ P.: **Aufgaben der Arbeitsschutzinspektionen im Volkswirtschaftsplan 1952.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 10, str. 227.

Wytyczne do planu społecznej ochrony pracy na r. 1952. Propagowanie, popularyzacja i wprowadzanie w życie przepisów z zakresu bhp; rozpowszechnianie racjonalizatorstwa, wynalazczości pracowniczej i współzawodnictwa; kontrola urzędów bhp; planowe zatrudnianie kobiet.

2614. ★ROSZKOWSKI S.: **Bezpieczeństwo pracy przy pędniach.** Warszawa 1952. PWT, s. 80, 1 nlb. Centralny Instytut Ochrony Pracy.

2615. ★Tymczasowe przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dla działów ciepłych elektrowni i sieci przewodów ciepłych. Praca zbiorowa. Warszawa 1952. PWT, s. 118.

2616. ZANOZIŃSKI Z., ŻMIGRODZKA H.: **Rozważania na temat właściwej formy książki z zakresu ochrony pracy.** Bezp. Hig. Pracy. 1952, nr 4, str. 106—109.

Analiza formy wydawnictw radzieckich z zakresu ochrony pracy. Błędy i niedociągnięcia wydawnictw polskich. Wnioski.

2617. ŻEBROWSKI E.: **Sprzęt ochronny bhp.** Zagadnienia organizacji produkcji i zaopatrzenia. Prz. Zag. soc. 1952, nr 6, str. 8—12.

Stan obecny i zakres produkcji sprzętu ochronnego. Konieczność stworzenia ośrodków produkcji tego sprzętu. Wnioski.

Zob. poz. 2131, 3297.

WSPÓLZAWODNICTWO — RUCH RACJONALIZATORSKI

2618. AMBROŻEWICZ S.: **Osiągnięcia ruchu wynalazczości pracowniczej w przemyśle hutniczym w 1951 r.** Wiad. hutn. 1952, nr 6, str. 15—19.

2619. BEHRENS F.: **Der Wettbewerb als Hauptmethode zur Steigerung der Arbeitsproduktivität.** Arbeit. 1952, nr 5, str. 247—256; nr 8, str. 520—529.

Treść i zakres 5-letniego planu NRD (1951—1955) oraz przesłanki jego powstania. Założenia socjalistycznego współzawodnictwa i wzrostu wydajności pracy oraz ich zastosowanie w walce o wykonanie i przekraczanie planów gospodarczych. Czynniki wzrostu wydajności pracy: pełne wykorzystanie urządzeń technicznych, podnoszenie kwalifikacji robotników, właściwa organizacja pracy, wykorzystanie surowców.

2620. CEPRYŃSKA-CIEKAWA A.: **Analiza wykonania norm pracy w przemyśle drzewnym.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 7, str. 313—319.

2621. CZIGRINOW G. A.: **Socialistisches sojuznawanie i stachanowskoje dwizenije w promyszlennosti Moskwy i moskowskoj oblasti w 1939—1941 godach.** Wopr. istorii. 1952, nr 6, str. 3—29.

Dane dot. historii współzawodnictwa pracy i ruchu stachanowskiego w przemysłowych zakładach Moskwy i rejonu moskiewskiego za l. 1939—1941. Metody upowszechniania przodujących osiągnięć racjonalizatorskich. Zakres współzawodnictwa pracy w tych zakładach.

2622. FROŁOW E.: **Nowe formy współzawodnictwa pracy w radzieckim transporcie kolejowym.** Prz. kolej. 1952, nr 5, str. 198—199.

2623. ★GRZENIA L., PITCZ H.: **Współzawodnictwo w portach.** Warszawa 1952. Wyd. Kom., s. 68, 4 nlb.

Historia powstania i rozwoju współzawodnictwa w portach. Znaczenie współzawodnictwa w pracy portowców. Broszura ma charakter popularny.

2624. ★Informator o nagrodach państwowych w dziale postępu technicznego. Warszawa 1952. Polgos, s. 48.

Założeniem publikacji jest oświetlenie zagadnienia postępu techn. w gospodarce socjalist. oraz wyjaśnienie celów i znaczenia nagród państwowych w dziedzinie postępu techn. Informator zawiera wyjątki z przemówienia wicepremiera H. Minca z 15.VII.1950 r., teksty ustaw, zarządzeń i przepisów dot. nagród państwowych w dziedzinie postępu technicznego. Publikacja przeznaczona jest dla dyrektorów zakładów produk., klubów racjonalizatorów, rad zakładowych i sekretarzy POP przy zakładach pracy.

2625. ★Iz opyta nowatorow-stachanowcew leningradskich maszynostroitelnych zawodow. Sbornik statiej. Red. Ogtoblin A. N. Moskwa—Leningrad 1951. Maszgiż, s. 187, 1 nlb.

Doświadczenia nowatorów-stachanowców leningradzkich zakładów przemysłowych w zakresie szybkościowej obróbki metali, remontu urządzeń i pracy systemem potokowym.

2626. JAKUBOWSKI S.: **Osiągnięcia i braki brygad racjonalizatorskich.** Prz. związk. 1952, nr 7, str. 311—313.

Zadania organów związkowych w zakresie dalszego rozwoju brygad robotniczo-inżynierskich i usprawnienia ruchu zespołowej wynalazczości.

2627. JEWIARZ P.: **Stosowanie metody inż. Kowalowa w przemyśle włókienniczym.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 6, str. 234—237.

Znaczenie prac przygotowawczych do wprowadzenia metody. Dobór i szkolenie instruktorów. Wyniki i korzyści zastosowania metody. Potrzeba rozszerzenia zasięgu szkolenia.

2628. **Kampf um vorfristige Planerfüllung.** Wirtschaft 1952, nr 24, str. 1.

Podjęmowanie zbiorowych i indywidualnych zobowiązań, w różnych gałęziach produkcji, dla uczczenia II Zjazdu Socjalistycznej Partii Jedności Niemiec — ważnym czynnikiem przedterminowego wykonania planu gospodarczego.

2629. KORYZNA Z.: **Nowe drogi rozwoju współzawodnictwa pracy.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 14—20.

Zagadnienie organizacji współzawodnictwa w zakładach pracy. Zadania grup związkowych. Podjęmowanie i formy zobowiązań. Popularyzacja nowych rodzajów współzawodnictwa pracy. Ocena wyników zobowiązań. Zadania i pomoc władz nadzórnych.

2630. KOSMAŁA W.: **Wprowadzenie metody inż. Kowalowa w polskim przemyśle elektrotechnicznym.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 6, str. 237—240.

Opis wyników wprowadzenia metody Kowalowa w jednym z zakładów maszyn elektrycznych.

2631. ★KUREK T.: „KW-57”. Warszawa 1952. K i W, s. 92, 3 nlb. Biblioteka Przdowników Pracy. T. 79.

Osiągnięcia produkcyjne kolektywu robotników i górników kopalni Zabrze-Zachód. Wyniki zastosowania kombajnu węglowego „KW-57”.

2632. ★MADYCKI J.: **Nasza sprawa osobista.** Warszawa 1952. Wyd. Kom., s. 35, 1 nlb. Biblioteczka Morskiego Współzawodnictwa i Racjonalizatorstwa.

- Autor publikacji, przodownik pracy i racjonalizator w zakresie rybołówstwa morskiego, opisuje swoje doświadczenia i osiągnięcia w pracy. Omawia możliwości rozwoju ruchu racjonalizatorskiego, opartego na prawidłowej organizacji pracy w rybołówstwie morskim.
2633. MAKOWICZKA Z.: **Z doświadczeń stosowania metody Kowalowa w budownictwie.** Życie gosp. 1952, nr 14, str. 773—775.
Wyniki prób zastosowania metody w pracach murarskich w r. 1951. Pomiary i zestawienia podstawowych operacji roboczych.
2634. MAKOWIECKI E.: **Zakres i wyniki współzawodnictwa pracy w ZUS.** Krytyczno-analityczne sprawozdanie za I kwartał 1952 r. Prz. Ubezpiec. społ. 1952, nr 6, str. 181—182.
2635. ★MASOJIDEK B.: **Nowe formy prace a jejich wywoj w czeskoslowenskem kowopromyslu.** Praha 1952. Prace, s. 76.
Rozwój współzawodnictwa socjalist. w Czechosł. przem. metalowym od r. 1945 do chwili obecnej.
2636. **Metoda organizacji socjalistycznego współzawodnictwa w zakresie kompleksowej obniżki kosztów własnych każdego rodzaju robót budowlanych.** (Doświadczenia Moskiewskiego Zjednoczenia Budowlanego). Budown. przem. 1952, nr 7-8, str. 53—57.
2637. **Nowaja literatura po ekonomikie.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 126—127.
Dokończenie bibliografii wydawnictw radzieckich na temat nowych form współzawodnictwa socjalistycznego w różnych gałęziach przemysłu. Początek był zamieszczony w Wopr. ekonom. 1951, nr 12 oraz 1952, nr 2 i 7.
2638. ★**Rasprostranienije pieriedowowo stachanowskogo opyta po mietodu inżyniera F. Kowalowa.** Moskwa 1951. Masgiz, s. 130, 2 nlb.
Zbiór artykułów oświetlających wyniki doświadczeń w pracy przedsiębiorstw budowy samochodów, traktorów i maszyn rolniczych przy zastosowaniu metody Kowalowa. Rezultaty na odcinku upowszechniania tych doświadczeń. Organizacja szkolenia instruktorów i pracowników.
2639. ★SAWIELEW I. A., LEWIATOW A. E.: **Pieriestraiwajem rabotu po mietodu inżyniera F. Kowalowa.** Moskwa 1951. Goslesbumizdat, s. 53, 3 nlb.
Doświadczenia z przebiegu przestawiania systemu pracy na metodę Kowalowa w radzieckim przemyśle mebli giętych. Wzrost wydajności pracy i obniżenie kosztów własnych produkcji przy zastosowaniu tej metody. Organizacyjne i techniczne przygotowanie zakładu produkcyjnego do wprowadzenia metody Kowalowa.
2640. SCHALM W.: **Einige Lehren aus den Wettbewerben im Handel 1952.** Handel. 1952, nr 11, str. 273—274.
Wnioski z doświadczeń dotychczasowego systemu współzawodnictwa pracy. Niedociągnięcia w pracy grup związkowych i kierownictwa zakładów pracy. Konieczność podniesienia poziomu ideologicznego i pogłębienia znajomości marksizmu-leninizmu. Znaczenie powiązania zobowiązań grupowych ze współzawodnictwem pracy.
2641. SCHODNICKI E.: **Wprowadzenie metody inż. Kowalowa we Wrocławskich Zakładach Przemysłu Odzieżowego.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 6, str. 245-249.
2642. SIERPIŃSKI S.: **Rozwój współzawodnictwa pracy w PMH.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 5, str. 195-198.
Kierunki realizacji współzawodnictwa i jego pozytywne wyniki w l. 1950 i 1951. Braki organizacyjne. Wytyczne nowych form współzawodnictwa.
2643. SŁUCKI G.: **O niektórych brakach w kierownictwie współzawodnictwem pracy.** (Skrót tłum. z czas. Trud. 1952, nr 135). Życie gosp. 1952, nr 14, str. 787-789.
Krytyka błędów i wytyczne lepszej organizacji pracy w zakresie kierowania współzawodnictwem pracy w ZSRR.
2644. SOKOŁOWSKI A., MNACAGANOWA W.: **Nowe formy współzawodnictwa o obniżkę kosztów własnych produkcji.** (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 4). Finanse. 1952, nr 4, str. 87—101.
Omówienie doświadczeń przodujących radzieckich zakładów pracy w zakresie nowych form współzawodnictwa o obniżkę kosztów własnych produkcji (o obniżeniu kosztów własnych i nienaganne wykonanie każdej operacji produkcyjnej, o kompleksowe uogólnienie i zastosowanie przodujących doświadczeń stachanowców, o obniżenie pracochłonności wyrobów każdej operacji produkcyjnej).
2645. ★TELEGA S.: **Współzawodnictwo pracy w bibliotekarstwie.** Warszawa 1952. Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich, s. 35, 1 nlb.
Poglądy Lenina na temat roli współzawodnictwa w bibliotekarstwie. Omówienie możliwości i form (typów) współzawodnictwa w bibliotekarstwie polskim. Cele i zadania ruchu współzawodnictwa w bibliotekarstwie na tle zadań Planu 6-letniego.
2646. ★TROCHOW W.: **Za czest' fabrycznoj marki.** Moskwa 1951. Moskowskij Rabocizj, s. 59, 1 nlb.
Walka radzieckich robotników o sławę znaku fabrycznego. Zbiór reportaży dot. sposobów podniesienia jakości produkcji fabrycznej w ZSRR.
2647. TYBOR I. W.: **Wprowadzenie metody inż. Kowalowa w przędzalni bawełniarskiej.** Przem. włókien. 1952, nr 9, str. 204—208.
Problematyka prac związanych z wprowadzeniem metody.
2648. WACHŁAMOW I. A.: **Soriewnowanije za sniżenije trudojom kosti.** Awtom. traktornaja promyszl. 1952, nr 5, str. 3—4.
Wyniki współzawodnictwa o obniżenie pracochłonności procesów produkcyjnych w radzieckim przemyśle samochodowym.
2649. ★WARNEŃSKA M.: **Nasi kowalowcy.** Warszawa 1952. KiW, s. 45, 1 nlb. Biblioteka Przodowników Pracy. T. 78.
Reportaż omawiający wyniki produkcyjne zastosowania metody inż. Kowalowa w Fabryce Sprzętu Górniczego „MOJ”.
2650. WOJEWÓDKA C., KOWALSKI A.: **Przodujące sposoby przeładunku węgla.** Metoda inż. Kowalowa w porcie Gdańsk—Gdynia. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 8, str. 346—352.
Doświadczenia z zastosowania metody w portach radzieckich. Organizacja i technika zastosowania tej metody przy przeładunku węgla. Przodujące metody pracy ustalone drogą analizy.
2651. ★**Współzawodnictwo socjalistyczne — podstawowa metoda budownictwa socjalistycznego.** (Stenogram wykładu). Warszawa 1952, s. 32. Materiały Kursu Propagandy przy KC PZPR, Nr 14.
Znaczenie współzawodnictwa pracy dla budownictwa socjalistycznego. Etapy rozwoju współzawodnictwa w Polsce Ludowej. Podstawowe warunki umasowienia i rozwoju współzawodnictwa pracy. Analiza typowych błędów i niedociągnięć we współzawodnictwie. Znaczenie ruchu racjonalizatorskiego i nowatorskiego.
2652. **Za zlepšeni organisace socialist. soutečení we stawebnictwi.** Stawební Prumysl. 1952, nr 14, str. 313—320.

Rozwój socjalist. współzawodnictwa w czechosł. budownictwie. Nowe metody pracy. Bilans ruchu racjonalizatorskiego. Przekraczanie norm. Niedociągnięcia i sposoby ich usunięcia.

2653. ZAHN B., GIELŻYŃSKI W.: **Wynalazczość pracownicza w przemyśle lekkim**. Życie gosp. 1952, nr 12, str. 637—640.

Rozwój wynalazczości w poszczególnych centralnych zarządach. Omówienie błędów organizacyjnych na różnych szczeblach pionu wynalazczości.

2654. ★ **Zkuszenosti pietistowkarzu**. Praha 1952. Prace, s. 120.

Ruch współzawodnictwa w czechosł. kolejnictwie. Metody pracy najlepszych czechosł. maszynistów i zespołów kotłowni. Formy współzawodnictwa: przyspieszenie obrotu wagonów, oszczędność paliwa, zwiększenie transportów towarowych.

Zob. poz. 2747, 3108, 3160, 3269, 3278.

NORMOWANIE I WYDAJNOŚĆ PRACY

2655. ★ **BRODZIAK T.: Techniczne normowanie pracy dla warsztatów mechanicznych w przykładach**. Katowice 1952. PWT, s. 127.

Wiadomości ogólne z zakresu normowania pracy. Znaczenie norm pracy. Zasady wyznaczania czasu wykonania robót na obrabiarkach oraz robót spawalniczych. Przykłady i wskazania praktyczne.

2656. CZORTKOWA A.: **K woprosu o riezierwach proizwoditelnosti truda na železnych dorogach**. Wopr. ekonom. 1952, nr 6, str. 31—42.

Rozszerzenie bazy zaopatrzenia materiałowo-technicznego przedsiębiorstw budownictwa drogowego i jego znaczenie dla podniesienia wydajności pracy.

2657. DEMCZENKO M.: **Wydajność pracy w przemyśle ZSRR i drogi jej rozwoju**. Prz. związk. 1952, nr 5, str. 215—218.

Wyniki mechanizacji pracy w ważniejszych gałęziach przemysłu. Wpływ racjonalnego szkolenia zawodowego na wzrost wydajności pracy. Rozwój socjalistycznego współzawodnictwa pracy.

2658. DÖBBEI F.: **Sofort mit der Ausarbeitung technischer begründeter Arbeitsnormen beginnen**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 13, str. 307—308.

Wytyczne Rady Ministrów NRD z dn. 15.V.1952 r. w sprawie opracowania technicznych norm wydajności pracy: urealnienie norm teoretycznych w drodze dyskusji na zebraniach robotniczych, współudział majstrów i wykwalifikowanych robotników przy pracach wstępnych, wykluczenie obniżki aktualnego, przeciętnego zarobku w poszczególnych gałęziach produkcji.

2659. ★ **GŁOWACKI W.: Zagadnienie technicznych norm pracy w leśnictwie**. Warszawa 1952. PWRiL, s. 73, 2 nlb.

Ustalanie norm pracy i opracowanie chronometrażu dla terenowych prac leśnych. Specyfika tych prac i analiza trudności technicznych. Wskazania praktyczne.

2660. GRABUSIŃSKI T.: **Kontrola robocizny przy pomocy jednodniowych kart roboczych w przemyśle metalowym**. Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 6, str. 255—266.

Zastosowanie karty roboczej w warunkach gospodarki uspołecznionej. Technika kontroli wykonania pracy. Obieg karty roboczej. 7 rys.

2661. GROSSER E.: **O stosowaniu norm pracy w portach**. Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 4, str. 165—168.

Opis metody opracowywania i wykorzystywania norm czasu oraz norm ilościowych. 3 tabl.

2662. ★ **Metodyka technicznego normowania pracy**. Warszawa 1952. Polgos, s. 156, 2 nlb. Biblioteka Pracy T. 20.

Zadania technicznego normowania pracy. Analityczne opracowanie zagadnienia na przykładzie technicznego normowania pracy przy obróbce metali. Przepisy dot. technicznych norm pracy.

2663. ★ **Normy wyrabotki na lesokulturnyje, agrolesomielioratiwnyje, protivopożarnyje i lesozaszczitnyje raboty**. Makarow G. Je. i in. Moskwa 1951. Goslesbumizdat, s. 121, 2 nlb.

Zestawienie i wyjaśnienie norm wydajności pracy w leśnictwie (m. in. nad zalesianiem, meliorowaniem lasu). Publikacja oparta na przepisach obowiązujących w 1949 r.

2664. SKARBIŃSKI M.: **Przyspieszone metody obliczania norm pracy**. Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 4, str. 154—157.

Kryteria normowania zatrudnienia w przedsiębiorstwach usługowych handlu i służby zdrowia.

2665. TYBOR I. W.: **Zadania technika normowania pracy przy wprowadzaniu metody inż. Kowalowa**. Przem. włókien. 1952, nr 4, str. 144—149.

Rola, zadania i obowiązki techników przy wprowadzaniu metody Kowalowa. Współpraca techników z Komisją Metodyczną. Kontrola wyników szkolenia. Literatura.

2666. WOŁODARSKIJ L.: **Staly wzrost wydajności pracy w przemyśle ZSRR**. Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 60—65; Życie gosp. 1952, nr 9, str. 481—484.

Skrót art. z czas. Płan. choz. 1952, nr 1. Zob. poz. 1795.

Zob. poz. 2840, 3084.

PŁACE

2667. BLOHM K.: **Über die Entlohnung bei vorübergehender Tätigkeit in der Bauindustrie**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 16, str. 383—384.

Artykuł dyskusyjny na temat możliwości właściwego rozwiązania problemu wynagradzania i zapewnienia opieki socjalnej pracownikom sezonowym w ogóle, a w szczególności pracownikom przemysłu budowlanego.

2668. GULAJEW A. N.: **Primienienije progiessiwno-priemialnoj sistemy oplaty truda na szwiejnych pried-prijatijach**. Legk. promysl. 1952, nr 7, str. 18—19.

Omówienie celowości systemu płac w radzieckich zakładach krawieckich, opartego na progresywnych premiach. Wpływ tego systemu płac na wzrost wydajności pracy i podnoszenie jakości produkcji.

2669. JAKELSKI H.: **Der Direktorfonds 1952**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 7, str. 341—345.

Podstawy tworzenia funduszu dyrektorskiego i jego przeznaczenie. Kolektywna odpowiedzialność za tworzenie i właściwe przeznaczenie funduszu dyrektorskiego w przedsiębiorstwach przemysłowych NRD.

2670. KONAKOW D.: **Płace w ustroju socjalistycznym**. (Tłum. z czas. Bolszewik. 1952, nr 5). Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 39—45. Zob. poz. 1798.

2671. KOWALCZYK E.: **Reforma płac w przemyśle węglowym**. Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 26—30.

Omówienie zarządzenia Min. Górnictwa nr 57 z dn. 25.II.1952 r. o podwyżce stawki płac i zmianie zasady wynagradzania fizycznych pracowników podziemnych oraz pracowników inżynieryjno-technicznych w kopalnictwie węgla kamiennego i Dyrekcji Zjednoczeń P. W.

2672. ★KUKULEWICZ I. L., RUBIN M. A.: **Organizacja zarobkowej płacy na przedsiębiorstwach miejskiej przemysłowości**. Wyd. 2. Moskwa 1952. Rosgizmiestprom., s. 226, 2 nlb.

Metody organizacji systemu płac w przedsiębiorstwach przemysłu miejscowego. Kryteria stosowania zróżnicowanych stawek i systemu wypłaty. Zróżnicowanie stawek płacy jako środek podniesienia wydajności pracy oraz obniżania zużycia materiałów pomocniczych i surowców w tym przemyśle.

2673. MANIEWICZ Je.: **Zarobkowa płata i jej organizacja pri socjalizmie**. Wopr. ekonom. 1952, nr 4, str. 87—100.

Istota płacy roboczej w ustroju socjalistycznym w przeciwstawieniu do ustroju kapitalist. Czynniki określające wysokość płac i szkodliwość koncepcji ich zrównania w socjalizmie. Znaczenie właściwej organizacji płacy roboczej dla walki o wzrost wydajności pracy. Dwie zasadnicze formy płacy roboczej stosowane w przemyśle socjalist.

2674. ★MIGAL S. P.: **Zarobkowa płata na żelaznym transportie**. Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 87, 1 nlb.

Podstawowe założenia systemu płac w radzieckim transporcie kolejowym. Oddziaływanie prawidłowego systemu wynagrodzeń na wzrost wydajności pracy i wykonanie zadań planu.

2675. ★NAZARCEW N.: **Dniówka obrachunkowa w kolchozie**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. PWRiL, s. 127, 1 nlb.

Dniówka obrachunkowa jako specyficzna forma wynagradzania za pracę; jej istota. Planowanie dniówek obrachunkowych w kolchozie. Normowanie pracy i jej ocena w dniówkach. Sposoby zaliczania dniówek obr. Znaczenie ekonomiczne dniówki obr. i jej wpływ na podniesienie wydajności pracy w rolnictwie.

2676. SCHAUM G.: **Zur Verordnung über die Wahrung der Rechte der Werktätigen**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 11, str. 246—247.

Omówienie zarządzenia Rady Ministrów NRD, z dn. 20.V.1952 r. w sprawie „zagwarantowania praw pracowniczych i uregulowania wynagrodzenia za pracę robotników i urzędników“: umowy zbiorowe, wynagradzanie za pracę, odszkodowanie w razie wypadku przy pracy, zasiłki chorobowe, zwolnienia dla wykonywania ważnych funkcji społecznych, wynagrodzenie za pracę w święta i nocną, w warunkach szczególnie niebezpiecznych dla zdrowia, zwolnienia spowodowane wypadkami losowymi.

2677. ★URBAN H.: **Zagadnienia pracy i płacy w zarządach budynków mieszkalnych**. Warszawa 1952. Ministerstwo Gospodarki Komunalnej, s. 112. (Masz. pow.).

Omówienie układu zbiorowego pracy w przedsiębiorstwach komunalnych. Struktura i normy zatrudnienia. Organizacja i systemy płac w zarządach budynków mieszkalnych. Fundusz płac i średnie płace.

2678. **Verordnung über die Erhöhung der Gehälter für Wissenschaftler, Ingenieure und Techniker in der Deutschen Demokratischen Republik**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 14, str. 354—356.

Zarządzenie Ministra Finansów NRD z dn. 28.VI.1952 r. o podwyżce uposażeń dla pracowników nauki, inżynierów i techników — w zależności od specjalności i grupy uposażenia.

2679. **Verordnung über die Erhöhung des Arbeitslohnes für qualifizierte Arbeiter in den wichtigsten Industriezweigen**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 14, str. 350—351.

Zarządzenie Ministra Finansów NRD z dn. 28.VI.1952 r. o podwyżce zarobków dla robotników wykwalifikowanych w ważniejszych gałęziach przemysłu. Tabele ilustrujące wysokość podwyżki za roboczo-dzień, w zależności od gałęzi przemysłu i grupy zarobkowej.

2680. **Verordnung über die Rechte und Pflichten der Meister in den volkseigenen und ihnen gleichgestellten Betrieben und über die Erhöhung ihrer Gehälter**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 14, str. 351—354.

Zarządzenie Ministra Finansów NRD z dn. 28.VI.1952 r. o prawach i obowiązkach majstrów w zakładach uspołecznionych oraz o podwyżce ich płac w zależności od gałęzi przemysłu i dotychczasowej grupy uposażenia.

Zob. poz. 2478, 2593, 2598, 2601.

PRAWO PRACY I UMOWY ZBIOROWE

2681. KORSZUNOWA Je. N.: **Litieratura po woprosam trudowowo prawa**. Sowiet. kniga. 1952, nr 3, str. 82—88.

Krytyczne omówienie wydawnictw z zakresu prawa pracy za l. 1947—1951.

2682. LEHMANN O.: **Zum Betriebskollektivvertrag 1952**. Arbeit. 1952, nr 5, str. 218—228.

Rola i znaczenie umów zbiorowych jako czynnika wykonania i przekraczania planów produkcyjnych, poprawy bytu materialnego i kulturalnego świata pracy, bezpośredniego współdziałania robotników i urzędników w kierowaniu gospodarką państwową. Zasięg i treść umów zbiorowych w l. 1951 i 1952.

2683. ★PASZERSTNIK A. Je.: **Kollektivnyj dogovor**. Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 102, 2 nlb.

Istota umów zbiorowych w zakładach pracy ZSRR i krajów kapitalist. Omówienie obowiązków i praw wynikających z umów zbiorowych. Rola krytyki i samokrytyki w socjalistycznych stosunkach pracy.

2684. ★PRAGIEROWA E., LICKI J., SZYMOROWSKI S.: **Przepisy prawa pracy wg stanu prawnego z dnia 1 września 1951 r.** Warszawa 1952. Wyd. MPiOS, cz. 1, s. XXVII, 815; cz. 2, s. XVI, 740.

Usystematyzowany zbiór przepisów, uchwał, zarządzeń i okólników, stanowiący poważny przyczynek do prac nad nowym kodeksem polskiego socjalistycznego prawa pracy. Zbiór stanowi dużą pomoc w pracy działaczy ruchu zawodowego i jest cennym źródłem dla naukowców i studiującej młodzieży.

2685. **Verzeichnis der Gesetze, Verordnungen, Durchführungbestimmungen und Anordnungen der Regierung der DDR, die im Jahre 1951 erlassen wurden und arbeitsrechtlichen oder sozialversicherungsrechtlichen Inhalt haben**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 7, str. 171—172.

Wykaz aktów prawnych NRD, wydanych w r. 1951, a dot.: prawa pracy, prawa ubezpieczeń społecznych, szkolenia i planowego dopływu nowych kadr, ochrony pracy, opieki socjalnej itp.

UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

2686. **Arbeitsrichtlinien für die Mitarbeiter in den Einrichtungen des Betriebsgesundheitswesens**. Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 15, str. 377—379.

Wtyczki pracy, wydane przez Ministra Zdrowia NRD dn. 19.III.1952 r., dla przykładowego personelu służby zdrowia. Przepisy ogólne. Zadania lekarza zakładowego w dziedzinie profilaktyki i pomocy w nagłych wypadkach. Uprawnienia lekarza zakładowego. Obowiązki personelu pomocniczego.

2687. BROJEWSKI M.: **Rozszerzenie ubezpieczeniowej ochrony zdrowia pod względem ilości i jakości świadczeń.** Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 7, str. 207—208.

Porównanie stanu ubezpieczeń społecznych oraz systemu społeczno-ubezpieczeniowej opieki i pomocy lekarskiej w Polsce przed i po wojnie.

2688. CHECHLIŃSKI J.: **Charakter finansów ubezpieczeniowych w socjalistycznej gospodarce planowej.** Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 5, str. 127—129.

Przyczyny braku gospodarności przy wydatkowaniu środków pieniężnych na zasiłki. Ekonomiczny charakter finansowych środków ubezpieczeń.

2689. DÜFFERT H.: **Verwirklicht das Landarbeiter-schutzgesetz.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 12, str. 280—282.

Ochrona pracy robotników rolnych w ustawodawstwie powojennym w NRD: przepisy dot. umów zbiorowych, płac, urlopów, zasiłków chorobowych. Popularyzacja tych przepisów w gromadach wiejskich.

2690. J. P.: **Gospodarka funduszami ubezpieczeń.** O współdziałanie ZZ, zakładów pracy i ZUS. Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 5, str. 125—127.

2691. JANUSZKIEWICZ J.: **Liczba dzieci w rodzinach ubezpieczonych i znaczenie społeczno-gospodarcze zasiłków rodzinnych.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 6, str. 21—25.

Znaczenie ubezpieczenia rodzinnego i jego wpływ na rozrodność ludności. Dane statystyczne. 6 tabl.

2692. ★KOLASA F.: **Zasiłki rodzinne. Wykład i pol-stawy prawne.** Stan na dzień 30 listopada 1951 r. Warszawa 1952. ZUS, s. 86, 1 nlb.

2693. PESCHKE P.: **Unsere Sozialversicherung — Vorbild für ganz Deutschland.** Wirtschaft. 1952, nr 18, str. 8.

Historia rozwoju ubezpieczeń społecznych w Niemczech począwszy od okresu „młodego kapitalizmu“ niemieckiego (r. 1840), poprzez okres przed I wojną światową i w latach międzywojennych — do chwili obecnej. Bilans dotychczasowych osiągnięć. Zadania podstawowe na najbliższą przyszłość.

2694. PIOTROWSKI J.: **Praca ubezpieczeniowa związków zawodowych.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 6, str. 3—8.

Doświadczenia i postulaty w zakresie struktury ubezpieczeniowych organów związkowych, form szkolenia oraz kadr socjalno-ubezpieczeniowych w organizacjach związkowych.

2695. STOCKL H.: **Die Berufsfürsorge in der Sozialversicherung.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 9, str. 215.

Krytyczna ocena dotychczasowej ochrony pracownika w NRD, zagwarantowanej obowiązującymi przepisami prawnymi. Wytyczne usprawnienia systemu ubezpieczeń społecznych.

2696. SYROWAROW A.: **O pracy grupy finansowej komisji socjalno-ubezpieczeniowej w ZSRR.** (Tłum. z czas. w pomoczech profsojuz. aktiwu. 1952, nr 6, str. 44—47). Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 5, str. 153—155.

Kontrola opłacania składek ubezpieczeniowych, uiszczania częściowych opłat za skierowania, wypłaty zasiłków i rent, sprawozdawczości oraz rachunkowości ubezpieczeń społecznych.

2697. WARKAŁŁO W., ZWOLIŃSKA H.: **Odszkodowania i inne świadczenia wypadkowe.** Warszawa 1952. Wyd. MPiOS, s. 392. Rec. R. G. Prz. Zag. soc. 1952, nr 7, str. 45—47.

Uwagi krytyczne dot. omówienia w pracy roli jaką odgrywa w ustroju kapitalistycznym przemysł asekuracyjny, ujęcie systemu pluralizmu prawnego oraz kompensacji wypadków domowych i przy pracy. Osiągnięcia i wartość pracy.

2698. WEBER: **Die Zusammenarbeit der Betriebsärzte mit den Betriebsleitungen.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 15, str. 373.

Omówienie zasad i metod współpracy między lekarzem zakładowym a kierownictwem zakładu pracy, zmierzających do maksimum ochrony zdrowia robotników przy minimum straty czasu pracy.

2699. **Zmiany i uzupełnienia ustawodawstwa ubezpieczeń społecznych w okresie od 1944 do 1952 roku.** Oprac. J. Szczygielski. Prz. Ubezpiecz. społ. 1952, nr 7, str. 219—222.

Zestawienie aktów prawno-ubezpieczeniowych z w/w okresu.

Zob. poz. 2131, 2559, 2582, 2634.

AKCJA SOCJALNA

2700. AKOLIŃSKI S.: **Wpłaty rodziców na rzecz urządzeń socjalnych.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 30—33.

Ustalanie i stawki odpłatności. Ulgi i zwolnienia. Tryb pobierania wpłat oraz przekazywania potrąconych kwot.

2701. LEHMPFUHL W.: **Die Planung des Kultur — Sozial — und Gesundheitswesens im Staatlichen Grosshandel.** Handel. 1952, nr 13, str. 308—310.

Wytyczne planowania urządzeń kulturalnych i socjalnych w jednostkach państwowego handlu hurtowego NRD. Konieczność troski o człowieka. Niedociągnięcia w dotychczasowej działalności w tym zakresie. Omówienie urządzeń z zakresu bhp.

2702. OGARKOWA G.: **Przed akcją kolonii dla dzieci.** Prz. związk. 1952, nr 6, str. 258—261.

Założenia tegorocznej akcji. Plan terytorialny a reorganizacja systemu rozmieszczania dzieci. Przygotowanie obiektów. Finansowanie i zaopatrzenie kolonii.

2703. ★POMANSKIJ N. A.: **Finansирование детских садов.** Moskwa 1951. Gosfinizdat, s. 79, 1 nlb.

Gospodarka finansowa w domach dziecka, przedszkolach, żłobkach itp. zakładach prowadzonych w ramach akcji socjalnej na terenie radzieckich przedsiębiorstw. System sprawozdawczości i kontroli. Normy zaopatrzenia.

2704. ★**Program, metody i formy szkolenia referentów socjalnych.** Państwowy Ośrodek Szkolenia Prac. Socjalnych. Łódź 1951, s. 107, 4 nlb. Rec.: PAPUZINSKI S. Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 43—44.

Rec. omawia podział i tematykę skryptu oraz podkreśla jego praktyczną przydatność wskazując równocześnie na brak bibliografii literatury pomocniczej.

2705. TODYS C.: **Rozwój akcji wczasów pracowników.** Życie gosp. 1952, nr 11, str. 602—605.

Organizacja i wyniki akcji w r. 1951. Omówienie przyczyn wadliwej dystrybucji skierowań i systemu przydziałów. Przyszłe zadania biur skierowań.

Zob. poz. 2585, 2602, 2692, 3259.

ZWIĄZKI ZAWODOWE

2706. GRIECZUCHIN A.: **Progriessivnyje siły w profdżiwienii SSzA.** Profies. sojuzy. 1952, nr 4, str. 30—37.

Postępowe siły w ruchu zawodowym St. Zjedn. Warunki pracy i płace robotników. Przegląd konferencji związkowych w tym kraju i tematyki ich obrad. Formy walki prowadzonej przez robotników o poprawę bytu.

2707. L. P.: **VIII Plenum Wszechzwiązkowej Centralnej Rady Związków Zawodowych ZSRR.** Prz. związk. nr 7, str. 317—318.

Tematyka obrad Plenum (Moskwa VI.1952): poprawa w zakresie opieki lekarskiej w przedsiębiorstwach przemysłowych, przebieg wykonania planu budownictwa mieszkaniowego i planu kulturalno-bytowego (1952 r.), ocena działalności organizacji związkowych oraz administracji w przem. budowy maszyn transportowych w zakresie dalszego umacniania dyscypliny pracy.

2708. NOWIKOWA A.: **O pracy z aktywnym związkowym.** Prz. związk. 1952, nr 6, str. 265—268.

Rozwój, rola i zadania radzieckich zw. zawodowych. Szkolenie aktywu związkowego i jego formy. Wysoki poziom pracy związkowej i jego wpływ na zwiększenie wydajności pracy członków związku.

2709. ★ **Organizacja pracy związkowej i narady wytwórcze.** Warszawa 1952. Wydawnictwa Związkowe CRZZ, s. 25, 4 nlb. Materiały dla Kursu Członków Rad Zakładowych Nr 5.

Podstawowe zadania i rola ogniw związkowych w każdym zakładzie pracy. Główne wytyczne pracy rad zakładowych, oddziałowych i grup związkowych. Znaczenie narad wytwórczych i ich organizacja.

2710. PANCHAWA I.: **O roli sowieckich sojuszy w sozdanii i ukreplenii socialistycznej bazisa.** Profies. sojuzy. 1952, nr 6, str. 21—32.

Rola radzieckich związków zawodowych w zakresie tworzenia i umacniania podstaw ustroju socjalist. w ZSRR.

2711. **IX Plenum CRZZ.** Prz. związk. 1952, nr 4, str. 170—172.

Przebieg i tematyka obrad plenum (30.III.52 r.). Wnioski i uchwały.

2712. **X Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych.** Prz. związk. 1952, nr 8, str. 354—356.

Omówienie wyników obrad dot. zadań związków zawodowych, związanych z polityczno-gospodarczymi problemami (walka o postęp i pokój, stabilizacja siły roboczej, umocnienie spójni między miastem i wsią itp.).

2713. **Spisok literatury w pomoszcz izuczajuszczim istoriju professionalnowo dwizenija w SSSR.** Profies. sojuzy. 1952, nr 7, str. 61—65.

Zestawienie bibliograficzne publikacji, dot. historii ruchu związkowego w ZSRR.

2714. **Wskazania VII Plenum KC PZPR dla związków zawodowych.** Prz. związk. 1952, nr 7, str. 290—297.

Omówienie fragmentów referatu Prez. B. Bieruta, poświęconych zagadnieniom zw. zawodowych. Zadania zw. zawodowych zmierzające do umocnienia obozu pokoju, przyspieszenia realizacji Planu 6-letniego, przyswojenia postępowych metod produkcji i zabezpieczenie kadr dla przemysłu.

2715. ★ **Zadania mężów zaufania.** Warszawa 1952. Wydawnictwo Związkowe CRZZ, s. 26, 3 nlb. Materiały Kursu Mężów Zaufania Nr 10.

Działalność grupy związkowej jako podstawowego ogniw związków zawodowych. Kierownicza funkcja męża zaufania w grupie związkowej. Zakres działalności męża zaufania.

Zob. poz. 2346.

XIII P R Z E M Y S Ł

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2716. AUGUSTOWSKI Z.: **O wykonanie planu obniżenia kosztów własnych w przemyśle.** Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 19—27.

Analiza danych sprawozdawczych, dot. kształtowania się kosztów własnych ośmiu resortów przemysłowych w I kw. 1952 r. Niedociągnięcia w dziedzinie gosp. materiałowej. Przyczyny niepełnej mobilizacji aktywu zakładów przemysłowych i ich załóg do walki o obniżkę kosztów własnych. Wskazania, dot. pełnej realizacji zadań obniżenia kosztów własnych.

2717. AUGUSTOWSKI Z.: **Obniżka kosztów własnych w roku 1952 w przemyśle.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 20—29.

Aktualna sytuacja polityczno-gospodarcza Polski Ludowej. Podstawowe zadania planu produkcji przemysłowej na r. 1952. Zadania i warunki obniżenia kosztów własnych w poszczególnych gałęziach produkcji przemysłowej. Struktura kosztów własnych w przemyśle w r. 1952.

2718. BAJEW Ł., NAROWLANSKIJ N.: **Oswieszczenie woprosow tiechniczeskowo progiessa w sowieckoj promyszlennosti.** Wopr. ekonom. 1952, nr 6, str. 116—123.

Przegląd bibliograficzny broszur i książek wydanych w l. 1950—1951, a dot. zagadnienia postępu technicznego w przemyśle radzieckim.

2719. BALABAN J.: **O nowe metodice sestawowani planu materialne techničeskogo zasobowani na r. 1953.** Plan. Hosp. 1952, nr 4, str. 251—253.

Nowa metoda sporządzania planu zaopatrzenia materiałowo-technicznego na r. 1953.

2720. BORISOW Ł., SOSIENSKIJ I.: **Uspiechi razwitiija promyszlennosti w stranach narodnoj diemokratii.** Wiestn. statist. 1952, nr 3, str. 58—68.

Statystyczne dane porównawcze dot. osiągnięć i rozwoju przemysłu w krajach demokracji ludowej do 1950 r. Poprawa warunków życia ludności pracującej.

2721. BURSZTYN I.: **O dalszy rozwój mechanizacji produkcji.** Życie gosp. 1952, nr 14, str. 755—757.

Omówienie rozwoju mechanizacji pracy w l. 1949—1951 w przemyśle budowy maszyn, budownictwie i przemyśle cukrowniczym. Potrzeba dalszego intensywnego wzrostu mechanizacji pracy. Zagadnienie małej mechanizacji.

2722. C. N.: **Gospodarka metalami nieżelaznymi.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 58—59.

Omówienie trybu zapotrzebowania, przydziałów, obiegu i zbiórki metali nieżelaznych. Zakres działania Biura do Spraw Gospodarki Metalami Nieżelaznymi.

2723. ★ **DOROSZEWICZ M.: Wybrane zagadnienia organizacji przemysłu.** Warszawa 1952. Polgos, s. 96, 1nlb. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 43.

Wybór artykułów pośw. zagadnieniom ekonomiki przemysłu, szczególnie zag. organizacji przeds. przemysłowych. Autor omawia następujące zag.: zasadę jednoosobowego kierownictwa w przedsiębiorstwie, organizację przeds. przemysł., organizację Centr. Zarządów oraz organizację służb planowania i sprawozdawczości w przemyśle.

2724. DRAMPIAN G., FIEDOTOW N.: **W sprawie planowania produkcji globalnej przemysłu w cenach porównywalnych.** Ekonomista. 1952, z. 2, str. 83—88, Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 46—49. Zob. poz. 1839.

2725. ★DUNAJEWSKI H.: **Uprzemysłowienie kraju droga do socjalizmu.** Warszawa 1952. Czyn., s. 55. Mała Biblioteczka Tow. Wiedzy Powszechnej.

Celem publikacji jest popularyzacja podstawowego zagadnienia ekonomii polit. socjalizmu — zagadnienia industrializacji. Autor omawia problem uprzemysłowienia w warunkach konkretnych — Polski Ludowej.

2726. FRENKIEL S.: **Przyspieszyć tempo realizacji planów.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 390—392.

Możliwości i warunki przedterminowego wykonania zadań Planu 6-letniego w zakresie produkcji przemysłowej.

2727. G. K.: **Unsere Privatindustrie im Fünfjahrplan.** Wirtschaft 1952, nr 14, str. 9.

Zadania przemysłu prywatnego NRD, wynikające z ustawy o planie 5-letnim. Udział procentowy przemysłu prywatnego w poszczególnych gałęziach przemysłu ogólnopaństwowego. Gospodarka planowa w NRD zapewnia przemysłowi prywatnemu niezakończoną produkcję przez zapewnienie bazy surowcowej i rynku zbytu.

2728. GEIGER K.: **Massenbewegung zur allseitigen Ausschöpfung der inneren Reserven entfalten.** Wirtschaft. 1952, nr 10, str. 9.

Wprowadzenie systemu oszczędnościowego we wszystkich procesach produkcyjnych gwarancją wykonania planu gospodarczego. Konieczność opracowania oraz jak najszerzego stosowania norm zużycia materiałowego i produktywnego zużycia odpadków surowcowych. Badanie możliwości stosowania surogatów.

2729. GIENIN S.: **Ob ocenkie wałowej produkcji promyślnosti w sopostawimych optowych cenach.** Wiestn. statist. 1952, nr 2, str. 31—41.

Statystyczne metody wyceny globalnej wartości produkcji przemysłowej w porównawczych cenach hurtowych.

2730. GERÖ E.: **Vorwärts auf dem Wege der sozialistischen Industrialisierung.** Neue Welt. 1952, nr 8, str. 994—1000.

Osiągnięcia Węgierskiej Republiki Ludowej na odcińku socjalistycznego uprzemysłowienia kraju. Pomoc ZSRR i krajów dem. lud.

2731. HOLZER A.: **Bilans maszyn w planowaniu gospodarczym.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 29—36.

Zastosowanie metody bilansowej przy planowaniu maszyn i jej wyniki. Charakterystyka metody bilansowej. Zasady pracy organów bilansujących. Warunki, jakim powinny odpowiadać zapotrzebowania i zdolności produkcyjne zgłaszane do bilansu maszyn.

2732. J. G.: **Przemysł w gospodarce narodowej Bułgarii.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 71—72.

Przegląd osiągnięć przem. bułgarskiego w r. 1951—trzecim roku planu 5-letniego.

2733. JENIK L.: **Entwicklung der CSR zum modernen Industriestaat.** Wirtschaft. 1952, nr 30, str. 12.

Przemysł Czechosłowacji w planie 5-letnim (1949—1953 r.). Wskaźniki rozwoju w l. 1937—1951. Porównawcze zestawienie wzrostu płac w przemyśle (w cenach niezmiennych). Technika i doświadczenie ZSRR — pomocą w uprzemysłowieniu kraju.

2734. KOPIŃSKI J.: **Współdziałanie nauki z produkcją w ZSRR.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 44—49.

Rozmach i rozwój nauki radzieckiej. Planowanie rozwoju nauki radz. i jej powiązanie z praktyką. Metody organizacji i formy współdziałania nauki z produkcją

2735. KRAJEWSKI W.: **Oszczędność w zużyciu materiałów źródłem wzrostu akumulacji socjalistycznej.** Finanse. 1952, nr 4, str. 28—35.

Formy oszczędności w zakresie gospodarki materiałowej: obniżenie norm zużycia na jednostkę produkcji, obniżenie strat, wykorzystanie odpadków, zastosowanie tańszych surowców, zmniejszenie odległości przewozów. Znaczenie współzawodnictwa pod hasłem kompleksowej oszczędności materiałów.

2736. LESZ M.: **Mechanizacja gospodarki narodowej — droga do wzrostu dobrobytu narodu.** Nowe Drogi. 1952, nr 8, str. 53—62.

Mechanizacja jako podstawa wzrostu wydajności pracy. Przewodząca technika radziecka wzorem w realizacji naszego programu mechanizacji. Zadania mechanizacji w Planie 6-letnim. Sprawa mechanizacji — sprawą walki klasowej. Oparcie mechanizacji na elektryfikacji. Techniczne i polityczne problemy mechanizacji.

2737. LIPSIC W.: **Puti ulucszczenia planirowanija siebiestoimosti promyślnennoj produkcii.** Plan. choz. 1952, nr 3, str. 21—34.

Charakterystyka środków zmierzających do zmniejszenia kosztów własnych produkcji przemysłowej. Przykłady osiągnięć na podstawie doświadczeń ZSRR. Usprawnienia w zakresie planowania kosztów własnych.

2738. MALICH L.: **Osiągnięcia przemysłu rumuńskiego.** Życie gosp. 1952, nr 16, str. 901—903.

Omówienie rozwoju przemysłu w l. 1948—1951. Zadania przemysłu w planie na r. 1952.

2739. MALICH L.: **Węgry na drodze socjalistycznej industrializacji.** Życie gosp. 1952, nr 7, str. 366—368.

Wskaźniki planu 5-letniego (1950—1954) w zakresie produkcji przemysłowej i rolnej oraz zatrudnienia. Pomoc ZSRR w rozwoju węgierskiej gosp. narodowej.

2740. MARIŃSKI H.: **Walka o lepszą jakość produkcji w przemyśle.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 37—41.

Przebieg walki o jakość produkcji przemysłowej w Polsce Ludowej. Znaczenie i zadania komórek kontroli technicznej. Potrzeba opracowania i wprowadzenia w życie norm technicznych oraz instrukcji technologicznych dot. produkcji przemysłowej.

2741. MARIŃSKI H.: **Wykorzystanie mocy produkcyjnych w przemyśle.** Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 50—52.

Przyczyny niedostatecznego wykorzystywania urządzeń mechanicznych w hutnictwie, górnictwie, przemyśle maszynowym, energetycznym i chemicznym. Wskazania dot. podniesienia stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych w tych gałęziach przemysłu.

2742. ★**Niektóre zagadnienia socjalistycznego uprzemysłowienia Polski.** (Stenogram wykładu). Warszawa 1952, s. 30. 1 nrb. Materiały Kursu Propagandystów przy KC PZPR Nr 11.

Omówienie 3 najważniejszych na obecnym etapie rozwoju gosp. Polski zagadnień socjalistycznej industrializacji: 1) socjalistyczna industrializacja jako obiektywna konieczność; 2) uzasadnienie konieczności szybkiego tempa industrializacji; 3) omówienie źródeł nagromadzenia środków dla rozwoju przemysłu ciężkiego.

2743. NOWOTNY N.: **Zarys rozwoju prac normalizacyjnych w Polsce.** Wiad. PKN. 1952, z. 6, str. 413—424.

Powojenne prace normalizacyjne w Polsce. Reaktywacja powojenna PKN i wyniki w dziedzinie opracowania norm przemysłowych. Potrzeba reorganizacji pracy PKN i oparcia jej systemu na wzorach radzieckich.

2744. **Ogólne zasady opracowania planu zaopatrzenia na rok 1952 w przemyśle.** Gosp. mater. 1952, nr 6, str. 229—236.
Ustalenia Departamentu Zaopatrzenia i Bilansów Materiałowych PKPG odnośnie formy i trybu opracowywania planów.
2745. **66 SAG-Betriebe übergeben.** Wirtschaft. 1952, nr 18, str. 1.
Oświadczenie rządowe o przekazaniu przez władze radzieckie 66 zakładów przemysłowych w NRD Rządowi NRD. Akt ten jest uznaniem i potwierdzeniem suwerenności Niemiec. Wykaz przekazanych zakładów przemysłowych.
2746. **SAKOW M.: O riczierwach sniżenija siebiestoimosti promyslennoj produkcii.** Bolszewik. 1952, nr 6, str. 31—42.
Możliwości obniżenia kosztów własnych produkcji w przemyśle radzieckim. Osiągnięcia (przykłady). Postęp techniczny, racjonalna gospodarka w zakresie zużycia materiałów i urządzeń oraz socjalistyczny stosunek do pracy jako środki zmierzające do obniżenia kosztów własnych produkcji.
2747. **SMIECHOW B.: Socialističeskaja industrija SSSR na nowom moszczem podjomie.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 81, 2 nlb.
Nowy, potężny rozwój radzieckiego przemysłu w pięcioletnim planie powojennym. Stan odbudowy zakładów przemysłowych na terenach zniszczonych. Postęp techniczny. Ruch współzawodnictwa i socjalistyczny stosunek do pracy.
2748. **STEFFAN G.: Die Planmäßigkeit in der Materialversorgung durchsetzen.** Wirtschaft, 1952, nr 35, str. 6.
Konieczność planowości w gospodarce materiałowej i usprawnienia metod pracy kierownictwa zakładów produkcyjnych. Bilans materiałowy podstawą planowania. Zadania central handlowych w gospodarce zaopatrzeniowej.
2749. **SZIROKY W.: Za socialisticku industrializaciju Słowenska.** Bratislava 1952. Prawda, s. 114.
Artykuły i referaty wicepremiera CzSR na temat uprzemysłowienia Słowacji. Plan rozwoju gosp., społ. i kultur. Słowacji z r. 1937. Artykuł o uprzemysłowieniu Słowacji z r. 1945. Referat na IX Zjeździe KPCz. w r. 1949. Przemówienie z lutego 1952 r. o realizacji planu gosp. Słowacji.
2750. **SZYR E.: Wzmóc walkę o oszczędność węgla.** Życie gosp. 1952, nr 16, str. 867—872.
Przyczyny powstawania strat, wynikających z nieracjonalnej gospodarki węglem w przemyśle ciężkim, energetycznym i kolejnictwie. Dotychczasowe wyniki racjonalizatorstwa w gospodarce węglem i potrzeba dalszego jego rozwoju.
2751. **WITKOWSKI S.: Gospodarka złomem metali nieżelaznych.** Prz. kolej. 1952, nr 7, str. 269—273.
Określenie i klasyfikacja złomu. Planowanie użytku złomu. Zużycie i obrót złomem. Wymagania techniczne i warunki dostarczania złomu. Zbiórka złomu w zakładach pracy.
2752. **WITKOWSKI H.: Walczymy o najoszczędniejszą gospodarke metalami nieżelaznymi.** Hutnik. 1952, nr 7, str. 119—121. Gosp. wodna. 1952, nr 4, str. 155.
Znaczenie metali nieżelaznych dla gosp. narodowej. Konieczność ich oszczędzania. Omówienie zarządzeń i przepisów regulujących gospodarkę metalami nieżelaznymi.
2753. **WLASAK F.: Technicky rozwoj — przedpokład blahobytu.** Plan. Hosp. 1952, nr 3, str. 132—145.
Kierunki rozwoju techniki. Zadania gospodarki narodowej CzSR w najbliższych latach w dziedzinie rozwoju technicznego.
2754. **ZAWISZA J.: Czy istnieją braki materiałowe.** Gosp. mater. 1952 nr 5, str. 163—166.
Omówienie błędów w działalności komórek zaopatrzenia oraz możliwości ich poprawy (właściwe szkolenie kadr, socjalistyczne nastawienie do pracy służby zaopatrzenia i opracowywanie długofalowych planów zmniejszenia zużycia materiałowego).
2755. **ZIĘTOWSKI A.: Z zagadnień oszczędności materiałowych w przemyśle.** Prz. związk. 1952, nr 4, str. 164—167; nr 5, str. 211—214.
Znaczenie i źródła oszczędności materiałowych. Przyczyny powstawania strat mat. i zapobieganie im. Zastosowanie systemu oszczędnościowego w praktyce (wskazania, postulaty).
Zob. poz. 2126, 2127, 2137, 2222, 2239, 2968, 3224, 3226.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRZEMYSŁOWE

2756. **ALEKSIEJEW S. A.: Normirowanije i uczoł ispolzowanija matieriałow w proizwodstwie.** Moskwa 1951. Gosplanizdat, s. 198, 2 nlb.

Zasady księgowości materiałowej w radzieckich zakładach budowy maszyn. Zalecenia dot. usprawnienia rachunkowości i sprawozdawczości tych zakładów. Normy zaopatrzenia. Limity. Organizacja biura statystycznego w przedsiębiorstwie.

2757. **Der Betriebsplan der volkseigenen Wirtschaft.** Wirtschaft. 1952, nr 10, str. 5; nr 11, str. 5; nr 13, str. 5; nr 14, str. 8.

Plan rzeczowy i finansowy zaopatrzenia materiałowego. Zakładowy bilans materiałowy jako niezbędny element planowania i zaopatrzenia zakładu przy systemie umów zbiorowych. Schemat planu zaopatrzenia materiałowego. Uplynnione rezerwy materiałowe i odpadki — dodatkową bazą surowcową. Zob. poz. 1146, 1836.

2758. **CHMIELEWSKI W.: Magazyn zaopatrzenia materiałowego.** Warszawa 1952. Polgos, s. 183. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 53.

Omówienie zasad organizacji gospodarki magazynowej. Opis wzorowego magazynu zaopatrzenia. Czynności magazynowe. Ewidencja ruchu i stanu zapasów magazynowych. Wskazania praktyczne dot. przechowywania najważniejszych materiałów. Książka przeznaczona jako pomoc dla pracowników służby zaopatrzenia.

2759. **CHOLIŃSKI T.: Normowanie środków obrotowych w przedsiębiorstwach o tzw. produkcji sezonowej.** Finanse. 1952, nr 2, str. 64—77.

Rozwiązanie problemu w ZSRR. Literatura radziecka dot. tego zagadnienia. Projekt wprowadzenia w polskich przedsiębiorstwach prod. sezonowej zasady pokrywania funduszem własnym zapotrzebowania środków finansowych, określonych normatywem finansowym oraz finansowania niedoborów tanim kredytem normatywnym na obrót.

2760. **DMITRIEW M.: Drogi obniżenia kosztów własnych produkcji przemysłowej.** (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 1, str. 13—23; Finanse, 1952, nr 2, str. 115—128. Zob. poz. 1148.

2761. **FELIŃSKA K.: Z praktyki planowania wewnątrzzakładowego w przemyśle.** Gosp. plan. 1952, str. 11—15.

Zadania, organizacja i tryb pracy zakładowych komórek planowania w przemyśle gumowym.

2762. **GOTŁOBIER W., GANSZTAK W.: Za naucznuju razrabotku ekonomiki socialističeskogo przedprijatija.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 44—53.

Próba określenia przedmiotu i metody ekonomiki przedsiębiorstwa socjalistycznego jako nauki. Cha-

rakterystyka czołowych problemów tej nauki. Szkic programu wykładania jej na uczelniach ekonomicznych. Artykuł dyskusyjny.

2763. **K niektórym otazkam wypracowani techn.-hospodarskich nowem spotrzeby.** Plan. Hosp. 1952, nr 5, str. 353—358.

Znaczenie techn.-ekonom. norm zużycia dla nowej metody opracowania Narodowego Planu Gospodarczego, wprowadzonej w CzSR w kwietniu 1952 r. Normy zużycia i plan zaopatrzenia materiałowego. Normy zużycia w przedsiębiorstwie. Konieczność wprowadzenia progresywnych norm zużycia.

2764. LENZ G.: **Sechs Jahre „Verstaatliche Betriebe“ — eine Bilanz.** Weg u. Ziel. 1952, nr 7—8, str. 524—532.

Zagadnienie upaństwowionych przedsiębiorstw w Austrii po II wojnie świat. Ujemny wpływ mocarstw zachodnich na proces upaństwowiania. Upaństwowione przedsiębiorstwa zachowały kapitalistyczną formę organizacyjną a ich zyski tworzą fundusze, niekontrolowane przez aparat państwowy.

2765. MARTINKA K.: **Niektore skusenosti s wypracowaním technicko-hospodarských norm spotrzeby.** Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 467—470.

Z doświadczeń przy opracowywaniu techniczno-ekonomicznych normy zużycia.

2766. MICHELSON E. L.: **Plan usprawnień organizacyjno-technicznych jako główny dokument technicznego, organizacyjnego i gospodarczego postępu przedsiębiorstwa.** (Tłum. z czas. Wiestnik Maszynostrojenija. 1951, nr 12). Ekon. Org. Pracy 1952, nr 5, str. 212—215.

Tematyka i opracowanie planu. Planowanie wg terminarza i realizacja planu. Zagadnienia ekonomiczne planu. Udział robotników, inżynierów i techników wszystkich działów przedsiębiorstwa w opracowaniu i realizacji planu usprawnień org.-technicznych.

2767. NECZAS L.: **Technicko-hospodarske plany.** Plan. Hosp. 1952, nr 5, str. 343—352.

Znaczenie i zadania planu techniczno-ekonomicznego. Struktura i treść techn.-ekon. planu przedsiębiorstwa. Przesłanki wprowadzenia planu.

2768. NOWICKI A.: **Planowanie wewnątrzzakładowe.** Życie gosp. 1952, nr 12, str. 647—650.

Omówienie, wspólnych dla wszystkich zakładów, cech planowania wewnątrzzakładowego. Wskazania w zakresie organizacji i analizy wyników planowania.

2769. **PATRYCHA I.: Finanse przedsiębiorstw przemysłowych.** Warszawa 1952. PWN, s. 2 nlb., IV, 185. Szkoła Główna Planowania i Statystyki w Warszawie. (Masz. pow.).

Omówienie zasad reprodukcji środków w przedsiębiorstwie przemysłowym oraz analiza struktury środków trwałych i obrotowych przeds. przemysłowego.

2770. POSSELT J.: **Organisacni czynnost w podniku.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 5, str. 112—114.

Czynności organizacyjne w przedsiębiorstwie. Kompetencje i zasięg działania komórek organizacyjnych.

2771. PRUCHA J.: **Pohybliwy graf a jeho wužití.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 5, str. 119—122.

Ruchomy harmonogram, jego zastosowanie przy analizie i kontroli wykonania planu przedsiębiorstwa.

2772. REINLD J.: **Dispeczink rzidi wyrobu.** Podnikowy Hospodarz. 1952, nr 8, str. 202—205.

Technika pracy dyspozytora w przedsiębiorstwie.

2773. SCHWENKANBECKER H.: **Produkcja porównywalna i nieporównywalna.** (Tłum. z czas. Finanzwirtschaft. 1952, nr 2). Finanse. 1952, nr 3, str. 100—106.

Zagadnienie sprawozdawczości z wykonania planu obniżenia kosztów własnych na podstawie produkcji porównywalnej.

2774. WITKOWSKI H.: **Normowanie zużycia materiałowego.** Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 8, str. 330—336.

Definicja normy. Oszczędne zużycie i stosowanie właściwych materiałów. Źródła oszczędności. Normy średnio-progresywne.

Zob. poz. 2407, 2412, 2503, 2644.

BUDOWNICTWO. INWESTYCJE

2775. **AMSTIBOWICKIJ M. A., TYLES L. L.: Organizacja planowania operatywnego w budownictwie.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 88. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 58.

Zasady sporządzania planów operatywnych miesięcznych i tygodniowo-dobowych. Konieczność oparcia planowania operatywnego na dokumentacji techn. System dyspozytorski na budowie. Planowanie i sprawozdawczość w brygadach produkcyjnych. Sprawozdawczość operatywna i kontrola wykonania planu. Metody sporządzania planów i wskazania podane przez autorów są oparte na doświadczeniach budownictwa ZSRR.

2776. **Analiza kosztów własnych w budownictwie.** (Oprac. Lutoborski T. na podstawie książki: Nikiforowa J. A.: Analiz choziajstwiennoj dejatielnosti stroitelnoj organizacii. Moskwa 1951. Gosfinizdat). Finanse. 1952, nr 4, str. 62—74.

Drogi obniżania kosztów własnych w budownictwie. Struktura i zasady analizy tych kosztów.

2777. BALIŃSKI B.: **Podstawowe wskazania dla konstrukcji projektów Planu Inwestycyjnego na rok 1953.** Inw. i Budown. 1952, nr 7, str. 3—7.

2778. **BABIŃSKI C.: Aktualne zagadnienia planu budownictwa przemysłowego — 1952.** Warszawa 1952. Polgos, s. 103, 1 nlb. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu. T. 56.

Omówienie najistotniejszych zagadnień resortu budownictwa przemysłowego w 3 roku Planu 6-letniego. Analiza planu produkcyjnego budownictwa przemysłowego na r. 1952. Znaczenie postępu organizacyjnego i technicznego w budownictwie przem. System oszczędności i zag. rozrachunku gosp. Oświetlenie znaczenia zagadn. prefabrykacji. Konieczność poprawy metodologii planowania instytutów nauk.-techn. Kierunki rozwojowe biur projektów.

2779. **BABIŃSKI C.: Zadania budownictwa przemysłowego w 1952 roku.** Inw. i Budown. 1952, nr 5, str. 44—48.

Omówienie wyników pracy i doświadczeń w 1951 r. oraz planu produkcyjnego na 1952 r. Główne zadania budown. przemysłowego w 1952 r. (plany rzeczowe, postęp organizacyjny i techn., kadry, wykorzystanie sprzętu i remonty).

2780. **BABIŃSKI C.: Zagadnienie cyklu produkcyjnego w budownictwie.** Warszawa 1952. Polgos, s. 42, 2 nlb. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 54.

Omówienie doświadczeń i osiągnięć polskiego budownictwa w zakresie skrócenia cyklu produkcyjnego wykonywanych prac budowlanych. Oparcie się na radzieckiej metodzie koncentracji środków i zadań. Stały wzrost tempa realizacji zaplanowanych inwestycji oraz oszczędność czasu — jako 2 podstawowe prawa socjalistycznej organizacji produkcji budowlanej.

2781. **BABIŃSKI C.: Zagadnienia planu budownictwa przemysłowego na 1952 rok.** Budown. przem. 1952, nr 3, str. 1—15.

Wskazania metodologiczne (zasady planowania socjalistycznego, cechy metody bilansowej). Doświadczenia z realizacji planu r. 1951. Zagadnienia planu na r. 1952. Planowanie produkcji pomocniczej i zaop. materiałowego. Potrzeba opracowania metodologii planowania przez Instytuty (Techniki Budowl., Organizacji i Mech. Budown.). System oszczędnościowy i rozrachunek gospodarczy.

2782. BOLKOWSKI J.: **Przemysł materiałów budowlanych w planie roku 1952**. Mater. budowl. 1952, nr 5, str. 130—133.

Możliwości rozwojowe przem. mat. budowlanych. Zadania planu na r. 1952 dla poszczeg. sektorów tego przemysłu w zakresie produkcji i wydajności pracy.

2783. BURMEISTER K.: **Vereinfachungen in der Kalkulation der volkseigenen Bauindustrie**. Planen u. Bauein. 1952, nr 20, str. 481—482.

Ocena i omówienie nowowydanego katalogu dla kalkulacji robót inwestycyjnych w budownictwie przemysłowym. Uproszczenie kalkulacji w przedsiębiorstwach uspołecznionych. Przykłady postępowania się katalogiem.

2784. CIEŚLIŃSKI W., SULIKOWSKI J.: **Z doświadczeń roku ubiegłego w przemyśle materiałów wiążących**. Cement Wapno Gips. 1952, nr 7, str. 133—136.

Analiza osiągnięć produkcyjnych i inwestycyjnych w r. 1951.

2785. BUSCH H.: **Einsparung von Bauholz durch neue Arbeitsmethoden**. Wirtschaft. 1952, nr 19, str. 9.

Autor podaje wypróbowane w praktyce budowlanej nowe możliwości oszczędzania budulca, dzięki zastosowaniu nowych metod pracy w budownictwie wiejskim, przy betonowaniu oraz przy wznoszeniu rusztowań.

2786. DERMAKOW M.: **Organizacja planowania tygodniowo-dobowego na budowach Związku Radzieckiego**. Budown. przem. 1952, nr 3, str. 25—35.

Podstawowa dokumentacja dla planowania tygodniowo-dobowego. Plan i kontrola wykonania zadań tygodniowych. Harmonogramy tygodnia. 1 tabl., 12 wzorów.

2787. GORZYŃSKI J.: **Rozwój budownictwa mieszkaniowego w Polsce**. Miasto. 1952, nr 5, str. 11—15.

Charakterystyka rozwoju budownictwa mieszkaniowego w Polsce kapitalistycznej. Działalność WSM i TOR w okresie przedwojennym. Przebieg i kierunki rozwoju powojennego budownictwa mieszkaniowego. Zadania i osiągnięcia ZOR.

2788. HOROSZKIEWICZ A.: **Organizacja jednostek nadzoru inwestycyjnego**. Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 31—37.

Omówienie aktualnych zarządzeń i instrukcji, dot. typów i form organizacyjnych jednostek nadzoru inwestycyjnego.

2789. HOROSZKIEWICZ A.: **Podstawowe problemy prawne nadzoru inwestycyjnego**. Prz. Ust. gosp. 1952, nr 7, str. 246—250.

Pojęcie jednostek nadzoru inwestycyjnego oraz zasady i tryb ich tworzenia. Typy jednostek. System finansowy przedsiębiorstw w budowie.

2790. ★Instrukcja w sprawie sprawozdawczości inwestycyjnej na rok 1952. Warszawa 1952. GUS, s. 19, 8 nłb., tabl. 6. Główny Urząd Statystyczny Instrukcja Nr 2.

2791. JANCZEWSKI H.: **Pałac Kultury i Nauki w Warszawie**. Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 17—20.

Założenia projektu. Przebieg prac na budowie pałacu do VII.1952 r.

2792. JANIĄK J.: **O plan obniżki kosztów w budownictwie i jego realizację**. (Art. dyskusyjny). Prz. budowl. 1952, nr 8, str. 284—288.

Analiza dotychczasowych wyników akcji obniżania kosztów w budownictwie. Zadania oszczędnościowe dla przedsiębiorstw budowl. na r. 1952. Realizacja planu obniżki kosztów na budowie.

2793. JĘDRYCHOWSKI S.: **Aktualne zagadnienia budownictwa**. Nowe Drogi. 1952, nr 5, str. 39—48.

Ocena warunków realizacji planu produkcji budowlano-montażowej na r. 1952 w świetle osiągnięć I kwartału. Niedomagania w pracy przedsiębiorstw. Zadania w dziedzinie zatrudnienia, mechanizacji, gospodarki sprzętowej i materiałowej oraz obniżki kosztów własnych i drogi ich realizacji.

2794. JĘDRYCHOWSKI S.: **Zadania budownictwa w związku z VII Plenum KC PZPR**. Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 4—19.

Wyczerpujące oświetlenie problemów budownictwa (na tle skomentowanego przemówienia Prez. Bieruta na VII Plenum o osiągnięciach i zadaniach socjalistycznego uprzemysłowienia kraju). Rezerwy siły roboczej i wydajności pracy. Zagadnienia mechanizacji prac budowlanych. Szkolenie kadr. Przyczyny płynności siły roboczej. Zaopatrzenie i gospodarka materiałowa.

2795. KASIŃSKI B.: **Planowanie realne inwestycji przemysłowych**. Przem. chem. 1952, nr 7—8, str. 344—345.

Omówienie przebiegu prac przy sporządzaniu planów inwestycyjnych (zestawienia potrzeb inwestycyjnych, zbilansowanie potrzeb z możliwościami wykonania inwestycji, ostateczne skonstruowanie planu).

2796. KRZYŻEWSKI T.: **Wewnętrzny rozrachunek gospodarczy w budownictwie**. Prz. budowl. 1952, nr 4, str. 147—151.

Prawa i obowiązki jednostek działających na rozrachunku wewnętrznym. Rola, zadania i funkcje zjednoczeń budowlanych w stosowaniu rozrachunku gospodarczego. Artykuł dyskusyjny.

2797. KUROWSKI S.: **Plan budownictwa na 1952 r.** Prz. budowl. 1952, nr 5, str. 173—178.

Zadania planu. Planowane zmiany organizacyjne w budownictwie. Produkcja główna i pomocnicza. Struktura i dynamika grup zatrudnienia. Płace. Wyposażenie w sprzęt. Warunki wykonania planu. 2 tabl., 6 rys.

2798. ★LICHOLAŁ P.: **Kontrola wykonania planu na budowie. Metody graficzne**. Warszawa 1952. Polgos, s. 54.

Uzasadnienie konieczności stałego udoskonalania metod kontroli prac budowlanych. Omówienie graficznych metod kontroli pracy stosowanych w ZSRR i w Polsce Ludowej. Wyjaśnienie zagadnień związanych z wprowadzeniem do praktyki budowlanej wykresów jako nowoczesnej formy kierowania budową. W tekście podano 26 wzorów wykresów.

2799. LICHOLAŁ P.: **Organizacja gospodarki materiałowej na budowie**. Inw. i Budown. 1952, nr 8, str. 18—25.

Gospodarka materiałowa w budownictwie ogólnym. Zaopatrzenie budowy w materiały budowlane. Ustalanie zapasów materiałowych. Magazynowanie materiałów. 5 tabl.

2800. ★MACIUSZKO W.: **Planowanie i wykonawstwo remontów kapitalnych**. Warszawa 1952. Ministerstwo Gospodarki Komunalnej, s. 90. (Masz. pow.).

Znaczenie planowej akcji remontowej budynków mieszkalnych dla gospodarki kraju. Udział czynnika społecznego w tej akcji. Struktura organizacyjna i kompetencyjność w zakresie remontów kapitalnych bud. miesz. Technika planowania remontów kapitalnych. Tryb postępowania przy zlecaniu remontów. Różne systemy wykonawstwa. Kontrola i nadzór robót. Odbiór robót i sprawozdawczość.

2801. MAŁACHOWSKI M., STĘPIŃSKI J.: **Plan budownictwa na rok 1952.** Inw. i Budown. 1952, nr 4, str. 3—9.

Zagadnienie tzw. „rezerwy i precyzji“ planu. Metoda sporządzania planu na r. 1952 i jego struktura. Rodzaje i rozmiary środków wykonania planu. Źródła wzrostu wydajności pracy. Wielkość i struktura zatrudnienia przewidziana w planie.

2802. MAŁACHOWSKI M.: **Wzmoczenie walki o oszczędność w budownictwie.** Inw. i Budown. 1952, nr 7, str. 7—9.

Omówienie uchwały Prezydium Rządu z dn. 24.V. 1952 r. w sprawie wzmoczenia walki o oszczędność w budownictwie.

2803. MARLEWICZ M.: **Znaczenie analizy finansowo-ekonomicznej w budownictwie przemysłowym.** Budown. przem. 1952, nr 2, str. 38—41.

Wpływ analizy na kontrolę wykonania zadań obniżenia kosztów własnych i usprawnienie planowania finansowego oraz właściwe wykorzystanie środków obrotowych. Omówienie instr. Nr 3 z 1952 r. Min. Budown. Przem.

2804. MUSZYŃSKI B.: **Koszty własne i wykazanie „obniżki kosztów“ w budownictwie.** Życie gosp. 1952, nr 17, str. 939—942.

Kosztorysy a koszty własne budowy. Uzasadnienie potrzeby traktowania kosztorysu jako dokumentu i podstawy dla planowania wartości brutto i netto oraz ustalenia wartości obniżki kosztów.

2805. NADJE: **Noch immer Holzvergeudung in der Bauwirtschaft.** Wirtschaft. 1952, nr 32, str. 2.

Marnotrawstwo budulca drzewnego w gospodarce budowlanej jako wynik niedostatecznego zabezpieczenia składów. Wytyczne zlikwidowania tego stanu rzeczy.

2806. ★NAUMOW N. A.: **Proizvodstwiennyje priedpriatija w stroitielstwie.** Moskwa 1951. Min. Kommunaln. Choz. RSFSR, s. 232, 2 nlb.

Podstawowe zasady organizacji przedsiębiorstw budowlanych w radzieckim budownictwie komunalnym. Rodzaje przedsiębiorstw pomocniczych. Zakres stosowania prefabrykatów i gospodarze korzyści tego systemu.

2807. ★Planowani podniku wedlejszi wyroby we stawebnictwi. Praha 1952. Prumyslowsé Wydawatelstwi, s. 60, 22 tabl.

Z problematyki planowania przedsiębiorstw produkcji ubocznej w czechosł. budownictwie. Charakterystyka przeds. pomocniczych i ubocznych, wskaźniki techn.-ekonomiczne, metoda sporządzania rocznego planu produkcyjnego.

2808. **Polepszyć planowanie inwestycji.** (Tłum. z czas. Plan. choz. 1952, nr 2). Inw. i Budown. 1952, nr 7, str. 26—30.

Zadania i gosp.-polityczne znaczenie radz. planów inwestycyjnych. Bilanse zdolności produkcyjnych. Zadania planu w zakresie obniżenia kosztów budownictwa, projektowania i kosztorysowania w ZSRR.

2809. POUR B.: **Planowani inwestic na r. 1953.** Podnikowy Hospodarz 1952, nr 8, str. 188—190.

Nowa metoda opracowywania planu inwestycyjnego CzSR na r. 1953.

2810. **Przegląd aktów normatywnych inwestycyjnych.** Inw. i Budown. 1952, nr 7, str. 38—39.

Obejmuje zarządzenia PKPG, Ministerstw oraz uchwały Prez. Rządu za okres kwiecień—maj 1952 r.

2811. **Przegląd aktów normatywnych w zakresie budownictwa.** Inw. i Budown. 1952, nr 6, str. 39—41; nr 7, str. 39—41; nr 8, str. 39—41.

Zarządzenia PKPG, Min. Budown. Miast i Osiedli, Min. Budown. Przemysłowego, Min. Gosp. Komunalnej, Min. Górnictwa, Min. Przem. Lekkiego i uchwały Prez. Rządu z m-cy styczeń—kwiecień 1952 r.

2812. ★RAKOWSKI M.: **Ekonomiczne badanie i ocena inwestycji przemysłowych.** Warszawa 1952. Polgos, s. 112, 2 nlb. Biblioteka Planowania T. 14.

Zaznajomienie czytelnika z zagadnieniem badania efektywności inwestycji. Rola ekonomiczna badania inwestycji w gospodarce socjalistycznej. Analiza głównych wielkości ekonomicznych, charakteryzujących daną inwestycję. Ekonomiczny wybór inwestycji.

2813. ★RUX W.: **Planowanie w budownictwie.** Warszawa 1952. Czyt., 59, 1 nlb. Wiedza Powszechna.

Analiza 2 etapów powstawania planu w budownictwie. Omówienie szczegółowe planu techniczno-produkcyjno-finansowego w przedsiębiorstwie budowlanym. Praca, napisana przystępnie, przeznaczona jest dla pracowników przemysłu budowlanego.

2814. RUX W., STĘPIŃSKI J.: **Plan budownictwa na 1952 rok.** Inw. i Budown. 1952, nr 6, str. 30—36.

Zagadnienie zaop. materiałowego, organizacji i techniki produkcji, kosztów i plac. Specyficzne zagadnienia w planach dot. działalności Min. Budown. Przemysłowego, Budown. Miast i Osiedli, Kolei, Transportu Drogowego i Lotniczego, Górnictwa, Hutnictwa i Energetyki.

2815. **Rzeczowy poślizg inwestycyjny.** Biul. Banku Inw. 1952, nr 2, str. 29—33.(!)

Omówienie przepisów uchwały Prezydium Rządu nr 917 z dn. 21.XII.1951 r. i Zarządzenia Przewodniczącego PKPG i Min. Finansów z dn. 25.I.1952 r. w sprawie poślizgu rzeczowego.

2816. S. K.: **Wykonanie planu budownictwa w I kw. 1952 r.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 49—50.

2817. SECOMSKI K.: **Podstawowe założenia metodologii planowania inwestycji na r. 1953.** Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 5—12.

Stabilizacja zasad i metod opracowywania planu inwestycyjnego oraz poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych. Hierarchia wytycznych i ustaleń w dziedzinie planowania. Klasyfikacja nakładów inwestycyjnych. Podział inwestycji. Dokumentacja. Bilanse zdolności produkcyjnych i usługowych. Tryb sporządzania planu.

2818. SIEDLANOWSKI M.: **Zadania projektanta-technologa przy projektowaniu zakładów przemysłowych.** Inw. i Budown. 1952, nr 8, str. 1—4.

Tezy dot. wprowadzenia nowoczesnych metod projektowania w biurach projektowych, organizacji biur, doboru i szkolenia projektantów oraz współpracy biur z ośrodkami postępu techn.

2819. SOCHA M.: **Planowanie remontów sprzętu budowlanego.** Inw. i Budown. 1952, nr 8, str. 14—18.

Błędy i braki w organizacji obsługi i konserwacji sprzętu budowlanego. Planowo-zapobiegawczy system remontu sprzętu i sposób jego wprowadzenia. Ustalenie potrzeb remontowych.

2820. SOCJUSZ T.: **Nowa Huta symbolem budownictwa socjalistycznego w Polsce.** Inw. i Budown. 1952, nr 5, str. 8—11.

Założenia produkcyjne kombinatu. Planowana mechanizacja i automatyzacja procesów produkcyjnych. Zagadnienia bhp oraz opieki nad zdrowiem pracowników.

2821. ★STRASZEWICZ W.: **Planowanie inwestycji urzędzeń kulturalnych i socjalnych.** Warszawa 1952. Polgos, s. 44. Biblioteka Zagadnień Socjalnych T. 3.

Wykład obejmujący w skrócie zagadnienie planowania inwestycji w ujęciu teoretycznym ekonomii polit. socjalizmu. Autor przedstawia dalej rozwój inwestycji w zakresie urzędów kulturalnych i socjalnych w Polsce przedwrześniowej i w Polsce Ludowej w l. 1945—1949 oraz w okresie Planu 6-letniego. Przeprowadza porównanie obecnej sytuacji Polski na tym odcinku z osiągnięciami ZSRR. Ostatnia część pracy zawiera zasady trybu sporządzania planów inwestycyjnych i metody analizy zgłaszanych projektów. **Rec. AKOLIŃSKI ST.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 43. **Rec.** podkreśla przydatność pracy krytykując jedynie brak omówienia szczegółowej techniki planowania na szczeblach niższych.

2822. SWOBODA F.: **Wywój a staw mechanisace we stawebnictwi.** Mechanisace. 1952, nr 3-4, str. 34—36.

Rozwój i obecny stan mechanizacji w czechosłowackim budownictwie.

2823. SZAROW A.: **Żiliszcznoje stroitielstwo w SSSR.** Plan. choz. 1952, nr 2, str. 65—75.

Uzasadnienie przyczyn rozwoju socjalistycznego budownictwa mieszkaniowego. Wyniki na odcinku budownictwa mieszkaniowego w ZSRR w 1951 r. Omówienie doświadczeń, dot. organizacji pracy i zużycia materiałów przy produkcji budowlanej.

2824. THIERRY J.: **Pianowanie operatywne w budownictwie.** Ekon. Org. Pracy 1952, nr 7, str. 306—310.

Zadania i formy planowania operatywnego. Planowanie miesięczno-dekadowe i tygodniowo-dobowe. Kontrola realizacji planów operatywnych.

2825. **Udoskonalic pianowanie inwestycji.** (Tłum. z czas. Plan. choz. 1952, nr 2). Zagadnienia Inw. w świetle prasy i lit. ekonom. 1952, nr 7, str. 1—13.

Znaczenie gospodarczo-polityczne planu inwestycyjnego. Zadania i metody opracowania radzieckich planów inwestycyjnych. Omówienie błędów popełnianych w opracowaniu planów.

2826. USPIENSKIJ W. W.: **Puti snizenija stoimosti žiliszcznozo stroitielstwa.** Gorod. choz. Moskwy. 1952, nr 3, str. 4—7.

Struktura kosztów własnych budownictwa mieszkaniowego w ZSRR. Omówienie sposobów obniżenia kosztów produkcji w tym zakresie.

2827. VERTUN A.: **Zasady sporządzania projektów organizacji wykonania budowy i metody ich realizacji.** Budown. przem. 1952, nr 3, str. 16—21.

2828. WAINCWAIG A. S.: **Jedno z ważniejszych źródeł obniżenia kosztów budownictwa.** (Tłum. z czas. Stroitel'naja Promyslennost. 1952, nr 5). Inw. i Budown. 1952, nr 8, str. 37—39.

Zagadnienie oszczędności w kosztach budownictwa i jego związek z metodą prawidłowego planowania budowy ośrodków przemysłowych.

2829. WENTOWSKI F.: **Bankowa kontrola umów o roboty budowlano-montażowe.** Biul. Banku Inw. 1952, nr 5-6, str. 73—80.(!)

Zadania i zakres kontroli banków specjalnych w zakresie umów o roboty budowlano-montażowe.

2830. WENTOWSKI F.: **Sankcje za niewykonanie lub nieterminowe wykonanie umów inwestycyjno-budowlanych.** Prz. Ust. gosp. 1952, nr 7, str. 243—245.

Umowa jako narzędzie wykonania planów gospodarczych stron. System kar umownych. Egzekwowanie kar. Źródła pokrycia odszkodowań czasowych.

2831. WENTOWSKI F.: **Umowy budowlane jako instrument wykonania planów inwestycyjnych.** Inw. i Budown. 1952, nr 7, str. 36—38.

Charakter, zadania, funkcje i cele umów budowlanych. Omówienie obowiązujących aktów normatywnych regulujących zakres i sposób zawierania umów.

2832. WENTOWSKI F.: **Wzmoc kontrolę realizacji oszczędności w budownictwie inwestycyjnym.** Inw. i Budown. 1952, nr 8, str. 28—34.

Zakres zadań oszczędnościowych w projektowaniu i realizacji inwestycji. Obliczanie wartości kosztorysowej roboty, współczynniki „K” poziomu cen i przeliczanie kosztorysów.

2833. WENTOWSKI F.: **Zasady i tryb zawierania umów o wykonanie robót budowlano-montażowych objętych planem inwestycyjnym.** Biul. Banku Inw. 1952, nr 4, str. 57—72.(!)

Ogólne zasady zlecenia robót. Zlecenie robót wykonywanych przez państwowe przedsiębiorstwa budowlano-montażowe. Zlecenie robót w ramach systemu gospodarczego. Bankowa kontrola umów i zleceń na wykonawstwo inwestycyjne.

2834. WYGANOWSKI S.: **Wskaźniki do planowania budownictwa mieszkaniowego.** Biul. Inst. Budown. Mieszkaniowego. 1952, nr 5, str. 1—4. Dod. do mies. Miasto. 1952, nr 6.

Analiza wskaźników. Obowiązujące zalecenia standardowe. Wskaźniki w projektach typowych i innych projektach budynków mieszkalnych. Wskaźniki ujęte przepisami o zaludnieniu mieszkań pracowniczych. 6 tabl.

2835. ZAJBERT M.: **Organizacja budowy Nowej Huty.** Inw. i Budown. 1952, nr 5, str. 19—24.

Założenia techniczno-ekonomiczne budowy kombinatu. Radziecka dokumentacja organizacyjna. Zadania organizacyjno-wykonawcze przy budowie Nowej Huty.

2836. ZDRODOWSKI W.: **Analiza wykonania planu inwestycyjnego na r. 1951.** Prz. poczt. 1952, nr 4, str. 29—30.

Układ i zmiany planu inwestycyjnego resortu poczt i telegrafów na 1951 r. Porównanie wykonania planu inwestycyjnego 1950 i 1952 r. Inwestycje oddane do użytku w r. 1951. 7 tabl.

Zob. poz. 2222, 2439, 2494, 2502, 2633, 2636, 2652, 2668, 3201, 3241, 3246—47, 3249.

GÓRNICTWO I ENERGETYKA

2837. BORECKI M.: **Prace naukowo-badawcze w służbie przemysłu węglowego.** Prz. elektrot. 1952, nr 5, str. 164—169.

Ramowy przegląd prac Głównego Inst. Górnictwa. Brak odpowiedniej ilości naukowców-inżynierów górników uniemożliwia należyte opracowanie zagadnień górnictwa. Potrzeba stosowania pracy zespołowej oraz ograniczenia tematyki zagadnień.

2838. CERNOHORSKY J.: **Górnictwo czechosłowackie w czwartym roku 5-letki.** Gosp. Górn. 1952, nr 5, str. 16—17.

Zadania produkcyjne kopalnictwa węglowego i rud żelaznych na r. 1952.

2839. DRZEWIECKI J.: **Przemysł naftowy w r. 1951 i wytyczne na r. 1952.** Nafta. 1952, nr 4, str. 105—108.

Osiągnięcia i błędy w działalności CZPN w dziedzinie produkcji i przeróbki ropy w r. 1951. Właściwe zaopatrzenie materiałowe, obniżka kosztów własnych produkcji, postęp techniki i szkolenie zawodowe pracowników przem. naftowego — warunkami pełnego wykonania planu na r. 1952.

2840. DYKACZ R.: **Plan podniesienia wydajności pracy w kopalniach węgla w roku 1952.** Gosp. górn. 1952, nr 4, str. 6—8.

Założenia, opracowanie i możliwości pełnej realizacji planu.

2841. ★ **Ekonomika, organizacija i planirowanije ugołnoj promyslennosti SSSR.** Zworykin A. A. i in. Moskwa 1951. Ugletiechizdat, s. 687, 2 nlb.

- Obszerny wykład ekonomiki, organizacji i planowania przemysłu węglowego w ZSRR. Organizacja pracy. Płace. Normowanie techniczne. Zasady organizowania procesów produkcyjnych na bazie nowej techniki, w oparciu systemu pracy na specyfice cyklu produkcyjnego. Planowanie produkcji, zatrudnienia, płac i kosztów własnych produkcji.
2842. GISMAN S.: **Rozwój i planowanie wydawnictw górniczych.** Prz. gór. 1952, nr 7-8, str. 276—278.
Stan przedwojennej literatury górniczej i jej rozkwit w Polsce Ludowej. Plan wydawniczy działu górnictwa PWT na r. 1953. Charakterystyka dotychczasowych wydawnictw.
2843. GOETEL W.: **Nauki geologiczne a potrzeby górnictwa Polski Ludowej.** Prz. elektrot. 1952, nr 5, str. 169—173.
Analiza związku kierunków rozwoju nauk geologicznych w Polsce ze stosunkami politycznymi i gospodarczymi. Rola geologów w Polsce przed i po wojnie. Zadania nauk geologicznych w Polsce Lud. w zakresie poszukiwania i wykorzystywania surowców mineralnych. Rola nauk geolog. w gospodarce narodowej. Związek rozwoju geologii z górnictwem. Kształcenie kadr geologicznych dla potrzeb górnictwa.
2844. JIROUSZEK J.: **Podminky, staw, wywoj wużyti wodni energie w CzSR.** Wodni Hospodarzstwi. 1952, nr 7-8, str. 194—198.
Wykorzystanie energii wodnej w CzSR. jej rozwój i stan wykorzystania. Energia wodna w gospodarce energetycznej CzSR. Ekonomiczne znaczenie budowy elektrowni wodnych.
2845. KADNER R.: **Verbesserte Torfgewinnung mit höherer Technik.** Wirtschaft. 1952, nr 32, str. 5.
Dotychczasowe wyniki eksploatacji złóż torfu w NRD i niewykorzystane możliwości.
2846. **Knigi i staty po gornomu dielu.** Gorn. ž. 1952, nr 6, str. 39—40; nr 7, str. 40; nr 8, str. 40.
Adnotowany przegląd bibliograficzny wydawnictw radzieckich z zakresu górnictwa.
2847. KOŻEWIN W. G.: **Puti rientabilnoj raboty szacht kombinata Kiemierowugol.** Ugol. 1952, nr 8, str. 5—8.
Rozwój rentowności szybów węglowych jednego z radzieckich kombinatów górniczych w l. 1950—1952 jako wynik usprawnień na odcinku organizacji pracy oraz racjonalnej gospodarki materiałowej.
2848. KUZMICZ A. S.: **Dalszy rozwój przemysłu węglowego ZSRR.** Gosp. gór. 1952, nr 4, str. 25—28.
Wyniki pracy przemysłu węglowego w 1951 r. Wytyczne na r. 1952 w kierunku zwiększenia wydobycia węgla i wydajności pracy oraz obniżenia kosztów własnych.
2849. ★ŁASKOW J.: **Energetyka w Planie Sześcioletnim.** Warszawa 1952. PWT, s. 145, 1 nlb.
Znaczenie elektryfikacji w gospodarce socjalistycznej. Zarys historyczny energetyki polskiej, jej zafowanie w Polsce przedwojennej i dewastacja w okresie okupacji hitlerowskiej. Odbudowa energetyki Polski Ludowej i sześcioletni plan rozwoju tej gałęzi gospodarki. Postęp techniczny w energetyce polskiej. Praca jest napisana przystępnie i ma charakter informacyjny.
2850. MAMCZARCZYK M.: **O analizie wyników działalności gospodarczej kopalni węgla.** Gosp. gór. 1952, nr 7-8, str. 28—35.
Omówienie problematyki i analizy wyników pracy kopalni węgla kamiennego oraz metody jej opracowania.
2851. MATUSZEWICZ J.: **Problem katastrofu wodnego w Polsce.** Gosp. wodna. 1952, nr 7, str. 242—244.
Zagadnienie katastrofu wodnego i jego stan obecny w Polsce i zagranicą (także w ZSRR). Organizacja przebiegu prac i układ treści przyszłego katastrofu wodnego w Polsce.
2852. MICHEJDA J.: **Normowanie energii elektrycznej w przemyśle.** Energet. 1952, nr 4, str. 196—199.
Jednostkowe zużycie energii elektr. w zakładzie przemysłowym jako wskaźnik sprawności jej użytkowania. Cel normowania energii elektr. w przemyśle. Kategorie i rodzaje norm. Podstawy wprowadzania norm.
2853. MICHAŁEK J.: **Problematika energetyki w CzSR w obdobi przechodu k socialisticke energetice.** Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 437—448.
Uchwała rządu CzSR o bilansie energetycznym. Dotychczasowy sposób rozwiązywania problemów energetycznych. Obecny stan energetyki w CzSR. Walka o realizację socjalistycznego kierunku w energetyce. Bilans energetyczny i jego zadania.
2854. NAJER L.: **Produkcja i wydajność.** Gosp. gór. 1952, nr 7-8, str. 2—7.
Wyniki produkcji polskiego przemysłu węglowego w l. 1945—1951. Omówienie usterek w organizacji i mechanizacji pracy, współzawodnictwie i wydajności pracy. Płace. Bhp. Stan przemysłu koksochemicznego, naftowego i solnego. Gazyfikacja kraju.
2855. NIESZPOREK R.: **Z doświadczeń planowania wewnątrzzakładowego na kopalniach węgla.** Gosp. gór. 1952, nr 4, str. 2—6.
Wyniki prób zastosowania pogłębionych form planowania w zakresie zadań wydobycia, robót przygotowawczych, zużycia materiałowego i płac. Wnioski.
2856. NIEWSKIJ W. A.: **Litieratura po promyslennoj eniergetikie.** Promyszl. energ. 1952, nr 8, str. 30.
Adnotowany przegląd bibliograficzny wydawnictw z zakresu przemysłu energetycznego za 1951—1952 r.
2857. **Nowyje knigi i žurnalnyje staty po gornomu dielu.** Ugol. 1952, nr 3, str. 47—48; nr 4, str. 48; nr 5, str. 48; nr 6, str. 47—48; nr 7, str. 48; nr 8, str. 47—48.
Bieżący przegląd bibliograficzny książek i artykułów z zakresu górnictwa.
2858. R-N: **Volkschina erschliesst seine Erdölvorkommen.** Wirtschaft. 1952, nr 29, str. 12.
Artykuł omawia obecne możliwości produkcyjne chińskiego przemysłu naftowego i jego przetworów oraz lokalizację pól naftowych w poszczególnych prowincjach kraju. Tabele rozwoju produkcji z l. 1944—1951.
2859. RAKOWSKI M.: **Perspektywy ciepłownictwa w gospodarce narodowej.** Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 37—43.
Znaczenie ciepłownictwa dla gospodarki energetycznej kraju. Możliwe osiągnięcia ekonomiczne ciepłownictwa z uwzględnieniem korzyści pośrednich. Zakres stosowania ciepłownictwa w gosp. narodowej w perspektywie jej rozwoju.
2860. SKIBNIEWSKI L.: **Gospodarka wodna w Niemieckiej Republice Demokratycznej na tle 5-letniego planu.** Gosp. wodna. 1952, nr 5, str. 163—165.
Rozwój i postęp w zakresie zaopatrzenia w wodę przemysłu i osiedli. Melioracje rolne i ochrona przeciwpowodziowa w planie 5-letnim NRD.
2861. SZÓSTAKOWSKA A.: **Pierwszy etap walki o plan roczny w przemyśle węglowym.** Życie gosp. 1952, nr 7, str. 378—380.

Dodatni wpływ współpracy dyrekcji, rad zakładowych i organizacji partyjnych na wykonanie planów wydobywania i wydajności pracy w okresie I-II. 1952 r. Rozwój współzawodnictwa i organizacji pracy.

2862. WALIDUDA A.: **Wpływ usprawnień technicznych na koszty własne w kopalnictwie naftowym.** Nafta. 1952, nr 8, str. 215—219.

Możliwości obniżki kosztów własnych w przem. naftowym. Zasady podziału kosztów. Obliczanie wydajności pracy metodą wartościową lub ilościową. Analiza kosztów ogólnych. Wskazania dot. zwiększenia wydajności pracy i stosowania ulepszeń w technice wiertnictwa oraz eksploatacji.

2863. ★ WINTIER A., MARKIN A.: **Rol elektryfikacji w postępiennym pierzechodzie SSSR ot socjalizma k komunizmu.** Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 87, 1 nlb.

Osiągnięcia ZSRR w zakresie elektryfikacji kraju (od planu Goelro do chwili obecnej). Znaczenie elektryfikacji dla rozwoju gospodarczego ZSRR i postępów na drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu.

2864. WODICZKA J.: **Jednotna energeticka bilance nasho narodniho hospodarstwi.** Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 448—452.

Jednolity bilans energetyczny gospodarki narodowej CzSR.

2865. ZIELIŃSKI J.: **Spoleczne podłoże i skutki kryzysu węglowego w Anglii.** Prz. Zag. soc. 1952, nr 7, str. 30—35.

Rola górnictwa węglowego w gosp. brytyjskiej. Przyczyny trudności produkcyjnych górnictwa angielskiego. Stan zatrudnienia. Dane liczbowe absencji pracowniczych przed i po wojnie. Spadek eksportu węgla.

Zob. poz. 2631, 2670, 2750, 3292, 3294, 3296.

PRZEMYSŁ CHEMICZNY

2866. BARAŃSKI A.: **Kontrola wykonania planów produkcyjnych w gazownictwie.** Gaz Woda. 1952, nr 4, str. 97—100.

Sposoby przeprowadzania analizy produkcji. Tabele i wzory. 5 rys.

2867. DWORZAK D.: **Dispeczerski zpusob rzizeni wyroby.** Chemicky Prumysl. 1952, nr 7, str. 196—197.

System dyspozytorski w przedsiębiorstwach przemysłu chemicznego CzSR.

2868. F.: **Przemysł chemiczny w I kw. 1952 roku.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 65—66.

Wykonanie i przekroczenie planu produkcji na I kw. Czynniki wzrostu produkcji. Wzrost wydajności pracy.

2869. GEORG E.: **Chemische Produktion konkurrenzfähig auf dem Weltmarkt.** Wirtschaft. 1952, nr 36, str. 5.

Autor stwierdza, iż dodatni bilans osiągnięć przemysłu chemicznego NRD — w jego kluczowych działach — predystynuje go do współzawodnictwa na rynkach światowych.

2870. PELC J.: **Stanoweni wyrobni kapacity w chemickem prumyslu.** Plan. Hosp. 1952, nr 3, str. 146—157.

Określenie zdolności produkcyjnej w przemyśle chemicznym. Dotychczasowa praktyka, jej niedociągnięcia. Definicja pojęć. Wpływ warunków produkcyjnych na zdoln. prod. Określenie zdoln. prod. urządzeń w przemyśle chem.

2871. NIESIOŁOWSKI M.: **Zagadnicenie obniżki kosztów własnych w przemyśle chemicznym.** Przem. chem. 1952, nr 7-8, str. 340—344.

Rola, znaczenie i składniki kosztów własnych (koszty materiałów bezpośrednich, wydzielowe i robocizny bezpośredniej). Plan obniżki kosztów własnych i czynniki jego realizacji.

2872. RUMIŃSKI B.: **Zadania przemysłu chemicznego w trzecim roku planu 6-letniego.** Przem. chem. 1952, nr 3, str. 101—106.

Osiągnięcia i braki w wykonaniu planu produkcji 1951 r. przez przem. chemiczny. Zadania na r. 1952. Uzasadnienie potrzeby stosowania szybkich i oszczędnych inwestycji, usprawnienia remontów oraz współpracy instytutów naukowych z fabrykami i produkcją.

2873. SCH: **Westdeutschlands Chemieindustrie braucht Ost-West—Handel.** Wirtschaft. 1952, nr 12, str. 7.

Dotkliwe braki surowców niezbędnych w przemyśle chemicznym Niemiec Zach. przyczyną katastrofalnego spadku ich udziału w produkcji światowej, szczególnie na odcinku produkcji środków farmaceutycznych. ZSRR, Chiny Ludowe i kraje demokracji ludowej — posiadaczami niezbędnych surowców oraz odbiorcami fabrykatów. Tabele.

2874. SLUNECZKO M.: **Nowa methodika planowani w chemickich zavodech.** Chemicky Prumysl. 1952, nr 7, str. 193—195.

Nowe metody planowania w czechosłowackich przedsiębiorstwach przemysłu chemicznego.

2875. SZPIŁĘWICZ A.: **Koksochemia.** Gosp. górń. 1952, nr 7-8, str. 18—23.

Rola koksochemii dawnej a dziś. Rozwój w l. 1945—1951 (organizacja, produkcja, zaopatrzenie). Wkład techniki radzieckiej. Wytyczne na przyszłość.

PRZEMYSŁ CIĘŻKI

2876. ★ DASZKOW P. W.: **Tiechniko-ekonomiczeskij analiz raboty kuznicznich cechov.** Moskwa 1951. Maszgiz, s. 173, 2 nlb.

Metody analizy techniczno-ekonomicznej, dot. wyników pracy zakładów przemysłu maszynowego i ich oddziałów. Zastosowanie wskaźników określania wydajności pracy, nakładów gotówkowych i materiałowych. Przykłady analizy. Literatura.

2877. ★ GLIKMAN E. S.: **Organizacja produkcji w hutnictwie.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 375. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 45.

Systematyczny wykład organizacji wszystkich rodzajów produkcji hutniczej oraz produkcji pomocniczej hutnictwa. Praca obejmuje wszystkie najważniejsze zagadnienia, związane z działalnością organizacyjną inżyniera hutnika i ekonomisty zarządzającego produkcją huty. Omówiono w pracy zag.: organizacji zarządu huty, organizacji pracy w hutnictwie, pracy wydziałów pomocniczych, org. transportu wewnętrznego i inne. Pewnym brakiem pracy jest pominięcie zagadnień finansowych, zwłaszcza zag. rozrachunku gosp.

2878. ★ GRACERSZTEIN J. M., MALINOWA R. D.: **Organizacja i planirowanije cwiethnoj miellurgii.** Moskwa 1951. Mietałurgizdat, s. 527, 1 nlb.

Omówienie teoretycznych i praktycznych zagadnień organizacji i planowania produkcji w przemyśle metali kolorowych. Zasady gospodarki przedsiębiorstwa socjalistycznego. Gospodarka finansowa. Zatrudnienie i płace. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne. Literatura.

2879. KAŁDUNOW S. M.: **Planirowanije i uczoť siebistoimosti produkcii na každyj proizwodstwiennoj operacii.** Awtom. traktornaja promysl. 1952, nr 4, str. 3—5.

Analiza doświadczeń moskiewskiej fabryki samochodów w zakresie planowania i kalkulacji kosztów własnych produkcji. Korzyści systemu rejestrowania kosztów każdej operacji w procesie produkcyjnym.

2880. KIESZCZYŃSKI J.: **O wykonanie i przekroczenie planów produkcyjnych hutnictwa.** Prz. związk. 1952, nr 4, str. 155—158.

Osiągnięcia produkcyjne hutnictwa w 1951 r. oraz w okresie I—II.1952 r. Omówienie błędów i niedociągnięć we współzawodnictwie pracy oraz jego perspektywy rozwojowe. Zadania związków zawodowych w upowszechnianiu współzawodnictwa.

2881. ★LUTOSŁAWSKI J.: **Odlewnictwo w planie sześcioletnim.** Warszawa 1952. PWT, s. 134, 2 nlb.

Znaczenie odlewnictwa dla rozbudowy przemysłu maszynowego w Polsce Ludowej. Założenia, zadania i cele odlewnictwa w Planie 6-letnim. Praca ma charakter informacyjny; przeznaczona jest przede wszystkim dla pracowników technicznych i ekonomicznych przemysłu ciężkiego.

2882. ★RJABINKIJ B. J.: **Planowanie produkcji w hucie żelaza.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Polgos, s. 438, 1 nlb. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 51.

Szczegółowe omówienie techniki sporządzania planu wewnątrzzakładowego w hucie żelaza. Powiązanie z całokształtem narodowego planu gospodarczego. Autor łączy w jedną całość zagadnienia teoretyczne i praktykę, zagadnienia ekonomiczne z techniką produkcji. Praca przeznaczona jest dla ekonomistów i planistów oraz dla personelu inżyniersko-technicznego przemysłu ciężkiego.

2883. SELBMANN F.: **Die Schwerindustrie — Grundlage für den sozialistischen Aufbau.** Wirtschaft. 1952, nr 36, str. 5.

Autor artykułu — Minister Hutnictwa i Górnictwa NRD — omawia zadania przemysłu ciężkiego w realizacji planu 5-letniego. Ilustruje danymi liczbowymi dotychczasowe osiągnięcia i zamierzenia w poszczególnych gałęziach tego przemysłu, będące podstawą budownictwa socjalistycznego.

2884. TOLSTYCH A.: **Drogi skrócenia cyklu produkcyjnego w przedsiębiorstwach budowy maszyn.** (Skrót art. z czas. Plan. choz. 1952, nr 1). Życie gosp. 1952, nr 8, str. 414—417. Zob. poz. 1910.

2885. WANG A.: **Z zagadnień surowcowych przemysłu ciężkiego.** Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 2—4.

Potrzeba wszechstronnego rozwoju krajowych baz surowcowych wobec istniejących i przyszłych trudności importowych. Walka o rozbudowę przemysłu nawozów sztucznych i stworzenie dla niego zaplecza surowcowego. Rola i zadania pracowni naukowych w wyszukiwaniu nowych złóż i eksploatacji fosforytów.

2886. WŁADIMIROW A.: **Maszynostrojenije SSZA w usłowijach gonki woorużenij.** Wniesz. torg. 1952, nr 7, str. 22—28.

Stan przemysłu budowy maszyn w St. Zjedn. w związku z polityką wyścigu zbrojeń. Zmiany w strukturze produkcji maszyn na korzyść przemysłu ciężkiego i wojennego. Import i eksport urządzeń fabrycznych.

2887. WOROBEWA A.: **Puti sniżenija siebiestoičnosti produkcii i uwieliczenija nakoplenij w czornoj mietalurgii.** Wopr. ekonom. 1952, nr 7, str. 33—44.

Drogi obniżenia kosztów własnych produkcji i zwiększenia akumulacji w metalurgii żelaza. Maksymalne wyzyskanie agregatów urządzeń produkcyjnych. Podniesienie wydajności pracy.

Zob. poz. 2618, 2625, 2630, 2655, 2660, 3293.

PRZEMYSŁ LEKKI

2888. BERGMANN A.: **Leichtindustrie musst Qualität ihrer Produktion verbessern.** Wirtschaft. 1952, nr 21, str. 9.

Utworzenie technicznych komisji kontrolnych przy zakładach produkcyjnych, wykorzystanie usprawnień racjonalizatorskich, dobór i stosowanie właściwego surowca, standaryzacja zakładów produkcyjnych — podstawowymi warunkami podniesienia jakości produkcji przemysłu lekkiego.

2889. BLINOWSKI F.: **Przemysł włókienniczy w świetle wytycznych VII Plenum.** Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 31—42.

Analiza przyczyn opóźniania się przemysłu włókienniczego w realizacji planów ilościowych i jakościowych oraz planu akumulacji na r. 1952. Główne niedomagania: niedostateczne wykorzystanie rezerw pracy oraz mocy urządzeń produkcyjnych, zbyt rozrzutna gosp. surowcami, braki w organizacji pracy. Sposoby ich likwidacji: awansowanie kobiet, rozszerzenie systemu akordowego, lepsza konserwacja i organizacja remontów maszyn, intensyfikacja szkolenia zawodowego, lepsza kontrola norm zużycia surowców.

2890. CICHECKI E.: **Metody planowania i kontroli zużycia surowców włókienniczych.** Gosp. mater. 1952, nr 4, str. 127—136; nr 5, str. 166—175; nr 6, str. 203—206.

Normowanie zużycia oraz kontrola wykonania planów i norm zużycia w przemyśle bawełnianym, włókienniczym oraz w przemyśle jedwabniczo-galanteryjnym.

2891. GROSS W.: **Wykorzystywanie rezerw produkcyjnych w przemyśle lekkim NRD.** (Tłum. z czas. Wirtschaft. 1952, nr 2). Ekon. Org. Pracy. 1952, nr 6, str. 269—271.

Dotychczasowe wyniki i dalsze możliwości ruchu wielowarsztatowców oraz stosowania metody Kowalowa w NRD.

2892. JANCA B., REICHER J.: **Wykonanie planu r. 1951 i zadania na rok 1952 przemysłu obuwniczego.** Prz. skór. 1952, nr 4, str. 102—106.

W zakresie: wydajności pracy, jakości produkcji, planowania i wykorzystania surowców.

2893. KAŁPOWSKIJ A.: **O żurnale „Tiekstilnaja Promyszlennost”.** Plan. choz. 1952, nr 2, str. 92—96.

Rola czasopisma Tiekstil. promysl. w upowszechnieniu postępu technicznego w zakresie przemysłu włókienniczego. Krytyczne omówienie ważniejszych publikacji z rocznika 1951 r. Brak odpowiedniego oświetlenia ekonomiki przemysłu włókienniczego. Zadania na 1952 r.

2894. KOŁACZ J.: **Węzłowe zadania przemysłu odzieżowego na 1952 r.** Odzież. 1952, nr 5, str. 1—4.

Potrzeba poprawy jakości produkcji, zwiększenia mechanizacji pracy, reorganizacji pracy i oszczędności surowca.

2895. KOZYRIEW I.: **Drogi podnoszenia jakości produkcji.** Z doświadczeń przedsiębiorstw Leningradu. (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 5). Życie gosp. 1952, nr 13, str. 715—718.

Przyczyny powstawania braków produkcyjnych. Wewnętrznozakładowe systemy sprawdzania i badania jakości produkcji w leningradzkich fabrykach przemysłu lekkiego. Wskazówki dot. zapobiegania tym brakom.

2896. KOZYRIEW I.: **Puti powyszenija kaczestwa produkcii.** Wopr. ekonom. 1952, nr 5, str. 98—107. Zob. poz. 2895.

2897. KUDRIAWCEW A. W.: **Zadaczi lesozagotowitelnoj Rossijskoj Fiedieracii.** Lesn. promysl. 1952, nr 8, str. 3—5.

Zadania przemysłu drzewnego Rosyjskiej Federacyjnej Republiki Radzieckiej na tle wszechstronnego rozwoju jej życia gospodarczego.

2898. KULIKOWSKI C.: **Trójki tkackie i przedzalnicze w przemyśle bawelnianym.** Prz. związk. 1952, nr 6, str. 261—264.
Zasady pracy trójkowej. Doświadczenia z pracy tym systemem w r. 1951. Potrzeba upowszechniania systemu przy znacznym współudziale zw. zawodowych.
2899. LIS J.: **Międzyoddziałowy rozrachunek gospodarczy w garbarstwie.** Prz. skór. 1952, nr 4, str. 82—86; nr 5, str. 108—110; nr 6, str. 140—145.
Omówienie metod planowania produkcyjnego w przemyśle garbarskim. Zasady, znaczenie i formy stosowania rozrachunku gosp. pomiędzy oddziałami produkcyjnymi. Literatura.
2900. PALLA W.: **Węzłowe zagadnienia przemysłu obuwniczego.** Prz. skór. 1952, nr 6, str. 163—166.
Uzasadnienie konieczności oszczędzania surowca, rekonstrukcji taśmy produkcyjnej, szerokiego stosowania materiałów zastępczych, dbałości o jakość oraz opieki nad parkiem maszynowym.
2901. **Rezerwy produkcyjne przemysłu włókienniczego.** Przem. włókien. 1952, nr 9, str. 257—260.
Plan usprawnień organizacyjno-technicznych i jego opracowanie. Wykorzystanie zasobów produkcyjnych oraz maszyn i urządzeń technicznych. Potrzeba właściwej organizacji pracy.
2902. STACEWICZ W.: **O właściwe i terminowe opracowanie planu w przemyśle lekkim i spożywczym.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 20—23.
Metoda i etapy opracowywania planu na r. 1953. Omówienie obowiązujących instrukcji i zarządzeń dot. zasad i metodologii opracowania planu.
2903. SZMIDT K.: **Przegląd aktualnych form organizacyjnych w przemyśle ceramicznym.** Szkło i Ceramika. 1952, nr 6, str. 151—153.
Kształtowanie się struktury przemysłu ceramicznego w l. 1945—1950. Zadania organizacyjne na r. 1952.
2904. ZIELIŃSKI J.: **Zagadnienie oszczędności metali nieżelaznych w przemyśle elektrotechnicznym.** Prz. elektrot. 1952, nr 5-6, str. 221—222.
Znaczenie oszczędzania metali nieżel. i ważniejsze zarządzenia w tej sprawie. Oszczędności w gospodarce magazynowo-zaopatrzeniowej. Usprawnienia technologiczne. Dobór właściwych konstrukcji.
Zob. poz. 2596, 2627, 2639, 2641, 2653, 2668, 3301.
- PRZEMYSŁ ROLNY I SPOŻYWCZY**
2905. ANTONOW S.: **Rabota masłodielnoj promyslenosti w 1951 godu i zadaczi na 1952 god.** Mołocz. promyszl. 1952, nr 5, str. 6—10.
Osiągnięcia radzieckiego przemysłu mleczarskiego w zakresie produkcji masła w 1951 r. i zadania na 1952 r. Usprawnienia dotyczące organizacji oraz rozmieszczenia sieci placówek skupu i aparatu przetwórczego.
2906. BARABASZ S.: **Rabota syrodielnoj promyslenosti w 1951 godu i zadaczi na 1952 god.** Mołocz. promyszl. 1952, nr 5, str. 11—14.
Osiągnięcia w zakresie produkcji, gospodarki finansowej i współzawodnictwa pracy w radzieckim przemyśle serowarskim w 1951 r. Zadania na 1952 r.
2907. BASOWICZ M.: **Puti powyszenija rentabelnosti miasokombinatow.** Miasn. industr. 1952, nr 2, str. 62—65.
Możliwości zwiększenia rentowności radzieckiego przemysłu mięsnego. Omówienie sposobów podwyższenia rentowności przy uwzględnieniu struktury kosztów własnych produkcji.
2908. BUBIEN W.: **Normy i ich znaczenie w przemyśle mleczarskim.** Porad. mlecz. jajcz. 1952, nr 7, str. 20—21.
2909. DIEDINLIN N.: **O planirowanii i ucztie siebiestoiści w masłodielnoj i syrodielnoj promyslenosti.** Mołocz. promyszl. 1952, nr 8, str. 18—19.
Przyczynek do planowania i kalkulacji produkcji w radzieckim przemyśle maślarskim i serowarskim. Zasady organizacji przedsiębiorstwa w tym przemyśle.
2910. GERLICZ K.: **Niektóre zagadnienia gospodarcze w przemyśle owocowo-warzywniczym.** Przem. rolny. 1952, nr 4, str. 156—160.
M. in. zagadnienia ceny wyrobu przemysłowego, kosztów surowca i przerobu technicznego oraz opakowania i jakości konsumpcyjnej.
2910. HOFFMANN M.: **Podstawowe zadania przemysłu rolnego i spożywczego w realizacji wytycznych VII Plenum KC PZPR.** Przem. rolny. 1952, nr 9, str. 333—343.
Dotychczasowe błędy i braki w zakresie produkcji, zatrudnienia, płac i oszczędzania surowców. Wniosek, dot. pełnego zmobilizowania przemysłu rolnego do wykonania zadań nakreślonych przez VII Plenum.
2912. HOFFMANN M.: **Zadania przemysłu cukrowniczego w nadschodzącej kampanii.** Gaz. cukrown. 1952, nr 7, str. 146—152.
Podsumowanie obrad XII krajowej cukrowniczej narady produkcyjnej (W-wa, 23.V.1952).
2913. IZOTOWA K. S.: **Bor'ba za sniżenije siebiestoiści na každoj operacii na moskowskom rybno kombinacie.** Rybn. choz. 1952, nr 4, str. 28—32.
Walka o obniżenie kosztów własnych produkcji w moskiewskim kombinacie przemysłu rybnego.
2914. ★ JASTRZĘBSKI P.: **Zbiórka odpadków poubojowych.** Warszawa 1952. PWT, s. 95, 3 nb.
Towaroznawstwo odpadków poubojowych, ich zastosowanie i możliwości przeróbki. Technika zbiórki, warunki magazynowania i transportu. Książka przeznaczona przede wszystkim dla pracowników przemysłu mięsnego.
2915. **XII krajowa cukrownicza narada produkcyjna.** Gaz. cukrown. 1952, nr 6, str. 122—126.
Przebieg i tematyka obrad narady (W-wa, 23.V.52). Wnioski i uchwały. Zob. poz. 2912.
2916. LEWINA Ł.: **O mietodikie kalkulirowanija siebiestoiści produkcii w miasnoj promyslenosti.** Miasn. industr. 1952, nr 3, str. 40—46.
Przyczynek do metodyki kalkulacji kosztów własnych produkcji w przemyśle mięsnym. Wzory kalkulacji.
2917. NIEWSKIJ W. A.: **Nowaja literatura po rybno-mu chozajstwu.** Rybn. choz. 1952, nr 2, str. 62—63; nr 3, str. 63; nr 4, str. 62—63; nr 5, str. 63.
Adnotowany przegląd bibliograficzny wydawnictw radzieckich z zakresu przemysłu rybnego za 1952 r.
2918. **Nowyje knigi.** Miasn. industr. 1952, nr 4, str. 94—95.
Adnotowany przegląd bibliograficzny wydawnictw radzieckich z zakresu przemysłu mięsnego za 1952 r.
2919. **Nowyje knigi.** Mołocz. promyszl. 1952, nr 8, str. 46—47.
Adnotowany przegląd bibliograficzny wydawnictw radzieckich z zakresu przemysłu mleczarskiego za 1952 r.
2920. **Ocena pracy CZJD w 1952 roku.** Porad. mlecz. jajcz. 1952, nr 6, str. 17—19.
Podsumowanie obrad ogólnokrajowej narady roboczej Centralnego Zarządu Jajczarsko Drobiar-

skiego (Poznań, 3.V.1952). Ocena dotychczasowych osiągnięć i błędów w pracy w I kw. 1952 r.

2921. ★ **Planowanie w przedsiębiorstwie przemysłu rolno-spożywczego.** Praca zbiorowa. Warszawa 1952. Polgos, s. 239. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 59.

Omówienie całokształtu zagadnień ekonomiki przemysłu rolno-spożywczego. Rozwój tego przemysłu w Polsce Lud. i jego organizacja. Plan techniczno-przemysłowo-finansowy przedsiębiorstwa przem. rolno-spożywczego i technika jego sporządzania. Kontraktowanie i dostawy surowców rolnych. Zapotrzebowanie materiałowe. Sprawozdawczość statystyczna i analiza działalności gospodarczej przedsi. przemysłu rolno-spożywczego.

2922. **Sacharna promyślność w Powołżiji.** Winogradow N. W. i in. Sacharn. promyśl. 1952, nr 2, str. 32—36.

Lokalizacja terenów uprawy buraków cukrowych i przemysłu cukrowniczego w strefie nadwołżańskiej. Rozwój produkcji cukru.

2923. **SIERGIEJEWA A. I.: Podczinit' cechowoje planirovanije zadaczom dalnejšewo wniedrienija choz-raszczota.** Rybn. choz. 1952, nr 3, str. 23—24.

Walka o podporządkowanie planowania oddziałowego wymaganiom rozr. gosp. w radzieckim przemyśle rybnym. Przykłady osiągnięć niektórych zakładów przemysłu rybnego.

2924. **SOBIESZAK C.: Kampania cukrownicza w 1951 roku i zadania na rok bieżący.** Gaz. cukrown. 1952, nr 6, str. 130—143.

Zagadnienia plantacyjne, produkcji, szkolenia pracowników, bhp — kampanii 1951 r. Produkcyjne wyniki kampanii. Ekonomiczne wyniki działalności przem. cukrowniczego. Wnioski. Zadania przem. cukrowniczego na r. 1952.

2925. **SOŁTYS W.: Osiągnięcia i błędy CZPMlecz. w r. 1951 oraz wytyczne do wykonania planów w roku 1952.** Poradn. mlecz. jajcz. 1952, nr 4, str. 3—5.

2926. **STĘPIŃSKI M.: Przemysł mięsno-mleczarski w trzecim roku planu 6-letniego.** Przem. rolny 1952, nr 7, str. 258—261.

Stan przemysłu mięsno-mleczarskiego w okresie przed i po wojennym. Zadania planu produkcji na r. 1952. Wykonanie planu za I kw. 1952 r.

2927. **STRZELECKI R.: Metoda planowania obniżki kosztów w przemyśle młynarskim.** Gosp. zboż. 1952, nr 4, str. 17—20.

2928. **STRZELECKI R.: Planowanie i ekonomika zbytu w przemyśle młynarskim.** Gosp. zboż. 1952, nr 6, str. 15—18.

Kształtowanie się zbytu w przem. młynarskim w r. 1951. Dotychczasowe wady planów zbytu, potrzeba i możliwości ich usunięcia.

2929. **SZ. J.: Przetwórstwo rybne w Czechosłowacji.** Gosp. rybna. 1952, nr 4, str. 13.

Metody produkcji oraz jej wyniki w przetwórstwie rybnym. Produkcja marynat. Wędzenie. Sortymenty handlowe. Organizacja pracy.

2930. **SZAPOSZNIKOW A. W.: Za uluczšenieje ekonomičeskich pokazateliej raboty priedprijatija.** Rybn. choz. 1952, nr 4, str. 26—29.

Walka o udoskonalenie ekonomicznych wskaźników działalności przedsiębiorstwa przemysłu rybnego. Znaczenie opierania planów produkcyjnych na szerszej współpracy z ogółem zatrudnionego personelu.

2931. ★ **ŚWIĘCICKI A.: Ekonomika i planowanie przemysłu rolno-spożywczego.** Cz. 1. Wyd. 2. Warszawa 1952. PWN, s. 223, 4 nlb. Szkoła Główna Planowania i Statystyki. (Masz. pow.).

Określenie przedmiotu i zakresu wykładu. Znaczenie przemysłu rolnego i spożywczego w gospodarce narodowej. Zarys hist. rozwoju przemysłu rolnego i spożywczego w ZSRR. Przemysł rolny i spoż. w Polsce w Planie 6-letnim. Omówienie systemu kontraktacji, obowiązującego w Polsce Lud. Baza surowcowa przemysłu rolnego i spoż. Skrypt przeznaczony dla studentów wyższych szkół ekonomicznych.

2932. **WINOGRADOW N. W.: Swieklosacharnaja promyślność' za poslewojennyje gody w SSSR, stranach narodnoj diemokratii i kapitalisticeskich gosudarstwach.** Sacharn. promyśl. 1952, nr 4, str. 27—30.

Stan i rozwój przemysłu cukrowniczego po wojnie w ZSRR, krajach dem. lud. i państwach kapitalistycznych.

2933. **WINOGRADOW N. W.: Woprosy organizacii sacharnoj promyślności na bazie wielikich strojek komunizma.** Sacharn. promyśl. 1952, nr 5, str. 36-40.

Przegląd możliwości oraz celowości rozszerzenia uprawy buraków cukrowych i rozbudowy przemysłu cukrowniczego na terenach nawodnionych na tle wielkich budowli komunizmu.

Zob. poz. 2902, 3070, 3299, 3300.

DROBNA WYTWÓRCZOŚĆ I RZEMIOSŁO

2934. **BIAŁEK M.: Planowanie zaopatrzenia drobnej wytwórczości w świetle istniejących przepisów.** Drob. Wytw. 1952, nr 8, str. 2—4.

Etapy pracy nad budową planu zaopatrzenia materiałowego na r. 1953. Prace przygotowawcze. Praca nad projektem planu. Opracowanie rozwiniętego planu zaopatrzenia materiałowego.

2935. **FONAR A.: O pełniejsze wykorzystanie doświadczeń radzieckich w zakresie funkcji rewizyjnych naszej spółdzielczości pracy.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 38—41.

Rewizja i kontrola w polskiej spółdzielczości pracy przed i po wojnie. Cele, zadania, funkcje i organizacja aparatu rewizyjnego radzieckiej spółdzielczości pracy. Potrzeba zastosowania doświadczeń radzieckich w polskiej spółdzielczości pracy.

2936. **GLUCK L.: Zadania państwowego przemysłu drobnego w 1952.** Drob. Wytw. 1952, nr 4, str. 5—7.

2937. **HOFFMANOWA A., BIERNACKI R.: Wykonać plan we wszystkich elementach.** Drob. Wyt. 1952, nr 7, str. 9—13.

Znaczenie analizy i kontroli wykonania planu techniczno-przemysłowo-finansowego drobnej wytwórczości. Powiązania elementów planu (plan produkcji wg wartości, plan asortymentowy, zatrudnienia, wydajności pracy i obniżki kosztów).

2938. **KIELISIŃSKI M.: Ocena ekonomiczna sytuacji prywatnego przemysłu w I kwartale 1952 r.** Ogólnopolski Tyg. Gospodarczy 1952, nr 25, str. 8—10.

Dane o stanie zatrudnienia i ilości zakładów. Zagadnienia zaopatrzenia, produkcji, zbytu i sytuacji finansowej przemysłu prywatnego.

2939. ★ **KOSZARSKI J.: Wykorzystanie surowców odpadkowych w drobnej wytwórczości.** Warszawa 1952. Polgos, s. 63, 1 nlb. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 52.

Znaczenie odpadków jako źródła surowcowego dla drobnej wytwórczości. Organizacja i stan zaopatrzenia drobnej wytwórczości w surowce odpadkowe. Rodzaje odpadków i ich zastosowanie. Skorowidz ważniejszych aktów prawnych dot. odpadków.

2940. **LANGE G.: Das Handwerk hat grosse Aufgaben und Entwicklungsmöglichkeiten.** Wirtschaft. 1952, nr 31, str. 9.

W oparciu o wytyczne II Zjazdu Soc. Partii Jedności Niemiec — autor analizuje krytycznie dotychczasowe osiągnięcia i jakość produkcji rzemiosła NRD, perspektywy rozwojowe w planie 5-letnim oraz duże możliwości jego udziału w eksporcie.

2941. ★ **Przemysł ludowy i artystyczny.** Praca zbiorowa pod redakcją A. Czyżewskiego. Warszawa 1952. Polgos, s. 147, 1 nlb. Biblioteka Ekonomiki Przemysłu T. 44.

Omówienie kulturalno-społecznej i ekonomicznej roli przemysłu ludowego i artystycznego. Monograficzny zarys przemysłu ludowego i artystycznego w Polsce Ludowej; jego lokalizacja, ośrodki, szczególne cechy organizacji (zwłaszcza w zakresie nor-

mowania pracy i płac). Działalność Centrali Przemysłu Ludowego i Artystycznego. Organizacja zbytu. Bibliografia. Praca jest pierwszą w Polsce próbą opracowania całości zagadnienia przemysłu ludowego i artystycznego.

2942. WERNER J.: **O właściwą pracę drobnej wytwórczości.** Życie gosp. 1952, nr 12, str. 633—635.

Rozwój spółdzielni przemysłowych i rzemieślniczych w l. 1948—1951. Zagadnienia właściwej organizacji sieci, uregulowania płac i wprowadzenia socjalistycznych metod pracy. Wydajność pracy.

Zob. poz. 2672.

XIV ROLNICTWO I LEŚNICTWO

ZAGADNIENIA OGÓLNE

2943. ABROSIMOW M.: **Marksistko-leninskoje uczenie o pricimuszestwach krupnowo proizwodstwa w ziemliedielii.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 8, str. 36—50.

Marksistowsko-leninowska nauka o koncentracji produkcji rolniczej i o wyższości wielkich gospodarstw rolnych nad gospodarstwami drobnymi. Uzasadnienie przyczyn tej wyższości możliwością zastosowania wyższej techniki i racjonalnej organizacji pracy. Różnice między koncentracją produkcji rolniczej w systemie socjalistycznym a kapitalistycznym.

2944. BRZOZA A.: **Perspektywa o której nie wolno zapominać.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 1, str. 14—20.

Omawiając perspektywy rozwoju naszego rolnictwa autor uzasadnia, iż trudności zaopatrzenia w produkty rolnicze spowodowane są dysproporcją między tempem rozwoju socjalistycznego przemysłu (rozwijającego się wg rozszerzonej reprodukcji) — a tempem rozwoju rolnictwa, w którym dominuje indywidualna drobnotowarowa gospodarka. Tabele.

2945. ★ CHARACHASZJAN T.: **Agrarnyje priobrazowanije w Giermanskoj Diemokratycznej Rjespublikie.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 269, 3 nlb.

Zarys historyczny rozwoju kapitalizmu w rolnictwie niemieckim. Reformy agrarne przeprowadzone w NRD. Nowe formy organizacyjne niemieckiej gospodarki rolnej. Upadek rolnictwa w Niemczech Zach.

2946. ★ IGNAR S.: **Kwestia rolna w Polsce kapitalistycznej.** Warszawa 1952. PWRiL, s. 169, 3 nlb.

Popularno-naukowy zarys stosunków społeczno-gospodarczych wsi polskiej w okresie porozbiorowym, w Polsce burżuazyjno-obszarniczej w okresie dwudziestolecia 1918—1939 i okupacji hitlerowskiej. Praca ujmuje całość omawianego zagadnienia. Autor uwypukla w niej oblicze klasowe wsi polskiej w okresie poprzedzającym rewolucję agrarną, która dokonała się w Polsce Ludowej oraz daje obraz ucisku chłopstwa polskiego i jego walki.

2947. JAG: **Rolnictwo czechosłowackie na drodze do socjalizmu.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 73—74.

Omówienie zadań rolnictwa czechosł. w planie 5-letnim i ich realizacja.

2948. ★ JUSZKIEWICZ A.: **Co dała wsi władza ludowa.** Warszawa 1952. LSW, s. 62, 1 nlb.

Zwięźle podsumowanie osiągnięć chłopów pracujących w Polsce Ludowej. Reforma rolna, uprzemysłowienie kraju, planowa gospodarka bezkryzysowa, opieka państwa ludowego — czynnikami przeobrażenia wsi polskiej. Istota i niezłomność sojuszu robotniczo-chłopskiego.

2949. ★ KOCZETOWSKAJA K.: **Nacionalizacja ziemli w SSSR.** Wyd. 2. Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 243, 1 nlb.

Kwestia agrarna w Rosji na przełomie XIX/XX wieku. Program agrarny partii Lenina i Stalina. Reformy rolne po zwycięstwie Rewolucji Październikowej. Przebieg nacionalizacji ziemi i kolektywizacji rolnictwa w ZSRR.

2950. KOZAK W.: **Węzłowe zagadnienia rolnictwa na rok 1953.** Życie gosp. 1952, nr 15, str. 819—822.

Potrzeba zwiększenia powierzchni upraw, plonów i wydajności, wzmożenia rozwoju produkcji zwierzęcej oraz zwiększenia mechanizacji robót.

2951. KOZŁOWSKI Z.: **Kredyt rolny w Polsce przedwrześniowej.** Finanse. 1952, nr 2, str. 37—52.

Zasadnicze cechy kredytu rolnego w okresie międzywojennym (brak jednolitego organizacyjnego aparatu kredytowego, etatyzacja, nieproduktywność i klasowy charakter kredytu). Działalność Państwowego Banku Rolnego. System kredytu spółdzielczego i stopniowa utrata przez spółdzielczość samodzielności finansowej. Zagadnienie lichwy na wsi.

2952. ★ KUROPATKIN A.: **Woprosy ekonomiki sielskochozajstwiennowo truda w SSSR.** Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 340.

Zagadnienie ekonomiki pracy w rolnictwie, jej formy i organizacja. Szkolenie zawodowe i podnoszenie świadomości klasowej ludności wiejskiej. Korzyści pracy kolektywnej. Zastosowanie systemu brygad roboczych w rolnictwie. Formy płac.

2953. KUZNIECOW B.: **Obnyszanie krestijanstwa i diegradacja sielskowno chozajstwa Francii.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 8, str. 51—60.

Przyczyny zubożenia chłopstwa i degradacji francuskiego rolnictwa. Kapitalistyczna koncentracja własności ziemskiej i środków uprawy ziemi w Francji. Wzrost cen narzędzi rolniczych. Zwiększenie podatków. Dumpingowe ceny ziemiopłodów pochodzenia amerykańskiego.

2954. LISTOWSKI A.: **O upowszechnieniu wiedzy rolniczej.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 1, str. 10—13.

Omawiając wahania w plonach, autor stwierdza, że zasadniczą ich przyczyną jest różnica w poziomach agrotechniki. Uznaje za konieczne, aby intensywny rozwój prac naukowo-doświadczalnych w rolnictwie powiązany został jak najszerzej z praktyką. Omawia program upowszechniania i tematykę szczegółową masowej wiedzy rolniczej.

2955. MATUL K.: **Kierunki rozwojowe melioracji na obecnym etapie rozbudowy naszej gospodarki narodowej.** Gosp. wodna. 1952, nr 6, str. 194—198.

Rola i zadania melioracji w państwie socjalistycznym. Gospodarka wodna w rolnictwie. Dokumentacja techniczna. Wnioski w sprawie szkolenia kadr oraz prac naukowo-badawczych.

2956. MINKIEWICZ N.: **O niektórych itogach i pierśpięktiwach roboty nauczno-issledowatielskich uczrzedienij.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 3, str. 11—21.

Przegląd najbardziej doniosłych osiągnięć radzieckich zakładów naukowo-badawczych w zakresie wiedzy rolniczej. Nowe zadania tych placówek na tle planów gospodarczych i postępów w realizacji wielkich budowli komunizmu.

2957. P. CH.: **Die Bodenreform in der Volksrepublik China.** Wirtschaft. 1952, nr 34, str. 12.

Zasięg reformy rolnej w Chinach Ludowych. Reforma rolna środkiem wyzwolenia sił produkcyjnych. Osiągnięcia rolnictwa w latach 1950—51 w zestawieniu z r. 1936. Tabele.

2958. PIETRUSZEW A.: **Charakter agrarnych rieform w ewropejskich stranach narodnoj diemokratii.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 7, str. 52—63.

Charakterystyka reform agrarnych w europejskich krajach demokracji ludowej w okresie władzy ludowej. Rozwój produkcji rolniczej i poprawa warunków życia ludności wiejskiej wynikiem tych reform.

2959. **Planerfüllung im Bodenreformbauprogramm 1951.** Wirtschaft. 1952, nr 10, str. 4.

Dotychczasowe wyniki i zamierzenia na r. 1952 planowego zagospodarowania obszarów objętych reformą rolną — w zakresie inwestycji, zaludnienia i produkcji rolnej.

2960. ★POLANSKAJA G. N., RUSKOL A. A.: **Sowiet-skoje ziemielnoje prawo.** Moskwa 1951. Gosjurizdat, s. 247, 1 nlb.

Pojęcie i zakres radzieckiego prawa agrarnego. Formy władania i użytkowania ziemi w ZSRR. Stosunki prawne, dotyczące własności lasów i wód. Przegląd współczesnych stosunków prawnych na odcinku własności gruntów w krajach dem. lud.

2961. POPOW J.: **Die sozialistische Umgestaltung der Landwirtschaft in Bulgarien.** Neue Welt. 1952, nr 13, str. 1616—1626.

Sytuacja gospodarcza Bułgarii przed Wyzwoleniem. Rolnictwo bułgarskie bezpośrednio po Wyzwoleniu. Socjalistyczna przebudowa ustroju rolnego w Bułgarii i jej osiągnięcia.

2962. POPOW W.: **Usilenije eksploataciji japonskowo krietstjanstwa.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 92—101.

Reakcyjna treść „reformy rolnej“ dokonanej przez okupantów amerykańskich w Japonii w r. 1945. Wzmocnienie pozycji kułaków i pełne zachowanie obszarnictwa. Wzrost i nowe formy wyzysku chłopów japońskich. Wzrost podatków, spychanie ciężaru dostaw przymusowych na biedne i średnie chłopstwo, inflacja i bezrobocie. Stwierdzenie faktów handlu ludźmi. Walka chłopstwa japońskiego, wespół z klasą robotniczą pod kierownictwem Komunistycznej Partii Japonii, o wyzwolenie narodowe i społeczne.

2963. ★REK T.: **Prawo Polski Ludowej w życiu wsi.** Warszawa 1952, LSW, s. 246, 1 nlb.

Autor omawia normy prawne regulujące życie wsi polskiej na tle całokształtu zagadnień prawa i wymiaru sprawiedliwości w Polsce Ludowej (w świetle postanowień Konstytucji). M. in. wyjaśnia przepisy, dot. własności chłopskiej i jej ochrony, omawia zag. pomocy państwa dla małorolnych, zarządzenia dot. elektryfikacji wsi, komentarze do ustaw o podatkach wiejskich, świadczeniach w naturze, dostawach obowiązkowych, skupie i kontraktacji, prawo o spółdzielniach prod. itp.

2964. RYGAŁŁO W.: **Akcja osiedleńcza to wzrost produkcji rolnej i dobrobytu chłopów bezrolnych i małorolnych.** Życie gosp. 1952, nr 9, str. 468—470.

Zakres, zadania i warunki planowej akcji osiedleńczej na Ziemiach Odzyskanych w r. 1952.

2965. SARNECKI K., TARASIEWICZ W.: **Zadania i organizacja Zarządu Wodnych Melioracji.** (Rozwój organizacji służby wodno-melioracyjnej) Gosp. wodna. 1962, nr 6, str. 220—223.

2966. STEPOWICZ B.: **Rola i zadania służby rolnej w podniesieniu kultury rolnictwa.** Życie gosp. 1952, nr 15, str. 823—825.

2967. SZMIDT W.: **Warunki bytu kobiety wiejskiej.** Prz. Zag. Soc. 1952, nr 8, str. 13—20.

Położenie kobiety wiejskiej w Polsce kapitalistycznej i radykalna jego zmiana w warunkach Polski Ludowej. Udział kobiet wiejskich w pracach najemnych, spółdzielniach produkcyjnych i PGR. Wzrost zarobków. Opieka nad dziećmi.

2968. TEPICHT J.: **Przemiany wsi rzeszowskiej na tle socjalistycznej industrializacji kraju.** Zagadnienia Ekonomiki Rolnej. 1952, nr 1, str. 6—56.

Praca zbiorowa pod kierunkiem J. Tepichta. Wyniki badań podane w tej pracy stanowią fragment obszerniejszych badań struktury społecznej wsi polskiej, prowadzonych od r. 1947. Autorzy tłumaczą, iż opublikowanie tego właśnie fragmentu podyktowane zostało wyrazistością przemian, jakie zachodzą na ziemiach woj. rzeszowskiego — terenie największej małorolności i największego przeludnienia wsi w okresie rządów burżuazyjnych, pod wpływem socjalistycznego uprzemysłowienia kraju. Ilustrując tekst tabelami liczbowymi autorzy zwracają specjalnie uwagę na następujące zagadnienia: biedniak a kułak, powstawanie nowej grupy społecznej, sytuacja średniaka, rzemiosło na wsi rzeszowskiej przed wojną i obecnie, młodzież a perspektywa przyszłości. W aneksie do powyższej pracy autorzy przedstawili wieś rzeszowską przed wojną — w świetle badań Instytutu Puławskiego oraz Instytutu Spraw Społecznych.

2969. ★TEPICHT J.: **Wczoraj, dziś i jutro wsi polskiej.** Warszawa 1952. K i W, s. 107, 2 nlb.

Wymowny obraz wielkiego przełomu, jaki dokonał się na wsi polskiej. Wyjątki z „Pamiętników Chłopów“ ilustrują stosunki na wsi w Polsce przedwojennej. Podsumowanie i ocena osiągnięć wsi polskiej w okresie władzy ludowej. Wykazanie rozwoju rolnictwa polskiego w Planie 6-letnim i planach następnych. Przekonywujące uzasadnienie wyższości form gospodarki zespołowej nad indywidualną. Praca rozwija i pogłębia myśli przewodnie zawarte w Programie Wyborczym Frontu Narodowego.

2970. TEPICHT J.: **Z zagadnień stosunków ekonomicznych między miastem a wsią.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 2, str. 6—15.

Wyjątki z referatu, w którym autor omawia, na tle socjalistycznej industrializacji naszego kraju, proces wzmacniania średniaka jako podstawową cechę nowych stosunków między miastem a wsią w Polsce Ludowej. Oświetla aktualne zagadnienia demograficzne w Polsce. Wolność handlu nadwyżkami produkcji rolnej jest bodźcem do zwiększania jej towarowości. Wreszcie omawia cel i przeznaczenie skupu obowiązkowego oraz zagadnienie dobrowolnej kolektywizacji.

2971. ★TICHOMIROW W.: **Socjalistyczskoje pierie-ustrojstwo sielskowo chozajstwa w Bolgarii.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 139, 1 nlb.

Stosunki rolne w Bułgarii przed wojną i obecnie. Przebieg procesu przebudowy rolnictwa. Perspektywy rozwoju spółdzielczości rolnej.

2972. **Wachsende Kapitalkonzentration in der Landwirtschaft der USA.** Statist. Praxis. 1952, nr 5, str. 99—100.

Wykazanie rosnącej koncentracji kapitału w gospodarce rolnej St. Zjedn. W tekście tablice, obrazujące wzrost ilości wielkich farm w St. Zjedn. w latach 1900—1950.

2973. ★ **WASILEW N., DIEMIDOW S.: Rozwój rolnictwa radzieckiego w okresie powojennym.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. PWRiL, s. 46, 1 nlb.

Publikacja zawiera 2 prace: Wasilew N.: Rozkwit socjalistycznego rolnictwa w okresie powojennym oraz Diemidow S.: Wyniki wykonania czwartego planu pięcioletniego w rolnictwie. Prace analizują osiągnięcia rolnictwa radzieckiego. Zagadnienie jest ujęte w sposób popularno-naukowy. Zob. 1951 poz. 4399 i 4404.

2974. ★ **Więś w liczbach w Polsce kapitalistycznej i Polsce Ludowej.** Warszawa 1952. PWRiL (nakład próbny). Rec. J. K. Nowe Drogi. 1952, nr 5, str. 116—121.

Zdaniem recenzenta książka, choć nie pozbawiona braków, stanowi cenny materiał do poznania stosunków rolnych przed wojną i obecnie. Może być ona pomocną w szkoleniu partyjnym i samokształceniu. Zarzuty: niedostateczne oświetlenie zagadnienia towarowości gospodarstw indywidualnych oraz więzi między wzrostem dobrobytu wsi a ogólnym rozwojem gospodarczym kraju; brak wszechstronnej analizy rozwarstwienia klasowego wsi dzisiejszej; zbyt mało danych o rozwoju kapitalistycznych gospodarstw rolnych. Zob. poz. 2975.

2975. ★ **Więś w liczbach w Polsce kapitalistycznej i w Polsce Ludowej.** Wyd. 2 rozszerzone. Warszawa 1952. PWRiL, s. 136, 1 nlb.

Opracowanie statystyczno-ekonomiczne, ilustrujące i popularyzujące osiągnięcia i perspektywy rozwojowe wsi w Polsce Ludowej w porównaniu z sytuacją wsi w Polsce burżuazyjnej. Publikacja zawiera bogate materiały statystyczne, usystematyzowane w sposób przejrzysty wg poszczególnych zagadnień. Obszerna problematyka pracy obejmuje wszystkie najważniejsze zagadnienia społ.-ekonom. związane ze wsią i rolnictwem. Wydanie drugie pracy zostało rozszerzone i uzupełnione w wyniku dyskusji i uwag krytycznych, z jakimi spotkało się wydanie pierwsze.

2976. ★ **Więś wczoraj i dziś.** (Stenogram wykładu). Warszawa 1952, s. 22, Materiały Kursu Pfo-pagandystów przy KC PZPR nr 17.

Tematem wykładu jest wyjaśnienie istoty spójni ekonomicznej między miastem a wsią. Sytuacja chłopca w Polsce przedwrześniowej i istota zmian dokonanych w okresie władzy ludowej. Wytyczne dla pracy partyjnej na wsi w czasie poprzedzającym wybory.

2977. **ZAWISTOWSKI F.: Wytyczne do zagospodarowania rolniczego bagna Kuwasy.** Gosp. wodna. 1952, nr 7, str. 254—259.

Artykuł informujący o wynikach studiów nad możliwościami zagospodarowania bagien Biebrzy oraz nad właściwą gosp. wodną na bagnach Kuwasy. Wytyczne dla gosp. łąkowej, rolnej i wodnej. Uzasadnienie potrzeby prowadzenia dalszych badań.

2978. **ZAMBROWSKI R.: O wzrost towarowej produkcji rolnej — o rozwój spółdzielczości produkcyjnej.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 7, str. 4—10.

W związku z wytycznymi, zawartymi w referacie Prezydenta Bieruta, w sprawie umacniania spójni między miastem a wsią, mówca stwierdza, iż wykonanie tych wytycznych oznacza realizować kurs: 1) na wydobycie rezerw jakie da się uruchomić w naszej gospodarce chłopskiej, aby zapewnić wzrost produkcji rolnej, 2) na wzrost towarowości tej gospodarki, 3) na rozwój produkcji rolnej sektora socjalistycznego na wsi. Następnie mówca wskazuje na sposoby zrealizowania powyższych wytycznych. Analizuje krytycznie zastój w rozwoju spółdzielczości produkcyjnej w ostatnim okresie. Podaje przyczyny tego stanu rzeczy i wskazówki jego usunięcia. Z przemówienia na VII Plenum KC PZPR.

2979. **ZAMBROWSKI R.: Rozwój rolnictwa w Polsce.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 1, str. 4—9.

Autor omawia osiągnięcia rolnictwa po przeprowadzeniu reformy rolnej i likwidacji pozostałości

stosunków feudalnych, przedstawiając strukturę ludnościową w Polsce przedwrześniowej i nieproporcjonalnie wielkie nagromadzenie ziemi w rękach garstki obszarników. Wzrost wartości produkcji rolniczej roślinnej i zwierzęcej na 1 mieszkańca przyczyną wzrostu spożycia produktów rolniczych na wsi (tabela). Autor zwraca uwagę na związki przyczynowe pomiędzy rozwojem produkcji rolniczej, a zasadniczymi socjalistycznymi przekształceniami w naszym kraju, odbywającymi się w ogniu ostrej walki klasowej. Wytyczne rozwoju rolnictwa w Planie 6-letnim a gospodarka drobnotowarowa na wsi. Udział spółdzielczości produkcyjnej we wzroście towarowości rolnej.

2980. **ZAWADZKI J.: Niektóre zagadnienia marksistowskiej teorii agrarnej w pracach Lenina.** Myśl filozof. 1952, z. 3, str. 163—200.

Marksowska teza o zasadniczej tożsamości podstawowych praw rozwoju społecznego w rolnictwie i przemyśle oraz jej rozwinięcie w pracach Lenina. Teoria agrarna Lenina i Stalina jako uzasadnienie strategii i taktyki partii robotniczej w okresie rewolucji burżuazyjno-demokratycznej i socjalistycznej. Krytyka poglądów Kautsky'ego, R. Luksemburg i innych teoretyków II Międzynarodówki na kwestię agrarną. Stanowisko Lenina w sprawie własności ziemi, postulat nacjonalizacji ziemi. Uzasadnienie konieczności istnienia sojuszu proletariatu i chłopstwa pracującego w warunkach zwycięstwa klasy robotniczej.

2981. **ŻIWKOW T.: Socjalistyczna przebudowa rolnictwa bułgarskiego.** O trwały pokój. 1952, nr 31, str. 2.

Organizacja i rozwój spółdzielczości produkcyjnej w oparciu o wytyczne V Zjazdu KP Bułgarii. Rola i zadania spółdzielni. Dotychczasowe wyniki rozwoju spółdzielczości. Opór elementów kulackich. Wskazania na przyszłość.

Zob. poz. 2128, 2152, 2159, 2160, 2304, 2402, 2456, 2476.

PAŃSTWOWE GOSPODARSTWA ROLNE

2982. **CHELCHOWSKI H.: Państwowe Gospodarstwa Rolne stanowią już dzisiaj dużą siłę ekonomiczną.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 3, str. 3—13.

Obecny stan posiadania PGR, ich agrotechnika, organizacja i wydajność pracy. Nowe osiągnięcia i braki w r. 1951. Konieczność wzorowania się na przodujących okręgach i zespołach oraz troski o kadry. Wytyczne usprawnienia metod prac. Zadania na r. 1952. Osiągnięcia ilustrowane są danymi liczbowymi i wskaźnikami. Z przemówienia ministra Chelchowskiego na Krajowej Naradzie Aktywu PGR.

2983. **DANECZEK J.: Nowe metody finansowania a kontroli statnich statku.** Ekonomie a finance. 1952, nr 1, str. 39—48.

Nowy system finansowania i kontroli czechosł. państwowych gosp. rolnych. Finansowanie planowego wzrostu nakładów. Własne środki obrotowe. Zasada swobody operacyjnej. Zasady kredytowania. Organizacja kontroli.

2984. **HOFFMANN: Laufende Finanzkontrolle — Voraussetzung für Erfüllung der VEG-Plane 1952.** Wirtschaft. 1952, nr 15, str. 4.

Krytyczna ocena kontroli finansowej w państwowych majątkach rolnych NRD w r. 1951. Specyfikacja produkcji rolnej (okres cyklu produkcji, ciągłość pracy przy jednorazowym efekcie produkcyjnym) — nakazem wzmocnienia kontroli finansowej przez nadanie jej charakteru bieżącego.

2985. ★ **Instrukcja i formy operatiwno-statistycznej otzetnosti sowchozow MPP SSSR.** Moskwa 1951. Piszczepromizdat, s. 203, 1 nlb.

Teksty przepisów, wydanych przez Min. Przem. Żywnościowego, a dot. sprawozdawczości operatywnej i statystycznej, obowiązujących sowchozy. Wyjaśnienie zakresu, trybu i formy sprawozdań.

2986. MANTEUFFEL R.: **Jak stosować niektóre wskaźniki ekonomiczne w PGR.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 1, str. 27—34.

Autor, operując szeregiem przykładów popartych argumentacją matematyczną, uzasadnia możliwość stosowania w praktyce rolnej wskaźnika opłacalności i wskaźnika wysokości kosztów własnych przedsiębiorstwa — wyrażonego w procentach nakładu na pracę. Artykuł dyskusyjny.

2987. ★MIELNIK M. K.: **Osnovy organizacii proizvodstva w swiekłowicznych sowchozach.** Moskwa 1951. Piszczepromizdat, s. 227, 5 nlb.

Zarys ekonomiki radzieckich sowchozów. Zasady organizacji sowchozu specjalizującego się w produkcji buraków cukrowych. Organizacja produkcji. Zatrudnienie. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne. Gospodarka finansowa.

2988. ★Sowchozy. Sbornik statiej. Red. M. A. Abrosiłow. Moskwa 1951. Sielchozgiz, s. 511, 1 nlb.

Zbiór artykułów, omawiających zagadnienia organizacyjne i doświadczenia radzieckich sowchozów specjalizujących się w określonym kierunku produkcji. Osiągnięcia w dziedzinie specjalizacji i produkcji rolnictwa radzieckiego. Wkład sowchozów w dzieło podnoszenia kultury rolnictwa radzieckiego.

2989. SZWAKOPF H.: **Koszty własne w Państwowych Gospodarstwach Rolnych.** Finanse. 1952, nr 4, str. 44—50.

Czynniki wpływające na poziom kosztów w PGR. Drogi obniżenia kosztów podstawowych i ogólnych w rolnictwie.

2990. ★SZWAKOPF H.: **Zarys gospodarki finansowej Państwowych Gospodarstw Rolnych.** Warszawa. 1952. Polgos, s. 63, Biblioteka Finansów.

Omówienie organizacji i systemu finansowego Państwowych Gospodarstw Rolnych w świetle norm prawnych 1951 r. Konkretne, praktyczne wskazania, dotyczące zagadnienia wprowadzenia i umocnienia rozrachunku gospodarczego, walki o obniżkę kosztów własnych i innych podstawowych zagadnień dla gospodarki finansowej PGR. Praca jest uzupełnieniem komentarza do Jednolitego Planu Kont dla PGR.

2991. **Usneseni strany a wldy o opatzenich ke zlepšení hospodarzeni na statnich statcich.** Plan. Hosp. 1952, nr 5, str. 401—413.

Omówienie uchwały Partii i Rządu CzSR, dot. usprawnienia gospodarki państwowych gospodarstw rolnych. Główne wytyczne ustawy: konieczność umasowienia doświadczeń ZSRR, mechanizacja robót rolnych, wprowadzenie sprężystej organizacji pracy, rozwój współzawodnictwa socjalistycznego, zakordowanie prac, usprawnienie wynagrodzenia wg pracy, troska o pracowników.

Zob. poz. 3080.

SPÓŁDZIELNIE PRODUKCYJNE

2992. ABRAMOW D.: **Rost intiensivnosti kolchoznowo proizvodstva.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 8, str. 25—35.

Wzrost intensywności produkcji kolchozowej w ZSRR w l. 1948—50 w porównaniu z okresem 1936—40. Zmiany w strukturze produkcji. Wzrost towarowości kolchozów i dochodów kolchozników.

2993. BASZTOWANSKY S.: **Budowanie jednotnych rolnickich družstew na Slowensku.** Za socialisticke zemiedelstwi. 1952, nr 2, str. 59—64.

Z aktualnej problematyki rolniczej spółdzielczości produkcyjnej w Słowacji.

2994. CZUGUNOW S.: **Obiazatielstwa kolchoza pieried gosudarstwom po sdaczi sielskochozajstwiennoj produkcii.** Kolchozn. proizw. 1952, nr 7, str. 46—48.

Obowiązki kolchozu w zakresie dostaw dla państwa produktów rolniczych. Rozmiary i terminy dostaw z tytułu skupu, kontraktacji oraz wynagrodzenia w naturze za usługi ośrodków maszynowych.

2995. ★FLORIENTJEW L. JA.: **Organizacionno-chozajstwiennoje ustrojstwo kolchozow.** Moskwa 1951. Sielchozgiz, s. 140, 2 nlb.

Omówienie doświadczeń organizacyjno-gospodarczych przy łączeniu się kolchozów. Przykłady rozwiązywania konkretnych trudności, dotyczących wyzyskania budynków gospodarskich, płodozmiannu, gospodarki finansowej, itp.

2996. GLAZUN A.: **Opyt izuczenija splicializacii kolchozow.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 4, str. 14—25.

Analiza wyników prac naukowo-badawczych radzieckich instytutów rolniczych nad specjalizacją produkcji kolchozowej w rejonach podmiejskich. Wytyczne tej specjalizacji i przewidywania dotyczące jej rozwoju.

2997. GRÜNBERG F.: **Die Kreditgewährung an landwirtschaftliche Produktionsgenossenschaften.** Wirtschaft. 1952, nr 33, str. 4.

Autor — prezes Niemieckiego Banku Rolnego — omawia politykę kredytową NRD popierającą rozwój rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

2998. GRUSZKO P.: **Rost niedlelmych fondow i prawilnoje ich ispolzowanije.** Kolchozn. proizw. 1952, nr 4, str. 6—8.

Wzrost funduszy niepodzielnych w kolchozach radzieckich i ich właściwe użytkowanie. Omówienie źródeł dochodów wpływających na zwiększenie tych funduszy. System podziału dochodów. Wyjaśnienie zagadnienia prawidłowej struktury niepodzielnego majątku kolchozowego.

2999. ★KALANDADZE A. M., IGNATOW S. I.: **Finansowaja disciplina w kolchozach.** Leningrad 1951. Lenin. Gos. Uniwier., s. 43, 1 nlb.

Omówienie i wyjaśnienie środków zapewniających dyscyplinę finansową w kolchozach. Przepisy obowiązujące. Doświadczenia przodujących kolchozów.

3000. ★KAZANCEW N. D.: **Prawo kolchoznowo ziemlepolzowanija w SSSR.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 158, 2 nlb.

Podstawy prawne stosunków agrarnych w ZSRR. Źródła radzieckiego prawa agrarnego ze szczególnym uwzględnieniem stosunków kolchozowych.

3001. ★KIJASZKO Z.: **Dzieje jednego kolchozu.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. PRWiL, s. 139, 1 nlb.

Monografia kolchozu im. Woroszyłowa, jednego z najwcześniej założonych kolchozów na Kubaniu. Autorem monografii jest przewodniczący kolchozu — Zachar Kijaszkow, obecnie jeden z wybitniejszych działaczy ruchu kolchozowego w ZSRR.

3002. KOLPAKOW D. S.: **Broszury po kolchoznomu prawu.** Sowiet. Kniga. 1952, nr 6, str. 88—91.

Zestawienie bibliograficzne broszur z zakresu prawa kolchozowego wydanych w l. 1951—52.

3003. KRBLICH J.: **Zasady organisace prace w zemiedelske družstweni welkowyrobie.** Za socialisticke zemiedelstwi. 1952, nr 2, str. 156—159; nr 3, str. 278—285; nr 4, str. 380—384.

Zasady organizacji pracy w spółdzielczej produkcji rolnej. Organizacja pracy przy produkcji roślinnej i hodowlanej. Brygady i ich zadania.

3004. KULIGOWSKI A.: **Z doświadczeń spółdzielczości produkcyjnej woj. wrocławskiego.** Nowe Drogi. 1952, nr 7, str. 103—113.

Osiągnięcia kolektywizacji w woj. wrocławskim za okres 3 lat. Dane dot. wzrostu produkcji i wydajności z hektara. Przykłady wrogiej działalności kulackiej i jej zwalczania. Organizacja pracy

- w spółdzielniach. Rola brygad polowych. Ustalenie norm i dniówek obrachunkowych. Trudności w dalszej rozbudowie, przykłady wypaczeń sektorskich. Zagadnienie samorządu chłopskiego w spółdzielniach. Praca POM.
3005. KULAGIN N.: **O raspriedelenii obszczestwienno produkta kolchozow.** Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 33—43.
- Zasady podziału produktu społecznego, powstającego w kolchozach. Omówienie form i rozmiarów czterech części, na jakie dzieli się produkt kolchozowy: 1) przekazywanej państwu, 2) przeznaczanej na fundusz reprodukcji rozszerzonej w kolchozie, 3) na konsumpcję społeczną kolchozu oraz 4) tworzącej osobiste dochody członków kolchozu.
3006. LINIEWICZ W.: **Woprosy organizacii polewodczeskich brigad w kolchozach.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 5, str. 34—40.
- Zagadnienia organizacji brygad polowych w kolchozach. Zależność liczebności i organizacji brygady roboczej od rodzaju prac polowych w kolchozie i od zaopatrzenia tych brygad w narzędzia pracy.
3007. ŁOPATKIN I.: **Rost towarosti — mogużeje sriedstwo ukriepienija kolchozow.** Kolchozn. proizw. 1952, nr 6, str. 6—11.
- Wzrost produkcji towarowej jako potężny środek umocnienia gospodarki kolchozowej. Charakterystyka produkcji kolchozowej i jej części towarowej. Produkcja towarowa jako podstawowe źródło dochodów gotówkowych kolchozu. Zagadnienie podniesienia jakości tej produkcji.
3008. MAASS I.: **Steigender Wohlstand der ungarischen Genossenschaftsbauern.** Wirtschaft. 1952, nr 32, str. 12.
- Krytyczna ocena dotychczasowej działalności kierownictwa spółdzielni produkcyjnych na Węgrzech. Współpraca spółdzielni z ośrodkami maszynowymi jako zasadniczy warunek pomyślnych wyników. Zadania władz i Partii w popieraniu ruchu spółdzielczego w rolnictwie. Dotychczasowe wyniki walki o zwiększenie wydajności z ha.
3009. MANDELSZTEIN Ł.: **K woprosu o strukturie kolchoznych sriedstw proizwodstwa.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 5, str. 27—33.
- Struktura nakładów kosztów produkcji w ośrodkach maszynowych i kolchozach. Wzrost efektywności nakładów w zależności od ich wysokości.
3010. MARSKI M.: **Kredytowanie kolchozów w Związku Radzieckim.** Finanse. 1952, nr 2, str. 90—102.
- Struktura środków finansowych kolchozów i zasady ich finansowania. Kredytowanie bieżących potrzeb kolchozów przez Bank Państwa. Kredyty krótko i długoterminowe Banku Rolnego na cele inwestycyjne.
3011. ★MISIEJUK K. A.: **Krieditowanije kolchozow.** Moskwa 1951. Sielchozgzis, s. 102, 2 nlb.
- Omówienie systemu finansowania i kredytowania kolchozów. Zasady przyznawania kredytów na kapitalne remonty oraz na uruchomienie produkcji. Dokumentacja. Terminarze.
3012. OBOLENSKIJ K.: **O oszczedności i gospodarności w kolchozach.** (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 4). Gosp. plan. 1952, nr 6, str. 49—54.
- Przegląd osiągnięć i dalszych perspektyw walki z niegospodarnym dysponowaniem dniówką obrachunkową. Ustalanie prawidłowych norm pracy. Rozmiary i poziom dochodów kolchozowych. Wpływ oszczędzania środków pieniężnych na zwiększanie nakładów w hodowli, elektryfikacji i ogrodnictwie.
3013. OBOLENSKIJ K.: **Ob ekonomii i blierieżliwosti w kolchozach.** Wopr. ekonom. 1952, nr 4, str. 43—53. Zob. poz. 3012.
3014. ★PROKOFJEW I. M.: **Finansowoje choziajstwo kolchoza.** Wyd. 2. Moskwa 1951. Sielchozgzis, s. 263, 1 nlb.
- Zasady gospodarki finansowej w kolchozach radzieckich. Analiza wielkości środków trwałych i obrotowych w gospodarstwie rolnym. Rodzaj kredytów rolniczych i wskazówki dotyczące użytkowania tych kredytów. Podatki. Kontrola finansowa wyników działalności gospodarczej.
3015. STRAPKO A.: **Plany gospodarce w spółdzielniach produkcyjnych.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 402—404.
- Cele, zadania i tryb opracowywania planów: produkcji rolnej, hodowlanej i paszowej. Prawidłowa organizacja pracy w spółdzielni.
3016. ★SZARIKOW I.: **Zwycięstwo ustroju kolchozowego — rewolucyjny skok w rozwoju społeczeństwa radzieckiego.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. KiW, s. 164, 3 nlb.
- Uzasadnienie historycznej konieczności kolektywizacji rolnictwa w państwie dyktatury proletariatu. Charakter i swoiste cechy rewolucyjnego przewrotu w rolnictwie ZSRR. Wykazanie postępowego znaczenia przewrotu rewolucyjnego w rolnictwie ZSRR i uzasadnienie wyższości wielkiej socjalistycznej produkcji w rolnictwie.
3017. SZMIDT W.: **Razwitiye i uspiewi proizwodstwiennoj kooperacii w Polsce.** Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 2, str. 122—142.
- Rozwój i osiągnięcia rolniczej spółdzielczości produkcyjnej w Polsce. Sytuacja gospodarza wsi polskiej przed wojną. Reformy agrarne w Polsce Ludowej. Przebieg procesu przedstawiania rolnictwa polskiego na spółdzielczy system produkcji. Charakterystyka poszczególnych typów spółdzielni. Wyniki na odcinku uspołdzielczania wsi polskiej. Literatura.
3018. **Vsneseni strany a wldy o upewneni a dalszym rozwoji J. Z. D.** Plan Hosp. 1952, nr 6, str. 494—510.
- Uchwała Partii i Rządu CzSR w sprawie umocnienia i dalszego rozwoju spółdz. produkcyjnych na wsi. Rozwój produkcji zbóż i hodowli. Rozwój współpracown. socjalistycznego. Pogłębienie metod planowania i kontroli w JZD. Ochrona własności społecznej. Dyscyplina pracy. Polityka kadr. Umocnienie dniówki obrachunkowej.
3019. ZAKŁADNOJ W.: **Środki obrotowe kolchozów.** (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 1, str. 36—45). Życie gosp. 1952, nr 8, str. 418—420; Finanse. 1952, nr 2, str. 103—114.
- Zagadnienie przyspieszenia krążenia środków obrotowych w radzieckiej spółdzielczości rolnej. Ustawowe źródła zdobywania środków obrotowych. Zagadnienie tworzenia normatywu środków obrotowych i jego funkcje. Zob. poz. 1309.
3020. ★ZIEMCOW A.: **Światła nowego życia.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. KiW, s. 35, 1 nlb.
- Barwna monografia kolchozu „Wola Proletariacka“, założonego w r. 1921 (początkowo jako kolumna rolna). Monografia przedstawia osiągnięcia i wyniki pracy w kolchozie.
3021. ZŁOTNICKI G.: **Spółdzielnie produkcyjne przygotowują się do żniw.** Życie gosp. 1952, nr 15, str. 833—835.
- Przebieg wstępnych prac organizacyjnych do akcji żniwnej w przykładowych spółdzielniach. Braki we współzawodnictwie pracy i akcji szkoleniowej.
3022. ★ZUJKOW G. G.: **Sostawlenije prichodo-raschodnoj smiety kolchoza.** Moskwa 1951. Gosstatizdat, s. 103, 1 nlb.
- Znaczenie preliminarza przychodów i rozchodów rolniczych dla usprawnienia gospodarki kolchozu. Wskazówki praktyczne dot. sporządzenia preliminarza.

MECHANIZACJA I ELEKTRYFIKACJA ROLNICTWA

3023. ABRAMOWICZ A., WAŁUJSKOW F.: **K mietodikiie planirowanija traktorowo parka pri sostawlenii pierspektiwnych planow MTS.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 8, str. 16—24.

Przyczynę do metody planowania parku traktorowego, w perspektywicznych planach radzieckich, w oparciu o doświadczenia związane z opracowywaniem planu 1955 r. dla jednego z nadwołżańskich ośrodków maszynowych.

3024. ALEKSANDROW G.: **Organizacionno-tiechniczskie prawa dla proizwodstwa traktorowych rabot w MTS.** Maszin. traktornaja stanc. 1952, nr 7, str. 3—6.

Przepisy organizacyjno-techniczne dot. prac traktorowych w radzieckich ośrodkach maszynowych. Sezonowy charakter usług tych ośrodków. Terminarz remontów.

3025. BITTNER H.: **Traktorenpflege sichert einwandfreien Ernteablauf.** Wirtschaft. 1952, nr 24, str. 4.

Uzależnienie obniżki kosztów własnych w rolnictwie od dalszej mechanizacji pracy. Liczby obrazujące rozwój mechanizacji rolnictwa w NRD w okresie realizowanego obecnie planu 5-letniego. Systematyczne wykonywanie rocznych planów konserwacji traktorów o ośrodkach maszynowych — gwarancją sprawnego przeprowadzenia akcji żniwnej.

3026. CHAŁTURIN W.: **Maszynno-traktornyje stanicii — moszcznyj ryczag podjoma socialisticeskowo sielskowo chozajstwa.** Plan. choz. 1952, nr 2, str. 55—64.

Charakterystyka rozwoju sieci i wzrostu wydajności pracy radzieckich ośrodków maszynowych. Ośrodki masz. jako czynnik zaciesniania więzi społeczno-gospodarczej między miastem a wsią.

3027. DMITREWSKI J.: **Aktualne zagadnienie mechanizacji rolnictwa.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 399—401.

Konieczność lepszego doboru typów maszyn i narzędzi rolniczych oraz poprawy jakości ich produkcji — w związku z potrzebami rolnictwa w perspektywie Planu 6-letniego.

3028. DMITREWSKI J.: **Instytut Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa na usługach praktyki produkcyjnej.** Życie gosp. 1952, nr 13, str. 707—710.

Zadania i zakres działalności IMER. Działalność i osiągnięcia Instytutu w ubiegłych latach. Tematyka prac i badań. Postulat popularyzacji osiągnięć Instytutu.

3029. DMITREWSKI J.: **Z aktualnych zagadnień mechanizacji rolnictwa.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 24—30.

Znaczenie i zadania mech. rolnictwa. Zaniedbania przedwojenne. Rozwój mech. w Planie 6-letnim. Rola i zadania POM i T[technicznej] O[bsług] R[olnictwa]. Mechanizacja rolnictwa w ZSRR. Znaczenie prac badawczych Inst. Mech. i Elektr. Rolnictwa. Warunki przyspieszenia realizacji zadań mech. rolnictwa w oparciu o doświadczenia radzieckie.

3030. GORSZKOW M.: **Niekotoryje woprosy powyszczienija ekonomiceskogo efektiwnosti raboty MTS.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 7, str. 12—23.

Wybrane zagadnienia dotyczące zwiększenia ekonomicznej efektywności pracy radzieckich ośrodków maszynowych. Sposoby obniżenia kosztów własnych w zakresie usług tych ośrodków. Metody pracy systemem brygad traktorowych. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne.

3031. JIROUSZEK M.: **Wodne gospodarztwi a mechanisace zamiedelske wyroby.** Wodni Gospodarztwi. 1952, nr 7—8, str. 221—226.

Gospodarka wodna i mechanizacja produkcji rolnej. Zadania gosp. wodnej oraz jej znaczenie dla produkcji roślinnej i hodowlanej.

3032. KIKWADZE W.: **Opyt rasczota norm potrebnosti w traktorach MTS ziernowych raionow.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 6, str. 20—29.

Próba obliczania norm zaopatrzenia traktorów w materiały pędne i części zamienne w ośrodkach maszynowych.

3033. ★MACKIEWICZ S.: **Rol elektrifikacji w razwitii matierialno-tiechniceskogo bazy sielskowo chozajstwa SSSR.** Moskwa 1952. Gospolitizdat, s. 207, 1 nlb.

Znaczenie elektryfikacji dla podniesienia materiałno-technicznej bazy rolnictwa radzieckiego. Obecny stan elektryfikacji. Perspektywy dalszych osiągnięć w oparciu o postęp techniczny i rozwój przemysłu w ZSRR. Rec. LIBKIND A.: Elektryfikacja socialisticeskowo sielskowo chozajstwa. Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 8, str. 61—63. Recenzja podaje streszczenie omawianej publikacji i jej krytyczną ocenę. Recenzent zarzuca autorowi m. in. posługiwanie się przestarzałymi danymi przy analizie problemu rozmieszczenia ośrodków maszynowych oraz używanie niefachowych terminów technicznych.

3034. MAKARIEW P.: **Tiechniceskoje normirowanije w mastierskich MTS.** Maszin. traktornaja stanc. 1952, nr 6, str. 15—16.

Możliwość stosowania norm technicznych w warsztatach remontowych radzieckich ośrodków maszynowych. Wyniki walki o skrócenie czasu remontu maszyn.

3035. MITIUSZKIN T.: **Puti sniżenija siebiestoimosti traktorowych rabot.** Maszin. traktornaja stanc. 1952, nr 3, str. 4—8.

Omówienie środków obniżenia kosztów własnych prac traktorowych w radzieckich ośrodkach maszynowych. Znaczenie współzawodnictwa pracy i oszczędnego zużycia materiałów. Rola kontroli.

3036. ★NABIELKIN F.: **Ośrodki maszynowo-traktorowe i ich rola w rozwoju produkcji kołchozowej.** Tłum. z ros. Warszawa 1952, KiW, s. 74, 2 nlb.

Znaczenie ośrodków maszynowo-traktorowych dla rozwoju rolnictwa ZSRR. Osiągnięcia ośrodków w okresie pierwszej pięcioletki powojennej. Struktura organizacyjna, finanse i planowanie w MTS. Place. Rozwój ruchu współzawodnictwa. Działalność komórek partyjnych w ośrodkach maszynowo-traktorowych.

3037. PISECKY W.: **Usneseni strany a władny o oparzenich ke zlepszeni prace strojnich a traktorowych stanici.** Za socialisticke zemiedelstwi. 1952, nr 4, str. 375—380.

Komentarz do uchwały Partii i Rządu CzSR dot. usprawnienia pracy stacji maszynowo-traktorowych.

3038. PRADACZ W.: **Ukoly a wyznam dispeczerske służby.** Za socialisticke zemiedelstwi. 1952, nr 6, str. 669—673.

System dyspozytorski w czechosł. państwowych stacjach maszynowo-traktorowych.

3039. ★RUSKOL A. A.: **Dogowor MTS s kołchozami.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 50, 2 nlb.

Wyjaśnienie znaczenia umów planowych we współpracy radzieckich ośrodków maszynowych z kołchozami. Zakres tych umów. Zasady wynagradzania ośrodków za wykonywane czynności. System kontroli. Odpowiedzialność za dotrzymywanie umowy.

3040. ★SUCZKOW A.: **Rol elektrifikacji w kołchozach.** Moskwa 1951. Gospolitizdat, s. 51, 2 nlb.

Rola i zakres stosowania energii elektrycznej w kołchozach. Rozwój elektryfikacji rolnictwa radzieckiego. Postępy w budowie wielkich siłowni wodnych objętych planami stalinowskimi.

3041. SZCZURÓW S.: **Woprosy elektrifikacji socialisticeskowo ziemiedielija.** Wopr. ekonom. 1952, nr 5, str. 12—53.

Problemy elektryfikacji socjalistycznego rolnictwa. Zależność postępu elektryfikacji od rozwoju przemysłu. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych rolników i robotników zatrudnionych przy zelektryfikowanych urządzeniach. Kalkulacja kosztów własnych przy korzystaniu z energii elektrycznej. Rentowność.

3042. SZRABSZTEIN G.: **Wniedrienije elementow chozajstwienno rasczota w rabotie traktornych brigad MTS.** Maszin. traktornaja stanc. 1952, nr 7, str. 6—9.

Uchwała Partii i Rządu CzSR, dotycząca usprawnienia pracy państwowych stacji maszynowych i traktorowych. Analiza dotychczasowych błędów w pracy stacji.

3044. WAJNIER M.: **Ekonomiczeskaja efektiwnost' wniedrienija nowoj tiechniki w kołchoznoje proizwodstwo.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 8, str. 8—15.

Znaczenie ekonomiczne stosowania nowej techniki w produkcji kołchozowej. Próba ustalenia minimum dziennych kosztów eksploatacji traktorów w ZSRR.

3045. WIENŻER W.: **Woprosy kompleksnoj miechanizacji sielskowo chozajstwa.** Wopr. ekonom. 1952, nr 6, str. 27—41.

Postanowienia XVIII Zjazdu WKP(b) w zakresie mechanizacji robót rolnych. Zadania, tryb i warunki pracy stacji maszynowo-traktorowych w latach 1948—51. Zastosowanie maszyn rolnych w różnych gałęziach gosp. rolnej ZSRR.

3046. WIENŻER W.: **Zagadnienie pełnej mechanizacji gospodarki rolnej w ZSRR.** (Tłum. z czas. Wopr. ekonom. 1952, nr 6). Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 49—56. Zob. poz. 3045.

Zob. poz. 2950.

PRODUKCJA ROŚLINNA (UPRAWA)

3047. KRBLICH J.: **Ekonomiczeskij efekt polewých rabot w krupnom kooperatiwnom proizwodstwie.** Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 2, str. 12—38.

Wyniki naukowo-badawczych doświadczalnych prac Instytutu Rolnictwa w Pradze nad opłacalnością uprawy niektórych roślin w wielkich gospodarstwach spółdzielczych. Doświadczenia przeprowadzane w 1949/50 roku objęły zboża, rośliny okopowe i oleiste. Analiza nakładów materiałowych i wydajności pracy przy uprawie tych roślin.

3048. KREBAUM W.: **Vorbereitungen zur Einbringung der Ernte treffen.** Wirtschaft. 1952, nr 20, str. 4.

Wskazówki właściwego przygotowania do żniw: potwórne przeanalizowanie wiejskich planów pomocy sąsiedzkiej, zorganizowanie współzawodnictwa, usprawnienie organizacji dostawy i skupu zboża. Akcja uświadamiająca całe społeczeństwo o dobrowolnej pomocy przy akcji żniwnej.

3049. LĘCKI J.: **Sprawnie przeprowadzić kampanię żniwną.** Życie gosp. 1952, nr 15, str. 825—827.

Rola i zadania rad narodowych, spółdzielni produkcyjnych, PGR i CRZZ w przygotowywaniu i przeprowadzaniu kampanii żniwno-omłotowej w 1952 r. Pomoc ekip miejskich.

3050. **Pierspektiwy razwitijsa sadowodstwa w raionach wielkich strojek komunizma.** Socialist. sielsk. choz. 1952, nr 5, str. 18—26.

Perspektywy rozwoju sadownictwa w rejonach wielkich budowli wodnych.

3051. S. M.: **Rolnictwo w pierwszych miesiącach 1952 r.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 56—58.

Podsumowanie wyników działalności rolnictwa w I półroczu 1952 r. (akcja siewna, sianokosy, narada paszowa, walka ze szkodnikami roślin, przygotowanie do żniw).

3052. SEIDEL E.: **Verstärkte Werbung von Arbeitskräften für die Landwirtschaft.** Arbeit u. Soz. fürsorge. 1952, nr 9, str. 199—200.

Plan zasiewów wiosennych w NRD w r. 1952 — w świetle zarządzenia Rządu z 17 stycznia 1952 r. „o przygotowaniach i przeprowadzeniu zasiewów wiosennych w r. 1952”. Rekrutacja nowych sił do rolnictwa, zwiększona mechanizacja, współpraca z organizacjami masowymi i pomoc sąsiedzka — warunkami wykonania wzrastających zadań planu rolnictwa w r. 1952.

3053. SZPIRGANZL J.: **Jestiestwiennyje rastieniewodczeskije oblasti Giermanskoj Diemokraticzeskoj Riespubliki.** Za socialist. sielsk. choz. nauku. 1952, nr 2, str. 107—112.

Przegląd naturalnych obszarów uprawy roślin NRD. Przeważający rodzaj roślin uprawnych na danym obszarze. Wydajność z jednostki powierzchni. Rentowność upraw.

3054. **Zadania rad narodowych w akcji siewnej.** Rada Narodowa. 1952, nr 5, str. 1—5.

Tryb przygotowywania i przebieg kampanii siewnej w 1952 r. na wszystkich szczeblach rad narodowych. Obowiązki POM, SOM i ZSCh, mające na celu zapewnienie jak najlepszych wyników akcji.

3055. ZĘBALSKI A.: **Produkcja zbożowa w trzecim roku Planu Sześcioletniego.** Gosp. zboż. 1952, nr 5, str. 5—7.

Założenia planu na r. 1952 dot. rozmiarów: zasiewów, plonów i zbiorów zbóż.

Zob. poz. 2594, 2987, 3060, 3062, 3065, 3068.

PRODUKCJA ZWIERZĘCA (HODOWLA)

3056. ★ALEKSANDROWICZ S., JECEK F.: **Przemysłowo tucz trzody chlewnej.** Warszawa 1952. PWRiL, s. 189, 2 nlb.

W pracy oprócz wiadomości i wskazań technicznych, dot. zagadnienia tuczu przemysłowego, poruszone są następujące zagadnienia ekonomiczne: organizacja, rachunkowość i sprawozdawczość tuczarni, kontrola wyników tuczenia oraz organizacja pracy i współzawodnictwo w tuczarniach.

3057. ANGER: **Die volkswirtschaftlichen Bedeutung der Veterinärmedizin.** Wirtschaft. 1952, nr 18, str. 7.

Omawiając zadania i znaczenie służby weterynaryjnej w gospodarce państwowej autor zwraca uwagę, iż ubytek pogłowia zwierząt domowych, wynikający z niefachowości hodowców przekracza 20-krotnie straty powstałe skutkiem chorób zwierząt. Wytyczne racjonalnej hodowli.

3058. BORODAJEWSKI W.: **Cechowej chozrasczot w pticewodskich chozajstwach.** Miasn. industr. 1952, nr 4, str. 33—36.

Międzyodziałowy rozrachunek gospodarczy w radzieckich fermach drobiarskich. Terminy dokonywania rozliczeń. Wzory formularzy.

3059. **Die Entwicklung der Viehbestände im der Deutschen Demokratischen Republik.** Statist. Praxis. 1952, nr 8, str. nlb.

Tabele, obrazujące stan pogłowia bydła w NRD w l. 1949—51. Tabele podające, oprócz liczb globalnych, dane z poszczególnych okręgów wykazujące poważny wzrost ilości bydła w NRD.

3060. **Futterbasis der Viehwirtschaft der Deutschen Demokratischen Republik.** Statist. Praxis. 1952, nr 8, str. nlb.

Tabele, obrazujące kształtowanie się bazy paszowej w gospodarce hodowlanej NRD z rozbięciem na poszczególne okręgi kraju.

3061. CODLEWSKI B.: **Walka z marnotrawstwem w hodowli zwierzęcej.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 404—407.

Cele i zadania produkcji zwierzęcej w Planie 6-letnim. Omówienie źródeł i przyczyn błędów zaobserwowanych w zakresie rejonizacji, pielęgnacji, selekcji i higieny hodowli zwierzęcej oraz w sposobach żywienia.

3062. KORZENIEWSKI J.: **Baza paszowa w Polsce.** Nowe Rolnictwo. 1952, nr 2, str. 45—54.

Autor analizuje możliwości samowystarczalności paszowej w zakresie pasz zielonych, roślin pastewnych, okopowych i pasz sztucznych (mieszanek) na tle wytycznych Planu 6-letniego dla hodowli najważniejszych zwierząt gospodarskich. Tabele ilustrujące areal pastwisk zielonych i produkcję pasz sztucznych.

3063. KORZENIEWSKI J.: **O socjalistyczną hodowlę w spółdzielniach produkcyjnych.** Życie gosp. 1952, nr 15, str. 835—838.

Osiągnięcia hodowli w r. 1951 i zadania na r. 1952. Konieczność podniesienia stanu pogłowia i produkcji zwierzęcej.

3064. KORZENIEWSKI J.: **Osiągnięcia hodowli w spółdzielniach produkcyjnych.** Prz. hodowl. 1952, nr 7, str. 1—11.

Wzrost pogłowia poszczeg. gatunków bydła i trzody w r. 1951. Możliwości prowadzenia hodowli zarodowej w spółdzielniach produkcyjnych. Przesłanki dalszego rozwoju hodowli.

3065. KOZAK W.: **Poprawa bilansu paszowego węzłowym zadaniem rolnictwa w Planie 6-letnim.** Życie gosp. 1952, nr 7, str. 341—345.

Przegląd możliwości produkcyjnych na odcinku powiększenia bazy paszowej ze źródeł przemysłowych. Potrzeba rozszerzenia upraw roślin pastewnych i zwiększenia produktywności łąk oraz pastwisk.

3066. SCHMIDT O.: **Unsere Viehwirtschaft im Volkswirtschaftsplan.** Wirtschaft. 1952, nr 13, str. 4.

Stan pogłowia niektórych zwierząt hodowlanych w NRD w końcu r. 1951; przewidywany wzrost w r. 1952. Zapewnienie dostatecznej bazy paszowej, usprawnienie hodowli i właściwa polityka rozplodowa — najistotniejszymi warunkami pozytywnych osiągnięć.

3067. WOROBEWA O.: **Ob jun'skim uczotie skota.** Wiestn. statist. 1952, nr 2, str. 84—89.

Wyjaśnienie podstawowych zagadnień organizacyjnych i metodologicznych czerwowego spisu zwierząt gospodarskich w ZSRR. Środki kontroli poprawności spisu.

3068. ŻABKO-POTOPOWICZ A.: **Perspektywy rozwoju bazy paszowej w ZSRR i w krajach demokracji ludowej.** Gosp. mięsna. 1952, nr 3, str. 140—143.

Przeobrażenie przyrody w ZSRR i jego wpływ na rozbudowę bazy paszowej i hodowli. Prace zalesieniowe i melioracyjne w Bułgarii, Rumunii, Czechosłowacji, na Węgrzech i w Polsce.

Zob. poz. 2593, 2598.

RYBACTWO — RYBOŁÓWSTWO

3069. **Baza surowcowa radzieckiego rybołówstwa morskiego.** (Metody i organizacja badań naukowych). Techn. Gosp. morsk. 1952, nr 8, str. 363—366.

Cele i metody badań wydajności biologicznej morza. Główne zagadnienia naukowe, dot. wykrywania nowych łowisk, metod sztucznej hodowli ryb wędrownych i in. Zagadnienie kadr naukowych.

3070. BIERNSZTEIN S. A.: **O planowaniu norm zapasów towaro-materiałnych cennostej w rybnej promyślności.** Rybn. choz. 1952, nr 6, str. 25—28.

Analiza zagadnienia norm zapasów towarowych i materiałowych w radzieckim przemysle rybnym. Planowanie tych norm. Kontrola wykonania.

3071. MOKIEJEW N. A.: **Puti snizenija siebiestoičnosti i powyszenija rentabilności raboty priedpriatij Kaspijskowo bassiejna.** Rybn. choz. 1952, nr 7, str. 23—28.

Omówienie sposobów obniżenia kosztów własnych produkcji w przemysle rybnym basenu Kaspijskiego. Metody walki z brakami w asortymencie i o zmniejszenie zużycia surowca.

3072. **Rybołówstwo morskie w walce o wykonanie zadań zawartych w Uchwale Prezydium Rządu z dnia 2 lutego 1952.** Gdańsk 1952. KW PZPR, s. 33, 1 nlb.

Dotychczasowe osiągnięcia polskiego rybołówstwa morskiego jako gwarancja wykonania nowych trudnych zadań. Znaczenie Uchwały Prezydium Rządu z dn. 2 lutego 1952 r. dla pracowników rybołówstwa morskiego.

3073. THIELE M.: **Die volkswirtschaftliche Bedeutung der Binnenfischerei.** Wirtschaft. 1952, nr 35, str. 4.

Osiągnięcia rybołówstwa śródkowodnego w NRD; rozwój hodowli sztucznej (tabele). Szkody wyrządzone w gospodarce rybnej ściekami wód fabrycznych i możliwości ich usunięcia.

3074. W. D.: **Rozwój rybołówstwa morskiego.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 66—67.

Omówienie uchwały Prezydium Rządu z dn. 2 lutego 1952 r. w sprawie zwiększenia połowu ryb morskich i pomocy rybakom.

Zob. poz. 2632, 3304.

LEŚNICTWO

3075. BIENIENSON G. M.: **Lesnaja promyślnost' na puti socialistycznej industrializacji.** Lesn. promyśl. 1952, nr 4, str. 4—8.

Drugi rozwój socjalistycznego uprzemysłowienia leśnictwa radzieckiego. Postęp techniczny. Stan i rozwój mechanizacji. Nowe metody pracy.

3076. **BIENIENSON G. M.: Planирование potreblenija lesomaterialow w narodnom chozjaistwie SSSR.** Moskwa 1951. Gosplanizdat, s. 100, 2 nlb.

Podstawy organizacji i planowania zaopatrzenia radzieckiej gospodarki narodowej w materiały drzewne. Metody walki o ekonomikę zużycia drewna.

3077. BOROWICKI S.: **Zagadnienie inwestycji w przemysle leśnym.** Przem. drzewny. 1952, nr 6, str. 162—164.

Charakterystyka najistotniejszych cech planowania inwestycji w leśnej gosp. planowej (studia wstępne, lokalizacja, dokumentacja techniczna).

3078. CHRAMOW N. W.: **Za powyszenije proizvoditelności truda w lesnom chozjaistwie.** Lesn. choz. 1952, nr 4, str. 75—78.

Walka o zwiększenie wydajności pracy w radzieckim leśnictwie. Omówienie realności stosowanych norm i stanu zatrudnienia. Organizacja pracy przy uprawie i eksploatacji lasu. Zagadnienie kontroli.

3079. DANFELD P. A.: **Ob organizaciji lesnowo chozjaistwa w zielonych zonach gorodow.** Lesn. choz. 1952, nr 7, str. 23—27.

Charakterystyka gospodarki leśnej w zadrzewionych strefach podmiejskich. Znaczenie tych obszarów dla poprawy warunków zdrowotnych w wielkich miastach. Walka o zachowanie i zwiększenie drzewostanu w tych strefach.

3080. GORIACZEW I. W.: **Sledujet li pieriewodit'leschozy na chozjaistwiennyj raszczot?** Lesn. choz. 1952, nr 8, str. 70—74.

Rozważania na temat możliwości stosowania rozrachunku gosp. w gospodarstwach leśnych. Analiza cyklu produkcyjnego. Długotrwałość tego cyklu w gospodarce leśnej. Możliwości stosowania rozr. gosp. w tych warunkach.

3081. **JAKUBOW T. F.: Opyt oblesienija i zakriepleniija pieskow siewiernowo Prikaspija.** Moskwa 1951. Izd. AN SSSR, s. 94, 6 nlb.

Wyniki prac naukowo-badawczych dot. metody walki z ruchomymi piaskami na północnych obszarach nadkaspjskich ZSRR. Możliwości zagospodarowania pustyńnych i stepowych obszarów w oparciu o zdobycze nowoczesnej techniki, zastosowanej przy melioracjach. Literatura.

3082. KOWSZIN D. T.: **Razwitiye miechanizacii w lesnom choziajstwie**. Lesn. choz. 1952, nr 3, str. 6—17.

Rozwój i zakres mechanizacji w radzieckiej gospodarce leśnej. Wkład postępowej nauki i techniki oraz przemysłu w przygotowanie i w produkowanie maszyn dla potrzeb leśnictwa.

3083. LAN SI: **Lesnoje choziajstwo nowowo Kitaja na podjomie**. Lesn. choz. 1952, nr 8, str. 84—88.

Stan i potrzeby gospodarki leśnej w Chinach Ludowych. Osiągnięcia na odcinku zalesiania nieużytków. Zapotrzebowanie przemysłu chińskiego na drzewo.

3084. MAKAROW G. JE., CZULICKIJ L. D.: **Normy wyrobotki na rubkie uchoda za lesom i na lesozagotowitielnyje raboty**. Moskwa 1951. Goslesbumizdat, s. 81, 3 nlb.

Normy wydajności pracy stosowane w pracach zalesieniowych, przy ochronie lasu oraz wyrębie i transporcie drzewa. Publikacja podaje ponadto normy prac pomocniczych przemysłu leśnego.

3085. MALINOWSKI S.: **Fortschrittliche Methoden beim Wiederaufbau des Waldes**. Wirtschaft. 1952, nr 24, str. 4.

Ogólny rozwój gospodarki leśnej w NRD. Konieczność stosowania postępowych metod w tej gałęzi gospodarki narodowej. Uwagi o brakach w drzewostanie. Perspektywiczny rozwój gospodarki leśnej.

3086. MICHALIN I. JA., BUŁAWIN W. P.: **Za uluczszeniye finansowej raboty w ŁZS**. Lesn. choz. 1952, nr 7, str. 64—74.

Zalecenia dot. usprawnienia gospodarki finansowej na stacjach opieki nad leśnymi pasami ochronnymi (lesozaszczitnyje stancii). Organy finansujące. Tryb finansowania.

3087. **Nowyje knigi po lesnomu choziajstwu**. Lesn. choz. 1952, nr 6, str. 94—96; nr 7, str. 94; nr 8, str. 92—93.

Adnotowany przegląd bibliograficzny nowych książek radzieckich dot. gospodarki leśnej.

3088. POMIANOWSKI M.: **Zalesianie nieużytków**. Życie gosp. 1952, nr 11, str. 597—598.

Rodzaje nieużytków i możliwości ich zalesiania. Zadania ogólnopaństwowego planu zalesień nieużytków.

3089. RUSKIEWICZ S.: **Zadania leśnictwa w planie sześciolletnim**. Warszawa 1952. PWRiL, s. 39, 1 nlb.

Omówienie podstawowych zadań Planu 6-letniego oraz etapów ich realizacji na odcinku leśnictwa i przemysłu leśnego. Praca ma charakter popularno-naukowy.

3090. SADOWSKI M.: **Bilans i postulaty gospodarki łowieckiej**. Życie gosp. 1952, nr 7, str. 948—950.

Ilość surowca mięsnego dostarczona przez łowiectwo. Przetwórstwo dziczyzny. Gospodarcze perspektywy obrotu dziczyzną. Potrzeba planowania gospodarki łowieckiej.

3091. SMIDA M.: **Kapitalistické a socialistické pojatie lesa**. Plan. Hosp. 1952, nr 6, str. 479—486.

Wypowiedź Ministra Lasów i Przemysłu Drzewnego CZSR na temat gospodarki leśnej w Czechosłowacji przed i po wojnie.

3092. SUDNICYN I., SOŁOWJEW H.: **Rieszajuszczije usłowija wypolnienija plana lesnoj promyslennosti**. Plan. choz. 1952, nr 3, str. 35—44.

Decydujące warunki wykonania planu produkcji leśnictwa. Usprawnienia w zakresie transportu i procesów technologicznych stosowane w ZSRR. Zasady planowania eksploatacji lasu. Wyniki.

3093. WASILJEW P.: **Riezierwy dalniejszewo podjoma lesnoj promyslennosti**. Wopr. ekonom. 1952, nr 8, str. 21—32.

Konfrontacja warunków i możliwości rozwojowych przemysłu drzewnego w ZSRR i w krajach kapitalistycznych. Rezerwy dla dalszego wzrostu tego przemysłu w ZSRR oraz zadania ich mobilizacji: zastosowanie i lepsze wykorzystanie nowej techniki, kompleksowa mechanizacja, racjonaliejsza gospodarka materiałem leśnym.

Zob. poz. 2659.

XV TRANSPORT

ZAGADNIENIA OGÓLNE

3094. GALICKIJ A.: **Płanirowanije socialisticzeskowo transporta**. Plan. choz. 1952, nr 3, str. 74—82.

Zasady organizacji socjalistycznego przedsiębiorstwa transportowego. Tryb sporządzania planu gospodarczego dla tych przedsiębiorstw. Koordynowanie go z planem produkcji i dystrybucji. Organizacja pracy.

3095. **Katalog norm załadunkowych i wyladunkowych dla ładunków masowych**. Warszawa 1952. W. K., s. 33, Ministerstwo Transportu Drogowego i Lotniczego.

3096. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 189 z dnia 20 czerwca 1952 w sprawie planów kwartalno-miesięcznych w transporcie i łączności**. Biul. PKPG 1952, nr 27, poz. 129, str. 194—196.

Zob. poz. 2554, 2563.

TRANSPORT KOLEJOWY — DROGI ŻELAZNE

3097. BIESZCZEW B.: **Osnownyje woprosy razwitiya żeleznodorożnowo transporta SSSR**. Bolszewik. 1952, nr 15, str. 31—41.

Omówienie zasadniczych zagadnień związanych z rozwojem radzieckiego transportu kolejowego.

3098. GAJDA B.: **Metoda połokowego rozrządzania wagonów na torze wyciągowym**. Prz. kolej. 1952, nr 8, str. 290—294.

Zasady i korzyści stosowania nowej metody organizacji pracy w kolejnictwie radzieckim.

3099. **KOŁDOMASOW J. I.: Podstawy planowania przewozów w transporcie kolejowym**. Tłum. z ros. Warszawa 1952. W. K., s. 276.

Praca omawia podstawy ekonomiczne planowania przewozów kolejowych. Wyjaśnia tryb uzgadniania planu przewozów z planem gospodarczym. Ponadto omawia sposoby koordynacji planu przewozów kolejowych z planem przewozu innymi środkami komunikacji. Autor pracy systematyzuje i podsumowuje dotychczasowy dorobek radzieckiej ekonomiki transportu kolejowego.

3100. KRYCKI T., POLKOWSKI S.: **Analiza gospodarki węglowej w przedsiębiorstwie „Polskie Koleje Państwowe“**. Finanse. 1952, nr 4, str. 51—61.

Analiza elementów mających wpływ na kształtowanie się wskaźnika zużycia węgla: gatunkowość paliwa, technika spalania, stan techniczny i praca parowozów. Normy zużycia węgla trakcyjnego.

3101. MAJEWSKI S.: **O dalsze usprawnienie obrotu wagonów towarowych na PKP**. Prz. kolej. 1952, nr 9, str. 321—325.

Opis metody i osiągniętych przy jej zastosowaniu korzystnych wyników w obrocie wagonami towarowymi w DOKP-Gdańsk.

3102. MELLER-JASTRZEBSKA W.: **Zagadnienie nowych stawek kosztów ogólnych na 1953 rok.** Prz. kolej. 1952, nr 6, str. 210—216.

Tworzenie się pojęć kosztów ogólnych w okresie powojennym. Wnioski dot. ustalenia kosztów ogólnych dla robót kolejowych.

3103. MÖCKEL W.: **Wann kommt das Vertragssystem im Verkehr?** Verkehr. 1952, nr 3, str. 70—71.

Zawieranie umów wzajemnych między władzami kolejowymi a przedsiębiorstwami — o terminowe dostarczanie i rozładowywanie towaru — jako jeden z warunków wypełnienia zadań planowych. W tekście przykłady tych umów.

3104. ★ORŁOW W. N., CZUDOW A. S.: **Obrachunek i analiza kosztów własnych przewozów kolejowych.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. W. K., s. 275, 1 nlb.

Omówienie metod obliczania kosztów własnych przewozów towarów i osób na kolejach. Zasady planowania kosztów eksploatacyjnych w kolejnictwie. Analiza wykonania planu kosztów wł. przewozów. Praca ilustrowana jest przykładami zaczerpniętymi z praktyki i doświadczeń kolei ZSRR, szczególnie doświadczeniami w zakresie obniżki kosztów wł. przewozów.

3105. OSIŃSKI S.: **Metoda pracy radzieckiego dyspozytora węzłowego.** Prz. kolej. 1952, nr 9, str. 337—345.

Uzasadnienie potrzeby popularyzowania i stosowania omawianej metody w kolejnictwie polskim. Zadania dyspozytorów i technika ich pracy. 6 tabl.

3106. REINHARD E.: **Zadania Służby Ruchu w okresie przewozów jesiennych w 1952 r.** Prz. kolej. 1952, nr 7, str. 244—248.

Zadania przewozowe. Trudności Służby Ruchu w latach ubiegłych, doświadczenia. Praca stacji, węzłów i dyspozytorów. Operatywność pracy administracyjnej.

3107. ★**Sbownik rukowodiaszczich matieriałow po choziajstwiennomu rasczotu na żeleznodorożnom transportie.** Red. Grigoriew A. N. Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 831, 1 nlb.

Zasady rozrachunku gospodarczego stosowane w radzieckim transporcie kolejowym. Przepisy, instrukcje i formularze. Zbiór, usystematyzowany wg zagadnień i opatrzony w skorowidze, mniej ważnych aktów nie włączonych do opracowania.

3108. SZKÓP Z.: **Wydlużenie dobowego przebiegu parowozów jako nowa i wyższa forma współzawodnictwa.** Prz. kolej. 1952, nr 4, str. 141—147.

Uzasadnienie potrzeby wprowadzenia obsługi odcinków średnich (zwłaszcza obsługi pętlowej i pierścieniowej) jako najbardziej ekonomicznej w przeciwieństwie do przeważnie stosowanej obsługi odcinków długich.

3109. ★TICHONOW K., SOSONKIN L.: **Socialistyczeskaja disciplina truda na żeleznodorożnom transportie.** Moskwa 1951. Transzeldorizdat, s. 80, 4 nlb.

Znaczenie socjalistycznej dyscypliny pracy dla usprawnienia przewozów w transporcie kolejowym i jej wyniki. Wzrost bezpieczeństwa ruchu na kolejach. Wpływ tej dyscypliny na przyspieszenie realizacji planów gospodarczych. Celowość zasady jednoosobowego kierownictwa i jednoosobowej odpowiedzialności w zakresie dyscypliny pracy.

3110. ★WINNICZENKO N. G.: **Finansirowanije żeleznich dorog.** Moskwa 1952. Transzeldorizdat, s. 332, 2 nlb.

Omówienie zagadnień dot. rozrachunku gospodarczego w radzieckim transporcie kolejowym oraz trybu jego stosowania. System finansowania budowy oraz eksploatacji dróg i urządzeń kolejowych. Normatywy środków trwałych i obrotowych w przedsiębiorstwach kolejowych. Publikacja o charakterze podręcznika przeznaczona dla studentów wydziałów komunikacyjnych, planistów w zakresie transportu oraz dla pracowników operacyjnych.

3111. WOLLWEBER E.: **Erfolge und Aufgaben unserer Eisenbahner.** Wirtschaft. 1952, nr 23, str. 3.

Autor artykułu — Podsekretarz Stanu w Min. Komunikacji NRD — omawia dotychczasowe osiągnięcia kolejarzy podkreślając zwiększenie współczynnika obrotu wagonów i likwidowania pustostania. Dotychczasowe i zamierzone inwestycje w dziedzinie kolejnictwa. Wzrost udziału kobiet w służbie ruchu.

3112. WRÓBEL S.: **Zagadnienia rezerw zdolności przewozowej kolei.** Prz. kolej. 1952, nr 4, str. 122—134.

Zależność między zdolnością przepustową i przewozową. Potrzeba i możliwość lepszego wykorzystania parowozów oraz wagonów towarowych. Wnioski. Literatura.

3113. **Wszechstronne wykorzystanie rezerw ekonomiczno-technicznych.** (Tłum. z czas. Gudok. 1952, nr 40). Prz. kolej. 1952, nr 5, str. 194—198.

Wyniki pracy kolejnictwa radzieckiego w r. 1951.

3114. ŻOŁCIŃSKI Z.: **Doświadczenia obsługi spedycyjnej w 1951 roku.** Prz. kolej. 1952, nr 7, str. 262—265.

Analiza osiągnięć i błędów w akcji przewozów jesiennych 1951 r. Wnioski dot. usprawnienia metody na tym odcinku w tegorocznej kampanii jesiennej.

Zob. poz. 2429, 2434, 2563, 2574, 2654, 2656, 3295.

TRANSPORT SAMOCHODOWY — DROGI KOŁOWE

3115. BURIAK J.: **Podział zadań w ciężarowym transporcie drogowym.** Motoryzacja. 1952, nr 3, str. 76—78.

Omówienie ustawy z 8.1.1951 r. o transporcie drogowym oraz uchwały Prez. Rządu z 2.VI.1952 r. w sprawie zagadnień służb transportowych.

3116. ENDER J.: **O właściwe pojazdy samochodowe do przewozu towarów przestrzennych.** Motoryzacja. 1952, nr 4, str. 136—137.

Artykuł dyskusyjny na temat strat gosp. transportu państwowego, ponoszonych na skutek niedostatecznego wyzyskiwania ładowności samochodów ciężarowych. Wnioski.

3117. GAJKOWICZ A.: **Gospodarka drogowa w drugim i trzecim roku Planu 6-letniego.** Drogownictwo. 1952, nr 6, str. 149—156.

Omówienie podstawowych zagadnień planu gosp. drogowej w r. 1951 i I kw. 1952 r. Ocena osiągnięć i błędów wykonawstwa planu.

3118. GIERAŁTOWSKI A.: **Gospodarka finansowa przedsiębiorstw transportu samochodowego w ZSRR.** Transp. 1952, nr 5, str. 169—171.

Organizacja radzieckiego transportu samochodowego. Środki trwałe i obrotowe. Taryfy na przewozy samochodowe. Koszty własne tych przewozów i preliminarz nakładów. Analiza działalności finansowo-gospodarczej przedsiębiorstw transportowo-samochodowych.

3119. GIERAŁTOWSKI C.: **Planowanie kosztów własnych w transporcie samochodowym.** Transp. 1952, nr 6, str. 209—211.

3120. ★**Instrukcja w sprawie jednolitej sprawozdawczości w zakresie transportu samochodowego.** Warszawa 1952. W. K., s. 19, 1 nlb., tabl. 2. Państwowa Komisja Planowania Gospodarczego, Departament Komunikacji i Łączności.

3121. MOŚCICKI K.: **Planowanie kosztów własnych w transporcie samochodowym ZSRR.** Finanse. 1952, nr 4, str. 75—86.

Drogi obniżenia kosztów własnych w transporcie samochodowym. Zasady sporządzania kalkulacji kosztów własnych.

3122. **Nowyje knigi.** Awtom. traktornaja promysl. 1952, nr 3—7, str. nlb.

Przegląd bibliograficzny nowych książek radzieckich z zakresu transportu samochodowego.

3123. PILLER S., MUREK T. L.: **O pogłębienie rozrachunku gospodarczego w PKS.** Motoryzacja. 1952, nr 3, str. 67—70.

Artykuł dyskusyjny omawiający pojęcie i zakres rozrachunku gosp. oraz sposoby jego rejestracji i analizy wyników w transporcie osobowym i towarowym. Formularze i wzory używane przy analizie rozrachunków. Korzyści stosowania indywidualnego rozr. gospodarczego.

3124. ★SOKOŁOWSKI T., ROSTOCKI A.: **Transport samochodowy. Zasady eksploatacji i planowania.** Warszawa 1952. W. K., s. 312, 2 nlb., zał. 4.

Znaczenie transportu samochodowego w gospodarce narodowej Polski Lud. Charakterystyka właściwości i typów pojazdów samochodowych. Omówienie wskaźników wydajności transportu samoch. Struktura kosztów i sposoby ich obniżania. Zasady planowania i sprawozdawczości eksploatacyjnej w transp. samoch. Praca ujmuje zagadnienie z ekonomicznego punktu widzenia i wskazuje możliwości uzyskania jak największej wydajności i efektywności transportu samochodowego.

3125. ★SOLSKI P.: **Transport samochodowy w terenie.** Warszawa 1952. W. K., s. 614, 1 nlb.

Praca, oprócz wiadomości z zakresu techniki transportu samochodowego, zawiera dane historyczne, dot. rozwoju transp. samochodowego, szczegółowe wskazania z zakresu organizacji tego transportu. Ze względu na naukowy charakter dzieła i szersze potraktowanie w nim zagadnień z zakresu ekonomiki transp. samoch., zainteresuje ona zarówno techników jak i ekonomistów.

Zob. poz. 2552, 2597, 3290.

TRANSPORT MORSKI — ŻEGLUGA MORSKA

3126. BODUSZYŃSKI J.: **Rezerwy czasu pracy naszej floty.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 4, str. 153—157.

Znaczenie i rodzaje rezerw czasu w pracy floty. Elementy analizy tych rezerw z punktu widzenia wykorzystania czasu. Przewidywane wyniki włączenia rezerw do produkcji floty.

3127. BODUSZYŃSKI J.: **Zagadnienie regularności naszych linii okrętowych.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 8, str. 342—344.

Znaczenie regularności linii żeglugowych. Główne przyczyny niedociągnięć w tym zakresie: niedokładne planowanie, brak dostatecznej koordynacji pracy floty i organów handlu zagranicznego oraz niewłaściwy dobór statków. Możliwości usunięcia tych braków.

3128. BURAU H., CHORZELSKI M.: **Systematyka taryf portowych w Polsce.** Stan i perspektywy. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 5, str. 206—210.

Podział opłat portowych. Kwalifikacja prawna opłat. Elementy socjalistycznego systemu opłat portowych: problematyka ekonomiczna, problematyka prawna.

3129. CZAJKOWSKI Z.: **Metodologia planowania operatywnego przedsiębiorstw żeglugowych i portowych.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 4, str. 145—153.

Artykuł dyskusyjny omawiający nową metodologię planowania. Organizacja i technika planowania operatywnego. Masa towarowa podstawą planowania w żegludze i portach. Znaczenie gestii transportowej. Rola Central Handlu Zagr. i przedsiębiorstw frachtowania jako koordynatora planu. Metoda i tryb opracowywania podziału masy towarowej. Sprawozdawczość z wykonania planów operatywnych.

3130. ★DOBRYŃSKI R.: **Socjalistyczna opieka nad urządzeniami przeładunkowymi i jej stosowanie w portach polskich.** Warszawa 1952. W. K., s. 71, 1 nlb.

Próba teoretycznego oświetlenia zagadnienia socjalistycznej opieki nad urządzeniami przeładunkowymi w portach polskich. Rozważania swoje autor opiera na literaturze radzieckiej oraz doświadczeniach portowców radzieckich i polskich. Przedstawia wyższe formy współzawodnictwa, którego celem jest jak najlepsze wykorzystanie środków trwałych w przedsiębiorstwie.

3131. ŁODYKOWSKI T.: **O realizację rozrachunku gospodarczego na statkach PMH.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 8, str. 337—342.

Specyfika rozrachunku gospodarczego na statku jako formy rozrachunku wewnątrzzakładowego. Analiza dotychczasowych osiągnięć i braków PMH w zakresie stosowania rozrachunku gosp. na statkach. Znaczenie doświadczeń radzieckich dla umocnienia rozrachunku gosp. w PMH. Rachunki oszczędnościowe i wykresy pracy. Wytyczne dalszego rozwoju rozrachunku gosp. na statkach PMH.

3132. MILLER H.: **Metodologia kosztów w żegludze.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 6, str. 246—248.

Cele i zadania metodologii kosztów w żegludze. Specyficzność metodologii kosztów i jej rozwój w pracy PMH. Podstawowe założenia nowej systematyki i analizy kosztów w żegludze.

3133. ★Nowa Ustawa Żeglarska. Wielka karta praw i obowiązków Polskiej Marynarki Handlowej. Gdańsk 1952. KW PZPR, s. 79, 1 nlb.

Flota Polski przedwrześniowej jako teren wyzysku marynarza polskiego przez obcy kapitał. Chlubne karty marynarki polskiej w walce z faszyzmem hitlerowskim. PMH w Planie 6-letnim: nowe warunki pracy i awansu polskich marynarzy, Ustawa Żeglarska bodźcem do nowych osiągnięć PMH.

3134. ★NOWAK F.: **Szczecin. Nasz wielki port.** Warszawa 1952. W. K., s. 56.

Osiągnięcia i perspektywy rozwoju Szczecina jako portu morskiego i ośrodka przemysłowego. Województwo szczecińskie w Planie 6-letnim. Praca ma charakter popularnej monografii.

3135. PEŁCZYŃSKI Z., SZCZYTT W.: **Systematyka kosztów własnych w portach.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 5, str. 202—205.

Układ kosztów Zarządu Portu jako przedsiębiorstwa usługowego. Elementy kosztów własnych jako syntetycznych wskaźników jakościowych pracy portu. Charakterystyka kosztów bezpośrednich. Układ rozliczeniowy i kalkulacyjny kosztów. Stosunek zależności między wielkością kosztów a wielkością produkcji.

3136. PRUSZYŃSKI K.: **Rozrachunek gospodarczy na statkach PMH.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 4, str. 158—162.

Stan faktyczny rozrachunku gospodarczego na statkach PMH na początku r. 1952. Elementy rozrachunku gosp. statku morskiego. Krytyczna analiza stosowanych wzorów i formularzy oraz projekt ich racjonalizacji.

3137. ★ROGÓYSKI K., ZAGRODZKI W.: **Awaria wspólna.** Warszawa 1952. W. K., s. 178.

Awaria wspólna jako instytucja prawa morskiego w rozwoju historycznym. Reguły Yorku i Antwerpii. Analiza wypadków awarii wspólnej; jej rozliczenie. Użyteczność instytucji awarii wspólnej w gospodarce kapitalistycznej i socjalistycznej.

3138. ROMANOW Ł.: **Sostojanieje torgowowo sudochodstwa.** Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 24—26.

Zwiększenie przewozów towarowych na okrętach handlowych krajów Europy zach. w związku z wojną na Korei. Przewozy ważniejszych masowych ładunków.

3139. RUSIN A.: **Maklerstwo frachtujące w Polsce Ludowej.** Techn. Gosp. mors. 1952, nr 7, str. 293—295.

Rozwój maklerstwa w Polsce Ludowej. Zadania maklerstwa frachtowego w zakresie obsługi transportu handlu zagranicznego. Potrzeba powiększenia gestii transportowej. Właściwe pojęcie instrumentalizmu żeglugowego w warunkach gospodarki socjalistycznej.

3140. ★RYMARKIEWICZ W. J.: **Technika i dokumentacja transakcji CIF**. Warszawa 1952. W. K., s. 146, 1 nlb.

Istota transakcji CIF — obowiązki kupującego i sprzedającego; charakterystyczne cechy kontraktu. Wykonanie transakcji (wysyłka, ubezpieczenie, fakturowanie). Międzynarodowe reguły transakcji CIF. Terminologia angielska.

3141. ★SŁUCZEWSKI M.: **Planowanie siebieistoimosti w sudostrojenii**. Leningrad 1951. Sudpromgiz, s. 90, 2 nlb.

Zasady planowania kosztów własnych w stocznich leningradzkich. Organizacja służby planowania. Metody i tryb sporządzania planów. System rozliczeń międzyzakładowych oraz międzyoddziałowych.

3142. STRZELECKI O.: **Die Entwicklung der Seewasserstrassen und Seehäfen und ihre Aufgaben im Fünfjahrplan**. Planen u. Bauen. 1952, nr 22, str. 519—521.

Zagadnienie morskich dróg wodnych i portów morskich w NRD. Dotychczasowe osiągnięcia w tym zakresie oraz rozwój w planie 5-letnim. Artykuł ma charakter popularno-naukowy.

3143. SZULC W.: **Okrętownictwo a uprzemysłowienie kraju**. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 5, str. 211—214.

Charakterystyka i rozmieszczenie przemysłu okrętowego. Wewnętrzna organizacja zakładów i metody produkcji. Ogólne warunki rozwoju okrętownictwa krajowego. Zależność rozwoju okrętownictwa od osiągnięć Planu 6-letniego.

3144. ★TARSKI I.: **Podstawowe wskaźniki planu żeglugi morskiej**. Warszawa 1952. W. K., s. 127, 1 nlb.

W pracy uwzględniono te wskaźniki planu żeglugi, które, ze względu na specyfikę transportu morskiego, różnią się w sposób zasadniczy od wskaźników innych gałęzi produkcji. (Plan transportowo-finansowy, plan przewozów i plan pracy statków, wskaźnik planu przewozów, bilans czasu pracy żeglugi, obliczenie zdolności przewozowej i środki jej zwiększania. Pojęcie i wskaźniki wydajności pracy i kosztu własnego w żegludze). Praca przeznaczona jest dla planistów żeglugi oraz dla studentów wyższych szkół ekonomicznych.

3145. TARSKI I.: **Zaliczenie produkcji transportu morskiego w planie i sprawozdawczości**. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 7, str. 290—298.

Charakterystyka jednostek produkcji transportowej. Radzieckie metody zaliczania produkcji transportowej. Zalety i wady poszczególnych metod. Wytyczne dla praktyki PMH.

3146. TARSKI I.: **Żegluga morska w świetle przemian polityczno-ekonomicznych**. Gosp. plan. 1952, nr 8, str. 45—49.

Rola transportu morskiego w okresie wczesnego i dojrzałego kapitalizmu. Protekcyjizm żeglugowy. Rola floty typu instrumentalnego w państwach imperialistycznych a socjalistycznych. Zadania polskiej żeglugi morskiej i morskich obrotów towarowych w gospodarce narodowej.

Zob. poz. 2610, 2642, 2650, 2661, 3289.

TRANSPORT WODNY ŚRÓDLĄDOWY — DROGI WODNE ŚRÓDLĄDOWE

3147. IHNATOWICZ S.: **Kanał Dunaj — Morze Czarne**. Gosp. wodna. 1952, nr 4, str. 122—130.

Geneza projektu budowy kanału. Ogólna charakterystyka założeń gosp. tej wielkiej inwestycji Ru-

muńskiej Republiki Ludowej. Przebieg robót. Budowa portów śródlądowych na trasie kanału. Organizacja i metody pracy dyirekcji budowy kanału. Wykonawstwo i mechanizacja pracy.

3148. ★NIGOF B. A.: **Planowanie siebieistoimosti riecznych pieriewozok**. Moskwa 1951. Rieczizdat, s. 188.

Zasady kalkulacji kosztów transportu rzeczno-ego i osiągania rentowności przedsięwzięć w tej dziedzinie. Planowanie budownictwa portowego i stocznowego w ZSRR.

3149. ★RIEDEL A.: **Drogi wodne w planie sześcioletnim**. Warszawa 1952. PWT, s. 67, 1 nlb., mapy 2.

Syntetyczne ujęcie zagadnienia dróg wodnych w Polsce w okresie Planu 6-letniego, na tle planu długofalowego gospodarki wodnej. Podstawy ekonomiczne budowy dróg wodnych.

3150. ★Wriemiennoje rukowodstwo po sostawleniju tiehpromfinplana i wnutrizawodstwo planowanija sudostroitelnyh priedpriajati Ministerstwa Riecznowo Flota SSSR. Moskwa 1951. Izd. Min. Rieczn. Flota SSSR, s. 230, 1 nlb.

Podręcznik tymczasowy dla opracowujących plany techniczno-przemysłowo-finansowe w zakładach budowy i remontu statków rzecznych. Teksty podstawowych przepisów dotyczących planowania w tych zakładach. Wyjaśnienia metodologiczne.

3151. **Znaczenie Wołżańsko-Dońskiego kanału żeglownego imienia Włodzimierza Lenina dla gospodarki narodowej**. Nowe Czasy. 1952, nr 30, str. 3—6.

Planowany olbrzymi rozwój transportu wodnego, elektryfikacji kraju i rozbudowy urządzeń hydroenergetycznych; jego wpływ na zwiększenie tempa rozbudowy rolnictwa w ZSRR.

3152. ZOŁOTARIEW T.: **Gospodarcze znaczenie kanału Wołżańsko-Dońskiego**. Życie gosp. 1952, nr 17, str. 933—936.

Usprawnienie żeglugi śródlądowej, rozbudowa urządzeń hydrotechnicznych oraz olbrzymi rozwój gospodarki rolnej i hodowlanej — bezpośrednimi wynikami uruchomienia kanału.

TRANSPORT POWIETRZNY

3153. MINORSKI S.: **Polskie lotnictwo komunikacyjne w 1951 r.** Transp. 1952, nr 5, str. 176—177.

Osiągnięcia w zakresie wykonania planu przewozów. Wyniki współzawodnictwa pracy.

ŁĄCZNOŚĆ

3154. AUGUSTYN T.: **Wykonanie planu resortu P[oczt] i T[elegrafów] w I kwartale 1952 r.** Prz. poczt. 1952, nr 5—6, str. 13, 16.

3155. FIJAŁKOWSKI W., OPYRCHAŁ J.: **Wytyczne działalności inwestycyjnej w dziedzinie łączności na 1952 r.** Prz. poczt. 1952, nr 4, str. 23—27.

Ocena wykonania zadań 1951 r. Wytyczne na r. 1952 w zakresie planowania inwestycyjnego, dokumentacji techn., wykonawstwa, zaopatrzenia i sprawozdawczości inwestycyjnej.

3156. KOZŁOWSKI K.: **Radiofonizacja kraju**. Wiad. telekom. 1952, nr 8, str. 161—163.

Rozwój radiofonizacji w warunkach przed i wojennych. Systemy radiofonizacji. Perspektywy rozwojowe radiofonii przewodowej w Planie 6-letnim.

3157. SPYCHAŁSKI Z.: **Przystępujemy do prac nad planem 1953 r.** Prz. poczt. 1952, nr 7, str. 12—14.

Wskazówki dotyczące opracowania wytycznych planu, projektu planu oraz szczegółowego opracowania planu techniczno-usługowo-finansowego resortu poczt.

3158. SZYMANOWSKI W.: **Pół roku pracy resortu Ministerstwa Poczty i Telegrafów**. Prz. poczt. 1952, nr 8, str. 3—8.

Osiągnięcia resortu w pierwszym półroczu 1952 r. w zakresie kolportażu, inwestycji, robót kablowych, racjonalizatorstwa, zatrudnienia, współzawodnicstwa pracy, szkolenia zawodowego i akcji socjalnej.

3159. ZIOBRO K.: **Krajowa narada telekomunikacyjna**. Prz. poczt. 1952, nr 4, str. 2—6.

Podsumowanie dyskusji, przeprowadzonej na radzie (28.II.52). Dyskutowane zagadnienia: podniesienie jakości usług telekomunikacyjnych, należyte wykorzystanie sprzętu i urządzeń, zaopatrzenie materiałowe, kadry i szkolenie zawodowe.

Zob. poz. 3267.

XVI HANDEL I ŻYWIENIE ZBIOROWE

ZAGADNIENIA OGÓLNE

3160. ★BARABASZ J. M.: **Aktywne pomoczniki gсударstwennojj torgowoj inspiekicii**. Moskwa 1951. Gos-torgizdat, s. 39, 1 nlb.

Użyteczność kontroli społecznej dla usprawnienia czynności kontroli państwowej handlu uspołecznionego w ZSRR.

3161. KOBR J.: **Nowa uprawa gospodarskich smluw o odbioru a dodawce zboży w r. 1952**. Plan. Hosp. 1952, nr 3, str. 172—177.

Zmiany w systemie umów gosp. w zakresie dostawy i zakupu towarów. Przyczyny i charakterystyka wprowadzonych zmian.

3162. SADULSKI M.: **Obniżka kosztów własnych kluczowym zagadnieniem handlu uspołecznionego**. Życie gosp. 1952, nr 9, str. 478—481.

Osiągnięcia handlu uspołecznionego w r. 1951. Wykonanie planu obniżki kosztów w hurcie i detalu. Możliwości i warunki dalszej obniżki kosztów w r. 1952.

3163. SIENNICKI L.: **Nowa obniżka cen detalicznych w ZSRR**. Życie gosp. 1952, nr 9, str. 487—489.

Dane procentowe dot. obniżki cen na artykuły żywnościowe. Reakcja prasy kapitalistycznej na wiadomość o obniżce cen.

3164. ★SMIRNOW W. I.: **Analiz choziajstwennojj diejatielnosti torgowych przedpriatij**. Moskwa 1951. Gos-torgizdat, s. 143, 1 nlb.

Znaczenie sprawozdawczości bieżącej uspołecznionych przedsiębiorstw handlowych. Metody i organizacja prac analitycznych nad wynikami gospodarki tych przedsiębiorstw. Analiza obiegu towarów. Kalkulacja marży i zysku. Kontrola wyników finansowych.

3165. SZENFELD M.: **Zagadnienie obniżki kosztów w handlu uspołecznionym**. Finanse. 1952, nr 4, str. 36—43.

Struktura kosztów handlowych w handlu socjalistycznym. Drogi obniżki kosztów handlowych.

3166. WITTHAUER F.: **Zur Einführung der Wirtschaftlichen Rechnungsführung bei der Handelsorganisation (H. O.)**. Finanzwirtschaft. 1952, nr 5, str. 248—257.

Stworzenie warunków umożliwiających wprowadzenie rozrachunku gospodarczego w handlu. Krytyczna ocena obecnej sytuacji finansowej organizacji handlowych w NRD.

3167. ★ZIELEPUCHIN W. C., GOBIERMAN G. P.: **Puti powyszenija rientabelnosti w magazynie**. Moskwa 1951. Gos-torgizdat, s. 33, 3 nlb.

Sposoby przyspieszenia szybkości obiegu środków obrotowych w przedsiębiorstwie handlowym i jego wpływ na wzrost rentowności przedsiębiorstwa.

Zob. poz. 2406, 2416, 2531, 2640, 3272, 3275.

PLANOWANIE HANDLU

3168. DOMAGALSKI J.: **Typizacja sieci detalicznej w handlu**. Życie gosp. 1952, nr 14, str. 779—782.

Znaczenie i zadania typizacji sklepów i urządzeń sklepowych w handlu uspołecznionym. Tryb opracowania typizacji zastosowany przez IHŻ.

3169. ECKHARDT G.: **Konkrete Planaufgabe sichern die Planerfüllung**. Handel. 1952, nr 7, str. 177—178.

Analiza przyczyn niewykonania zadań planu obrotu przez państwowy handel detaliczny w roku 1951 wskazuje na konieczność stawiania jednostkom handlowym konkretnych zadań planowych. Niezbędne jest opracowanie planu zbiorczego w układzie zagadnieniowym i wg adresatów planu.

3170. ★GÓRNY M.: **Organizacja i planowanie obrotu towarowego**. Cz. 1. Warszawa 1952. Polgos, s. 78, 1 nlb. Biblioteka Szkoleniowa CRS „Samopomoc Chłopska“ T. 18.

Cz. 1 podręcznika ma charakter ogólny. Omawia zagadnienia historyczne związane z rozwojem handlu i jego rolą społeczną. Organizacja handlu wewn. w Polsce Lud. Masa towarowa i jej przebieg ze strefy produkcji do strefy konsumpcji. Cz. 2 podr. (w przygot.) obejmuje szczegółowe zagadnienia z organizacji i techniki handlu detalicznego i hurtowego.

3171. KARPOWSKI C.: **Zasady lokalizacji i specjalizacji sieci MHD**. Życie gosp. 1952, nr 7, str. 355—358.

3172. KELCH W.: **Die Organisation der Bedarfsermittlung im gesellschaftlichen Einzelhandel**. Handel. 1952, nr 12, str. 289—292; nr 13, str. 310—313.

Szczegółowe wskazówki, dot. zorganizowania aparatu w zakresie ustalania popytu w spółdzielczym handlu detalicznym. Podkreślenie znaczenia ustalenia wielkości zapotrzebowania na poszczególne artykuły — dla opracowania planu gospodarczego. Rola powiatowych organów handlu.

3173. KRIEBUS F.: **Plankontrolle nicht einseitig betrachten**. Handel. 1952, nr 10, str. 246—247.

Zagadnienie kontroli wykonania planu w resorcie handlu wewn. Podkreślenie konieczności szczegółowego sprawdzenia stopnia jego wykonania w poszczególnych grupach towarów (plan obrotu) i poszczególnych kategoriach pracowników (plan zatrudnienia i płac). Przekroczenie planu w tych dziedzinach nie świadczy o prawidłowej gospodarce w przedsiębiorstwach.

3174. LEHMPFUHL W.: **Der Plan „Technisch-Organisatorischer Fortschritt“ im volkseigenen Grosshandel**. Handel. 1952, nr 3, str. 66—68; nr 4, str. 101—102.

Rola planu postępu techniczno-organizacyjnego przy podnoszeniu rentowności przedsiębiorstw uspołecznionego handlu hurtowego. W tekście podano wzór formularza planu wraz ze wskazówkami dot. jego wypełnienia. Autor wskazuje na możliwości obniżenia kosztów własnych i podniesienia wydajności pracy — w ramach tego planu.

3175. LEHMPFUHL W.: **Die Planung der Haupt- und Nebenleistungen der Deutschen Handelszentralen**. Handel. 1952, nr 5, str. 120—122.

Omówienie problemów zasługujących na uwzględnienie przy planowaniu pracy głównej i ubocznej w centralach handlowych. Wskazówki w zakresie przygotowania planu obrotu towarowego rzeczowego i finansowego.

3176. RICHTER G.: **Zur Kostensenkung bei der HO-Industriewaren**. Handel. 1952, nr 8, str. 204—205.

Planowe obniżenie kosztów własnych — jednym z elementów wykonania planu zysków. Omówienie

działalności przedsiębiorstw głównych i jednostek im podległych w zakresie planu obniżenia kosztów. Postulaty na przyszłość.

3177. ROZSYPAL K.: **Zkuszenosti s planowaním statnich welkoobchodnich cen w CzSR.** Plan. Hosp. 1952, nr 5, str. 369—377.

Z doświadczeń planowania państwowych cen hurtowych w CzSR.

3178. SZAFRUGA T.: **Kontrola wykonania planu asortymentowego w obrocie towarowym.** Życie gosp. 1952, nr 17, str. 942—946.

Cele, zadania i tryb przeprowadzania kontroli.

3179. ★ **Typizacja lokali sklepowych.** Cz. II. Miejskie sklepy artykułów przemysłowych. Opracowanie zbiorowe pod redakcją L. Koźmińskiego. Warszawa 1952. Instytut Handlu i Żywnienia Zbiorowego, Zakład Organizacji i Techniki Handlu, s. 102, 6 tabl. Prace Badawcze Instytutu Handlu i Żywnienia Zbiorowego Nr 22. (Masz. pow.).

Typizacja sklepów artykułów przemysłowych oraz niektórych sklepów nie mieszczących się w zasadzie ani w grupie sklepów artykułów spożywczych, ani w grupie sklepów artykułów przemysłowych, np. kwaciarni, sklepów zielarskich i in. Typizacja, opracowana przez IHŻ, jest podstawą do ustalenia standardów budowlanych tych sklepów. Uwzględniono tu wszystkie typy sklepów potrzebne przy opracowaniu sieci. Typizację sklepów wiejskich zawierać będzie III część publikacji. Zob. poz. 2037.

3180. **Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 227 z dnia 19 lipca 1952 r. w sprawie kwartalno-miesięcznych planów handlu wewnętrznego, żywnienia zbiorowego i skupu artykułów rolnych.** Biul. PKPG. 1952, nr 30, str. 211—212.

ORGANIZACJA I TECHNIKA HANDLU

3181. ★ **ANDRUSIEWICZ D. A.: Towarowiedzenie promyślnych towarów.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 327, 1 nlb.

Podręcznik towaroznawstwa dla pracowników handlu artykułami przemysłowymi.

3182. BÖTTNER H.: **Kampf gegen Manko und Schwund bei Nahrungsgüter.** Handel. 1952, nr 11, str. 274—275.

Walka z mankiem przy artykułach żywnościowych — jednym z czynników usprawnienia pracy spółdzielni spożywców. Konieczność mobilizacji w tym celu całego personelu, członków spółdzielni oraz klientów. Znaczenie właściwego przechowywania produktów.

3183. ★ **KUDIENCOWA N. D.: Towarowiedzenie piszczewych produktow.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 205.

Podręcznik towaroznawstwa art. żywnościowych dla pracowników zakładów żywnienia zbiorowego. Omówienie zasadniczych właściwości artykułów żywnościowych, sposobów ich użytkowania i przechowywania.

3184. ★ **Miary i wagi.** Tabele przeliczeniowe. Praca zbiorowa pod red. W. Walewskiego. Warszawa 1952. Polgos, s. 160. Biblioteka Słownictwa Gospodarczego T. 5.

3185. ★ **Opakowania w przemyśle spożywczym.** (Opracowali: J. Chodorowski i in.). Warszawa 1952. PWT, s. 255.

Rola opakowań w przemyśle spożywczym. Rodzaje opakowań (opakowania metalowe, szklane, drewniane, papierowe i inne). Zastosowanie opakowań i metody ich produkcji.

3186. SIEMON-WENZEL J.: **Lageraumpfanung — wichtige Aufgabe.** Handel. 1952, nr 8, str. 208.

Znaczenie prawidłowej gospodarki składowej dla obniżki kosztów własnych. Wady dotychczasowej gospodarki — przyczyna trudności w planowym zaopatrzeniu ludności. Wskazówki, dot. rozmieszczenia składów i zorganizowania w nich pracy.

3187. ★ **Woprosy towarowiedienija puschno-miechowowo syria.** Wyd. 10, Moskwa 1951. Gos. Izd. Tiech. i Ekonom. Litier., s. 281, 4 nlb, 1 tabl.

Wyniki prac naukowo-badawczych Wszechzwiązkowego Naukowo-Badawczego Instytutu Myśliwstwa w zakresie towaroznawstwa surowców futrzarskich, ich przetwórstwa i handlu. Zagadnienie aklimatyzacji zwierząt futerkowych.

Zob. poz. 3194.

OBRÓT ARTYKUŁAMI ROLNYMI I SPOŻYWCZYMI

SKUP I KONTRAKTACJA

3188. BOJARSKI P.: **Gospodarka mięsem na nowym etapie rozwoju.** Życie gosp. 1952, nr 9, str. 458—461.

Zadania i warunki przeprowadzanej obecnie kontraktacji — na tle obowiązujących przepisów. Znaczenie 2-letniego planu rozwoju produkcji mięsnej.

3189. GELIERT H.: **Einige Mängel beim Vertragssystem für Nahrungsgüter.** Handel. 1952, nr 11, str. 270—271.

Omówienie różnych wad systemu umownego regulującego obrót artykułami żywnościowymi. Autor podkreśla zwłaszcza rolę systematycznej kontroli prawidłowości zawieranych umów.

3190. GIEŁŻYŃSKI W.: **Zagadnienie obrotu i spożycia artykułów mleczarskich.** Życie gosp. 1952, nr 17, str. 946—948.

Wzrost produkcji i konsumpcji artykułów mleczarskich po wojnie. Obecne trudności na odcinku skupu mleka, dystrybucji i transportu. Dalsze perspektywy rozwojowe.

3191. GUCWA S.: **Zadania aparatu handlowego przed nową kampanią skupu zboża.** Gosp. zboż. 1952, nr 5, str. 7—10.

W zakresie: dezynsekcji pomieszczeń, sieci punktów skupu i transportu.

3192. ★ **HERBST S.: Sprzedaż warzyw i owoców.** Warszawa 1952. Polgos, s. 63. Biblioteka Handlu Uspołecznionego T. 29.

Organizacja punktów sprzedaży detalicznej owoców i warzyw. Dostawa towaru. Technika sprzedaży artykułów ogrodnich. Walka z ubytkami towarowymi.

3193. ★ **Instrukcja dla aparatu skupu Gminnych Spółdzielni „Samopomoc Chłopska“ i Polskich Zakładów Zbożowych, dotycząca przyjmowania zboża ze zbiorów 1952 r. zatwierdzona przez Centralny Urząd Skupu i Kontraktacji w dniu 23.VI.1952 r.** Warszawa 1952. CRS „Samopomoc Chłopska“. Centralny Zarząd Zakładów Zbożowych „Polskie Zakłady Zbożowe“, s. 55, 1 nlb.

Organizacja dostaw zboża. Organizacja sieci skupu. Wyposażenie i urządzenie punktów skupu. Odbiór zboża i rozliczenie dostawcy. Przechowywanie zboża na punktach skupu. Odładunek skupionego zboża. Dokumentacja i sprawozdawczość. Załączniki (wzory dokumentów).

3194. ★ **MILEWSKI E.: Handel jajami. Organizacja i technika.** Warszawa 1952. Polgos, s. 103. Biblioteka Handlu Uspołecznionego. T. 28.

Handel jajami w gospodarce narodowej. Omówienie organizacji handlu wewnętrznego, ze szczególnym uwzględnieniem techniki skupu jaj. Sprzedaż krajowa i eksport. Zarys towaroznawstwa jaj. Praca jest pierwszą polską publikacją powojenną z tego zakresu.

3195. **Podstawowe zasady obowiązkowych dostaw zbóż.** Gosp. zboż. 1952, nr 7, str. 6—14.

Omówienie ustawy z dn. 10.VII.1952 r. Zasady systemu obowiązkowych dostaw zbóż. Podstawy określania ich wysokości. Plany i normy. Ustalenie zobowiązań. Organizacja dostaw.

3196. TRETIAK A.: **Z zagadnień analizy rynku. Spżycie ryb i przetworów rybnych w roku 1951.** Gosp. rybna. 1952, nr 5, str. 13—14.

3197. WILSKI Z.: **Zasady kontraktacji roślinnej na wiosnę 1952 r.** Gosp. zboż. 1952, nr 4, str. 9—11.

Omówienie obowiązujących przepisów w zakresie kontraktacji.

Zob. poz. 2994, 3182-83, 3185.

OBRÓT ARTYKUŁAMI PRZEMYSŁOWYMI

3198. BIENIEK M.: **Tranzyty w handlu włókienniczym.** Życie gosp. 1952, nr 11, str. 599—602.

Kierunki przebiegów towarowych. Organizacja przebiegu tranzytu masy towarowej. Potrzeba powołania do życia wojewódzkich baz hurtowych.

Zob. poz. 3181, 3187.

ŻYWIENIE ZBIOROWE

3199. ADAMSKA J.: **O właściwy system sprzedaży i kontroli.** Żywnie zbior. 1952, nr 7, str. 203—205.

Wady i zalety obecnie stosowanych systemów sprzedaży w zakładach żywienia zbior. Projekt nowego systemu i korzyści jego zastosowania.

3200. BUCHOLC H.: **Zadania gospód spółdzielczych gminnych spółdzielni.** Żywnie zbior. 1952, nr 8, str. 229—232.

Zadania związane z wykonaniem planu na III kw. 1952 r. Zagadnienia zaopatrzenia i produkcji własnej, hodowli tuczniaków przy gospodach. Szkolenie zawodowe i przygotowanie kadr.

3201. GÓRSKI R., PYSZKOWSKI K.: **Polityka planowania zakładów i inwestycji w żywnie zbiorowym.** Gosp. plan. 1952, nr 7, str. 42—44.

Doświadczenia pierwszych dwóch lat Planu 6-letniego w zakresie żywienia zbior. (błędy w działalności i kierunku rozwojowym sieci zakładów żyw. zbior.). Potrzeba właściwego planowania inwestycji na rozbudowę i wyposażenie powstających zakładów gastronomicznych i stołówek.

3202. KOMITAU H.: **Normowanie produkcji i konsumpcji mięsa i tłuszczu w zakładach żywienia zbiorowego.** Żywnie zbior. 1952, nr 5, str. 132—133.

Zarządzenia normujące konsumpcję mięsa i tłuszczów w społecznych zakładach żywienia, zakładach gastronomicznych i stołówkach akademickich. Zmiany w ewidencjonowaniu produkcji i obrotu. Zasady i technika przydziału mięsa przez rady narodowe.

Zob. poz. 2576.

HANDEL ZAGRANICZNY

3203. **Bedeutende Exportverträge Volkschina-Grossbritannien.** Wirtschaft. 1952, nr 30, str. 2.

Ostateczne zawarcie — zapoczątkowanej na Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie — umowy handlowej chińsko-angielskiej. Warunki umowy.

3204. **Die Bedeutung des Ost-West-Handels für die Entwicklung Westdeutschlands.** Wirtschaft. 1952, nr 13, str. 6.

Streszczenie rozprawy naukowej, która pod tym tytułem ukazała się w jednym z wydawnictw Niemieckiego Instytutu Gospodarczego w Berlinie. Zasięg niemieckiego handlu ze Wschodem i Zachodem przed ostatnią wojną światową. Obecne stosunki handlowe Niemiec Zach. Polityka rządu bońskiego oraz wszechwładza gospodarcza rodzimych i obcych monopolu hamulcem w rozwoju handlu Niemiec Zach. Tabele liczbowe, obrazujące niemiecki import i eksport w różnych gałęziach handlu w l. 1923—1951.

3205. **Bulgarisch - chinesisches Handelsabkommen.** Wirtschaft. 1952, nr 30, str. 2.

Artykuł omawia warunki handlowej i płatniczej umowy bułgarsko-chińskiej.

3206. BUTKOWSKI P.: **Handel zagraniczny Francji.** Życie gosp. 1952, nr 8, str. 424—426.

Kierunki rozwoju francuskiego handlu zagranicznego. Obroty tego handlu w r. 1951. Ujemne saldo obrotów handlowych ze strefą dolarową i szterlingową — dodatnie z innymi krajami.

3207. **Chinesisch - französisches Handelsabkommen.** Wirtschaft. 1952, nr 33, str. 1.

Omówienie warunków umowy handlowej chińsko-francuskiej, zapoczątkowanej na Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie, a podpisanej w Berlinie.

3208. **Erste Industrieausstellung der DDR in Bukarest.** Wirtschaft. 1952, nr 29, str. 7.

Otwarcie pierwszej wystawy, poświęconej osiągnięciom przemysłu NRD w Bukareszcie. Polityczne i gospodarcze znaczenie zorganizowania wystawy. Ekspozaty przem. ciężkiego i optycznego przedmiotem największego zainteresowania.

3209. GAIK J., MASTALERZ J.: **Możliwości rozwoju wymiany handlowej między Wschodem i Zachodem.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 47—52.

Przyczyny i skutki ograniczenia stosunków handlowych między krajami kapitalist. i krajami dem. lud. Straty materialne państw kapitalist. jako skutek tego stanu rzeczy. Pozytywne wypowiedzi prasy zachodniej o celach i zadaniach Międzynarodowej Konferencji Gosp. w Moskwie. Korzyści wzajemne, mogące wypłynąć z rozszerzenia wymiany handlowej.

3210. GORINNOW W.: **Miejdunarodnyje ekonomičeskie swiazi Kitajskoj Narodnoj Riespubliki.** Wniesz. torg. 1952, nr 3, str. 1—7.

Przegląd stosunków gospodarczych Chin Ludowych z zagranicą. Zakres i rozmiary handlu z ZSRR i krajami dem. lud.

3211. **Grosshandelpreise an ausländischen Märkten im Jahre 1952.** Statist. Praxis. 1952, nr 4, 5, 6, 7, 8, str. nlb.

Tabela cen na rynkach światowych (za okres I—V 1952), obejmująca zboża, mięso, nierogaciznę, bawełnę, jutę, skóry, stal, żelazo, naftę, węgiel i kauczuk.

3212. **Handelsvereinbarung Westdeutschland — China.** Wirtschaft. 1952, nr 28, str. 1.

Omówienie warunków dodatkowej umowy handlowej pomiędzy Niemcami Zach. a Chinami Lud., zawartej jako uzupełnienie umowy głównej, podpisanej między tymi krajami na Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie.

3213. KNIAJEW N.: **Wnieszniaja torgowla Szwiejcarii.** Wniesz. torg. 1952, nr 8, str. 45—47.

Handel zagraniczny Szwajcarii. Autor wykazuje wpływ szwajcarskich kapitalistów na politykę gospodarczą kraju. Rzekoma neutralność Szwajcarii. Pogorszenie się sytuacji gosp. Szwajcarii.

3214. **Knigi i staty po woprosam ekonomiki i wnieszniej torgowli zarubieżnych stran.** Wniesz. torg. 1952, nr 7, str. 43—45.

Zestawienie bibliograficzne radzieckich książek i artykułów (za I półrocze 1952 r.), dotyczących życia gospodarczego i handlu zagranicznego innych krajów.

3215. KOSTOLEWSKI M.: **Sowriemiennoje sostojanije mirowowo lesnowo rynku.** Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 17—20.

Charakterystyka współczesnej sytuacji światowych rynków drzewnych. Spadek produkcji w przemyśle drzewnym w krajach Europy zach. wynikiem

wyczerpywania się zasobów krajowego surowca i ograniczeń w imporcie. Pomyślna sytuacja ZSRR na tym odcinku.

3216. MALINOWSKI J.: **Perspektywy odbudowy swobodnego handlu międzynarodowego.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 26—32.

Przyczyny ograniczeń w handlu światowym. Faktyczny stan handlu państw zach.-europejskich (analiza Europejskiego Raportu Ekonomicznego ONZ za r. 1951). Geneza Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie (3—12.IV.1952 r.) i omówienie jej przebiegu. Możliwości wymiany handlowej ZSRR i Polski Lud. z krajami kapitalistycznymi.

3217. MAHLER H. G.: **DDR-zweitgrößter Handelspartner Polens.** Wirtschaft. 1952, nr 14, str. 12.

Liczby obrazujące straty ludnościowe i materialne poniesione przez Polskę w okresie okupacji hitlerowskiej. Rozwój polskiego handlu zagranicznego. ZSRR — pierwszym i głównym kontrahentem umów handlowych z Polską, DRN — drugim z kolei pod względem wielkości obrotów. Omówienie wzajemnych możliwości handlowych. Polityczny i gospodarczy aspekt niemiecko-polskich stosunków handlowych.

3218. MAHLER H. G.: **Die CSR — Freund und Handelspartner.** Wirtschaft. 1952, nr 11, str. 12.

Przyjazne stosunki handlowe pomiędzy CSR a Niemcami — tradycją obu narodów. Ekonomiczne i polityczne przesłanki nawiązania stosunków handlowych po ostatniej wojnie. Autor wyraża pogląd, iż istnieje możliwość nawiązania przez Niemcy Zach. stosunków handlowych z CSR.

3219. MIENŻINSKI J.: **O sostożanii wnieśniej torgowli zapadnych stran.** Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 5—9.

Krytyczna ocena sytuacji światowej na odcinku handlu zagranicznego w krajach kapitalist. Dane statystyczne ONZ o rozmiarach obrotów produktami rolniczymi w handlu zagranicznym w latach 1948—1950. Wpływ polityki zbrojeń na sytuację żywnościową w krajach kapitalistycznych.

3220. **Modernste Maschinen aus der Sowjetunion.** Wirtschaft. 1952, nr 30, str. 2.

Artykuł informuje o rozpoczęciu przez ZSRR dostaw najnowocześniejszych maszyn dla rolnictwa, przemysłu górniczego, elektrotechnicznego i transportu NRD. Wykaz otrzymywanych maszyn.

3221. **Możliwości wkładu Polski w rozwój handlu międzynarodowego.** Życie gosp. 1952, nr 9, str. 494—496.

Kształtowanie się handlu zagranicznego po II wojnie świat. Dyskryminacja polskiego handlu zagr. przez kraje kapitalistyczne. Ocena możliwości eksportowych Polski. (Wyjątki z przemówienia delegata Polski prof. Chałasińskiego na obradach Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie).

3222. MUSSLER W.: **Die Lage im Welthandel und die Internationale Wirtschaftskonferenz in Moskau.** Einheit. 1952, nr 6, str. 527—537.

Sytuacja handlu światowego na tle Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Osągnięcia Konferencji.

3223★ **Optowije ceny syriewych, prodowolstwiennych i promyslnnych towarow w kapitalistycznych stranach za 1937—1949 gg.** Sprawoznacznik. Moskwa 1951. Wniesz. torg. s. 483, 1 nłb.

Usystematyzowane dane, dot. poziomu i dynamiki cen hurtowych ważniejszych surowców oraz produktów żywnościowych i przemysłowych w Anglii i St. Zjedn. w l. 1937—1949. Wskaźniki cen produktów pierwszej potrzeby, surowców i środków produkcji. Ceny i ich wskaźniki za 1950 r. Publikacja zawiera również niektóre dane z okresu

wcześniejszego. Na podstawie przytoczonych materiałów, wykazujących stały wzrost cen art. pierwszej potrzeby autor udawadnia narastanie trudności gospodarki kapitalistycznej i pogarszanie się warunków życia ludności pracującej w tych krajach.

3224. PECHMANN H.: **Die Technische Messe Leipzig 1952.** Wirtschaft. 1952, nr 33, str. 3.

Autor omawia dorobek techniki NRD w zakresie budowy maszyn rolniczych, elektrycznych, drukarskich, urządzeń transportowych oraz wyrobów przemysłu precyzyjnego, optycznego i chemicznego w związku z mającymi odbyć się w dniach 7—17.IX 1952 r. dorocznymi Targami Lipskimi.

3225. PIETROW G.: **K woprosom o wnutriewropiejskoj chleбноj torgowli.** Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 14—16.

Trudności na rynku zbożowym w krajach zachodnio-europejskich wynikiem zmniejszenia się produkcji rolniczej i importu z krajów zamorskich.

3226. PIETROW M.: **Promyslnnyje wystawki w Moskwie.** Wniesz. torg. 1952, nr 5, str. 24—35.

Omówienie zakresu organizacji wystaw, urządzonych w kwietniu 1952 r. w Moskwie w związku z Międzynarodową Konferencją Gospodarczą.

3227. RICHTER J.: **Der Aussenhandel Volkschinas.** Wirtschaft. 1952, nr 22, str. 11.

Artykuł omawia organizację i strukturę handlu chińskiego, możliwości importu i eksportu, asortyment towarów, udział przedsiębiorstw państwowych, prywatnych i obcych w handlu Chin.

3228. SIENNICKI L.: **Handel zagraniczny USA.** Życie gosp. 1952, nr 10, str. 550—552.

Handel zagraniczny narzędziem imperializmu amerykańskiego. Polityka dyskryminacji i bojkotu stosunków handlowych z ZSRR i krajami dem. lud. Wzrost eksportu i importu w r. 1951 i jego przyczyny. Pogłębianie się trudności gospodarczych Anglii, Francji i innych krajów wskutek destruktywnej polityki handlowej St. Zjedn.

3229. **Stati iz sowietskoj pieriodiczeskoj pieczati po woprosam ekonomiki i wnieśniej torgowli zarubieżnych stran za I kw. 1952 g.** Wniesz. torg. 1952, nr 5, str. 58—59.

Zestawienie bibliograficzne artykułów z radzieckich czasopism gospodarczych za I kw. 1952 r., poświęconych zagadnieniom ekonomiki i handlu zagranicznego państw obcych.

3230. SUCHARDA B.: **Możnost trojstrannych obchodnich a platebnich dohod.** Ekonomie a finance. 1952, nr 3, str. 97—100.

Możliwości zawierania międzynarodowych umów trzechstronnych — handlowych i płatniczych. Analiza dotychczasowych umów trzechstronnych.

3231. SUSLIN P.: **Obostrienija protiwoieczij na rynkie czornych metallow kapitalistycznych stran.** Wniesz. torg. 1952, nr 6, str. 14—22.

Rozbudowa zakładów produkcji stali w krajach zachodnio-europ. na tle polityki zbrojeń. Wzrost zysków producentów stali. Obniżenie stopnia wyzyskania zdolności produkcyjnej stalowni w wyniku stosowania konkurencyjnych cen na rynkach stali.

3232. SZILDKRUT W.: **K woprosu o cenach na oborudowanije w kapitalistycznych stranach.** Wniesz. torg. 1952, nr 3, str. 26—31.

Wzrost cen urządzeń inwestycyjnych w krajach kapitalistycznych jako skutek nacisku St. Zjedn. na kraje satelickie. Wskaźniki cen hurtowych środków transportu i maszyn rolniczych w tych krajach.

3233. TIERIESZINA W., SZILDKRUT W.: **Rynek szcersti kapitalistycznych stran.** Wniesz. torg. 1952, nr 6, str. 32—38.

Rozwój produkcji i eksportu wełny po 2 wojnie świat. w krajach kapitalist. w porównaniu z sytuacją światową w l. 1934—1939. Ruch cen.

3234. Vorschlag der DDR: Milliarden-Handel mit dem Westen und mit Übersee. Wirtschaft. 1952, nr 15, str. 1.

Związek oświadczenia delegata NRD na Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie (NRD pomimo rozgałęzionych stosunków handlowych jest w stanie wzmocnić eksport i import o 600 mln. funtów szter.) — z perspektywami dalszego rozwoju. Artykuł uzasadnia tę wypowiedź omawiając zag. bazy surowcowej, możliwości produkcyjne, przewozowe, składowe itp.

3235. W.: „Ost-West-Handel einträglicher als Rüstungskonjunktur“. Wirtschaft. 1952, nr 10, str. 6.

Nawiązanie stałych stosunków handlowych przez Niemcy Zach. z ZSRR, Chinami Ludowymi oraz z krajami dem. lud. — jednym z warunków poprawy sytuacji gospodarczej Niemiec Zach. Fluktuacja handlu zach.-niemieckiego — odbiciem kryzysów na rynkach zbytu w krajach kapitalistycznych. Autor podkreśla obecny zastój gospodarczy Niemiec Zach., czego dowodem są spadające wskaźniki obrotu handlowego we wszystkich gałęziach gospodarki państwowej.

3236. WASILKOW I.: Wnuriwropiejskaja torgowla kamiennym uglem. Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 21—23.

Wzrost zużycia węgla na cele produkcji wojennej w Europie Zach. Ograniczenie importu węgla z krajów pozaeuropejskich. Racjonalowanie spożycia.

3237. WIKTOROW S.: Niekotoryje problemy wnieszniej torgowli stran Jugo-Wostocznoj Azii. Wniesz. torg. 1952, nr 4, str. 10—13.

Oslabienie stosunków gospodarczych między krajami Azji południowo-wschodniej a krajami kapitalistycznymi jako jeden ze skutków ruchów narodowo-wyzwoleńczych.

3238. WILKE W.: Entwicklung und Perspektiwen des deutschen Aussenhandels. Statist. Praxis. 1952, nr 5, str. 95—98.

Perspektywy rozwoju niemieckiego handlu zagranicznego. Porównanie pokojowej współpracy gospodarczej NRD ze ZSRR i krajami dem. lud. — z obrotem zagranicznym Niemiec Zach., podporządkowanym amerykańskiej polityce agresji. W tekście liczne tablice, zawierające dane, dot. handlu zagranicznego Niemiec przed II wojną świat. i obecnie.

3239. WINKLER H.: Zusammenarbeit zwischen Ländern verschiedener Wirtschaftssysteme ist möglich und notwendig. Wirtschaft. 1952, nr 12, str. 11.

Autor wskazuje na możliwości i konieczność międzynarodowej współpracy i wymiany gospodarczej pomimo różnic w systemach gospodarczych i politycznych, pod warunkiem przestrzegania wzajemnych korzyści. Wschód — nieograniczonym rynkiem zbytu. Sukcesy gospodarcze ZSRR i postępujące uprzemysłowienie krajów dem. lud. zwiększają możliwości wymiany handlowej.

3240. Zusätzlicher Warenaustausch Sowjetunion—DDR. Wirtschaft. 1952, nr 16, str. 1.

Podpisanie w Moskwie protokołu o dodatkowej wymianie towarów pomiędzy ZSRR a NRD i zwiększeniu ich asortymentu w ramach istniejącej wieloletniej umowy handlowej.

Zob. poz. 2297, 2311, 2320, 2327, 2334, 2342, 2344, 2347-48.

XVII ZAGADNIENIA KOMUNALNE — GOSPODARKA MIESZKANIOWA

3241. ANDRZEJEWSKI A., LITTERER W.: Społeczna rola budownictwa mieszkaniowego ZOR. Miasto. 1952, nr 7, str. 19—24.

Podstawy organizacyjne i programowe budownictwa mieszkaniowego w Polsce Lud. Wyniki budownictwa ZOR ze społecznego punktu widzenia. Poprawa warunków mieszkaniowych. Zagadnienia sieci urządzeń usługowych. Rola rad narodowych i administracji osiedli. Zadania planowego rozwoju budownictwa mieszkaniowego.

3242. CIBOROWSKI A.: Problemy społeczno-ludnościowe w programowaniu terenów mieszkaniowych. Prz. Zag. Soc. 1952, nr 7, str. 13—20.

Zadania budownictwa mieszkaniowego w warunkach gospodarki socjalistycznej. Program ludnościowy miasta. Programowanie budownictwa mieszkaniowego i usług podstawowych. 2 tabl.

3243. DEMBOWSKA Z.: Z zagadnień ekonomiki zabudowy terenów mieszkaniowych. Miasto. 1952, nr 5, str. 23—29.

Wpływ lokalizacji i projektowania na koszty realizacji i eksploatacji zabudowy terenów mieszkaniowych. Etapowanie realizacji.

3244. DYBOWSKI S.: Zagadnienia finansowo-księgowo w zarządach budynków mieszkalnych. Podatki w zarządach budynków mieszkalnych. Warszawa 1952. Ministerstwo Gospodarki Komunalnej, s. 233. (Masz. pow.).

Skrypt omawia niektóre ważniejsze zagadnienia z dziedziny gospodarki finansowej Zarządu Budynków Mieszkalnych. Formy zarządu budynkami mieszkalnymi i zadania budżetowe tych zarządów. Zasady rozrachunku gosp. w zarządach mieszkaniowych. Szczegółowe omówienie działalności finansowej administratorów zarządów. Przepisy, dot. gospodarki finansowej. Komentarze do ustaw o po-

datkach obciążających zarządy budynków mieszkalnych.

3245. FRONEK L.: Narodni wybory a mistni hospodarstwi. Plan. Hosp. 1952, nr 4, str. 256—268.

Zadania gosp. komunalnej CzSR. Gosp. kom. w przedmonachijskiej Czechosłowacji. Rozbudowa gosp. kom. po II. 1948 r. Przeobrażenia wytwórczości spółdzielczej.

3246. GLISZCZYŃSKI F.: Amortyzacja i kapitalne remonty budynków mieszkalnych. Warszawa 1952. Polgos, s. 99, 1 nlb. Biblioteka Instytutu Budownictwa Mieszkaniowego. T. 5.

Ekonomiczne ujęcie zagadnienia amortyzacji oraz procesu amortyzacyjnego i ich powiązanie z problemem kapitalnych remontów. Omówienie powyższych zagadnień w ujęciu praktycznym, na przykładzie gospodarki mieszkaniowej w ZSRR i charakterystyka sytuacji na tym odcinku w Polsce Lud. Akcja remontowa w polskiej gospodarce mieszkaniowej. Działalność Funduszu Gospodarki Mieszkaniowej. Planowanie i finansowanie remontów.

3247. J. C.: Umfangreicher Wohnungsbau in der CSR. Wirtschaft. 1952, nr 24, str. 7.

Straty w zakresie ilości izb mieszkalnych w Czechosłowacji wynikiem minionej wojny. Autor podkreśla konieczność równoczesnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego z rozwojem przemysłu dla zaspokojenia potrzeb robotników. Dotychczasowe osiągnięcia.

3248. JAKOWLEW W. Je.: Razmieszczeniye promyślennych przedpriatij w gorodie. Moskwa 1951. Gosstrojizdat, s. 151.

Zagadnienie lokalizacji zakładów przemysłowych w miastach istniejących i nowozakładanych. Uzasadnienie lokalizacji tych zakładów od położenia

- dzielnic mieszkaniowych. Zalecenia, dot. podziału terytorium miejskiego na strefy przemysłowe, handlowe i mieszkalne z uwzględnieniem wymagań urbanistyki. Wyjaśnienie zagadnień architektonicznych, sanitarnych i komunikacyjnych wielkiego socjalistycznego miasta.
3249. **KACZOROWSKI M.: Problemy urbanistyczne Krakowa na tle Nowej Huty.** Inw. i Budown. 1952, nr 5, str. 27—33.
Koncepcje urbanistyczne 1910 r. Rola Krakowa w warunkach socjalizmu. Kierunki przestrzennego rozwoju miasta. Zagadnienie centrum. Efektywność nakładów. Szkicowa koncepcja planu Krakowa (strefowanie, budown. mieszkaniowe, przemysł, komunikacja). Wnioski.
3250. **KOTELA C.: Zagadnienia ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Częstochowy.** Miasto. 1952, nr 6, str. 11—18.
Uwagi o ogólnej dyspozycji terenu. Zagadnienia komunikacyjne. Problem dalszej rozbudowy miasta. Etapy budowy miasta w warunkach Polski Ludowej.
3251. **KUROWSKI S.: Z metodologii programowania miast.** Gosp. plan. 1952, nr 5, str. 15—26.
Związki i zależności, zachodzące między poszczególnymi elementami miasta. Znaczenie elementów demograficznych w budowie założeń programowych miasta. Normy urbanistyczne i ich znaczenie. Omówienie metody bilansowej w programowaniu urządzeń miejskich. Sporządzanie bilansu terenowego, usług technicznych, rozrywek i zatrudnienia. Bilanse syntetyczne.
3252. ★ **LITTERER W.: Nowe osiedla mieszkaniowe i ich mieszkańcy.** Warszawa 1952. Polgos, s. 208. Biblioteka Instytutu Budownictwa Mieszkaniowego. T. 3.
Podsumowanie badań, przeprowadzonych przez pracowników Instytutu Budown. Mieszk. w 8 nowych osiedlach mieszkaniowych. W pracy omówiono ogólne założenia budownictwa mieszkaniowego w Polsce Lud.; warunki mieszkaniowe i strukturę demograficzną w nowych osiedlach. Praca dostarcza ciekawych materiałów (zwłaszcza dot. danych demograficznych) dla planistów i projektantów nowych osiedli.
3253. **LITTERER W.: Rola założeń ludnościowych w planowaniu miast.** Miasto. 1952, nr 5, str. 32—35.
Uzasadnienie potrzeby posługiwania się danymi demograficznymi przy opracowywaniu założeń programowych i projektowych, dot. budowy miast i osiedli. Związki między zaplanowanym charakterem miasta (szczególnie programem produkcji) a liczbą i strukturą ludności.
3254. ★ **NAGÓRSKI J.: Hotele komunalne.** Zadania — struktura i organizacja. Warszawa 1952. Polgos, s. 66, 1 nłb. Biblioteka Gospodarki Komunalnej. T. 2.
W pracy przedstawiono część problematyki hotelarstwa komunalnego w Polsce ze szczególnym
- podkreśleniem rewolucyjnych zmian, jakie zaszły w zakresie organizacji hotelarstwa polskiego po r. 1945. Autor szczegółowo omawia rozplanowanie pomieszczeń hotelowych i zagadnienie polityki zakwaterowania w hotelu. Zag. ekonomiki i planowania przeds. hotelarskiego będą omówione w osobnym opracowaniu.
3255. **Nowyje knigi po gorodskomu chozajstwu.** Gorodsk. choz. Moskwy. 1952, nr 3, str. 39.
Zestawienie bibliograficzne książek z zakresu gospodarki komunalnej.
3256. **SPISZIAK J.: Uwerowanie komunalnych podniokow.** Ekonomie a finance. 1952, nr 2, str. 80—85.
Kredytowanie przedsiębiorstw komunalnych. Artykuł dyskusyjny. Odpowiedź w redakcji w nr 4, str. 175—176.
3257. **STIER W.: Die haushaltsmässige Behandlung der kommunalen betrieblichen Einrichtungen.** Finanzwirtschaft. 1952, nr 9, str. 487—491.
Klasyfikacja zakładów i przedsiębiorstw komunalnych i ich powiązanie z budżetami terenowymi.
3258. **THAMM H.: Die neue Wohnstadt an unserer Friedensgrenze.** Wirtschaft. 1952, nr 18, str. 9.
Komentarz do planu dzielnicy mieszkaniowej nowobudowanego miasta NRD na granicy pokoju przy kombinacie hut żelaznych „Wschód”. W tekście zamieszczony plan nowego miasta-odpowiednika polskiej Nowej Huty.
3259. **WATERSTRADT G.: Arbeitskraftlenkung und Wohnungsproblem.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 10, str. 225—226.
Planowy rozdział mieszkań pracowniczych — jednym z warunków planowego zatrudnienia. Niewykorzystanie przez instytucje centralne i zakłady pracy limitów na inwestycje kulturalno-socjalne dowodem niedostatecznej dbałości o robotnika. Wskazówki Stalina, dot. zapobiegania plynności kadr i „odpływu” od zawodu. Wniosek Sekretariatu Rady ZZ NRD — o przekazanie mieszkań robotniczych w administrację poszczególnym zakładom pracy.
3260. ★ **WERNER H.: Organizacja komunalnych zarządów budynków mieszkalnych.** Warszawa 1952. Ministerstwo Gospodarki Komunalnej, s. 37. (Masz. pow.).
Formy zarządu budynkami mieszkalnymi. Pojęcie rejonu administracyjnego. Struktura organizacyjna przedsiębiorstwa „Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych”.
3261. **ZAREMBA P.: Kanalizacja i zaopatrzenie wodne w planie urbanistycznym.** Miasto. 1952, nr 8, str. 19—22.
Założenia programowe i projektowe sieci wodociągowo-kanalizacyjnych. Wpływ projektowania sieci usługowych na lokalizację urbanistyczną.
Zob. poz. 2205, 2677, 2800, 2823, 2834, 3079, 3303.

XVIII SZKOLENIE ZAWODOWE

3262. **BIEGELEISEN — ŻELAZOWSKI B.: Metoda inż. Kowalowa i szkolenie przywarsztatowe w zakładach drobnej wytwórczości.** Drob. Wytw. 1952, nr 4, str. 26—28.
Prace badawcze i praktyczne wprowadzenia metody Kowalowa do drobnej wytwórczości. Potrzeba zastosowania w szkoleniu zawodowym wzorów radzieckich (szkoły śtachanowskie).
3263. **CZAJKOWSKI T.: Szkolenie zawodowe.** Gosp. górń. 1952, nr 7—8, str. 12—15.
Rozwój szkolnictwa górniczego w l. 1945—1950. Kształtowanie form i organizacji szkolenia (1945—1949). Rozwój szkolnictwa w związku z założeniami Planu 6-letniego (1949—1950). Okres reformy szkolnictwa i rozwoju szkolenia kursowego i wewnątrzzakładowego (1950 — do chwili obecnej).
3264. **FISCHER W.: Nowe drogi szkolenia w działalności S[towarzyszenia] E[lektryków] P[olskich].** Prz. elektrot. 1952, nr 5-6, str. 237—238.
Doświadczenia z lat ubiegłych. Program prac na 1952 i 1953 r. Dobór tematyki i sposób finansowania kursów specjalizacyjnych. Znaczenie czynnego udziału terenu w akcji szkoleniowej.
3265. ★ **Informator szkolnictwa zawodowego na rok szkolny 1952/53.** Warszawa 1952. PWSZ, s. 248. Centralny Urząd Szkolenia Zawodowego.
Zadania i organizacja szkolnictwa zawodowego w Polsce Lud. Wykazy szkół przysposobienia zawodowego, zasadniczych szkół zawodowych oraz wydziałów zaocznych szkół zawodowych. Adresy władz administracji szkolnej.

3266. IWASZKIEWICZ Z.: **Programy i organizacja szkolenia przyzakładowego w zakresie rachunkowości.** Rachunkowość. 1952, nr 5, str. 212—215; c. d.: **Główne wytyczne do programu szkolenia przyzakładowego z zakresu rachunkowości.** Rachunk. 1952, nr 8, str. 345—349.
3267. KÜHN H., MICHALSKI F., DYMECKI T.: **Szkolnictwo telekomunikacyjne.** Prz. telekom. 1952, nr 6, str. 204—205.
Działalność i organizacja Komisji Telekomunikacyjnej przy Centralnej Komisji Szkolnictwa Elektrotechnicznego SEP.
3268. LIENEMANN H.: **Unsere junge Generation kämpft um die Planerfüllung.** Wirtschaft. 1952, nr 22, str. 5.
Nowe metody szkolenia zawodowego młodzieży. Dostosowanie szkolenia do wymogów produkcji. Właściwa klasyfikacja i kierowanie do zawodu. Konieczność szkolenia nowych kadr specjalistów. Zagadnienie plac. Kluby „Młodego Technika“ i konferencje robotników — ułatwieniem wymiany poglądów i doświadczeń.
3269. ★ROZDIESTWIENSKIJ N., SŁUCKIJ G., SIDORENKO V.: **Stachanowskie szkoły przyfabryczne.** Tłum. z ros. Warszawa 1952. Czyt., s. 45, 1 nlb. Wiedza Powszechna.
Przykłady organizacji szkół stachanowskich w ZSRR; wyniki nauczania w tych szkołach; ich wpływ na podniesienie wydajności pracy. Celem przekładu jest zaznajomienie czytelnika polskiego z typem szkolenia kadr, będącym w Polsce w stadium początkowym.
3270. SOMMER A.: **Das Glasarbeiternachwuchsproblem ist gelöst.** Arbeit u. Sozfürsorge. 1952, nr 6, str. 130.
Pozytywne wyniki szkolenia kadr młodych fachowców dla hut szklanych w NRD: szkoły i kursy zawodowe, praktyczne nauczanie w zakładach, brygady młodzieżowe. Wyodrębnienie organizacyjne działów obsługiwanych wyłącznie przez uczniów.
3271. **Struktura organizacyjna i kierownictwo metodyczne szkolenia kadr w produkcji.** Szkoła zaw. 1952, nr 12, str. 380—382.
3272. **Szkolenia kadr dla handlu w ZSRR.** Szkoła zaw. 1952, nr 9, str. 283—284.
Formy planowania oraz tryb szkolenia średnich i masowych kadr handlowych. Rodzaje szkół.
3273. SZYMAŃSKI J.: **Planowanie i organizacja szkolenia wewnątrzzakładowego.** Gosp. plan. 1952, nr 4, str. 41—46.
System opracowywania planu szkolenia; jego części składowe, zadania i cele.
3274. W. T. B. G.: **Program szkolenia w zakresie Branżowego Planu Kont dla przemysłu na rok 1952.** Rachunk. 1952, nr 7, str. 288—294.
3275. ★**Zaocznoje obuczanie torgowych kadrow.** Moskwa 1951. Gostorgizdat, s. 38, 2 nlb.
Zbiór artykułów, omawiających organizację, program i wyniki szkolenia systemem korespondencyjnym kadr dla placówek handlowych w ZSRR.
3276. ZARZYCKI J.: **Przygotowanie nowego roku szkolnego.** Szkoła zaw. 1952, nr 11, str. 323—331.
Zmiany w przekroju zawodowym szkół. Zadania na rok szkolny 1952/53 w zakresie organizacji pracy, doboru zespołów nauczycielskich i poprawy wyposażenia materiałowego szkół. Przeprowadzenie zaplanowanej rekrutacji.
3277. ZARZYCKI J.: **Zadania szkolnictwa zawodowego w świetle VII Plenum KC PZPR.** Szkoła zaw. 1952, nr 15—16, str. 442—446.
Potrzeba szybkiego szkolenia wysoko wykwalifikowanych kadr dla przemysłu, pogłębienia pracy polityczno-wychowawczej i reorganizacji systemu pracy nauczycieli w szkolnictwie zawodowym.
3278. ZAWADZKI S.: **Szkoły stachanowskie metodą podnoszenia kwalifikacji robotników.** Życie gosp. 1952, nr 12, str. 652—654.
Zadania, organizacja i program nauki w radzieckich szkołach stachanowskich.

Zob. poz. 2581, 2704, 2787.

XIX BIBLIOGRAFIA — ENCYKLOPEDIA — SŁOWNIKI

BIBLIOGRAFIA — ZAGADNIENIA OGÓLNE

3279. KORPAŁA J.: **Dzieje „Bibliografii Polskiej“ Karola Estreichera.** (W osiemdziesiątą rocznicę ukazania się I tomu). Prz. bibliot. 1952, z. 1, str. 54—73.
3280. OLISZEW W.: **Sostojanie i zadaci riekomiendatielnoj bibliografii.** Bibliotekar'. 1952, nr 7, str. 12—25.
Stan i rozwój radzieckiej bibliografii zalecającej. Stosowane przez tę bibliografię systemy upowszechniania informacji o publikacjach. Możliwości dalszego usprawniania pracy bibliograficznej.
3281. WOŁOSZIN D. A.: **O adnotacji zalecającej.** (Tłum. z czas. Sowietskaja Bibliografija. 1949, wyp. 2). Prz. bibliot. 1952, z. 1, str. 1—26.
Uwagi bibliografa radzieckiego, dot. metody i formy budowy adnotacji zalecającej. Wychowawcze i polityczne znaczenie adnotacji zalecającej i wynikające stąd wymagania co do jej budowy. Konieczność wprowadzenia do adnotacji oceny omawianego dzieła. Autor popiera swoje wywody licznymi przykładami, ilustrującymi dobre i wadliwe opracowanie adnotacji krytyczno-zalecającej.
3282. ★ZDOBNOW N. W.: **Istorijskaja bibliografija do naczala XX wjeka.** Wyd. 2. Moskwa 1951. Izd. SSSR, s. 511, 1 nlb.
W oparciu o materiały źródłowe autor przedstawia: a) stosowane w Rosji począwszy od XI w., systemy klasyfikacji księgozbiorów i wprowadzane do nich udoskonalenia, b) przykłady katalogów i przeglądów bibliograficznych, c) zaczątki bibliografii specjalnych i ich rozwój, d) bibliografie bi-
- biografii. Porównanie systemu bibliografii rosyjskiej z systemami zagranicznymi ma na celu wykazanie dorobku oryginalnego uczonych rosyjskich w tym zakresie. Publikacja stanowi cenne źródło wiedzy historycznej, a ponadto wyjaśnia teoretyczne podstawy współczesnej bibliografii.
- Zob. poz. 2645.

BIBLIOGRAFIE SPECJALNE

3283. **Bibliografia finansowa** (artykuły). Finanse. 1952, nr 2, str. 150—159; nr 4, str. 143—150. Zob. poz. 758 i 2102.
3284. **Bibliografia z dziedziny zagadnień socjalnych i pokrewnych** Oprac. Chwałewik E. Prz. Zag. soc. 1952, nr 5, str. 50—56; nr 6, str. 48—51; nr 7, str. 52—56; nr 8, str. 55—56. Zob. poz. 760.
3285. **Bibliograficzny przegląd.** Plan. Hosp. 1952, nr 3, str. 219—224; nr 5, str. 414—416.
Przegląd bibliograficzny ważniejszych artykułów i pozycji książkowych na tematy ekonomiczne i pokrewne wydanych ostatnio w CzSR, ZSRR i krajach dem. lud.
3286. KURSKIJ A. D.: **Knigi o poslewojennom razwitiu sowietskij ekonomiki.** Sowiet. kniga. 1952, nr 6, str. 85—87.
Zestawienie bibliograficzne książek, omawiających stan i rozwój powojennej gospodarki radzieckiej, a wydanych w l. 1951—1952.
3287. **Nowyje knigi.** Sowiet. kniga. 1952, nr 3, str. 121—127; nr 4, str. 121—127; nr 5, str. 121—127; nr 6, str. 121—127; nr 7, str. 121—127.

- Adnotowane zestawienie bibliograficzne radzieckich wydawnictw za IV kw. 1951 r. i I półrocze 1952 r.
3288. SMIRNOW G. W.: **Knigi ob ekonomike sovremennoj Giermanii**. Sowiet. kniga. 1952, nr 8, str. 74—78.
Omówienie publikacji radzieckich z 1951—52 r., dot. problemów gospodarczych współczesnych Niemiec.
3289. **Przegląd bibliograficzny budownictwa okrętowego i morskiego oraz ekonomiki transportu morskiego**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Morskiego Inst. Technicznego. 1952, nr 4, 5, 6, 7, 8. Dod. do mies. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 4, str. 187—190; nr 5, str. 235—238; nr 6, str. 284—286; nr 7, str. 331—334; nr 8, str. 379—382.
3290. **Przegląd bibliograficzny drogownictwa**. Oprac. przez Dział Dydaktyczno-Wydawniczy Inst. Techn. Budowlanej. 1952, nr 3, 4. Dod. do mies. Drogownictwo, 1952, nr 5, 8.
Bibliografia adnotowana w układzie działowym. Podaje materiały książkowe oraz artykuły o tematyce technicznej w języku polskim i obcych. M. in. podaje także materiały o treści ekonomicznej, związanej bezpośrednio z zagadnieniami drogownictwa.
3291. **Przegląd bibliograficzny elektrotechniki**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Elektrotechniki. 1952, nr 3, str. 7—8; nr 4, str. 9—12; nr 5, str. 13—16; nr 6, str. 17—18; nr 7, str. 19—22; nr 8, str. 23—24. Dod. do mies. Prz. elektrot. 1952, nr 4, 5—6, 7, 8.
Bibliografia adnotowana w układzie działowym. Rejestruje i omawia publikacje artykułowe oraz książkowe krajowe i zagraniczne, dot. zagadnień technicznych oraz ekonomicznych elektrotechniki.
3292. **Przegląd bibliograficzny górnictwa**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Górnictwa. 1952, nr 4, str. 13—16; nr 5, str. 17—20; nr 6, str. 21—24; nr 7—8, str. 25—32. Dod. do mies. Prz. gór. 1952, nr 4, 5, 6, 7—8. Zob. poz. 1458.
3293. **Przegląd bibliograficzny hutnictwa**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Inst. Metalurgii. 1952, nr 4, str. 13—16; nr 5, str. 17—20; nr 6, str. 21—24; nr 7—8, str. 25—32. Dod. do mies. Hutnik. 1952, nr 4, 5, 6, 7—8.
Bibliografia adnotowana książek i artykułów polskich i zagranicznych w układzie działowym. Zawiera prócz przeważającej ilości pozycji, dot. zagadnień technicznych także pozycje z zakresu zagadnień ekonomicznych hutnictwa.
3294. **Przegląd bibliograficzny Instytutu Techniki Ciepłej**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Techn. Ciepłej. 1952, nr 2, str. 3—6. Dod. do mies. Energet. 1952, nr 3.
Bibliografia adnotowana, w układzie działowym książek i artykułów polskich oraz obcych, omawiających technikę zagadnień ciepłych. M. in. zawiera także pozycje, dot. ochrony pracy i ogólnosiwiatowej sytuacji gosp. w dziedzinie energetyki.
3295. **Przegląd bibliograficzny kolejnictwa**. Oprac. przez Dział Dokumentacji Inst. Nauk.-Badawczego Kolejnictwa. 1952, nr 1. Dod. do mies. Prz. kolej. 1952, nr 9, str. 363—364.
Bibliografia adnotowana, w układzie działowym książek i artykułów polskich oraz zagranicznych, poruszających zagadnienia kolejnictwa. Zawiera szereg pozycji, dot. ekonomiki i organizacji transportu kolejowego.
3296. **Przegląd bibliograficzny nafty**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Inst. Naftowego. 1952, nr 2, str. 1—6; nr 3, str. 7—10. Dod. do mies. Nafta. 1952, nr 4, 5.
Bibliografia adnotowana, w układzie działowym, artykułów i wydawnictw zwartych — polskich i obcych, obejmująca prócz przeważającej tematyki technologicznej także pozycje omawiające zagadnienia organizacji, planowania, dystrybucji itp.
3297. **Przegląd bibliograficzny ochrony pracy**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Centr. Inst. Ochrony Pracy. 1952, nr 3, 4, 5, 6. Dod. do mies. Bezp. Hig. Pra-
- cy. 1952, nr 3, str. 93—96; nr 4, str. 127—128; nr 5, str. 158—160; nr 6, str. 188—192. Zob. poz. 2111.
3298. **Przegląd bibliograficzny organizacji i mechanizacji budownictwa**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Nauk.-Techn. IOMB. 1952, nr 4, 5, 6, 7. Dod. do mies. Prz. budowl. 1952, nr 4, str. 167—168; nr 5, str. 207—208; nr 6, str. 243—244; nr 8, str. 319—320. Zob. poz. 1461.
3299. **Przegląd bibliograficzny przemysłu rolnego i spożywczego**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Centr. Inst. Przem. Rolnego i Spoż. 1952, nr 4, 5, 6, 7, 8, 9. Dod. do mies. Przem. rolny. 1952, nr 4, str. 171—172; nr 5, str. 215—216; nr 6, str. 255—256; nr 7, str. 291—294; nr 8, str. 331—332; nr 9, str. 369—370.
Bibliografia adnotowana, w układzie działowym, książek i artykułów polskich oraz zagranicznych. Prócz przeważającej ilości pozycji technicznych zawiera ona także pozycje, omawiające zagadnienia związane z funkcjami przem. spożywczego w dziedzinie gospodarczej.
3300. **Przegląd bibliograficzny przemysłu rolnego i spożywczego**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Głównego Inst. Przem. Rolnego i Spoż. 1952, z. 2, 3, 4. Dod. do mies. Gaz. cukrow. 1952, nr 4, str. 92—93; nr 6, str. 144; nr 8, str. 192.
Bibliografia adnotowana, w układzie przedmiotowym artykułów i wydawnictw zwartych — polskich i obcych, dot. technicznych zagadnień przem. cukrowniczego. Zawiera także pozycje z zakresu współzawodnictwa i ochrony pracy, kosztów produkcji itp.
3301. **Przegląd bibliograficzny włókiennictwa**. Oprac. przez Dział Wydawnictw i Dokumentacji G. I. W. 1952, nr 4, str. 7—8; nr 5, str. 9—10; nr 6, str. 11—12; nr 7—8, str. 13—14; nr 9, str. 13—14 (sic!). Dod. do mies. Przem. włókien. 1952, nr 4, 5, 6, 7—8, 9.
Bibliografia adnotowana, w układzie działowym. Zawiera dział „XVI. Zagadnienia gospodarcze i statystyczne“.
3302. **Przegląd bibliograficzny zagadnień dokumentacji**. Oprac. przez Centr. Instytut Dokumentacji Nauk.-Techn. 1952, nr 3, str. 5—6; nr 4, str. 7—8; nr 5, str. 9—10. Dod. do mies. Prz. techn. 1952, nr 5, 7, 9.
Adnotowana bibliografia rejestracyjna książek i artykułów polskich oraz zagranicznych z okresu powojennego.
3303. **Przegląd bibliograficzny zagadnień mieszkaniowych**. Oprac. przez Dział Dokumentacji Inst. Budown. Mieszkaniowego. 1952, z. 3, str. 1—4; z. 4, str. 1—4. Dod. do mies. Miasto. 1952, nr 6, 8.
Bibliografia adnotowana, w układzie działowym, książek i artykułów polskich oraz zagranicznych, omawiających społeczno-ekonomiczne i techniczne zagadnienia bud. mieszkaniowego, planowania, gosp. mieszkaniowej i komunalnej.
3304. **Przegląd bibliograficzny rybołówstwa morskiego**. Oprac. przez Ośrodek Dokumentacji Morskiego Inst. Rybackiego. 1952, nr 4, 5, 6, 7, 8. Dod. do mies. Techn. Gosp. mors. 1952, nr 4, str. 191—192; nr 5, str. 239—240; nr 6, str. 287—288; nr 7, str. 335—336; nr 8, str. 383—384.
Zob. poz. 2236, 2244, 2637, 2681, 2713, 2718, 2846, 2856, 2857, 2893, 2917—19, 3087, 3122, 3214, 3229, 3255.
- ENCYKLOPEDIA — SŁOWNIKI**
3305. WWIEDIENSKIJ B. A., ZWORYKIN A. A.: **Die-siat' tomow izdanija BSE**. Sowiet. kniga. 1952, nr 8, str. 3—18.
Wyjaśnienie okoliczności związanych z nowym wydaniem Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej. Przegląd ważniejszych artykułów, zamieszczonych w wydanych dotychczas 10 tomach i porównanie omawianych tematów z ich ujęciem w poprzednim wydaniu. Informacje dot. organizacji i trybu opracowywania zagadnień.
Zob. poz. 2398.

A N K I E T A

PRZEGLĄDU BIBLIOGRAFICZNEGO WYDAWNICTW GOSPODARCZYCH

1. Czy „Przegląd Bibliograficzny” jest Wam pomocny w pracy i w jakim zakresie.....

.....

.....

.....

.....

2. Jaka jest Wasza opinia o dziale bibliograficznym jako całości i jego klasyfikacji.....

.....

.....

.....

.....

.....

do odcięcia

3. Który poddział bibliograficzny jest Waszym zdaniem dobrze redagowany, a który wadliwie
względnie zbędny

.....

.....

.....

4. Czy zdaniem Waszym dział artykułowy (przeglądy literatury, zestawienia bibliograficzne itp.)
jest potrzebny i w jakim zakresie.....

.....

.....

.....

.....

5. Jaka tematykę w części artykułowej należy rozszerzyć a jaką zwęzić

.....

.....

.....

.....

.....

6. Czy właściwy jest obecny poziom czasopisma pomyślanego jako pomoc w pracy ekonomisty-
naukowca i ekonomisty-praktyka

.....

.....

.....

.....

.....

7. Jakie są Wasze dezyderaty

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Prosimy o obszerną wypowiedź.

(Podpis).....

Nazwa instytucji

Dokładny adres

.....

OMÓWIENIA, SPRAWOZDANIA, ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

WALERIAN MARIAŃSKI

Sojusz robotniczo-chłopski i spójnia gospodarcza między miastem a wsią

Przegląd literatury

Artykuł 9 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej głosi: „Polska Rzeczpospolita Ludowa planowo wzmocnia spójnię gospodarczą między miastem a wsią na podstawie braterskiej współpracy robotników i chłopów“. A więc spójnia gospodarcza między miastem a wsią jest podstawowym zadaniem gospodarki państwa ludowego na obecnym etapie — państwa, znajdującego się w przejściowym okresie od kapitalizmu do socjalizmu. Spójnia gospodarcza pomiędzy przemysłem socjalistycznym a rolniczą gospodarką chłopską jest ekonomiczną podstawą sojuszu robotniczo-chłopskiego.

Proletariat, przeprowadziwszy w sojuszu z chłopstwem zwycięską walkę o realizację socjalizmu, znajduje w tej walce naturalnego sojusznika w pracującym chłopstwie. Zasadniczy bowiem interes mas chłopskich mało- i średniorolnych jest zgodny z interesem proletariatu. Wyraża się on w dążeniu do likwidacji resztek kapitalizmu na wsi i w mieście, w walce z kulactwem i burżuazją, w przekształceniu gospodarki drobnotowarowej na gospodarke socjalistyczną, sprzeczności zaś istniejące w okresie przejściowym nie mają charakteru antagonistycznego. Jednak chłop, będąc w dwoistej sytuacji człowieka pracy i właściciela środków produkcji, jest „chwiejnym zwolennikiem socjalizmu“, dlatego też zadaniem proletariatu, jako „niezachwianego zwolennika socjalizmu“ (Lenin), jest kierownicza rola w sojuszu robotniczo-chłopskim, w walce o umocnienie spójni gospodarczej miasta i wsi. „Główna rzecz polega na tym, żeby budować socjalizm razem z chłopem, koniecznie razem z chłopem i koniecznie pod kierownictwem klasy robotniczej, albowiem kierownictwem klasy robotniczej stanowi podstawową gwarancję tego, że budownictwo pójdzie po drodze do socjalizmu“ (Stalin J.: Dzieła. T. 7, Warszawa 1950, KiW, str. 128).

Umocnienie spójni miasta i wsi nie realizuje się w warunkach spokojnego rozwoju, przeciwnie realizuje się w procesie ostrej walki socjalizmu z kapitalizmem. W walce tej proletariat, zgodnie z trójjedyną formułą Lenina, opiera się na biedocie wiejskiej i umacnia sojusz ze średniakiem.

Na konieczność przeciągnięcia pracującego chłopca na rzecz ruchu robotniczego wskazuje już w swoich pracach Engels:

Engels F.: Kwestia chłopska we Francji i w Niemczech. Warszawa 1949. KiW, str. 40.

Zagadnienie sojuszu klasy robotniczej i chłopstwa oraz spójni ekonomicznej miasta i wsi zostało w sposób wyczerpujący i wszechstronny rozwinięte w dziełach Lenina i Stalina. W licz-

nych wypowiedziach wskazują oni na zasadnicze znaczenie sojuszu robotniczo-chłopskiego w walce o realizację socjalizmu oraz na znaczenie kierowniczej roli proletariatu w tej walce.

Lenin W. I.: Program agrarny rosyjskiej socjaldemokracji. Dzieła. T. 6. Warszawa 1952. KiW, str. 99—147.

Lenin W. I.: Do biedoty wiejskiej. Dzieła T. 6. Warszawa 1952. KiW, str. 369—443.

Lenin W. I.: Dwie taktyki socjaldemokracji w rewolucji demokratycznej. Dzieła Wybrane. T. 1. Warszawa 1949. KiW, str. 619—622.

Lenin W. I.: Referat o pracy na wsi, wygłoszony na VIII Zjeździe RKP(b) 23.III.1919 r. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 523—539.

Lenin W. I.: Ekonomika i polityka w epoce dyktatury proletariatu. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 613—623.

Lenin W. I.: Pierwotny szkic tez w kwestii rolnej. Na drugi Zjazd Międzynarodówki Komunistycznej. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 825—861.

Stalin J. W.: O podstawach leninizmu. Dzieła. T. 6. Warszawa 1951. KiW, str. 128—141 (Kwestia chłopska) oraz str. 152—169 (Strategia i taktyka).

Stalin J. W.: Pytania i odpowiedzi. Dzieła. T. 7. Warszawa 1950. KiW, str. 159—211.

Stalin J. W.: XIV Zjazd WKP(b) 18—31 grudnia 1925 r. Dzieła. T. 7. Warszawa 1950. KiW, str. 322—375.

Stalin J. W.: Przyczynek do zagadnień leninizmu. Dzieła. T. 8. Warszawa 1950. KiW, str. 32—41 (Rewolucja a dyktatura proletariatu).

Stalin J. W.: O chłopstwie jako sojuszniku klasy robotniczej. Dzieła. T. 8. Warszawa 1950. KiW, str. 99—102.

Stalin J. W.: O sytuacji gospodarczej Związku Radzieckiego i o polityce partii. Referat wygłoszony na aktywie leningradzkiej organizacji o pracach plenum KC WKP(b) 13 kwietnia 1926 r. Dzieła T. 8. Warszawa 1950. KiW, str. 149—152 (Trzeba wzmocnić sojusz robotniczo-chłopski).

Stalin J. W.: W sprawie rządu bolszewicko-chłopskiego. W odpowiedzi Dmitriewowi. Dzieła. T. 9. Warszawa 1951. KiW, str. 182—192.

Stalin J. W.: O trzech podstawowych hasłach partii w kwestii chłopskiej. Dzieła. T. 9. Warszawa 1951. KiW, str. 206—220.

Stalin J. W.: Lenin a kwestia sojuszu ze średniakiem. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 111—124.

Stalin J. W.: O odchyleniu prawicowym w WKP(b). Przemówienie na plenum KC WKP(b) w kwietniu 1929 r. Dzieła. T. 12. Warszawa 1951. KiW, str. 45—53.

W pracach tych zostały oświetlone, poza wyżej omówionymi zagadnieniami, rola i zadania Partii. Specjalnie zaś tej sprawie zostały poświęcone następujące prace:

Stalin J. W.: O aktualnych zadaniach partii na wsi. Dzieła. T. 6. Warszawa 1951. KiW, str. 303—313.

Stalin J. W.: O zadaniach partii na wsi. Dzieła. T. 6. Warszawa 1951, KiW, str. 314—321.

Stalin J. W.: O aktywie komsomolskim na wsi. Przemówienie na posiedzeniu biura organizacyjnego KC RKP(b) 6 kwietnia 1925 r. Dzieła. T. 7. Warszawa 1950, KiW, str. 83—90.

Stalin J. W.: O wynikach prac XIV Konferencji RKP(b). Referat dla aktywu moskiewskiej organizacji RKP(b) 9 maja 1925 r. Dzieła. T. 7. Warszawa 1950. KiW, str. 126—132 (Polityka partii na wsi).

- Stalin J. W.: Pierwsze rezultaty kampanii skupu a dalsze zadania partii. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 22—32.
- Stalin J. W.: O pracach kwietniowego połączonego plenum KC i CKK. Referat wygłoszony na zebraniu aktywu moskiewskiej organizacji WKP(b) 13.VI 1928 r. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 51-63 (Kwestia skupu zboża).
- Stalin J. W.: W odpowiedzi tow. kołchoźnikom. Dzieła. T. 12. Warszawa 1951. KiW, str. 205—231.

„Stworzyć bazę ekonomiczną socjalizmu to znaczy sprzęgnąć rolnictwo z przemysłem socjalistycznym w jedną zwartą gospodarę, podporządkować rolnictwo kierownictwu socjalistycznego przemysłu, uregulować stosunek między miastem i wsią na podstawie wymiany“ (Stalin J.: Dzieła. T. 9. Warszawa 1951, KiW, str. 31-32).

Tak jak kierownicza rola klasy robotniczej jest nieodzowna w sojuszu robotniczo-chłopskim, tak też w zakresie umocnienia spójni między socjalistycznym przemysłem a drobnotowarowym rolnictwem jest istotna rola przemysłu. Rozwój przemysłu zapewnia niezbędny rozwój produkcji rolnej, rozszerzenie się rynku, zbytu dla tej produkcji, z drugiej strony spójnia ekonomiczna między miastem a wsią jest niezbędna dla zapewnienia przemysłowi właściwej bazy żywnościowej i surowcowej oraz rozszerzenia z kolei rynku zbytu dla artykułów przemysłowych.

Zagadnienia te omawiają następujące prace:

- Lenin W. I.: Tezy do referatu o taktyce RKP(b), wygłoszonego na III Kongresie Międzynarodówki Komunistycznej. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 864—868.
- Stalin J. W.: W sprawie proletariatu i chłopstwa. Przemówienie na XIII Gubernialnej Konferencji Moskiewskiej Organizacji RKP(b) 27 stycznia 1925 r. Dzieła. T. 7. Warszawa 1950. KiW, str. 35—42.
- Stalin J. W.: O pracach kwietniowego połączonego plenum KC i CKK. Referat wygłoszony na zebraniu aktywu moskiewskiej organizacji WKP(b) 13.VI 1928 r. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 51-53.
- Stalin J. W.: O industrializacji i problemie zbożowym. Przemówienie wygłoszone 9.VII.1928 r. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 167—196.
- Stalin J. W.: O wynikach lipcowego plenum KC WKP(b). Referat wygłoszony na zebraniu aktywu leningradzkiej organizacji WKP(b) 13 lipca 1925 r. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 212—222.
- Stalin J. W.: O industrializacji kraju i prawniczym odchyleniu w WKP(b). Przemówienie na plenum KC WKP(b) 19.XI.1928. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 254—298.
- Stalin J. W.: Wyniki pierwszej pięciolatki. Referat wygłoszony 7.I.1933 r. Dzieła. T. 13. Warszawa 1951. KiW, str. 180—213.

Na znaczenie handlu w umocnieniu spójni i regulującej roli państwa w tym zakresie wskazują:

- Lenin W. I.: O podatku żywnościowym. Znaczenie nowej polityki i jej warunki. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 825—861.
- Lenin W. I.: O kooperacji. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 984—991.
- Stalin J. W.: O wynikach XIII Zjazdu RKP(b). Dzieła. T. 6. Warszawa 1951. KiW, str. 244—251 (Zagadnienie spójni).
- Stalin J. W.: O odchyleniu prawniczym w WKP(b). Przemówienie na plenum KC WKP(b) w kwietniu 1929 r. Dzieła. T. 12. Warszawa 1951. KiW, str. 53-59.
- Stalin J. W.: O pracy na wsi. Przemówienie wygłoszone 11.I.1933 r. Dzieła. T. 13. Warszawa 1951. KiW, str. 223—228.

Stalin J. W.: Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR. Nowe Drogi. 1952, nr 10, str. 8—14 (Zagadnienie produkcji towarowej w warunkach socjalizmu).

Wśród licznych omówień zagadnienia spójni ekonomicznej miasta i wsi specjalne miejsce zajmuje kwestia polityki agrarnej, zagadnienie przejścia rolnej gospodarki drobnotowarowej na gospodarę uspołecznioną. „Należy przerzucić most między indywidualnym biedniacko-średniackim gospodarstwem a kolektywnymi, społecznymi formami gospodarowania w postaci masowej kontraktacji, w postaci ośrodków maszynowo-tractorowych, w postaci rozwijania wszelkimi środkami zrzeszeń spółdzielczych, aby ułatwić chłopom przestawienie swego drobnego gospodarstwa indywidualnego na tory pracy kolektywnej“ (Stalin J.: Dzieła. T. 12. Warszawa KiW 1951, str. 69).

Oświetlenie tych zagadnień znajdujemy w następujących pracach:

- Lenin W. I.: Referat o pracy na wsi, wygłoszony na VIII Zjeździe RKP(b) 23.III.1919 r. Dzieła Wybrane. T. 2. Warszawa 1949. KiW, str. 523—539.
- Stalin J. W.: XV Zjazd WKP(b) 2—19 grudnia 1927 r. Dzieła. T. 10. Warszawa 1950. KiW, str. 300—314.
- Stalin J. W.: Na froncie zbożowym. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 92—107.
- Stalin J. W.: O spójni robotników i chłopów i o sowchozach. Z przemówienia wygłoszonego 11.VII.1928 r. Dzieła. T. 11. Warszawa 1951. KiW, str. 197—204.
- Stalin J. W.: Rok wielkiego przełomu. Dzieła. T. 12. Warszawa 1951. KiW, str. 132—142.
- Stalin J. W.: W kwestii polityki agrarnej w ZSRR. Przemówienie wygłoszone na konferencji agrarników-marksistów 27.XII.1929 r. Dzieła. T. 12. Warszawa 1951. KiW, str. 148—177.
- Stalin J. W.: O pracy na wsi. Przemówienie wygłoszone 11.I.1933 r. Dzieła. T. 13. Warszawa 1951. KiW, str. 223—240.
- Stalin J. W.: Przemówienie na Pierwszym Wszechzwiązkowym Zjeździe Kołchoźników — Przewodników Pracy 18.II.1933 r. Dzieła. T. 13. Warszawa 1951. KiW, str. 244—263.

Ogólny zwięzły obraz rozwoju zagadnienia daje:

Historia Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików). Krótki kurs. Warszawa 1949. KiW, str. 105, 172, 224, 229, 236—237, 240—241, 250—252, 264—267, 282—285, 291—298, 314, 321—327, 331.

Realizując sojusz robotników i pracującego chłopstwa, umacniając spójnię między miastem a wsią przedstawiciele naszego Rządu i Partii zabierali niejednokrotnie głos, wskazując na aktualne na danym etapie zadania, przenosząc na nasz grunt zawsze żywe słowa Lenina i Stalina oraz bogate doświadczenia Związku Radzieckiego.

- Bierut B.: Istota sojuszu robotniczo-chłopskiego na obecnym etapie. Nowe Drogi. 1950, nr 5, str. 11—29.
- Bierut B.: Polska na drodze budownictwa socjalistycznego. Nowe Drogi. 1950, nr 6, str. 3—16.
- Bierut B.: Nasze najbliższe zadania. Nowe Drogi. 1952, nr 1—2, str. 3—13.
- Bierut B.: O umocnieniu spójni między miastem i wsią w obecnym okresie budownictwa socjalistycznego. Nowe Drogi. 1952, nr 6, str. 39—62.
- Minc H.: Aktualne zagadnienia i perspektywy gospodarcze demokratycznej Polski. Referat wygłoszony na I Zjeździe PPR. Warszawa 1945. Wiedza, str. 26—35, 57—66.
- Minc H.: Wytyczne w sprawie naszego ustroju gospodarczego i społecznego. Nowe Drogi. 1948, nr 10, str. 102—104.

- Minc H.: Sześćoletni plan rozwoju gospodarczego i budowy podstaw socjalizmu w Polsce. Referat wygłoszony na V Plenum KC PZPR, dn. 15.VII.1950 r. Nowe Drogi, 1950, nr 4, str. 7—52.
- Minc H.: Przyczyny obecnych trudności w zaopatrzeniu i środków walki z tymi trudnościami. Nowe Drogi, 1951, nr 4, str. 12—24.
- Ochab E.: Narodowy Front walki o pokój i Plan Sześćoletni. Nowe Drogi, 1951, nr 1, str. 97—110.
- Spośród licznych wypowiedzi należy wydzielić te, które specjalnie omawiają rolę i zadania Partii w zakresie umacniania sojuszu robotniczo-chłopskiego i spójni między miastem a wsią, w zakresie przebudowy wsi w kierunku uspołecznienia drobnotowarowej gospodarki rolnej.
- Chełchowski H.: Niektóre aktualne zagadnienia naszej pracy na wsi. Nowe Drogi, 1951, nr 3, str. 53—64.
- Chełchowski H.: Wieś pracująca w szeregach Frontu Narodowego. Nowe Drogi, 1952, nr 10, str. 83—94.
- Minc H.: Spółdzielczość w walce o wzrost produkcji rolnej. Przemówienie wygłoszone na plenum ZG ZSCh 9.X.1947 r. Warszawa 1947 r. Książka, s. 20.
- Nowak Z.: Zagadnienie kadr w świetle planu sześćoletniego. Referat wygłoszony na V plenum KC PZPR dnia 16.VII.1950 r. Nowe Drogi, 1950, nr 4, str. 71—74.
- Ochab E.: Wieś polska na nowych drogach. Referat wygłoszony na I Zjeździe PPR. Chłopska Droga, 1945, nr 10, str. 5—8.
- Pszczółkowski E.: Zadania organizacji partyjnych w realizacji zobowiązań wsi. Nowe Drogi, 1952, nr 8, str. 107—114.
- Zambrowski R.: Aktualne zadania na wsi. Nowe Drogi, 1949, nr 2, str. 81—112.
- Zambrowski R.: O realizację czołowego hasła partii na wsi. Nowe Drogi, 1950, nr 5, str. 49—75.
- Zambrowski R.: Niektóre zagadnienia pracy partii na wsi. Warszawa 1951, KiW, str. 60.
- Zambrowski R.: O wzrost towarowej produkcji rolnej, o rozwój spółdzielczości produkcyjnej. Nowe Rolnictwo, 1952, nr 7, str. 4—10.
- Również przedstawiciele Zjednoczonego Str. Ludowego zabierali niejednokrotnie głos w sprawach sojuszu robotniczo-chłopskiego i spójni między miastem a wsią.
- Zasługują tu na uwagę następujące wypowiedzi:
- Ignar S.: Związek Samopomocy Chłopskiej na nowym etapie. Przemówienie na II Zjeździe ZSCh. Przegląd spółdz. 1949, nr 4, str. 115—119.
- Ignar S.: Sojusz robotniczo-chłopski w świetle niektórych doświadczeń ruchu ludowego. Warszawa 1950. L. S. W., s. 73.
- Juszkiewicz A.: ZSL mobilizuje pracujące masy chłopskie do wykonania Planu Sześćoletniego. Przemówienie wygłoszone podczas debaty sejmowej nad exposé Premiera Rządu RP w dn. 4.II.1950 r. Warszawa 1950. L. S. W. s. 47. Nacz. Kom. Wykon. ZSL.
- Polska literatura polityczna i ekonomiczna rozwija w licznych omówieniach zagadnienie sojuszu robotniczo-chłopskiego i spójni między miastem a wsią. Niesposób w krótkim zestawieniu wyczerpać tego zagadnienia, dlatego ograniczymy się tylko do najważniejszych wypowiedzi. Przede wszystkim należy wymienić prace omawiające istotę sojuszu i spójni oraz ich znaczenie w budownictwie socjalistycznym:
- Brus W.: Węzłowe zagadnienia rozwoju ekonomii okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu. Ekonomista 1950. z. 1/2, str. 106—146.
- Brus W.: O podstawach spójni ekonomicznej między klasą robotniczą a pracującym chłopstwem w okresie przejściowym. Ekonomista, 1952 z. 2, str. 89—113.
- Fiedler F.: W przededniu historycznego aktu. Nowe Drogi, 1951, nr 5, str. 15—32.
- Glezerman G.: Z historii walki klasowej w ZSRR w okresie przejściowym od kapitalizmu do socjalizmu. Zesz. Ekonom. Nowych Dróg, 1952, nr 4, str. 3—38.
- Klecha J.: Wzmocnić siły Polski Ludowej — patriotycznym obowiązkiem chłopów pracujących. Nowe Drogi 1952, nr 4, str. 37—48.
- Mikołajewski B.: Niektóre zagadnienia sojuszu robotniczo-chłopskiego na obecnym etapie. Wiedza i Życie, 1952, nr 8, str. 698—702.
- Pohorille M.: O antagonistycznych i nieantagonistycznych sprzecznościach między miastem i wsią. Nowe Drogi, 1951, nr 5, str. 54—73.
- Temkin G.: Zagadnienie spójni między miastem i wsią w jedenastym i dwunastym tomie Dzieł J. Stalina. Nowe Drogi, 1952, nr 9, str. 127—139.
- Tepicht J.: Spójnia a budownictwo socjalistyczne w świetle wytycznych VII Plenum KC PZPR. Nowe Drogi, 1952, nr 7, str. 18—30.
- Zambrowski R.: W walce o realizację stalinowskiej nauki o sojuszu robotniczo-chłopskim. Nowe Drogi, 1949, nr 6, str. 114—140.
- Werner J.: Spójnia ekonomiczna między miastem i wsią w projekcie konstytucji. Życie gosp. 1952, nr 8, str. 387—389.
- W rozwoju spójni miasta i wsi w pierwszym stadium okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu zarysowują się wyraźnie dwa etapy: „spójni opartej o artykuły włókiennicze“ i „spójni opartej o metal“. W pierwszym etapie przeważają niższe formy spójni w zakresie zaspakajania osobistych potrzeb chłopca. W etapie drugim rozwijają się wyższe formy spójni między miastem i wsią, oparte na zaspakajaniu potrzeb gospodarczych chłopca jako wytwórcy. W obu etapach łącznikiem między miastem i wsią jest handel. Stąd takie wielkie znaczenie dla utrwalenia spójni robotniczo-chłopskiej posiada walka o wyrugowanie elementów kapitalistycznych i spekulanckich z handlu, o rozwój i zwycięstwo socjalistycznych form handlu. Specjalnego zaś znaczenia nabiera sprawa usunięcia, względnie pominięcia pośredników i spekulantów w związku z zagadnieniem zbywania towarowej produkcji rolnej, pozostałej do dyspozycji chłopów po wypełnieniu przez nich obowiązkowych dostaw.
- Należy tu wskazać na następujące prace:
- Chłop z robotnikiem przeciwko spekulantowi. Warszawa 1951. K i W, s. 21.
- Jańczyk T.: Zadania spółdzielczości zaopatrzenia i zbytu w świetle wskazań VII Plenum KC PZPR. Rolnik Spółdz. 1952, nr 16—17, str. 4—20.
- Jaworski M.: O roli i zadaniach Związku Samopomocy Chłopskiej. Prz. spółdz. 1950, nr 1, str. 2—6.
- Lange O.: Stan i najbliższe zadania spółdzielczości w Polsce. Prz. spółdz. 1950, nr 3, str. 118—128.
- Dane liczbowe dotyczące realizacji spójni miasta i wsi w Polsce Ludowej w zakresie pomocy państwa dla rolnictwa, produkcji przemysłowej dla rolnictwa, rozwoju stosunków towarowych, kontraktacji produktów rolniczych, stosunków kredytowych na wsi, wydajności gospodarstw rolnych oraz charakteryzujące rolę spójni w zakresie socjalistycznej przebudowy wsi zawiera:
- Wieś w liczbach w Polsce kapitalistycznej i w Polsce Ludowej. Instytut Ekonomiki Rolnej. Warszawa 1952. P. W. R. i L., str. 61—136.
- Piśmiennictwo nasze zajmuje się również rozwojem zagadnienia sojuszu i spójni w krajach demokracji ludowej. W szczególności 4 numer Zeszytów Ekonomicznych Nowych Dróg z 1952 roku poświęcony jest temu zagadnieniu.

Wielka Encyklopedia Radziecka

Przewodnik bibliograficzny

UWAGI WSTĘPNE

W lutym 1949 r. Rada Ministrów ZSRR powzięła postanowienie przystąpienia do opracowania drugiego wydania Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej.

Pierwsze wydanie Encyklopedii zaczęło ukazywać się już w r. 1926 i objęło ogółem 65 tomów zasadniczych i 1 tom specjalny, poświęcony Związkowi Radzieckiemu, przy czym ostatni tom ukazał się w r. 1947. Było to więc ogromne dzieło, zawierające około 65.000 haseł, czyli znacznie więcej niż zachodnie wydawnictwa encyklopedyczne.

Jednakże niesłychane tempo budownictwa socjalizmu w Związku Radzieckim oraz wspinały rozkwit nauki i techniki radzieckiej sprawiły, że znaczna część artykułów Encyklopedii uległa szybko dezaktualizacji, a jednocześnie wyszły na jaw poważne braki w zawartości wydawnictwa.

Decyzja Rady Ministrów ZSRR z lutego 1949 roku postawiła przed pracownikami nauki radzieckiej nowe zadanie — opracowanie drugiego wydania Encyklopedii, które stałoby się „usystematyzowanym zbiorem wiadomości z zakresu nauk społeczno-ekonomicznych i przyrodniczych, z dziedziny techniki i wiedzy wojskowej, uniwersalnym podręcznikiem dla szerokiego kręgu radzieckiej inteligencji“. Nowe wydanie zakrojono na szerszą skalę niż poprzednie — ma ono objąć 100.000 haseł, które ukazały się w 50 tomach w okresie zaledwie 6 lat.

Do chwili obecnej ukazało się już 11 tomów drugiego wydania Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej. Pozwalają one wyrobić sobie pogląd na rolę i znaczenie całości wydawnictwa.

Wprost bezcenną wartość ma ono dla inteligencji pracującej krajów demokracji ludowej, w tej liczbie i dla Polski. Dla inteligencji bowiem tych krajów Encyklopedia jest przede wszystkim — i na tym polega jej zasadnicza rola — wielką, przebogatą i obejmującą wszystkie dziedziny nauki skarbnicą wiedzy, opartej na jedynie słusznej teorii marksizmu-leninizmu, na wskazaniach genialnych nauczycieli klasy robotniczej — Marksa, Engelsa, Lenina i Stalina. Encyklopedia zaznajamia nas z dorobkiem przodującej nauki i kultury radzieckiej, wykazuje jej wyższość nad nauką i kulturą świata kapitalistycznego, oświetla krytycznie, ze stanowiska marksizmu-leninizmu, współczesne kierunki burżuazyjne w nauce. Encyklopedia jest więc potężną bronią w walce o umocnienie światopoglądu marksistowsko-leninowskiego, przewodnikiem, do którego może i powinien sięgać każdy pracownik nauki i kultury, każdy inżynier czy technik, każdy działacz gospodarczy czy społeczny. Każdy bowiem znajdzie w niej grunt i oparcie dla słusznego wytyczenia swej pracy.

Encyklopedia jest następnie niezastąpionym rejestrem doświadczeń Związku Radzieckiego

w dziele budownictwa socjalizmu i komunizmu. Znaleźć w niej można obszernie omówienie wszystkich podstawowych problemów, jakie były rozwiązywane przez partię bolszewicką i rząd radziecki na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci, oświetlenie historycznych zwycięstw socjalizmu i osiągnięć ZSRR we wszystkich dziedzinach życia. Pod tym więc względem Encyklopedia odgrywa doniosłą rolę jako drogowskaz dla ludzi, budujących socjalizm w naszym kraju i innych krajach demokracji ludowej.

Wreszcie Wielka Encyklopedia Radziecka jest niewyczerpanym źródłem wiadomości o obecnym życiu narodów radzieckich, o poszczególnych republikach, obwodach, okręgach, miastach radzieckich — wiadomości wciąż jeszcze zbyt mało może u nas spopularyzowanych względnie niedokładnie podanych w wydawnictwach popularyzacyjnych.

To ogromne dzieło, jakim jest drugie wydanie Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej, już ze względu na swe rozmiary nastęrcza duże trudności przy korzystaniu z niego. Dotyczą one częstokroć znalezienia konkretnych zagadnień, a niejednokrotnie korzystający z Encyklopedii nie podejrzewa nawet istnienia ważnych dla niego artykułów. Redakcja Wielkiej Encyklopedii zamieszcza co prawda na końcu każdego tomu spis alfabetyczny najważniejszych artykułów, objętych danym tomem, jednakże nie wystarcza on dla zorientowania czytelnika w zawartości tomu.

Celem więc udostępnienia czytelnikom bogactwa jakie zawiera Wielka Encyklopedia Radziecka w dziedzinie marksizmu-leninizmu, ekonomii politycznej i ekonomii szczegółowych, Redakcja „Przeglądu Bibliograficznego Wydawnictw Gospodarczych“ przystąpiła do opracowania przewodnika bibliograficznego do pierwszych dziesięciu tomów Encyklopedii.

W miarę ukazywania się dalszych tomów Encyklopedii czytelnik będzie mógł znaleźć omówienie poszczególnych artykułów w dziale bibliograficznym Przeglądu.

Niniejsze opracowanie zostało ujęte działowo. W bieżącym numerze Przeglądu znajdzie czytelnik omówienie artykułów z następujących dwóch podstawowych działów: Marksizmu-leninizmu oraz Ekonomii politycznej. Omówienie dalszych działów zamieszczone zostanie w następnych zeszytach Przeglądu. W ramach tych głównych działów zastosowano dalsze rozbicie tematyczne, o którym mówią wstępy do każdego działu. Oczywiście artykuły omówione w poszczególnych działach i poddziałach z natury rzeczy nie wyczerpują danych zagadnień, omawiają one bowiem tylko ten materiał, który znalazł się w pierwszych dziesięciu tomach Encyklopedii, obejmujących hasła od litery A do słowa „Giermanij“.

Czytelnik nie znajdzie również w niniejszym numerze omówienia szeregu pozycji, które mo-

głyby wprowadzić być zakwalifikowane do jednego z wymienionych dwóch działów, lecz które zostały wyodrębnione w grupy tematyczne bardziej szczegółowe i będą omówione w następnych zeszytach. Do takich należą zagadnienia agrarne, zagadnienia finansów i kredytu, handlu międzynarodowego, gospodarki światowej itd. Orientację ułatwiają częściowo odsyłacze.

Wreszcie, nie należy sądzić, że niniejsze opracowanie pretenduje do omówienia czy przynajmniej wytypowania wszystkich absolutnie artykułów, jakie znajdują się w Encyklopedii na dany temat. Nie pozwala na to ogromny zakres wydawnictwa. Dlatego też artykuły drobniejsze względnie dotyczące zagadnień peryferyjnych dla naszego zakresu zostały pominięte.

Tytuły artykułów Encyklopedii są w przewodniku podawane w języku rosyjskim z zastosowaniem obowiązującej transkrypcji oraz w przekładzie polskim. Nazwiska autorów artykułów wymieniono, jeśli są one podane w Encyklopedii.

I MARKSIZM-LENINIZM

Zamieszczone w pierwszych 10 tomach Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej podstawowe artykuły z dziedziny marksizmu-leninizmu zostały w niniejszym opracowaniu podzielone na trzy działy. Dział pierwszy zawiera artykuły z dziedziny filozofii marksistowskiej — materializmu dialektycznego i historycznego, dział drugi — artykuły poświęcone problematyce ruchu robotniczego ze szczególnym uwzględnieniem historii WKP(b) oraz dział trzeci — artykuły omawiające podstawowe prace klasyków marksizmu-leninizmu.

Podział taki ułatwi zorientowanie się w bogatym materiale z dziedziny marksizmu-leninizmu, zawartym w Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej. Należy tu podkreślić, że podział ten jest niezbyt ścisły. Artykuły bowiem, zamieszczone w dziale pierwszym, niejednokrotnie omawiają zagadnienia, należące raczej do działu drugiego względnie trzeciego i odwrotnie — artykuły zamieszczone w dziale drugim omawiają zagadnienia, należące do działu pierwszego lub trzeciego. Dlatego też, materiału zawartego w poszczególnych działach nie można traktować w oderwaniu od całości.

*

Problemy filozofii marksistowskiej — materializmu dialektycznego i historycznego — omówione są w Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej w szeregu artykułów, zajmujących się poszczególnymi zagadnieniami. Zagadnienie wszechzwiązku i wzajemnej współzależności rzeczy i zjawisk porusza art. „*Wszechzwiązek zjawisk*“ (Wzaimoswiaz' jawlenij) — t. 7, str. 622—623. Artykuł ten, obok określenia istoty tezy o wszechzwiązku rzeczy i zjawisk oraz omówienia tej tezy w pracach klasyków marksizmu, podaje również jej znaczenie dla nauki i rewolucyjnej praktyki. Artykuł „*Możliwość i rzeczywistość*“ (Wozmożnost' i dejstwi-tielnost') — t. 8, 526—527 — daje określenie pojęcia możliwości i rzeczywistości i omawia kwestię przekształcenia możliwości w rzeczywistość na przykładzie możliwości zbudowania komunizmu w Związku Radzieckim. Zagadnieniu ruchu i rozwoju poświęcony jest art. „*Powstawanie i zanikanie*“ (Wozniknowienije i isczeznowienije) — t. 8, str. 529—530. Omawiając istotę wiecznego ruchu i rozwoju przyrody i społeczeństwa artykuł podaje również znaczenie marksistowskiej tezy o wiecznym ruchu i rozwoju dla rewolucyjnej praktyki. Walce przeciwieństw jako siłę napędową rozwoju przyrody i społeczeństwa, poświęcony jest art. Dudiela S.: „*Walka przeciwieństw*“ (Bor'ba protiwopolożnostiej) — t. 5, str. 614—616. Do powyższych czterech artykułów dołączony jest przegląd literatury. Artykuł „*Antagonizm*“ — t. 2, str. 473—474 — zawiera, oprócz definicji antagonizmu, omówienie wal-

ki przeciwieństw jako siły napędowej rozwoju przyrody i społeczeństwa oraz omówienie sprzeczności w ustroju kapitalistycznym i w ustroju socjalistycznym.

Zagadnienia marksistowskiego materializmu filozoficznego poruszone są w art. Szejnmana R.: „*Materia*“ (Wooobrażenije) — t. 7, str. 609—614 — oraz w art. „*Byt*“ (Bytije) — t. 6, str. 432—433 — i „*Wyobrażenie*“ (Wooobrażenije) — t. 9, str. 74—75. Pierwszy z nich, podając definicję materii, mówi również o pojęciu materii w naukach ścisłych przed powstaniem teorii materializmu dialektycznego. W dalszym ciągu omawia on odkrycia fizyki na przełomie XIX i XX w., idealistyczne, reakcyjne wnioski, które wyciągnęli z nich filozofowie burżuazyjni oraz walkę Lenina z tymi poglądami. Przedstawiony jest również współczesny stan wiedzy w tym zakresie. Dołączona jest odpowiednia bibliografia. Artykuł drugi omawia tezę o pierwotności bytu i wtórności świadomości podając znaczenie tej tezy dla naukowego poznania. Artykuł trzeci przedstawia proces powstawania wrażeń. Dołączony jest spis podstawowych opracowań z tego zakresu.

Ponadto w t. 1, str. 306—307 znajduje się art. „*Agnostycyzm*“, poświęcony zagadnieniu poznawalności świata, wykazujący antynaukowy, reakcyjny charakter agnostycyzmu. W t. 7, str. 615—616, zamieszczony jest art. „*Rzecz w sobie*“ (Wieszcz w siebie), poruszający również to zagadnienie. Do każdego z tych artykułów dołączony jest przegląd literatury.

Istotę materializmu wulgarnego, jego reakcyjny, wsteczny charakter omawia art. „*Wulgarny materializm*“ (Wulgarnyj materializm) — t. 9, str. 402.

Zagadnienia materializmu historycznego poruszone są w szeregu artykułów, z których najważniejsze to: Konstantinowa F.: „*Baza i nadbudowa*“ (Bazis i nadstrojka) — t. 4, str. 41—43, Bazia I.: — „*Powstanie zbrojne*“ (Woorużionnoje wosstanije) — t. 9, str. 75—79, Kondraszewa I.: „*Rewolucja burżuazyjno-demokratyczna*“ (Burżuazno-diemokraticzeskaja riwolucija) — t. 6, str. 323—326, „*Hegemonia proletariatu*“ (Giegemonija proletariata) — t. 10, str. 311—313, Karnachowej E.: „*Biedota chłopska*“ (Biednota krestianskaja) — t. 4, str. 374—376, Czieriemnych P.: „*Burżuazja*“ (Burżuazija) — t. 6, str. 311—317 oraz Wiedniernikowa I.: „*Rewolucja burżuazyjna*“ (Burżuaznaja riwolucija) — t. 6, str. 320—323.

W pierwszym z tych artykułów — „*Baza i nadbudowa*“ (t. 4, str. 41—43) autor zajmuje się następującymi zagadnieniami: stalinowska definicja bazy i nadbudowy, społeczny byt i społeczna świadomość, służebna rola nadbudowy wobec bazy, nadbudowa kapitalistyczna i nadbudowa socjalistyczna, wkład Lenina i Stalina w rozwinięcie nauki o bazie i nadbudowie, baza i nadbudowa w pracy Stalina „*Marksizm a zagadnienie językoznawstwa*“, znaczenie socjalistycznej nadbudowy dla rozwoju społeczeństwa socjalistycznego. Artykuł „*Powstanie zbrojne*“ (t. 9, str. 75—79) podaje definicję powstania zbrojnego, omawia marksistowską naukę o powstaniu zbrojnym jako najwyższej formie walki klasowej. W dalszym ciągu zajmuje się rozwinięciem przez Lenina i Stalina nauki o powstaniu zbrojnym w epoce imperializmu i rewolucji proletariackich. Artykuł „*Rewolucja burżuazyjno-demokratyczna*“ (t. 6, str. 323—326) omawia istotę rewolucji burżuazyjno-demokratycznej 1905 — 1907 w Rosji jako rewolucji burżuazyjno-demokratycznej w warunkach imperializmu, przedstawia rolę mas ludowych uczestniczących w rewolucji burżuazyjno-demokratycznej pod hegemonią proletariatu oraz rolę partii bolszewickiej i jej taktykę w rewolucji 1905—1907 w przeciwstawieniu do taktyki mienszewików (patrz również art. Kozmina F.: „*Wojennyje i boje- wyje organizacji bolszewików*“ t. 8, str. 471—474 oraz art. „*Wriemiennie-riewolucionnoje prawitielstwo*“ — t. 9, str. 269—270). Oprócz tego artykuł porusza następujące zagadnienia: W. Lenin o przerastaniu rewolucji burżuazyjno-demokratycznej w rewolucję socjalistyczną, międzynarodowe znaczenie rewolucji 1905—1907 i przyczyny jej porażki, J. Stalin o rewolucji burżuazyjno-demokratycznej w Chinach oraz przyczyny zwycięstwa rewolucji burżuazyjno-demokratycznej w lutym 1917. Artykuł „*Hegemonia proletariatu*“ (t. 10, str. 311—313), daje określenie hegemonii proletaria-

tu, omawia to zagadnienie w rewolucji 1905—1907 oraz przedstawia rozwinięcie przez Lenina i Stalina marksistowskiej nauki o hegemonii proletariatu w rewolucji burżuazyjno-demokratycznej. Zagadnieniu jest art. „Biedota chłopska“ (t. 4, str. 374—376), który, omawiając zagadnienie biednego chłopstwa jako sojusznika klasy robotniczej, zajmuje się również sprawą kapitalistycznego rozwarstwiania wsi, podaje dane statystyczne obrazujące klasową strukturę wsi w krajach kapitalistycznych oraz w krajach kolonialnych i zależnych. Artykuł omawia dalej sposób rozwiązania kwestii chłopskiej w Związku Radzieckim, stanowiący przykład i wzór dla krajów demokracji ludowej. Artykuł „Burżuazja“ (t. 6, str. 311—317) omawia powstanie burżuazji jako odrębnej klasy społecznej, jej rolę w rozwoju społecznym oraz powstanie i rozwój walki klasowej między proletariatem i burżuazją. Dalej artykuł przedstawia wstępną, reakcyjną rolę burżuazji w okresie imperializmu, pogłębienie się ogólnego kryzysu kapitalizmu po zwycięstwie Rewolucji Październikowej oraz powstanie faszyzmu. Wreszcie omawia sprawę pogłębienia się przeciwności w obozie imperialistycznym po drugiej wojnie światowej, rolę imperializmu amerykańskiego, rolę partii socjaldemokratycznych jako narzędzia odciążania mas od rewolucji i nieuchronność upadku burżuazji na całym świecie. Artykuł „Rewolucja burżuazyjna“ (t. 6, str. 320—323) przedstawia cele i zadania rewolucji burżuazyjnej, różnice między rewolucją burżuazyjną i rewolucją socjalistyczną oraz zagadnienie władzy w rewolucji burżuazyjnej. Dalej omówione są: rewolucje burżuazyjne XVII, XVIII i XIX w., rola mas ludowych w rewolucjach burżuazyjnych oraz zasadnicza odmiennność rewolucji burżuazyjno-demokratycznej 1905—1907 w Rosji od rewolucji burżuazyjnych na zachodzie Europy. Do każdego z powyższych artykułów dołączony jest przegląd literatury.

Ponadto w t. 1, str. 31—32 zamieszczony jest artykuł Porsniewa B. o absolutyzmie — „*Absolutizm*“ — omawiający klasową treść, przesłanki powstania oraz przyczyny upadku państwa absolutystycznego. Dołączona jest bibliografia.

*

W dziale drugim wyróżnić trzeba przede wszystkim artykuły na temat WKP(b). Artykuły te omawiają zagadnienia związane z historią partii, poszczególne zagadnienia dotyczące jej strategii i taktyki, środki i metody jakimi partia posługuje się w swojej pracy oraz życiorysy wybitniejszych działaczy partyjnych.

Artykuł Fominowa N.: „*Bolszewizm*“ (t. 5, str. 504—514) podaje określenie i genezę bolszewizmu, omawia ważniejsze momenty w historii partii bolszewików, nauki i wnioski płynące ze studiowania tej historii, a następnie rozwinięcie przez Lenina i Stalina teorii partii proletariackich. W art. Baglikowa B.: „*Drugi Zjazd SDPRR*“ (Wtoroj Sjezd RSDPR) — t. 9, str. 383—385 — przedstawiona jest rola „Iskry“ w przygotowaniach do Zjazdu, podany porządek obrad, omówione są ważniejsze sprawy którymi Zjazd się zajmował (uchwalenie programu i statutu partii, a w ramach tego spór o § 1 statutu) oraz podkreślone jest znaczenie Zjazdu. Artykuł Gindina A., Szczjogolewa S.: „*Biuro Komitetów Większości*“ (Biuro Komitetów Bolszinstwa) — t. 6, str. 471—473 omawia, na podstawie analizy sytuacji w ruchu robotniczym w Rosji bezpośrednio przed rewolucją 1905—1907, sprawę powstania Biura Komitetów Większości oraz zadania przed nim stojące, jak również wyniki jego działalności. W artykule Kozmina F.: „*Wojskowe i bojowe organizacje bolszewików*“ (Wojennyje i bojowyje organizacii bolszewików) — t. 8, str. 471—474 — autor zajmuje się zagadnieniem organizacji partyjnych wśród żołnierzy począwszy od wydania „Iskry“, poprzez rewolucję 1905—1907 do rewolucji 1917 r., strukturę organizacji wojskowych garnizonu moskiewskiego według postanowień konferencji moskiewskiej oraz prasą organizacji wojskowych. Dalej omówione są bojowe organizacje bolszewików w okresie rewolucji 1905—1907 (drużyny bojowe i oddziały rewolucjonistów) oraz pierwsza konferencja wojskowych i bojowych organizacji bolszewików w r. 1906 w Tamerforsie — jej uchwały i znaczenie.

Zagadnieniu rewolucyjno-demokratycznej dyktatury proletariatu i chłopstwa jako władzy ludu w wyniku zwycięstwa rewolucji burżuazyjno-demokratycznej, jej istocie i zadaniom poświęcony jest art. „*Rewolucyjny rząd tymczasowy*“ (Wriemiennie-riewolucionnoje prawitielstwo) — t. 9, str. 269—270. Omawia on również stosunek partii bolszewików do zagadnienia udziału w rządzie rewolucyjnym (w okresie rewolucji 1905—1907 i rewolucji lutowej 1917). (P. również art. „*Burżuazno-demokratyczna rewolucja*“ — t. 6, str. 323—326). Stosunek partii do Dumy Państwowej omówiony jest w art. „*Bojkot Dumy Państwowej*“ (Bojkot Gosudarstwiennoj Dumy) — t. 5, str. 381—382.

Artykuł „*Antypartyjny blok sierpniowy*“ (Awgustowski antipartyjnyj blok) — t. 1, str. 65—66 — zajmuje się powstaniem antypartyjnego bloku sierpniowego, elementami wchodzącymi w jego skład, antypartyjną działalnością bloku i prowadzoną w nim walką partii bolszewików pod kierownictwem Lenina i Stalina. Artykuł „*Sierpniowa narada Komitetu Centralnego SDPRR z pracownikami partyjnymi*“ (Awgustowskoje „Letnieje“ sowieszczanieje CK RSDPR s partyjnymi rabotnikami) — t. 1, str. 66—67 — omawia najważniejsze postanowienia przyjęte na naradzie w Poroninie. Sprawie frakcji bolszewickiej w 4 Dumie poświęcony jest art. Samojłowa F., Krutikowej N.: „*Bolszewicka frakcja 4 Dumy Państwowej*“ (Bolszewitskaja frakcija 4-j Gosudarstwiennoj Dumy) — t. 5, str. 534—537. Artykuł omawia sprawę wyborów do 4 Dumy, ich znaczenie i metody pracy partyjnej w czasie wyborów, działalność Lenina i Stalina w tym okresie. Wystąpieniu posłów bolszewickich z frakcji socjaldemokratycznej i utworzeniu samodzielnej frakcji bolszewickiej, działalności frakcji bolszewickiej w Dumie i jej wynikiom poświęcona jest dalsza część artykułu. Artykuł Golikowa G.: „*Rząd Tymczasowy w Rosji w r. 1917*“ (Wriemiennieje Prawitielstwo w Rosii w 1917) — t. 9, str. 264—268 — omawia okoliczności towarzyszące powstaniu Rządu Tymczasowego, podkreśla antyludowy, prowokacyjny charakter jego polityki, stosunek partii bolszewików do niego, a następnie walkę z nim.

Zagadnieniom związanym z Wielką Socjalistyczną Rewolucją Październikową poświęcony jest art. Kima M. pod tym tytułem (Wielkaja Oktjabrskaja Socialistyczeskaja Riewolucija) — t. 7, str. 137—157. Artykuł składa się z trzech części. Część pierwsza — Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa jako klasyczne urzeczywistnienie leninowskiej teorii i taktyki rewolucji proletariackiej — omawia rozwinięcie przez Lenina teorii rewolucji proletariackiej, czynniki które spowodowały wybuch rewolucji proletariackiej w Rosji oraz podaje analizę strategicznego planu partii bolszewików. Część druga — Przygotowanie i prowadzenie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej — omawia taktykę partii w trzech okresach przygotowywania rewolucji jako rezultat analizy konkretnej sytuacji, wybuch i przebieg Powstania Październikowego, zwycięski pochód rewolucji we wszystkich częściach Rosji. W dalszym ciągu autor omawia pierwsze poczynania i pierwsze wyniki działalności młodej Władzy Radzieckiej oraz przyczyny stosunkowo łatwego zwycięstwa Rewolucji. Część trzecia poświęcona jest światowo-historycznemu znaczeniu Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

W artykule Dykowa I. i Kostomarowa G.: „*Komitet Wojskowo-Rewolucyjny*“ (Wojenno-Riewolucionnyje Komitety) — t. 8, str. 461—464 — autorzy omawiają działalność tych komitetów. Wyjaśniają oni sprawę powstania Komitetów Wojskowo-Rewolucyjnych, ich zadań, rolę Komitetu Wojskowo-Rewolucyjnego przy Radzie Piotrogrodzkiej w przygotowywaniu i przeprowadzaniu powstania zbrojnego. Dalej omówiona jest działalność Komitetów Wojskowo-Rewolucyjnych jako organu władzy radzieckiej po zwycięstwie powstania zbrojnego, funkcje i zakres działania Komitetów Wojskowo-Rewolucyjnych przy radach gubernialnych, miejskich i obwodowych. Zakończenie artykułu dotyczy działalności Komitetów Rewolucyjnych (Rewkomów). Artykuł Ignatiewa W.: „*Ósmy Zjazd RKP(b)*“ (Wosmoj Sjezd RKP(b)) — t. 9, str. 223—225 — podaje porządek obrad ósmego Zjazdu, oświetla sytuację

w okresie jego zwołania oraz zagadnienia jakie były na nim rozpatrywane (nowy program partii, stosunek do średniaka, sytuacja wojenna i polityka w okresie wojny, stosunek do opozycji wojskowej i in.). Artykuł Gawriłowa B.: „Osiemnasty Zjazd WKP(b)“ (Wosiemnadcataj Sjezd WKP(b) — t. 9, str. 149—154 — omawia następujące zagadnienia: porządek obrad, sytuacja w okresie zwołania Zjazdu, referat sprawozdawczy J. Stalina, referat D. Manuilskiego — przedstawiciela delegacji WKP(b) w Międzynarodówce Komunistycznej i referat W. Mołotowa o trzecim planie 5-letnim. Artykuł przedstawia kluczowe zagadnienia poruszone w referatach. Oprócz tego naświetla dalsze rozwinięcie przez Stalina — po osiemnastym Zjeździe — nauki o przejściu do komunizmu. Sprawy związane z XVIII Wszechzwiązkową Konferencją WKP(b) poruszone są w artykule pod tym tytułem (Wosiemnadcataja Wsiesojuznaja Konfierencija WKP(b) — t. 9, str. 146—148. Artykuł omawia podstawowe zagadnienia będące przedmiotem obrad Konferencji (sprawa dalszego rozwoju przemysłu i transportu, umocnienie budownictwa socjalistycznego, przygotowanie Związku Radzieckiego do aktywnej obrony, umocnienie siły zbrojnej Związku Radzieckiego). Zawiera on dalej tezy referatu G. Malenkowa, wygłoszonego na Konferencji oraz przedstawia znaczenie prac Konferencji dla dalszego ekonomicznego i politycznego rozwoju Związku Radzieckiego.

Całokształt zagadnień, związanych ze zwycięstwem Związku Radzieckiego nad hitlerowskimi Niemcami omawia obszerny art. Worobiowa F., Krawcowa W. i Bielowa P.: *Wielka Wojna Narodowa Związku Radzieckiego* (Wielikaja Otieczestwiennaja Wojna Sowietkowo Sojuza) — t. 7, str. 157—207. Oto spis rozdziałów tego artykułu: 1) Przygotowanie faszystowskiej agresji na Związek Radziecki, 2) Przygotowania Związku Radzieckiego do aktywnej obrony, 3) Aktywna obrona Radzieckich Sił Zbrojnych od lipca 1941 do jesieni 1942, 4) Zasadniczy przełom w losach Wielkiej Wojny Narodowej (jesień 1942 do końca 1943), 5) Rok 1944 rokiem decydujących zwycięstw Radzieckich Sił Zbrojnych, 6) Ostateczne zwycięstwo Radzieckich Sił Zbrojnych w r. 1945, 7) Światowo-historyczne znaczenie zwycięstwa Związku Radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej, 8) Chronologia ważniejszych wydarzeń Wielkiej Wojny Narodowej. W tekście zamieszczone są mapy ilustrujące przebieg działań wojennych. Do każdego z powyższych artykułów dołączony jest wykaz literatury.

Problemy aktywu partyjnego, tzn. określenie aktywu partyjnego, jego znaczenie dla partii, zadania i metody pracy (np. zebrania aktywu partyjnego) omawia art. „*Aktyw partyjny*“ (Aktiw partijnij) — t. 1, str. 621. Artykuł Satiukowa P.: „*Prasa bolszewicka*“ (Bolszewitskaja pieczat) — t. 5, str. 519—534 — poświęcony jest zagadnieniu związanym z problematyką prasy partyjnej. Składa się on z dwóch części: 1) Prasa bolszewicka w okresie do zwycięstwa Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej i 2) Prasa bolszewicka w okresie po zwycięstwie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. W pierwszej części omówione są poszczególne wydawnictwa partyjne z oświetleniem ich roli w organizowaniu i przygotowywaniu mas do rewolucji oraz w zwalczaniu oportunistów wszelkich odcieni. W części drugiej znajduje się omówienie najważniejszych wydawnictw partyjnych po Rewolucji Październikowej, rozwój prasy radzieckiej w tym okresie, rola w usprawnianiu pracy partyjnej i organizowaniu budownictwa socjalistycznego. Dalej omówiona jest prasa radziecka w okresie Wielkiej Wojny Narodowej, jej rola i zadania oraz zadania prasy po zakończeniu Wielkiej Wojny Narodowej. W zakończeniu artykułu zamieszczona jest statystyka prasy radzieckiej i statystyka wydawnictw książkowych. Dołączony jest spis podstawowych opracowań z tego zakresu. Problemy agitacji omówione są w art. Żilina P.: „*Agitacja*“ (Agitacija) — t. 1, str. 295—302. Artykuł zajmuje się problemem agitacji jako narzędzia partii dla wychowania mas, podwyższenia ich świadomości socjalistycznej, a następnie podaje szczególne cechy agitacji bolszewickiej (np. prawdziwość, wysoki poziom ideologiczny, aktualność, jasność, prostota) oraz wykazuje w czym tkwi siła tej agitacji. Artykuł omawia również środki przy pomocy których

prowadzi się agitację oraz problem agitacji w krajach demokracji ludowej. Dołączony jest wykaz literatury.

Zagadnieniu czujności rewolucyjnej i bolszewickiej krytyki i samokrytyki poświęcone są artykuły: „*Czujność rewolucyjna*“ (Bditielnost' riwolucionnaja) — t. 4, str. 365—367, Szaumiana L.: „*Bolszewicka krytyka i samokrytyka*“ (Bolszewitskaja kritika i samokrytika) — t. 5, str. 515—518. Pierwszy z nich omawia następujące problemy: zagadnienie czujności rewolucyjnej w okresie przed Rewolucją Październikową, w okresie odbudowy i budowania socjalizmu (tu znajduje się omówienie pracy J. Stalina „O brakach w pracy partyjnej i środkach zlikwidowania trockistowskich i innych dwulicowców“), w okresie Wielkiej Wojny Narodowej i obecnie — w dobie wzmoczonej agresywności imperializmu zachodniego z imperializmem amerykańskim na czele. Artykuł podkreśla również znaczenie zagadnienia czujności rewolucyjnej krajów demokracji ludowej. Artykuł drugi zajmuje się istotą krytyki i samokrytyki. Poruszone są tu następujące zagadnienia: nauka Lenina i Stalina o krytyce i samokrytyce jako część składowa teorii marksizmu-leninizmu, jako oręż partii typu leninowskiego w warunkach przed i po ustanowieniu dyktatury proletariatu, jako narzędzie przechodzenia od starego do nowego w walce z przeżytkami w świadomości ludzi, o umocnienie jedności moralno-politycznej społeczeństwa radzieckiego, w dziele wychowywania nowych kadr, jako oręż w walce o rozwój nauki i techniki, literatury i sztuki, krytyka i samokrytyka jako oręż wszystkich partii komunistycznych i robotniczych, stojących na gruncie marksizmu-leninizmu. Dołączona jest bibliografia zagadnienia.

Cele i zadania Komsomołu, podstawy organizacyjne oraz zarys historii podaje art. Michajłowa N. pod tym tytułem (Wsiesojuznij Leninskij Kommunisticeskij Sojuz Mołodieży) — t. 9, str. 330—347.

Ponadto w różnych tomach Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej zamieszczone są życiorysy członków Biura Politycznego WKP(b) i działaczy partyjnych. Życiorysy członków Biura Politycznego znajdują się w tomie 2, str. 428—429 — życiorys A. Andrejewa, w t. 5, str. 22—23 — życiorys L. Berii, w t. 6, str. 260 — życiorys N. Bułganina, w t. 9, str. 123—130 — życiorys Woroszyłowa.

Ruch robotniczy w innych krajach omówiony jest w artykułach, takich jak „*Albania*“ — t. 2, str. 45—46, „*Bułgaria*“ — t. 5, str. 426—428, „*Boliwia*“ — t. 5, str. 476—477 i in. Ponadto w poszczególnych tomach zamieszczone są artykuły omawiające różne kierunki w ruchu robotniczym i poszczególne partie. I tak artykuł „*Anarchizm*“ — t. 2, str. 356—362 — określa istotę anarchizmu, omawia poglądy anarchizmu na państwo i rewolucję w przeciwstawieniu do poglądów marksistowskich, przyczyny powstania anarchizmu. W dalszym ciągu w artykule omawiane są przemiany w poglądach anarchizmu w dobie imperializmu i walka prowadzona z nim przez Lenina i Stalina. Artykuł Jefimowa A. i Poletajewa A.: „*Anarcho-syndykalizm*“ — t. 2, str. 366—368 — przedstawia poglądy anarcho-syndykalizmu, przyczyny jego powstania i klęskę po zwycięstwie Rewolucji Październikowej oraz przeistoczenie się w chwilę obecnej w agencję imperializmu amerykańskiego. W zakończeniu omówiony jest anarcho-syndykalizm w Rosji i „opozycja robotnicza“ jako wyraz jego pozostałości.

Artykuł „*Brytyjska Partia Socjalistyczna*“ (Britanskaja Socialisticeskaja Partija) — t. 6, str. 117 — przedstawia tę partię jako poprzemysłową i inicjatorkę utworzenia Komunistycznej Partii W. Brytanii podkreślając jej znaczenie w dziejach ruchu robotniczego w tym kraju. Do trzech powyższych artykułów dołączony jest wykaz literatury. Ponadto w t. 6, str. 119, zamieszczony jest art. „*Brytyjski Kongres Trade Unionów*“ (Britanskij Kongries Trejd Unionow) oraz w t. 6, str. 287—288 art. „*Bund*“. Do ostatniego dołączona jest literatura.

Życiorysy przywódców partii robotniczych w krajach demokracji ludowej umieszczone są w t. 5, str. 60—61 — życiorys B. Bieruta oraz w t. 10, str. 565—566 — życiorys J. Georghiu Dej'a. Ponadto t. 4, str. 5—6 zawiera życiorys G. Babeufa, t. 5, str. 287—288 — życiorys L. Blanc'a, t. 5, str. 288—290 — życiorys

L. Blanquiego oraz t. 4, str. 367—369 życiorys A. Bebla.

*

Prace klasyków marksizmu potraktowane są w poszczególnych artykułach w ten sposób, że w większości wypadków omawia się najpierw okoliczności w jakich dana praca została napisana, dalej zasadnicze tezy pracy oraz jej znaczenie dla rozwoju teorii marksistowskiej i rewolucyjnej praktyki partii proletariackich.

Z *dział Marksa* omówiona została praca „18 Brumaire'a Ludwika Bonaparte” — t. 9, str. 148—149, z *dział Engelsa* „Anty-Dühring” — t. 2, str. 498—501. W pierwszych 10 tomach Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej omówiono 7 prac Lenina i 6 prac Stalina.

Prace Lenina: „Program agrarny socjal-demokracji w pierwszej rewolucji rosyjskiej 1905—1907” — t. 1, str. 318—319, „Kwestia agrarna i krytycy Marksa” — t. 1, str. 344—345, „Program wojenny rewolucji proletariackiej” — t. 8, str. 415—416, „Wojna a socjaldemokracja Rosji” — t. 8, str. 594, „Tezy kwietniowe” — t. 2, str. 572—577, „Wojna i rewolucja” — t. 8, str. 593—594 oraz „Wielka inicjatywa. (O bohaterstwie robotników w zapleczu. Z okazji „komunistycznych subbotników”)” — t. 7, str. 229—232.

Prace Stalina: „Anarchizm czy socjalizm” — t. 2, str. 362—366, „Powstanie zbrojne a nasza taktyka” — t. 9, str. 79—80, „Zagadnienia leninizmu” — t. 9, str. 91—94, „Zagadnienia rewolucji chińskiej” — t. 9, str. 90—91, „Pytania i odpowiedzi” — t. 9, str. 88—89 oraz „Rozmowa z pierwszą amerykańską delegacją dn. 9.IX.1927 r.” — t. 5, str. 64—65.

J. Ch.

II EKONOMIA POLITYCZNA

Podstawowym prawem kapitalizmu jest prawo wartości dodatkowej. Problemy związane z tym prawem wyjaśnia kilka artykułów z Encyklopedii. Są to przede wszystkim artykuły, omawiające poszczególne kategorie ekonomiczne, a mianowicie: „Praca abstrakcyjna” (Abstrakcyjny trud) — t. 1, str. 40—41, „Renta absolutna” (Absolutna renta) — t. 1, str. 33—34, „Bezwzględna wartość dodatkowa” (Absolutna renta przybawczajna) — t. 1, str. 33, oraz „Ogólne prawo akumulacji kapitalistycznej” (Wsieobscziz zakon kapitalisticeskowo nakoplenija) — t. 9, str. 319—322.

Pierwsze mają raczej charakter notatek informacyjnych. Omówienie bezwzględnej wartości dodatkowej zilustrowane jest danymi o historycznym kształtowaniu się długości dnia roboczego.

Prawo akumulacji kapitalistycznej jest „genialnym uogólnieniem całokształtu danych o prawach rozwoju kapitalizmu” (t. 9, str. 319). Istotna treść tego prawa polega na wyzysku robotnika najemnego, przekształcaniu wartości dodatkowej w kapitał i wynikającym stąd pogłębieniu podstawowej sprzeczności kapitalizmu, obostrzenia sprzeczności między pracą a kapitałem. Artykuł „Ogólne prawo akumulacji kapitalistycznej” przeprowadza tę tezę wykazując, w jaki sposób proces akumulacji kapitalistycznej prowadzi do bezrobocia, do względnego, bezwzględnego zubożenia klasy robotniczej i do pogłębienia wszystkich sprzeczności kapitalizmu. Dalej wyjaśnia znaczenie ogólnego prawa akumulacji kapitalistycznej jako ekonomicznego uzasadnienia konieczności rewolucji socjalistycznej i dyktatury proletariatu. Kończąca część artykułu zawiera krytykę błędnych teorii negujących istnienie ogólnego prawa akumulacji kapitalistycznej.

Ściśle związane z poprzednią grupą artykułów są następujące artykuły: „Czas obiegu” (Wremia obraszczanija) — t. 9, str. 277, „Czas produkcji” (Wremia proizwodstwa) — t. 9, str. 278.

Te stosunkowo krótkie notatki informacyjne omawiają występowanie tych kategorii w ustroju kapitalistycznym i ustroju socjalistycznym.

Artykuł „Przymus pozaekonomiczny” (Wnieekonomiczeskoje prinuzhdenije) — t. 8, str. 293—294 — ma charakter notatki informacyjnej. W artykule tym szczególna uwaga zwrócona jest na formy przymusu pozaekonomicznego w ustroju kapitalistycznym.

Artykuł „Bogactwo społeczne” (Bogatstwo doszczestwiennoje) — t. 5, str. 338—339 i Notkin A. J., Tokmałajew S. F.: „Wosproizwodstwo” (Reprodukcja) — t. 9, str. 175—188 — omawiają problemy bogactwa

społecznego (narodowego) i reprodukcji w warunkach kapitalizmu i socjalizmu. Artykuł o bogactwie narodowym przytacza dane, w którym ręku znajdują się bogactwa narodowe w krajach kapitalistycznych. Omówiona jest również metoda obliczania bogactwa narodowego w ZSRR.

Artykuł o reprodukcji omawia oddzielnie reprodukcję kapitalistyczną i reprodukcję socjalistyczną.

Omówienie reprodukcji kapitalistycznej zawiera zwięzłą analizę procesu reprodukcji kapitału indywidualnego i kapitału społecznego. Podano marksowskie schematy wyjaśniające teorię realizacji. Przedstawiono też sprzeczną reprodukcji kapitalistycznej i podano krytykę błędnych teorii reprodukcji (Szmith-Ricardo, narodnicy, współczesne teorie „zorganizowanego kapitalizmu”).

Część druga artykułu omawia wytworzenie oraz podział produktu społecznego i dochodu narodowego. Centralne miejsce zajmuje omówienie akumulacji socjalistycznej, jej tempa i proporcji w rozwoju poszczególnych działów gospodarki, obficie zilustrowane materiałem faktycznym. Artykuł kończy się omówieniem zagadnień reprodukcji wykwalifikowanej siły roboczej, wzrostu materialnego i kulturalnego poziomu życiowego mas pracujących i reprodukcji socjalistycznych stosunków produkcji.

Kilka obszernych artykułów porusza problemy ekonomiki współczesnego kapitalizmu. Są to następujące artykuły: „Wywóz kapitału” (Wywóz kapitału) — t. 9, str. 424—428, Rogiński G. S., Kołpakow B. T., Bakulin S. N., Paromow M. J.: „Wnieszniaja torgowla” (Handel zagraniczny) — t. 8, str. 280—293, Biecin A. J., Bielów P. A.: „Wojnennaja ekonomika” (Gospodarka wojenna) — t. 8, str. 418—430.

Artykuł „Wywóz kapitału” charakteryzuje przyczyny wywozu kapitału w okresie imperializmu i jego znaczenie dla ekonomiki państw imperialistycznych. Omówione są następujące zagadnienia: pasożytnictwo kapitalizmu w związku z wywozem kapitału, ekonomiczne podstawy oportunistów w ruchu robotniczym, ekonomiczne skutki wywozu kapitału dla państw kolonialnych i zależnych. W zakończeniu omówiony jest związek wywozu kapitału z nierównomiernością rozwoju kapitalizmu w okresie ogólnego kryzysu systemu kapitalistycznego na przykładzie ekspansji Stanów Zjednoczonych szczególnie po drugiej wojnie światowej.

Artykuł „Handel zagraniczny” poświęcony jest rozwojowi handlu zagranicznego w kapitalizmie (str. 280—285) oraz w państwach obozu socjalizmu i demokracji ludowej (str. 286—292). Osobny rozdział dotyczy handlu zagranicznego Rosji przedrewolucyjnej (str. 285—286). Analiza znaczenia rynku zewnętrznego dla kapitalizmu poparta jest danymi o rozwoju handlu zagranicznego od r. 1800. Szczególną uwagę autorzy artykułu poświęcili okresowi imperializmu obszernie omawiając znaczenie kolonii dla handlu zagranicznego państw imperialistycznych i walkę o rynki w okresie ogólnego kryzysu systemu kapitalistycznego. Stosunkowo szeroko omówiona jest ekspansja imperializmu amerykańskiego po drugiej wojnie światowej. Z tą częścią artykułu wiąże się notatka pt.: „Blagoprijatstwowanije najbolszeje” (Klauzula największego uprzywilejowania) — t. 5, str. 275. Druga część artykułu „Handel zagraniczny” omawia szczegółowo rozwój handlu zagranicznego ZSRR podając strukturę eksportu i importu na różnych etapach budownictwa socjalistycznego. Omówienie handlu zagranicznego ZSRR z krajami demokracji ludowej po drugiej wojnie światowej uzupełnione jest krótkim opisem handlu zagranicznego państw demokracji ludowej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej i Chińskiej Republiki Ludowej. Na szczególną uwagę zasługują liczby, charakteryzujące wzrost obrotów handlu zagranicznego między krajami obozu socjalizmu i demokracji ludowej i zmniejszenie się udziału państw kapitalistycznych w handlu zagranicznym tych krajów (str. 290), stanowiące cenną ilustrację do zagadnienia rozpadnięcia się rynku światowego na rosnący i rozwijający się rynek państw obozu demokratycznego a malejący i kurczący się rynek kapitalistyczny. Istotne znaczenie ma charakterystyka stosunków no-

wego typu w handlu zagranicznym pomiędzy ZSRR i państwami demokracji ludowej.

Zagadnienia finansowe związane z handlem zagranicznym, jak np. bilans płatniczy, cła itp., omówione będą w dziale „Finanse” w zeszycie następnym.

Artykuł „Gospodarka wojenna” omawia gospodarkę państw kapitalistycznych (str. 418—425) i ZSRR w okresie Wojny Narodowej (str. 425—429). Charakteryzując gospodarkę wojenną jako specyficzne zjawisko epoki imperializmu artykuł szeroko omawia przyczyny gwałtownego wzrostu wydatków wojennych i zapotrzebowania na wszelkiego rodzaju uzbrojenie, powodującego konieczność przestawienia ekonomiki na tory wojenne. Artykuł przytacza dalej ciekawe dane o jednostronności ekonomiki państw imperialistycznych w okresie wojny. Bardzo istotne znaczenie ma ta część artykułu, w której przedstawiony jest wzrost kapitalizmu państwowo-monopolistycznego w warunkach gospodarki wojennej spowodowany tą gospodarką, wtórny podział dochodu narodowego i gwałtowny wzrost pauperyzacji mas pracujących. Na zakończenie scharakteryzowano wzrost sprzeczności między państwami imperialistycznymi w warunkach gospodarki wojennej.

Rozdział o gospodarce ZSRR w okresie wojny, poza krótkim wstępem, omawiającym okres interwencji imperialistycznej i wojny domowej w ZSRR, poświęcony jest okresowi Wielkiej Wojny Narodowej Związku Radzieckiego. Omawia zagadnienie mobilizacji ekonomiki radzieckiej dla celów wojny z agresją faszystowską, przytaczając dane o inwestycjach w okręgach wschodnich ZSRR, o mobilizacji środków finansowych, o osiągnięciach, o walce o obniżkę kosztów produkcji, szczególnie w przemyśle wojennym, i rozmiarach produkcji uzbrojenia. Gospodarka wojenna ZSRR w okresie Wielkiej Wojny Narodowej wykazała zdecydowaną przewagę ekonomiki socjalistycznej nad ekonomiką państw kapitalistycznych, co znajduje wyraz również w szybkim tempie odbudowy powojennej. „Ekonomiczne zwycięstwo ZSRR — wskazuje artykuł — było najważniejszą przesłanką wojennego zwycięstwa nad wrogiem”.

Zagadnień ekonomicznych współczesnego kapitalizmu dotyczą również inne artykuły Encyklopedii, wśród których wymienimy tu: Czerpakow W. A. „Bezrobotnica” (Bezrobocie) — t. 4, str. 388—393, „Akcioniernoj obszczestwo” (Spółka akcyjna) — t. 2, str. 21—26.

Pierwsza omawia ogólne prawo akumulacji kapitalistycznej (p. wyżej) jako przyczynę bezrobocia, trzy formy przeludnienia względnego, bezrobocie częściowe. Osobno przedstawione jest bezrobocie w okresie ogólnego kryzysu systemu kapitalistycznego. Druga część artykułu poświęcona jest krytyce błędnych teorii bezrobocia wysuwanych przez apologetów kapitalizmu (teorie bezwzględnego przeludnienia, teoria kompensaty, technologiczna teoria bezrobocia, teorie „pełnego zatrudnienia”).

Końcowa część artykułu poświęcona jest omówieniu rozmiarów bezrobocia w poszczególnych krajach imperializmu i zagadnieniu jego likwidacji w ZSRR.

Artykuł „Spółka akcyjna” przedstawia spółkę akcyjną jako formę centralizacji kapitału i jednocześnie podstawową formę organizacyjną przedsiębiorstw kapitalistycznych. Z kolei omawia zagadnienia kapitału fikcyjnego, kontrolnego pakietu akcji, systemu udziałów i rynku założycielskiego. Centralne miejsce zajmuje w artykule przedstawienie roli spółek akcyjnych w powstawaniu monopolu i umocnieniu panowania kapitału finansowego. W końcowej części artykułu omówiony jest rozwój spółek akcyjnych w Rosji przedrewolucyjnej.

Zagadnienia współczesnego kapitalizmu znajdują również wyraz w artykułach, omawiających poszczególne kraje kapitalistyczne. Należy tu zwrócić uwagę na artykuł „Imperium Brytyjskie” (Britanskaja Imperia) — t. 6, str. 103—106, w którym, po obszernej części historycznej oraz rozdziale poświęconym politycznej strukturze imperium, znajdujemy oświetlenie zagadnienia kryzysu imperium brytyjskiego i jego zastraszanie się po drugiej wojnie światowej.

Ponadto cenny materiał informacyjny, dotyczący zagadnień imperializmu, znaleźć można w szeregu drobnych artykułów, dotyczących poszczególnych wielkich

zrzeszeń monopolistycznych, czołowych banków świata kapitalistycznego itd. Tak np. w tomie 1 na str. 548 znajdujemy artykuł „Międzynarodowy kartel azotowy” (Azotnyj kartiel międzynarodowyj), w tomie 2 na str. 196 — „Kartel aluminiowy” (Aluminiowyj kartiel) oraz na str. 199 — „Aluminium Company of America” (Aluminium Kompani of Amerika), w tomie 8 na str. 52 — „Vickers Ltd.” (Wikers Limited). W tomie 4 na str. 186—189 zamieszczono kilka artykułów o wielkich monopolistycznych przedsiębiorstwach bankowych, jak: „Bank Ameryki”, „Bank Angielski”, „Bank Międzynarodowy, dla Odbudowy i Rozwoju”, „Bankers Trust Company”. Wszystkie wymienione artykuły, poza wartościowymi danymi, ilustrującymi zasięg, wzrost, rozmiary zysków wymienionych monopolu, zawierają też oświetlenie ich roli politycznej, szczególnie w montowaniu agresywnej polityki Stanów Zjednoczonych w okresie międzywojennym i po drugiej wojnie światowej.

Do wszystkich prawie wymienionych artykułów dołączona jest bibliografia.

Genialna prac J. Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR”, wzbogacająca niezmiernie nauki ekonomiczne w nowy sposób oświetla szereg zagadnień, poruszonych w omawianych wyżej artykułach. Podstawowe prawo kapitalizmu, nauka o rozpadnięciu się jednego rynku światowego na rynek socjalistyczny i rynek państw kapitalistycznych oraz inne zagadnienia poruszone przez Józefa Stalina stanowią podstawę konieczną dla właściwej oceny materiału faktycznego i wniosków teoretycznych, wysuwanych w omówionych przez nas artykułach.

D. S.

*

Do rzędu artykułów poświęconych problematyce ekonomicznej okresu przejściowego od kapitalizmu do socjalizmu w Związku Radzieckim należy zaliczyć artykuł „Komunizm wojenny” (Wojennyj kommunizm) — t. 8, str. 484—486. Zawiera on obszerną charakterystykę politykę komunizmu wojennego, która stała się konieczna dla władzy radzieckiej w warunkach wojny domowej i walki z imperialistyczną interwencją w latach 1918—1920. Omawia poszczególne elementy tej polityki, a więc: specjalne metody kierownictwa w przemyśle, powszechny obowiązek pracy, system przymusowego skupu nadwyżek żywnościowych i analizuje ich rezultaty oraz znaczenie komunizmu wojennego dla zwycięstwa dyktatury proletariatu.

Znacznie późniejszy etap okresu przejściowego, etap zwycięskiego zakończenia budownictwa socjalizmu w Związku Radzieckim omawia obszerny i bogato ilustrowany artykuł „Drugi pięcioletni plan rozwoju gospodarki narodowej ZSRR” (Wtoroj piatiletnij plan razwitia narodnowo choziajstwa Sojuza SSR) — t. 9, str. 372—382. Czytelnik znajdzie tu najpierw omówienie podstawowych zadań drugiej pięcioletki stalinowskiej jako planu ostatecznej likwidacji klas wyzyskujących i osiągnięcia niższej fazy komunizmu. Następnie artykuł przedstawia proces realizacji planu i jego wyniki, przy czym należy podkreślić obfitość danych liczbowych, dotyczących wzrostu produkcji, mechanizacji, wydajności pracy, wzrostu dochodu narodowego oraz jego podziału itd.

Ekonomiczne problemy socjalizmu w Związku Radzieckim oświetlone zostały w szeregu artykułów. Omówienie niektórych z nich, jak: zagadnienia agrarne, finanse i kredyty itp. znajdzie czytelnik w dalszych zeszytach Przeglądu Bibliograficznego. Ponadto częściowo były one omówione już wyżej, jak np. zagadnienie reprodukcji socjalistycznej w artykule „Reprodukcja” (Wosproizwodstwo). Na tym miejscu wypada wymienić artykuł „Bilans gospodarki narodowej” (Bałans narodnowo choziajstwa) — t. 4, str. 106—109, który zawiera teoretyczne wytłumaczenie istoty bilansu gospodarki narodowej w ustroju socjalistycznym na podstawie marksistowskiej teorii reprodukcji oraz opis jego struktury i metod sporządzania. Z artykułem tym wiąże się ściśle szereg drobniejszych. Tak więc poszczególne składniki, wchodzące do produktu społecznego przy sporządzaniu bilansu gospodarki narodowej, omawiają artykuły: „Produkcja przemysłowa brutto” (Wałowaja produkcija promyszłennosti) — t.

6, str. 577—578 oraz „*Produkcja rolna brutto*“ (Ważowa produkcja sielskowo choziajstwa) — tamże, str. 578. Jedną z podstawowych części bilansu gospodarki narodowej omawia artykuł „*Bilans pracy*“ (Bałans truda) — t. 4, str. 111—112. Ponadto w tomie 4 znaleźć można kilka artykułów poświęconych bilansom materiałowym (str. 106, 109, 110, 111). Wreszcie zamieszczony jest artykuł szerzej omawiający „*Bilans pieniężny dochodów i wydatków ludności*“ (Bałans dieńnych dochodów i raschodów nasilenia) — t. 4, str. 105—106, który stanowi także część skiadową bilansu gospodarki narodowej.

Z problematyką rentowności przedsiębiorstw socjalistycznych wiążą się artykuły: „*Zysk brutto*“ (Ważowa pribyl) — t. 6, str. 577 oraz „*Obrót brutto*“ (Ważowej oborot) — tamże str. 578.

Budownictwo komunizmu w Związku Radzieckim zostało przedstawione w artykule „*Wielkie budowle komunizmu*“ (Wielikije strojki kommunisty) — t. 7, str. 218—228, zaopatrzone w mapkę poglądową oraz liczne ilustracje. Artykuł wylicza Wielkie Budowle Stalinowskie oraz omawia ich znaczenie dla budowy materialno-produkcyjnej bazy komunizmu. Ponadto zawiera obszerną i opartą na materiale liczbowym analizę wpływu tych budowli na rozwój poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej, w szczególności energetyki, rolnictwa, leśnictwa i transportu. Na szczególne podkreślenie zasługuje część artykułu, poświęcona organizacji robót budowlanych.

Zagadnienia budowy materialno-produkcyjnej bazy komunizmu dotyczy także artykuł „*Automatyzacja produkcji*“ (Awtomatizacija proizwodstwa) — t. 1, str. 207—208, który przedstawia automatyzację, na konkretnych przykładach z przemysłu radzieckiego jako dzwignię rozwoju sił wytwórczych i wskazuje jej rolę w procesie przejścia od niższej do wyższej fazy komunizmu.

Na osobną uwagę zasługują artykuły, które nie dotyczą wprawdzie bezpośrednio problemów ekonomicznych socjalizmu, jednak mogą interesować czytelnika, zajmującego się tymi problemami. Chodzi tu o artykuły, omawiające ustrój państwowy Związku Radzieckiego oraz organizację władz i urzędów centralnych. Należy tu wymienić: „*Autonomiczna Socjalistyczna Republika Radziecka*“ (Awtonomnaja Sowietzkaja

Socjalistieszkaja Respublika) — t. 1, str. 276—277, „*Obwód autonomiczny*“ (Awtonomnaja obłast) — t. 1, str. 275 oraz „*Rada najwyższa*“ (Wierchownyj Sowiet) — t. 7, str. 535—536 i „*Sąd Najwyższy ZSRR*“ (Wierchownyj Sud SSSR) — t. 7, str. 536—538.

Podobnie jak przy innych artykułach wszystkie ważniejsze zagadnienia zaopatrzone są w bibliografię.

*

Historii myśli ekonomicznej poświęcone jest w Wielkiej Encyklopedii Radzieckiej kilka artykułów, traktujących bądź o poszczególnych wybitnych ekonomistach, bądź o kierunkach względnie całych systemach w nauce ekonomii politycznej. Zacząć trzeba od wymienienia artykułu „*Wulgarna ekonomia polityczna*“ (Wulgarnaja političieszkaja ekonomia) — t. 9, str. 399—402. Jak wiadomo, terminem tym określał Marks burżuazyjną ekonomię polityczną w tym okresie jej istnienia, kiedy straciła ona wszelki charakter naukowy i stała się już tylko pseudonaukową apologią ustroju kapitalistycznego. Artykuł omawia kolejne etapy w „rozwoju“ wulgarniej ekonomiki politycznej, poczynając od Saya, a kończąc na Keynesie, przy czym stosunkowo wiele miejsca poświęca analizie współczesnych jej kierunków i uwydatnieniu ich reakcyjnego, antynaukowego oblicza.

Poszczególne kierunki wulgarniej ekonomiki politycznej zostały bliżej omówione w oddzielnych artykułach. Do nich zalicza się artykuł „*Szkoła austrijska*“ (Awstrijskaja szkoła) — t. 1, str. 149—150, gdzie znajdujemy krytyczny wykład „teorii“ użyteczności krańcowej oraz wykazanie jej klasowej, apologetycznej wobec kapitalizmu treści. Krótkie omówienie postaci jednego z czołowych przedstawicieli tej szkoły, *Böhm-Bawerka*, znajdzie czytelnik w t. 4, str. 585 (*Bém-Bawerk*). Wszystkie wymienione artykuły zaopatrzone są w wykazy literatury. Jeden ze współczesnych prądów burżuazyjnej pseudonauki został omówiony w artykule „*Szkoła harwardzka*“ (Garwardzkaja szkoła) — t. 10, str. 222—223, przedstawiającym absurdalność tzw. „barometrów koniunktury“, lansowanych przez tę grupę amerykańskich ekonomistów i statystyków.

Wreszcie w tomie 6 na str. 626 znajduje czytelnik życiorys wybitnego ekonomisty radzieckiego Eugeniusza *Wargi* (Warga), połączony z krótkim przeglądem krytycznym głównych jego prac.

Z S

Bieżące polskie bibliografie uwzględniające zagadnienia ekonomiczne

Oprócz wyszczególnionych już w artykule *Przegląd polskich bibliografii nauk ekonomicznych*, (zob. *Przegląd Bibliograficzny* Wyd. Gospodarczych zeszyt 3, str. 108—110), z bieżących bibliografii ogólnych wymienić można jeszcze następujące bibliografie specjalne:

Dwumiesięcznik „*Finanse*“ zamieszcza *Bibliografię finansową* w podziale na książki i artykuły, opublikowane w czasopismach polskich.

Miesięcznik „*Przegląd Zagadnień Socjalnych*“ podaje *Bibliografię zagadnień socjalnych i pokrewnych*. Uwzględnia wydawnictwa tylko polskie w podziale na A. Książki i B. Czasopisma (tj. artykuły w czasopismach). Podział rzeczowy zmienia się w każdym numerze. Ostatni numer *Przeglądu* wymienił następujące działy: 1. Bezpieczeństwo i higiena pracy, 2. Gospodarka komunalna i mieszkaniowa, 3. Kadry i ich szkolenie. Zaludnienie. 4. Prawo i ochrona pracy, 5. Spółdzielczość, 6. Ubezpieczenia społeczne, 7. Współzawodnictwo pracy,

racjonalizatorstwo i wynalazczość, 8. Zdrowie i leczenie, higiena, 9. Żywność zbiorowa.

Dwumiesięcznik „*Sprawy Międzynarodowe*“, wydawany przez Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, podaje *Przegląd bibliograficzny zagadnień międzynarodowych* podzielony na przegląd czasopism zagranicznych i przegląd krajowy. W klasyfikacji występują następujące działy: III. Ruch robotniczy i zawodowy w krajach kapitalistycznych, V. Międzynarodowe zagadnienia gospodarcze, VI. ZSRR, VII. Kraje demokracji ludowej, VIII. Kraje kapitalistyczne.

Miesięcznik „*Państwo i Prawo*“ zamieszcza stałą rubrykę: *Polska bibliografia prawnicza* pod redakcją H. Handelsmanówny. Ekonomistę szczególnie interesować mogą działy: VII. Prawo administracyjne. Gospodarka planowa, VIII. Prawo spółdzielcze, IX. Prawo finansowe, XII. Prawo handlowe, wekslowe i czekowe, XIII. Prawo pracy. Związki zawodowe, XV. Prawo komunikacyjne, XVI. Prawo morskie

i lotnicze. Na przemian w każdym numerze podawana jest bibliografia książek i artykułów z czasopism.

Wszystkie wymienione bibliografie są nieadnotowane. Natomiast adnotowana jest bibliografia wydawana przez Instytut Handlu i Żywności Zbiorowego w formie powielanej, pt. *Przegląd Bibliograficzny z zakresu handlu i żywności zbiorowego*. Przegląd ukazuje się cztery razy do roku począwszy od stycznia 1951 r. Układ dziesiętny. Poprzednio przegląd wydawnictw z tego zakresu podawały Wiadomości IHŻ.

Opracowywane przez ośrodki dokumentacji naukowo-technicznej przy poszczególnych instytucjach, w formie adnotowanej bibliografie specjalne uwzględniają zagadnienia ekonomiczne bardzo różnie.

Specjalny dział Ekonomia transportu morskiego posiada *Przegląd Bibliograficzny Budownictwa Okrętowego i Morskiego* — dodatek do miesięcznika „Technika i Gospodarka Morska”. Również drugi dodatek do tegoż czasopisma, pt. *Przegląd Bibliograficzny Rybołówstwa Morskiego*, podaje działy Ekonomia i Statystyka.

Biuletyn Centralnego Instytutu Rolniczego umieszcza *Przegląd Bibliograficzny z działem Ekonomia rolnicza*.

Kwartalnik „Sylwan” wydawany przez Naukowe Towarzystwo Leśne zamieszcza *Przegląd Bibliograficzny leśnictwa* z działem 7. Sprzedaż i użytkowanie produktów leśnych, Handel drewnem. Ekonomia leśna. Administracja leśna. Polityka leśna.

Przegląd bibliograficzny papiernictwa — dodatek do miesięcznika „Przegląd Papierniczy” — podaje adnotowaną bibliografię w układzie dziesiętnym: dział 3 pt. Zagadnienia ekonomiczne, społeczne, administracyjne i 65: Technika handlu i komunikacji.

Przegląd bibliograficzny motoryzacji — dodatek do kwartalnika „Technika Motoryzacyjna” — zamieszcza dział: Handel, Targi, Wystawy. Propaganda.

Przegląd bibliograficzny górnictwa — dodatek do miesięcznika „Przegląd Górniczy” — w układzie dziesiętnym, zamieszcza dział 3 Nauki społeczne; 331 Praca; 338 Produkcja. Wytwarzanie dóbr.

Przegląd bibliograficzny zagadnień mieszkaniowych — ukazujący się jako samodzielny miesięcznik (wkładka do miesięcznika „Miasto”), zamieszcza dział: A. Społeczno-ekonomiczne zagadnienia mieszkaniowe i D. Gospodarka mieszkaniowa i komunalna.

Wreszcie *Przegląd bibliograficzny kolejnictwa* — dodatek do miesięcznika „Przegląd Kolejowy” zamieszcza dział Ekonomia transportu kolejowego.

Pozostałe branżowe przeglądy bibliograficzne, jak:

budownictwa (dodatek do mies. „Inżynieria i Budownictwo”),

chemii (dod. do mies. „Przemysł Chemiczny”),
drogownictwa (dod. do mies. „Drogownictwo”),

elektrotechniki (dod. do mies. „Przegląd Elektrotechniczny”),

Instytutu Techniki Ciepłej (dod. do dwumies. „Energetyka”),

Instytutu Technologii Krzemianów (dod. do mies. „Szkło i Ceramika”),

hutnictwa (dod. do mies. „Hutnik”),

lotnictwa (dod. do kwart. „Technika Lotnicza”),

mechaniki (dod. do mies. „Przegląd Mechaniczny”),

metrologii (dod. do mies. „Przegląd Techniczny”),

normalizacji (dod. do mies. „Wiadomości PKN”),

odlewnictwa (dod. do mies. „Przegląd Odlewnictwa”),

ochrony pracy (dod. do mies. „Bezpieczeństwo i Ochrona Pracy”),

przemysłu materiałów wiążących (dod. do mies. „Cement — Wapno — Gips”),

przemysłu rolnego i spożywczego (dod. do mies. „Przemysł Rolny i Spożywczy” i do mies. „Gazeta Cukrownicza”),

przemysłu skórzanego (dod. do mies. „Przegląd Skórzany”),

spawalnictwa (dod. do mies. „Przegląd Spawalniczy”),

telekomunikacji (dod. do mies. „Przegląd Telekomunikacyjny”),

torfownictwa (dod. do kwart. „Prace Gł. Inst. Torfowego”),

urbanistyki i architektury (dod. do mies. „Architektura”),

włókiennictwa (dod. do mies. „Przemysł Włókienniczy”),

zagadnień ekonomicznych na ogół nie uwzględniają ograniczając się w zasadzie do zagadnień technicznych względnie stojących na pograniczu ekonomiki i techniki, jak np. zagadnienia technicznej kalkulacji kosztów, planowania wewnątrzzakładowego, normowania, bezpieczeństwa i higieny pracy, organizacji pracy itp.

Wszystkie bibliografie rejestruje Instytut Bibliograficzny Biblioteki Narodowej w swoich komunikatach. Ostatni komunikat Nr 13 zarejestrował, podług stanu z grudnia 1951 r. około pięćdziesięciu bieżących bibliografii (pomijając różnego rodzaju wykazy książek).

OSIEM LAT POLSKI LUDOWEJ. — PORADNIK BIBLIOGRAFICZNY.

Warszawa 1952. Biblioteka Narodowa — Instytut Bibliograficzny, s. 41

Omawiany przez nas Poradnik jest bibliografią zalecającą, która ma służyć — stosownie do zapowiedzi umieszczonej we wstępie — przede wszystkim „działaczom i aktywistom, nauczycielom oraz bibliotekarzom w ich pracy z czytelnikiem“.

Poradnik zawiera następujące rozdziały:

- I Na drodze do zwycięstwa
- II Partia — kierowniczą siłą narodu
- III Sojusz robotniczo-chłopski
- IV Zagadnienia ustrojowe
- V Front narodowy w walce o pokój i Plan 6-letni
- VI Plan 6-letni
 - Rozwój przemysłu
 - Górnictwo
 - Metalurgia
 - Przemysł chemiczny
 - Energetyka
 - Materiały budowlane
 - Przemysł skórzany
 - Komunikacja
 - Miasta i województwa w Planie 6-letnim
- VII Przebudowa wsi
- VIII Budowa socjalistycznej kultury

Już na podstawie pobieżnego przeglądu treści tej 40-stronicowej broszurki, zawierającej 83 pozycje bibliograficzne, można stwierdzić, że służyć ona może pomocą przede wszystkim bibliotekom powszechnym i szkolnym oraz mało jeszcze wyrobionym działaczom i aktywistom. Może być ona również przydatna i w większych bibliotekach, ułatwi bowiem bibliotekarzom informowanie o pozycjach podstawowych czytelników o niedostatecznym przygotowaniu. Jednakże w każdej większej bibliotece bibliotekarz rozporządza już o wiele szerszym materiałem. W codziennej pracy wyrobiony bibliotekarz czy nauczyciel zetknie się z wieloma innymi cennymi pozycjami, które tu, ze względu na charakter broszurki, zostały pominięte. Tak np. nie uwzględnia ona prawie wcale wydawnictw zwartych wielu specjalnych instytucji wydawniczych, jak: „Polgos“, PIWRL, PWN i in., natomiast omawia m. in. takie wydawnictwa jak „Biblioteka Planu Sześcioletniego“, „Wiedza Powszechna“ i in. oraz bardziej istotne i podstawowe artykuły z czasopism (przede wszystkim „Nowe Drogi“ i „Gospodarka Planowa“).

Wydawnictwo jest przejrzyste w układzie, adnotacje właściwie opracowane.

Poradnik sprawia jednak duży zawód jego czytelnikowi — sądząc bowiem po tytule można oczekiwać znalezienia w nim materiału o wiele szerszego gdyż dotyczącego ośmiolecia Polski Ludowej tzn. lat 1944—1952. Tymczasem bibliografia odnosi się raczej do ósmego roku niż do ośmiu lat Polski Ludowej. Według przedmowy, bibliografia podaje opracowania omawia-

jące osiągnięcia Polski Ludowej w najważniejszych dziedzinach naszego życia oraz zadania postawione przez Plan 6-letni, zaznajamiając mniej wyrobionego czytelnika, działacza i aktywistę z aktualnym materiałem, z którego w pełni i swobodnie może korzystać.

Z tego punktu widzenia materiał został dobrany bez zarzutu. No, ale tytuł zbiorku obiecuje nam o wiele więcej i wydaje się, że zbytnie zwężenie bibliografii nie było właściwe. Zbyt szczupły dobór materiału sprawił, że Poradnik, będąc dość dobrym odbiciem dnia dzisiejszego, nie daje obrazu ośmiu lat Polski Ludowej. Spróbujmy tego dowiedzieć na paru przykładach, dokonując kolejno przeglądu treści rozdziałów broszurki.

Przede wszystkim w drodze do wspaniałych osiągnięć doby obecnej musieliśmy przebyć etapy odbudowy kraju i wcielenia do naszego organizmu politycznego, gospodarczego i społecznego — Ziemi Odzyskanych. Przed przystąpieniem do realizacji Planu 6-letniego musieliśmy dokonać pierwszych prób planowania i zrealizować zwycięsko plan 3-letni. A tymczasem o planie odbudowy i o Ziemiach Odzyskanych bibliografia nie zawiera żadnych opracowań.

Dalej, przed realizacją sojuszu robotniczo-chłopskiego musieliśmy zlikwidować wroga jawną i ukrytą opozycję. W zagadnieniach zaś ustrojowych doszliśmy do Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przez Manifest PKWN i tzw. „małą konstytucję“. Konstytucja obecna mogła się więc stać dlatego „wielką kartą zwycięskich i utrwalonych na zawsze zdobyczy ludu pracującego“, że te zdobycze i zwycięstwa były faktem. Wreszcie do Frontu Narodowego, w walce o pokój i Plan 6-letni, doszliśmy — jak wspomniano — przez realizację planu 3-letniego oraz poprzez rozwój określonych stosunków wewnętrznych i międzynarodowych. I w tym wypadku broszurka nie zawiera niestety odpowiednich opracowań.

Mówiąc o walce o pokój niesposób też pominąć zagadnień międzynarodowych, np. tak wielkich wydarzeń w życiu międzynarodowym i naszym jak Kongresy Pokoju. Wszak warszawskim Kongresem Pokoju żyła w swoim czasie cała Polska, która podpisała później apel sztokholmski. Zagadnień zaś wewnątrzustrojowych nie wyczerpuje Konstytucja. Nie można pominąć tu struktury władz i organizacji gospodarki narodowej. Stosunkowo dość szczegółowe omówienie Planu 6-letniego mimo wszystko nie da pełnego obrazu rozwoju naszej gospodarki, jeżeli się nie uwzględni pierwszych prób planowania oraz założeń i zadań planu 3-letniego. W bibliografii umieszczono tylko jedną pozycję, dotyczącą już analizy wykonania planu 3-letniego. Nie będziemy też mieli dostatecznie jasnego obrazu przebudowy wsi, jeżeli nie zaznajomimy się z bardzo bogatą literaturą z tej dziedziny, zawartą zarówno w nowej publicystyce, jak

i w wydawnictwach książkowych. Niestety w rozdziale VII, dotyczącym przebudowy wsi, nie została ona uwzględniona, natomiast znalazły się tam nieoczekiwane takie pozycje jak Fromer R.: Leśnictwo w Planie Sześcioletnim i Krajski W.: Produkcja i przemysł leśny w Planie Sześcioletnim. Pozycje te nie tylko tematycznie nie łączą się z tytułem rozdziału, ale ponadto oddzielają publikację „Wieś w liczbach...” od innych pozycji, dotyczących tych samych zagadnień. Zakwestionowane pozycje, wraz z pracą L. Rzędowskiego: „Rolnictwo w Planie Sześcioletnim“, nadawałyby się raczej do pominiętego działu „Rolnictwo“, gdzie poza tym powinny byłyby się znaleźć materiały np. z „Postępów Wiedzy Rolniczej“ i „Nowego Rolnictwa“. Przy doborze literatury, dotyczącej przebudowy wsi, nacisk położono na spółdzielnie produkcyjne, brak zaś jakichkolwiek materiałów o Państwowych Gospodarstwach Rolnych i POM.

Przez kulturę, w szerokim tego słowa znaczeniu, rozumiemy także naukę. Pominięcie w ósmym rozdziale, dotyczącym budowy socjalistycznej kultury, takich wydarzeń w naszym życiu kulturalnym jak Kongres Nauki — na którym m. in. zdecydowano powołanie do życia Polskiej Akademii Nauk — nie wydaje się słuszne tym bardziej, że wśród pozycji bibliograficznych, związanych z tymi zagadnieniami i z nazwiskiem Bolesława Bieruta opuszczono Jego list do Kongresu Nauki.

Wymienione przez nas zagadnienia zostały niesłusznie pominięte w ośmiu omówionych wyżej rozdziałach Poradnika. Wydaje się, że wydawnictwo powinno było je uwzględnić. W podanych w Poradniku publikacjach, poświęconych innym tematom, są wprawdzie wzmianki o wskazanych przez nas a pominiętych przez wydawnictwo zagadnieniach, nie jest to jednak równoznaczne z ich wyczerpującym omówieniem, jak dowiedliśmy tego przykładowo na pozycjach dotyczących planu 3-letniego.

Uwzględnienie wyżej poruszonych tematów, bez zbytniego przeładowania wydawnictw nadmierną ilością pozycji, przyczyniłoby się — w okresie kiedy mamy jeszcze ciągle zbyt mało ogłaszanych drukiem, a więc szeroko dostępnych zestawień bibliograficznych — do zwiększenia przydatności bibliografii i rozszerzenia kręgu czytelników.

Kończąc omówienie wydawnictwa Instytutu Bibliograficznego i Biblioteki Narodowej pragniemy wskazać na *największą jego wartość*, której nie przyćmiewają wskazane przez nas usterki, mianowicie na to, iż zawiera ono bardzo skrupulatny dobór najbardziej miarodajnych wypowiedzi w podstawowych zagadnieniach wielkiego budowniczego Polski Ludowej i nauczyciela naszego ludu pracującego — bojownika o jego wolność i pokojowe budownictwo — Bolesława Bieruta.

Piotr Kaltenberg

KOMUNIKAT

W SPRAWIE PRENUMERATY NA 1953 ROK

Prenumeratę na 1953 rok należy zamówić i opłacić w urzędach pocztowych lub u listonoszy do dnia 15 grudnia br.

PPK „RUCH“ nie przyjmuje zamówień ani wpłat.

Upředzamy, że spóznione wpłaty spowodują przerwę w doręczaniu czasopisma.

Cena prenumeraty dwumiesięcznika „Przegląd Bibliograficzny Wydawnictw Gospodarczych“:

Cena 1 egzemplarza zł 10.—.

rocznie zł 60.—, półrocznie zł 30.—.

POLSKIE WYDAWNICTWA GOSPODARCZE

**UZUPEŁNIENIA I ZMIANY W WYKAZIE CZASOPISM (I ICH SKRÓTÓW) ZAMIESZCZONYM
W ZESZYCIE 1/52 PRZEGLĄDU BIBLIOGRAFICZNEGO WYDAWNICTW GOSPODARCZYCH**

Czasopisma polskie

Nowe Rolnictwo
Zagadnienia Ekonomiki Rolnej

Czasopisma radzieckie

Izwiestija Akademii Nauk SSSR. Otdielenije Ekonomiki i Prawa — przestały wychodzić począwszy od drugiego półrocza 1952 r.

Czasopisma Niemieckiej Republiki Demokratycznej
Planen und Bauen

Czasopisma czechosłowackie
Ekonomie a Finance
Slezsky Sbornik
Wodni Hospodarstwi
Za socialisticke zemiedelstwi

Czasopisma francuskie
Cahiers du communisme

**PRZEGLĄDY LITERATURY I ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE ZAMIESZCZONE W TRZECH
PIERWSZYCH ZESZYTACH „PRZEGLĄDU BIBLIOGRAFICZNEGO WYDAWNICTW
GOSPODARCZYCH“ Z 1952 R.**

Przeгляд polskich bibliografii nauk ekonomicznych. — Andrzej Grodek (z. 3, str. 108—110).

Budżet państwa socjalistycznego. Prace prof. N. N. Rowińskiego o budżecie państwowym ZSRR. — B. S. (z. 1, str. 48—49).

Budżety terenowe w świetle piśmiennictwa. — Mirosław Orłowski (z. 3, str. 152—153).

Ekonomika i organizacja zaopatrzenia przemysłu. — Henryk Witkowski (z. 2, str. 101—104).

Polskie powojenne wydawnictwa książkowe z zakresu handlu zagranicznego. — Jan Zieleniewski (z. 3, str. 150—151).

Literatura o współczesnym imperializmie. — Edward Łukawer (z. 3, str. 146—147).

Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie. — Jan Wiński (z. 2, str. 97—98).

Międzynarodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie. (Uzupełnienie) — K. O. (z. 3, str. 149).

Współczesne monopole amerykańskie — Henryk Katz (z. 3, str. 148—149).

Zagadnienie ekonomiki Państwowych Gospodarstw Rolnych. — Wojciech Szmidt (z. 3, str. 153—155).

Socjalno-Rewolucyjna Partia „Proletariat“ (w 70 rocznicę ukazania się programu Partii). — Janusz Durko (z. 2, str. 53—59).

Rozrachunki pieniężne w przedsiębiorstwie — Obrót bezgotówkowy. — Marian Weralski (z. 1, str. 50—52).

Rozrachunek gospodarczy. — Marian Weralski (z. 2 str. 98—101).

Prace monograficzne z zakresu spółdzielni produkcyjnych. — Antoni Żabko—Potopowicz (z. 1, str. 52—53).

Przeгляд ważniejszych wydawnictw książkowych w roku 1951. — Stefan Buczkowski (z. 1, str. 45—48).

Cena egz. podwójnego 20 zł

**PRZEGLĄD BIBLIOGRAFICZNY WYDAWNICTW
GOSPODARCZYCH**

Redaguje Kolegium. Naczelny Redaktor Mieczysław Gutkowski. Adres redakcji: Warszawa, ul. Hoża 35, III piętro. Tel. 806-28. Godziny przyjęć: 12—15. Konsultacje z czytelnikami poniedziałki w godz. 17—19, środy i piątki w godz. 13—15.

Polskie Wydawnictwa Gospodarcze, Przedsiębiorstwo Państwowe, Warszawa, ul. Poznańska 15, Tel.: 736-46. Zamówienia i wpłaty na prenumeratę przyjmują wszystkie urzędy pocztowe oraz listonosze.

Cena pojedynczego egzemplarza zł 10, prenumerata półroczna zł 30, roczna zł 60.

Cena ogłoszeń: za 1 cm² w tekście lub poza tekstem 9 zł.